Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 18 aprilie 2018
(OR. en)

7959/18
ADD 1

Dosar interinstituțional:
2018/0092 (NLE)

WTO 63
SERVICES 12
COASI 80

PROPUNERE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	18 aprilie 2018
Destinatar:	Dl Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 193 final
Subiect:	Anexă la Propunerea de DECIZIE A CONSILIULUI privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de parteneriat economic între Uniunea Europeană și Japonia

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 193 final

Anexă: COM(2018) 193 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.4.2018
COM(2018) 193 final

ANNEX 1

ANEXĂ

la

Propunerea de Decizie a Consiliului

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de parteneriat economic între Uniunea Europeană și Japonia

ACORD DE PARTENERIAT ECONOMIC
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI JAPONIA

CUPRINS

PREAMBUL

CAPITOLUL 1 DISPOZIȚII GENERALE (articolele 1.1 - 1.9)

CAPITOLUL 2 COMERȚUL CU MĂRFURI

SECȚIUNEA A Dispoziții generale (articolele 2.1 - 2.5)

SECȚIUNEA B Tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor (articolele 2.6 - 2.22)

SECȚIUNEA C Facilitarea exportului de produse vitivinicole (articolele 2.23 - 2.31)

SECȚIUNEA D Alte dispoziții (articolele 2.32 - 2.35)

CAPITOLUL 3 REGULILE DE ORIGINE ȘI PROCEDURILE DE DETERMINARE A ORIGINII

SECȚIUNEA A Regulile de origine (articolele 3.1 - 3.15)

SECȚIUNEA B Proceduri de determinare a originii (articolele 3.16 - 3.26)

SECȚIUNEA C Dispoziții diverse (articolele 3.27 - 3.29)

CAPITOLUL 4 ASPECTE LEGATE DE DOMENIUL VAMAL ŞI FACILITAREA COMERŢULUI (articolele 4.1 - 4.14)

CAPITOLUL 5 MĂSURI DE APĂRARE COMERCIALĂ

SECŢIUNEA A Dispoziţii generale (articolul 5.1)

SECŢIUNEA B Măsuri de salvgardare bilaterale (articolele 5.2 - 5.8)

SECŢIUNEA C Măsuri de salvgardare globale (articolele 5.9 şi 5.10)

SECŢIUNEA D Măsuri antidumping şi măsuri compensatorii (articolele 5.11 - 5.14)

CAPITOLUL 6 MĂSURI SANITARE ŞI FITOSANITARE (articolele 6.1 - 6.16)

CAPITOLUL 7 BARIERE TEHNICE ÎN CALEA COMERŢULUI (articolele 7.1 - 7.14)

CAPITOLUL 8 COMERŢUL CU SERVICII, LIBERALIZAREA INVESTIŢIILOR ŞI COMERŢUL ELECTRONIC

SECŢIUNEA A Dispoziţii generale (articolele 8.1 - 8.5)

SECŢIUNEA B Liberalizarea investiţiilor (articolele 8.6 - 8.13)

SECȚIUNEA C Comerțul transfrontalier cu servicii (articolele 8.14 - 8.19)

SECȚIUNEA D Intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice (articolele 8.20 - 8.28)

SECȚIUNEA E Cadrul de reglementare

SUBSECȚIUNEA 1 Reglementări interne (articolele 8.29 - 8.32)

SUBSECȚIUNEA 2 Dispoziții cu aplicabilitate generală (articolele 8.33 - 8.35)

SUBSECȚIUNEA 3 Servicii poștale și de curierat (articolele 8.36 - 8.40)

SUBSECȚIUNEA 4 Servicii de telecomunicații (articolele 8.41 - 8.57)

SUBSECȚIUNEA 5 Servicii financiare (articolele 8.58 - 8.67)

SUBSECȚIUNEA 6 Servicii de transport maritim internațional (articolele 8.68 și 8.69)

SECȚIUNEA F Comerțul electronic (articolele 8.70 - 8.81)

CAPITOLUL 9 CIRCULAȚIA CAPITALURILOR, PLĂȚI ȘI TRANSFERURI ȘI MĂSURI DE SALVGARDARE TEMPORARE (articolele 9.1 - 9.4)

CAPITOLUL 10 ACHIZIȚII PUBLICE (articolele 10.1 - 10.17)

CAPITOLUL 11 POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI (articolele 11.1 - 11.9)

CAPITOLUL 12 SUBVENȚII (articolele 12.1 - 12.10)

CAPITOLUL 13 ÎNTREPRINDERI DEȚINUTE DE STAT, ÎNTREPRINDERI CĂRORA LI S-AU CONFERIT DREPTURI SAU PRIVILEGII SPECIALE ȘI MONOPOLURI DESEMNATE (articolele 13.1 - 13.8)

CAPITOLUL 14 PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

SECȚIUNEA A Dispoziții generale (articolele 14.1 - 14.7)

SECȚIUNEA B Standarde privind proprietatea intelectuală

SUBSECȚIUNEA 1 Drepturile de autor şi drepturile conexe (articolele 14.8 - 14.17)

SUBSECȚIUNEA 2 Mărci (articolele 14.18 - 14.21)

SUBSECȚIUNEA 3 Indicații geografice (articolele 14.22 - 14.30)

SUBSECȚIUNEA 4 Desene sau modele industriale (articolul 14.31)

SUBSECȚIUNEA 5 Aspectul neînregistrat al produselor (articolul 14.32)

SUBSECȚIUNEA 6 Brevete (articolele 14.33 - 14.35)

SUBSECȚIUNEA 7 Secrete comerciale și testele sau alte date nepublicate (articolele 14.36 și 14.37)

SUBSECȚIUNEA 8 Noi soiuri de plante (articolul 14.38)

SUBSECȚIUNEA 9 Concurența neloială (articolul 14.39)

SECȚIUNEA C Asigurarea respectării legii

SUBSECȚIUNEA 1 Dispoziții generale (articolele 14.40 și 14.41)

SUBSECȚIUNEA 2 Asigurarea respectării legii - măsuri reparatorii de natură civilă (articolele 14.42 - 14.49)

SUBSECȚIUNEA 3 Asigurarea respectării protecției împotriva însușirii abuzive a secretelor comerciale (articolul 14.50)

SUBSECȚIUNEA 4 Asigurarea respectării legii - măsuri la frontieră (articolul 14.51)

SECȚIUNEA D Cooperare și mecanisme instituționale (articolele 14.52 - 14.55)

CAPITOLUL 15 GUVERNANȚA CORPORATIVĂ (articolele 15.1 - 15.7)

CAPITOLUL 16 COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ (articolele 16.1 - 16.19)

CAPITOLUL 17 TRANSPARENȚĂ (articolele 17.1 - 17.8)

CAPITOLUL 18 BUNELE PRACTICI DE REGLEMENTARE ȘI COOPERAREA ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE

SECȚIUNEA A Bunele practici de reglementare și cooperarea în materie de reglementare

SUBSECȚIUNEA 1 Dispoziții generale (articolele 18.1 - 18.3)

SUBSECȚIUNEA 2 Bunele practici de reglementare (articolele 18.4 - 18.11)

SUBSECȚIUNEA 3 Cooperarea în materie de reglementare (articolele 18.12 și 18.13)

SUBSECȚIUNEA 4 Dispoziții instituționale (articolele 18.14 - 18.16)

SECȚIUNEA B Bunăstarea animalelor (articolul 18.17)

SECȚIUNEA C Dispoziții finale (articolele 18.18 și 18.19)

CAPITOLUL 19 COOPERAREA ÎN DOMENIUL AGRICULTURII (articolele 19.1 - 19.8)

CAPITOLUL 20 ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII (articolele 20.1 - 20.4)

CAPITOLUL 21 SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

SECȚIUNEA A Obiectiv, domeniu de aplicare și definiții (articolele 21.1 - 21.3)

SECȚIUNEA B Consultări și mediere (articolele 21.4 - 21.6)

SECȚIUNEA C Procedura comisiei de arbitraj (articolele 21.7 - 21.24)

SECȚIUNEA D Dispoziții generale (articolele 21.25 - 21.30)

CAPITOLUL 22 DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE (articolele 22.1 - 22.6)

CAPITOLUL 23 DISPOZIȚII FINALE (articolele 23.1 - 23.8)

ANEXE (sunt enumerate numai anexele existente):

ANEXA 2-A ELIMINAREA ȘI REDUCEREA TAXELOR VAMALE

ANEXA 2-B LISTA MĂRFURILOR MENȚIONATE LA ARTICOLELE 2.15 ȘI 2.17

ANEXA 2-C AUTOVEHICULE ȘI PIESE DE SCHIMB

Apendicele 2-C-1 Regulamente ONU aplicate de ambele părți

Apendicele 2-C-2 Regulamente ONU aplicate de una dintre părți și care nu au fost încă luate în considerare de către cealaltă parte

ANEXA 2-D FACILITAREA EXPORTULUI DE SHOCHU

ANEXA 2-E FACILITAREA EXPORTULUI DE PRODUSE VITIVINICOLE

ANEXA 3-A NOTE INTRODUCTIVE LA REGULILE DE ORIGINE SPECIFICE PRODUSULUI

ANEXA 3-B REGULILE DE ORIGINE SPECIFICE PRODUSULUI

Apendicele 3-B-1 Dispoziții referitoare la anumite vehicule și părți ale vehiculelor

ANEXA 3-C INFORMAȚIILE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 3.5

ANEXA 3-D TEXTUL ATESTATULUI DE ORIGINE

ANEXA 3-E PRIVIND PRINCIPATUL ANDORRA

ANEXA 3-F PRIVIND REPUBLICA SAN MARINO

ANEXA 6 ADITIVI ALIMENTARI

ANEXA 8-A COOPERAREA ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE CU PRIVIRE LA REGLEMENTAREA FINANCIARĂ

ANEXA 8-B LISTE PENTRU CAPITOLUL 8

ANEXA I REZERVE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MĂSURILE EXISTENTE

ANEXA II REZERVE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MĂSURILE VIITOARE

ANEXA III PERSOANELE AFLATE ÎN VIZITĂ DE AFACERI ÎN SCOPUL STABILIRII, PERSOANELE TRANSFERATE ÎN CADRUL ACELEIAȘI COMPANII, INVESTITORI ȘI PERSOANELE AFLATE ÎN VIZITĂ DE AFACERI PE TERMEN SCURT

ANEXA IV PRESTATORI DE SERVICII PE BAZĂ DE CONTRACT ȘI PROFESIONIȘTI INDEPENDENȚI

Apendicele IV Limitări pentru activitățile profesionale ale furnizorilor de servicii pe bază de contract și ale profesioniștilor independenți din Japonia

ANEXA 8-C ÎNȚELEGERE PRIVIND CIRCULAȚIA PERSOANELOR FIZICE ÎN SCOPURI PROFESIONALE

ANEXA 10 ACHIZIȚII PUBLICE

ANEXA 14-A ACTELE CU PUTERE DE LEGE ȘI ACTELE ADMINISTRATIVE ALE PĂRȚILOR PRIVIND INDICAȚIILE GEOGRAFICE

ANEXA 14-B LISTA INDICAȚIILOR GEOGRAFICE

ANEXA 23 DECLARAȚIE COMUNĂ

PREAMBUL

UNIUNEA EUROPEANĂ și JAPONIA (denumite în continuare „părțile”),

CONȘTIENTE de existența de lungă durată între ele a unui parteneriat solid bazat pe principiile și valorile comune și de importanța relațiilor lor economice, comerciale și de investiții;

RECUNOSCÂND importanța consolidării relațiilor lor economice, comerciale și de investiții, în conformitate cu obiectivul dezvoltării durabile, sub aspect economic, social și de mediu, și a promovării comerțului și a investițiilor între ele, ținând seama de nevoile comunităților de afaceri ale fiecărei părți, în special întreprinderile mici și mijlocii, precum și de un nivel ridicat de protecție a mediului și a muncii prin standardele și acordurile internaționale recunoscute la nivel internațional la care ambele părți au aderat;

RECUNOSCÂND că prezentul acord contribuie la sporirea bunăstării consumatorilor prin politici care asigură un înalt nivel de protecție a consumatorilor și bunăstare economică;

CONȘTIENTE de faptul că mediul global dinamic și în rapidă schimbare generat de globalizare și o integrare mai accentuată a economiilor la nivel mondial prezintă numeroase noi provocări și oportunități economice pentru ambele părți;

RECUNOSCÂND că economiile lor sunt înzestrate cu condițiile necesare pentru a se completa reciproc și că această complementaritate ar trebui să contribuie la promovarea în continuare a dezvoltării comerțului și a investițiilor între părți prin utilizarea propriilor puncte forte economice prin activități de comerț bilateral și investiții;

ÎNTRUCÂT CONSIDERĂ că prin crearea unui cadru de comerț și de investiții clar stabilit și garantat prin reguli reciproc avantajoase care să reglementeze schimburile comerciale și investițiile între părți vor spori competitivitatea economiilor lor, eficiența și dinamismul piețelor și vor asigura un mediu comercial previzibil pentru extinderea ulterioară a schimburilor comerciale și a investițiilor între ele;

REAFIRMÂND angajamentul lor față de Carta Organizației Națiunilor Unite și având în vedere principiile enunțate în Declarația Universală a Drepturilor Omului;

RECUNOSCÂND importanța transparenței în comerțul și investițiile internaționale, în avantajul tuturor părților interesate;

URMĂRIND să stabilească reguli clare și reciproc avantajoase care să reglementeze schimburile comerciale și investițiile între părți și să reducă sau să elimine obstacolele din calea acestor schimburi și investiții;

DECISE să contribuie la dezvoltarea armonioasă și la expansiunea comerțului și a investițiilor internaționale prin înlăturarea obstacolelor din calea acestora prin intermediul prezentului acord și să evite crearea de noi bariere în calea comerțului și a investițiilor între părți de natură să reducă avantajele care decurg din prezentul acord;

BAZÂNDU-SE pe drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului OMC și al altor acorduri multilaterale, regionale și bilaterale la care ambele părți sunt parte; și

HOTĂRÂTE să instituie un cadru legal pentru a consolida parteneriatul lor economic,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1.1

Obiective

Obiectivele prezentului acord sunt liberalizarea și facilitarea comerțului și a investițiilor, precum și promovarea unei relații economice mai strânse între părți.

ARTICOLUL 1.2

Definiții generale

În sensul prezentului acord și în lipsa unor dispoziții contrare:

(a) „Acordul privind agricultura” înseamnă Acordul privind agricultura din anexa 1A la Acordul OMC;

(b) „Acordul antidumping” înseamnă Acordul privind punerea în aplicare a articolului VI din Acordul general pentru tarife vamale și comerț din 1994 din anexa 1A la Acordul OMC;

(c) „Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import” înseamnă Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import din anexa 1A la Acordul OMC;

(d) „Acordul privind măsurile de salvgardare” înseamnă Acordul privind măsurile de salvgardare din anexa 1A la Acordul OMC;

(e) „CPC” înseamnă Clasificarea centrală provizorie a produselor (*Statistical Papers*, seria M, nr. 77, Departamentul Afaceri Sociale și Economice Internaționale, Oficiul de Statistică al Organizației Națiunilor Unite, New York, 1991);

(f) „autoritate vamală” înseamnă:

(i) pentru Uniunea Europeană, serviciile Comisiei Europene responsabile cu aspectele vamale și administrațiile vamale și orice alte autorități abilitate în statele membre ale Uniunii Europene să pună în aplicare și să asigure respectarea legislației vamale; și

(ii) pentru Japonia, Ministerul Finanțelor;

(g) „legislație vamală” înseamnă orice acte cu putere de lege și acte administrative, adoptate de Uniunea Europeană sau de Japonia, care reglementează importul, exportul, tranzitul de mărfuri și plasarea lor sub orice altă procedură vamală, inclusiv măsurile de interdicție, restricție și control care intră în competența autorităților vamale;

(h) „teritoriu vamal” înseamnă:

(i) pentru Uniunea Europeană, teritoriul vamal astfel cum este prevăzut la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului Vamal al Uniunii[1]; și

(ii) pentru Japonia, teritoriul pentru care legislația vamală din Japonia este în vigoare;

(i) „zile” înseamnă zile calendaristice;

(j) „MSL” înseamnă Memorandumul de înțelegere privind regulile și procedurile de soluționare a litigiilor din anexa 2 la Acordul OMC;

(k) „GATS” înseamnă Acordul General privind Comerțul cu Servicii din anexa 1B la Acordul OMC;

[1] JO L 269, 10.10.2013, p. 1.

(l) „GATT 1994” desemnează Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 din anexa 1A la Acordul OMC; în sensul prezentului acord, trimiterile la articolele din GATT 1994 includ notele interpretative;

(m) „Acordul privind achizițiile publice” înseamnă Acordul privind achizițiile publice din anexa 4 la Acordul OMC[1];

(n) „Sistem armonizat” sau „SA” înseamnă Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, inclusiv normele generale de interpretare, notele din secțiuni, notele din capitole și notele din subpoziții;

(o) „FMI” înseamnă Fondul Monetar Internațional;

(p) „măsură” înseamnă orice măsură, sub formă de act cu putere de lege, act administrativ, normă, procedură, decizie, practică, acțiune administrativă sau oricare altă formă;

[1] Pentru mai multă certitudine, prin „Acordul privind achizițiile publice” se înțelege Acordul privind achizițiile publice, astfel cum a fost modificat prin Protocolul de modificare a Acordului privind achizițiile publice, adoptat la Geneva la 30 martie 2012.

(q) „persoană fizică a unei părți” înseamnă, în cazul Uniunii Europene, un resortisant al unui stat membru al Uniunii Europene, și pentru Japonia, un resortisant al Japoniei, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și actele lor administrative aplicabile respective[1];

(r) „persoană” înseamnă o persoană fizică sau juridică;

(s) „Acordul SMC” înseamnă Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii din anexa 1A la Acordul OMC;

(t) „Acordul SPS” înseamnă Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare din anexa 1A la Acordul OMC;

(u) „Acordul BTC” înseamnă Acordul privind barierele tehnice în calea comerțului din anexa 1A la Acordul OMC;

(v) „teritoriu” înseamnă zona în care se aplică prezentul acord în conformitate cu articolul 1.3;

(w) „TFUE” înseamnă Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

[1] În sensul capitolului 8, definiția noțiunii de „persoană fizică a unei părți” include, de asemenea, o persoană fizică având reședința permanentă în Republica Letonia, care nu este cetățean al Republicii Letonia sau al altui stat, dar care are dreptul, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative din Republica Letonia, să i se elibereze un pașaport pentru non-cetățeni.

(x) „Acordul TRIPS” înseamnă Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală din anexa 1C la Acordul OMC;

(y) „OMPI” înseamnă Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale;

(z) „OMC” înseamnă Organizația Mondială a Comerțului. și

(aa) „Acordul OMC” înseamnă Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului încheiat la Marrakesh la 15 aprilie 1994.

ARTICOLUL 1.3

Aplicarea teritorială

1. Prezentul acord se aplică:

(a) pentru Uniunea Europeană, teritoriilor în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și TFUE, în condițiile stabilite în aceste tratate; și

(b) pentru Japonia, teritoriului său.

2. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, prezentul acord se aplică, de asemenea, tuturor zonele situate dincolo de marea teritorială a fiecărei părți, inclusiv fundul mărilor și subsolul lor, pe care partea în cauză își exercită drepturile suverane sau jurisdicția în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, adoptată la Montego Bay la 10 decembrie 1982 și cu propriile acte cu putere de lege și acte administrative care sunt conforme cu dreptul internațional[1].

3. În ceea ce privește dispozițiile prezentului acord privind aplicarea tratamentului tarifar preferențial pentru mărfuri, precum și articolele 2.9 și 2.10, prezentul acord se aplică, de asemenea, zonelor din teritoriul vamal al Uniunii Europene care nu intră sub incidența alineatului (1) litera (a), precum și zonelor prevăzute în anexele 3-E și 3-F.

4. Fiecare parte notifică celeilalte părți orice modificare a domeniului de aplicare teritorial din prezentul acord, astfel cum este prevăzut la alineatele (1) - (3) și furnizează în cel mai scurt timp, la cererea celeilalte părți, informații suplimentare sau clarificări cu privire la acest subiect.

[1] Pentru mai multă certitudine, pentru Uniunea Europeană, prin zonele situate dincolo de marea teritorială a fiecărei părți se înțeleg zonele respective din statele membre ale Uniunii Europene.

ARTICOLUL 1.4

Fiscalitate

1. În sensul prezentului articol:

(a) „rezidență” înseamnă rezidența fiscală;

(b) prin „acord fiscal” se înțelege o convenție pentru evitarea dublei impuneri sau orice alt acord sau regim internațional care se referă integral sau în principal la fiscalitate, la care Uniunea Europeană sau statele sale membre sau Japonia este parte; și

(c) „măsură fiscală” înseamnă o măsură de punere în aplicare a legislației fiscale a Uniunii Europene, a statelor sale membre sau a Japoniei.

2. Prezentul acord se aplică măsurilor fiscale numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru ca dispozițiile prezentului acord să producă efecte.

3. Nicio dispoziție din prezentul acord nu aduce atingere drepturilor acordate și obligațiilor care revin Uniunii Europene, statelor sale membre sau Japoniei în temeiul oricăror acorduri fiscale. În cazul existenței unei neconcordanțe între prezentul acord și un acord fiscal de acest tip, acordul fiscal prevalează în ceea ce privește dispozițiile neconcordante. În ceea ce privește un acord fiscal între Uniunea Europeană sau statele membre ale acesteia și Japonia, autoritățile competente relevante în cadrul prezentului acord și al respectivului acord fiscal stabilesc de comun acord dacă există neconcordanțe între prezentul acord și acordul fiscal în cauză.

4. Orice obligație din prezentul acord pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate nu este aplicabilă cu privire la un avantaj acordat de Uniunea Europeană, de statele membre ale acesteia sau de Japonia în temeiul unui acord fiscal.

5. Comitetul mixt instituit în temeiul articolului 22.1 poate decide să modifice domeniul de aplicare a mecanismului de soluționare a litigiilor prevăzut în capitolul 21 în ceea ce privește măsurile fiscale.

6. Sub rezerva cerinței ca măsurile fiscale să nu fie aplicate într-un mod care să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între părțile în care există condiții similare sau o restricție mascată în calea comerțului și investițiilor, nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca împiedicând adoptarea, menținerea sau aplicarea de către Uniunea Europeană, de către statele membre ale acesteia sau de către Japonia a oricăror măsuri fiscale menite să asigure impunerea sau colectarea efectivă sau echitabilă a impozitelor, cum ar fi măsurile:

(a) care stabilesc o distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație în ceea ce privește reședința lor sau locul unde capitalurile lor au fost investite; sau

(b) destinate prevenirii evitării obligațiilor fiscale sau evaziunii fiscale în temeiul dispozițiilor oricăror alte acorduri fiscale sau ale legislației fiscale interne.

ARTICOLUL 1.5

Excepții privind securitatea

1. Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează astfel încât:

(a) să impună unei părți obligația de a furniza orice informație a cărei divulgare o consideră contrară intereselor sale esențiale în materie de securitate;

(b) să împiedice o parte să întreprindă orice acțiune pe care o consideră necesară pentru protecția intereselor sale esențiale în materie de securitate:

(i) în legătură cu materialele fisionabile și fuzionabile sau materialele din care sunt obținute acestea;

(ii) în legătură cu producția de arme, muniții și material de război sau comerțul cu acestea, precum și cu producția de sau comerțul cu alte articole și materiale desfășurate direct sau indirect în scopul aprovizionării unei unități militare;

(iii) în legătură cu furnizarea de servicii destinate direct sau indirect să asigure aprovizionarea unităților militare; sau

(iv) întreprinsă pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale; sau

(c) să împiedice o parte să întreprindă vreo acțiune în conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul Cartei Organizației Națiunilor Unite, în scopul menținerii păcii și securității internaționale.

2. În pofida alineatului (1):

(a) articolul III din Acordul privind achizițiile publice se aplică în scopul capitolului 10; și

(b) articolul 14.54 se aplică în scopul capitolului 14.

ARTICOLUL 1.6

Informații confidențiale

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, nicio dispoziție din prezentul acord nu obligă o parte să furnizeze informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica asigurarea respectării propriilor acte cu putere de lege și acte administrative sau ar fi contrară în alt mod interesului public sau ar aduce prejudicii intereselor comerciale legitime ale anumitor întreprinderi, publice sau private.

2. În cazul în care, în conformitate cu prezentul acord, o parte furnizează celeilalte părți informații care sunt considerate confidențiale conform actelor sale cu putere de lege și actelor sale administrative, cealaltă parte păstrează confidențialitatea informațiilor furnizate, cu excepția cazului în care partea care furnizează informațiile convine altfel.

ARTICOLUL 1.7

Îndeplinirea obligațiilor și autoritatea delegată

1. Fiecare parte se asigură că se iau toate măsurile necesare pentru ca dispozițiile prezentului acord să producă efecte.

2. Cu excepția cazului în care prezentul acord prevede altfel, fiecare parte se asigură că orice persoană sau entitate căreia i-a fost delegată o autoritate de reglementare sau administrativă de către partea respectivă pentru a îndeplini obligațiile care incumbă părții în temeiul prezentului acord acționează în conformitate cu obligațiile respective în exercitarea acestei autorități delegate.

3. Pentru mai multă certitudine, nicio parte nu este exonerată de obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord în cazul nerespectării dispozițiilor prezentului acord de către organismele sale guvernamentale sau neguvernamentale, la orice nivel de guvernare, în exercitarea autorității delegate de către parte.

ARTICOLUL 1.8

Actele cu putere de lege și actele administrative și modificările acestora

Atunci când se face trimitere în prezentul acord la actele cu putere de lege și actele administrative ale unei părți, aceste acte cu putere de lege sau acte administrative se înțeleg ca incluzând modificările aduse acestora, cu excepția cazului în care se specifică altfel.

ARTICOLUL 1.9

Relația cu alte acorduri

1. Prezentul acord nu prevalează față de și nu face să înceteze acordurile existente între Uniunea Europeană sau statele membre ale acesteia și Japonia.

2. Nicio dispoziție din prezentul acord nu obligă vreo parte să acționeze într-un mod incompatibil cu obligațiile care îi revin în temeiul Acordului OMC.

3. În cazul existenței unei neconcordanțe între prezentul acord și orice acord, altul decât Acordul OMC la care au aderat ambele părți, părțile se consultă imediat în vederea găsirii unei soluții reciproc avantajoase.

4. În cazul în care acordurile internaționale[1] sunt menționate sau încorporate în prezentul acord, integral sau parțial, ele trebuie înțelese ca incluzând modificările aduse acestora sau acordurilor care le succed intrând în vigoare, pentru ambele părți, la data sau după data semnării prezentului acord. Dacă apare orice problemă privind punerea în aplicare sau aplicarea dispozițiilor prezentului acord ca urmare a unei astfel de modificări sau a unor acorduri ulterioare, părțile pot, la cererea uneia dintre părți, să se consulte reciproc în vederea găsirii unei soluții reciproc satisfăcătoare la această problemă, după caz.

[1] Acordurile internaționale menționate sau încorporate în prezentul acord se înțeleg ca incluzând modificările cele mai recente aduse acestora care au intrat în vigoare, pentru ambele părți, înainte de data semnării prezentului acord.

CAPITOLUL 2

COMERȚUL CU MĂRFURI

SECȚIUNEA A

Dispoziții generale

ARTICOLUL 2.1

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol este de a facilita comerțul cu mărfuri între părți și de a liberaliza treptat comerțul cu mărfuri în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

ARTICOLUL 2.2

Domeniu de aplicare

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, prezentul capitol se aplică comerțului cu mărfuri între părți.

ARTICOLUL 2.3

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „procedurile de acordare a licențelor de export” înseamnă procedurile administrative care menționează explicit sau nu termenul de „acordare a licențelor”, utilizate de o parte pentru aplicarea regimurilor de acordare a licențelor de export care impun, ca o condiție prealabilă pentru exportul din partea respectivă, depunerea unei cereri sau a altor documente, altele decât cele necesare pentru procedurile vamale, către organul administrativ competent;

(b) „procedurile în materie de licențe neautomate de import sau export” înseamnă proceduri care privesc licențele în cazul cărora aprobarea cererii nu este acordată pentru toate persoanele care îndeplinesc cerințele părții în cauză pentru a efectua operațiuni de import sau de export implicând mărfurile supuse acestor proceduri în materie de licențe; și

(c) „originar” înseamnă care îndeplinește condițiile pentru a fi considerat originar din una dintre părți în conformitate cu dispozițiile capitolului 3.

ARTICOLUL 2.4

Taxă vamală

Fiecare parte reduce sau elimină taxele vamale în conformitate cu articolul 2.8 alineatul (1). În sensul prezentului capitol, prin „taxe vamale” se înțelege orice taxă sau impunere de orice tip, instituită pentru importul unei mărfi sau legată de acesta, inclusiv orice formă de suprataxă sau de impunere suplimentară instituită sau legată de un astfel de import, dar care nu include:

(a) o impunere echivalentă unei taxe interne instituită în conformitate cu articolul III din GATT 1994;

(b) o taxă aplicată în conformitate cu articolele VI și XIX din GATT 1994, cu Acordul privind măsurile antidumping, cu Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii, cu Acordul privind măsurile de salvgardare și cu articolul 22 din MSL; și

(c) alte taxe instituite în conformitate cu articolul 2.16.

ARTICOLUL 2.5

Măsuri de salvgardare în domeniul agriculturii

1. Produsele agricole care se califică drept mărfuri originare dintr-o parte (denumite în continuare „produse agricole originare”) nu fac obiectul niciunei taxe aplicate de către cealaltă parte în conformitate cu o măsură de salvgardare specială adoptată în temeiul Acordului privind agricultura.

2. Măsurile de salvgardare în domeniul agriculturii privind produsele agricole originare din cadrul prezentului acord pot fi aplicate în conformitate cu secțiunea C din partea 3 din anexa 2-A.

SECȚIUNEA B

Tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor

ARTICOLUL 2.6

Clasificarea mărfurilor

1. Clasificarea mărfurilor în comerțul dintre părți este în conformitate cu Sistemul armonizat.

2. Fiecare parte asigură coerența în aplicarea actelor sale cu putere de lege și a actelor sale administrative privind clasificarea tarifară a mărfurilor originare de pe teritoriul celeilalte părți.

ARTICOLUL 2.7

Tratamentul național

Fiecare parte acordă tratament național mărfurilor celeilalte părți în conformitate cu articolul III din GATT 1994. În acest scop, articolul III din GATT 1994 este încorporat în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 2.8

Reducerea și eliminarea taxelor vamale la import

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, fiecare parte reduce sau elimină taxele vamale aplicate mărfurilor originare de pe teritoriul celeilalte părți, în conformitate cu anexa 2-A.

2. În cazul în care o parte reduce nivelul taxei vamale aplicate în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate, nivelul taxei respective se aplică pentru o marfă originară din cealaltă parte dacă și atât timp cât acesta se situează sub nivelul taxei vamale aplicat pentru aceeași marfă, calculat în conformitate cu anexa 2-A.

3. Tratamentul aplicat mărfurilor originare dintr-o parte clasificate la liniile tarifare marcate cu „S” în coloana „Note” din lista Uniunii Europene prevăzută în secțiunea B din partea 2 a anexei 2-A și în lista Japoniei în secțiunea D din partea 3 din anexa 2-A, face obiectul unei revizuiri de către părți în cursul celui de-al cincilea an de după data intrării în vigoare a prezentului acord sau în cursul altui an convenit de către părți, oricare dintre aceste date survine prima. Revizuirea se efectuează în vederea îmbunătățirii condițiilor de acces pe piață, de exemplu, prin măsuri cum ar fi reducerea sau eliminarea accelerată a taxelor vamale, simplificarea procedurilor de licitații și creșterea cantităților din contingente, precum și abordarea problemelor legate de taxele percepute.

4. În cazul în care o parte acordă unei țări terțe o reducere tarifară mai mare sau mai rapidă, un contingent mai mare sau orice alt tratament mai favorabil decât cel prevăzut de prezentul acord, pe baza unui acord internațional pentru mărfurile care intră sub incidența alineatului (3), care afectează echilibrul pe piața Uniunii Europene sau a Japoniei pentru aceste mărfuri, părțile, pentru a se asigura că cealaltă parte obține cel puțin același tratament preferențial, inițiază o astfel de revizuire în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a acordului internațional între Uniunea Europeană și respectiva țară terță sau între Japonia și țara terță respectivă, și vor efectua revizuirea cu obiectivul de a o încheia în termen de șase luni de la data menționată.

ARTICOLUL 2.9

Mărfuri reintroduse după reparare și modificare

1. O parte nu poate aplica o taxă vamală pentru o marfă, indiferent de originea acesteia, care este reintrodusă pe teritoriul său vamal, după ce marfa respectivă a fost exportată temporar de pe teritoriul său vamal către teritoriul vamal al celeilalte părți, pentru reparații sau modificări, indiferent dacă o astfel de reparare sau modificare ar fi putut fi efectuată pe teritoriul vamal al primei părți, cu condiția ca marfa în cauză să fie reintrodusă pe teritoriul vamal al primei părți respective în termenul prevăzut conform actelor sale cu putere de lege sau a actelor sale administrative[1].

2. Alineatul (1) nu se aplică pentru o marfă care, aflată pe teritoriul vamal al unei părți sub control vamal fără plata taxelor de import și a impozitelor, este exportată pentru reparații sau modificări și nu reintră pe teritoriul vamal sub control vamal fără plata taxelor de import și a impozitelor.

[1] În Uniunea Europeană, regimul de perfecționare pasivă prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii este utilizat în scopul prezentului alineat.

3. O parte nu poate aplica o taxă vamală pentru o marfă, indiferent de originea acesteia, care este importată temporar de pe teritoriul vamal al celeilalte părți pentru reparații sau modificări, cu condiția ca marfa în cauză să fie reexportată de pe teritoriul vamal al părții importatoare în termenul prevăzut conform actelor sale cu putere de lege sau a actelor sale administrative[1].

4. În scopul prezentului articol, „repararea” sau „modificarea” înseamnă orice operațiune sau intervenție efectuată asupra unei mărfi pentru a remedia defectele de funcționare sau defectele materiale și care implică restabilirea funcției inițiale a mărfii respective sau pentru a asigura conformitatea acesteia cu cerințele tehnice pentru utilizarea sa. Repararea sau modificarea unei mărfi include remedierea și întreținerea, indiferent de o posibilă creștere a valorii mărfii, dar nu include o operațiune sau un procedeu care:

(a) distruge caracteristicile esențiale ale unei mărfi sau creează o marfă nouă sau diferită din punct de vedere comercial;

(b) transformă o marfă nefinită într-o marfă finită; sau

(c) modifică funcția unei mărfi.

[1] În Uniunea Europeană, regimul de perfecționare activă, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii este utilizat în scopul prezentului alineat.

ARTICOLUL 2.10

Admiterea temporară a mărfurilor

Fiecare parte acordă admitere temporară cu scutire de taxe vamale pe teritoriul său vamal pentru următoarele mărfuri în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, cu condiția ca aceste mărfuri să nu fie supuse niciunei modificări, cu excepția deprecierii normale ca urmare a utilizării lor și să fie exportate în termenul stabilit de către fiecare parte:

(a) mărfurile destinate a fi prezentate sau utilizate la expoziții, târguri, congrese sau alte manifestări similare;

(b) echipamentele profesionale, inclusiv echipamentele pentru presă sau pentru transmisii radiofonice sau de televiziune, echipamentele cinematografice, aparatura auxiliară pentru astfel de echipamente și accesoriile acestora;

(c) mostrele comerciale și filmele și înregistrările publicitare;

(d) containerele și paleții în uz sau care urmează a fi utilizați în expedierea mărfurilor în traficul internațional, accesoriile și echipamentele aferente acestora;

(e) materialul de bunăstare destinat navigatorilor maritimi;

(f) bunurile importate exclusiv în scopuri științifice;

(g) bunurile importate pentru concursurile sportive internaționale, demonstrații sau formări;

(h) efectele personale deținute de călători aflați într-o vizită temporară; și

(i) materialele de propagandă turistică.

ARTICOLUL 2.11

Determinarea valorii în vamă

În scopul determinării valorii în vamă a mărfurilor care fac obiectul comerțului între părți, dispozițiile din partea I din Acordul privind punerea în aplicare a articolului VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994, care figurează în anexa 1A la Acordul OMC se aplică *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 2.12

Taxele la export

O parte nu instituie sau menține niciun fel de taxe vamale, impozite sau alte taxe aplicabile mărfurilor exportate de această parte către cealaltă parte, sau taxe interne sau alte impuneri aplicabile mărfurilor exportate către cealaltă parte care să fie în plus față de cele care s-ar aplica mărfurilor similare destinate consumului intern. În scopul prezentului articol, alte taxe de orice natură nu includ alte taxe aplicate în conformitate cu articolul 2.16 care sunt limitate la valoarea costurilor aproximative ale serviciilor prestate.

ARTICOLUL 2.13

Statu-quo

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, o parte nu majorează nicio taxă vamală asupra mărfurilor originare din cealaltă parte peste nivelul care urmează să fie aplicat în conformitate cu anexa 2-A.

2. Pentru mai multă certitudine, fiecare parte are posibilitatea de a majora o taxă vamală până la nivelul stabilit în lista Uniunii Europene din secțiunea B din partea 2 din anexa 2-A și în lista Japoniei din secțiunea D din partea 3 din anexa 2-A pentru anul respectiv, după o reducere unilaterală a taxei vamale.

ARTICOLUL 2.14

Concurența la export

1. În sensul prezentului articol, „subvenții la export” înseamnă subvențiile menționate la litera (e) de la articolul 1 din Acordul privind agricultura, precum și alte subvenții enumerate în anexa I la Acordul SMC care pot fi aplicate produselor agricole enumerate în anexa 1 la Acordul privind agricultura.

2. Părțile își afirmă angajamentul, exprimat în decizia ministerială din 19 decembrie 2015 privind concurența la export [WT/MIN(15)/45, WT/L/980] a OMC, de a acționa cu cea mai mare reținere în ceea ce privește subvențiile la export și măsurile cu efect echivalent privind exporturile, în conformitate cu decizia respectivă.

ARTICOLUL 2.15

Restricții la import și la export

1. O parte nu poate adopta sau menține interdicții sau restricții, altele decât taxele vamale la importul oricărei mărfi provenind din cealaltă parte sau la exportul sau vânzarea în vederea exportului a oricărei mărfi destinate pentru teritoriul vamal al celeilalte părți, decât în conformitate cu articolul XI din GATT 1994. În acest scop, articolul XI din GATT 1994 este încorporat în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

2. În cazul în care o parte intenționează să adopte o interdicție sau restricție la exportul sau vânzarea în vederea exportului a oricărei mărfi enumerate în anexa 2-B, în conformitate cu articolul XI alineatul (2) sau cu articolul XX din GATT 1994, partea:

(a) încearcă să limiteze această interdicție sau restricție la ceea ce este necesar, ținând cont în mod corespunzător de posibilele sale efecte negative asupra celeilalte părți;

(b) furnizează celeilalte părți o notificare scrisă în acest sens, ori de câte ori este posibil, înainte de introducerea unor astfel de interdicții sau restricții și, cu cât mai mult timp în avans posibil, sau, în caz contrar, în termen de cel mult 15 zile de la data introducerii acesteia, iar notificarea scrisă respectivă include o descriere a mărfii în cauză, restricția sau interdicția introdusă, inclusiv natura acesteia, motivele acesteia, data introducerii acestei interdicții sau restricții, precum și durata prevăzută a acesteia; și

(c) acordă, la cerere, celeilalte părți o posibilitate rezonabilă de consultare în legătură cu orice chestiune legată de o astfel de interdicție sau restricție.

ARTICOLUL 2.16

Taxe și formalități în legătură cu importul și exportul

1. Fiecare parte se asigură, în conformitate cu articolul VIII din GATT 1994, că toate taxele de orice natură, altele decât taxele vamale, taxele la export și impozitele în conformitate cu articolul III din GATT 1994, aplicate de partea respectivă la import sau export sau în legătură cu importul și exportul, sunt limitate ca valoare la costul aproximativ al serviciilor prestate, care nu este calculat pe o bază *ad valorem* și nu reprezintă o protecție indirectă a mărfurilor interne sau o impozitare a importurilor în scopuri fiscale.

2. Părțile nu impun tranzacții consulare, nici taxe aferente acestora. În sensul prezentului alineat, prin „tranzacții consulare” se înțelege cerințele stabilite de un consul al părții importatoare aflat pe teritoriul părții exportatoare, cu scopul de a se obține facturi consulare sau vize consulare pentru facturi comerciale, certificate de origine, manifeste, declarații de export ale transportatorilor sau orice alte documente vamale solicitate la import sau în legătură cu acesta.

ARTICOLUL 2.17

Proceduri în materie de licențe de import și export

1. Părțile își afirmă drepturile și obligațiile existente în temeiul Acordului privind procedurile de acordare a licențelor de import.

2. Fiecare parte adoptă sau menține proceduri în materie de licențe de export în conformitate cu articolul 1 alineatele (1)-(9) și cu articolul 3 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import. În acest scop, dispozițiile menționate din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă a acestuia, *mutatis mutandis*, și se aplică procedurilor în materie de licențe de export între părți. O parte poate adopta sau menține proceduri în materie de licențe de export în conformitate cu articolul 2 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import. Alineatele (2)-(8) se aplică pentru orice mărfuri enumerate în anexa 2-B.

3. Fiecare parte se asigură că toate procedurile în materie de licențe de export sunt aplicate în mod neutru și administrate într-o manieră corectă, echitabilă, nediscriminatorie și transparentă.

4. Fiecare parte adoptă sau menține proceduri în materie de licențe de import sau de export numai atunci când nu sunt disponibile în mod rezonabil alte proceduri adecvate care să servească unui scop administrativ.

5. Părțile nu adoptă sau mențin proceduri neautomate de acordare a licențelor de import sau de export, cu excepția cazului în care acestea sunt necesare pentru a pune în aplicare o măsură conformă cu prezentul acord. O parte care adoptă proceduri neautomate de acordare a licențelor indică în mod clar măsura care este pusă în aplicare prin intermediul unei astfel de proceduri de acordare a licențelor.

6. Fiecare parte răspunde în termen de 60 de zile la orice cerere de informații emisă de cealaltă parte cu privire la procedurile de acordare a licențelor de import sau export pe care prima parte intenționează să le adopte, le-a adoptat sau le menține, precum și cu privire la criteriile pentru acordarea sau atribuirea licențelor de import sau de export.

7. Partea care aplică restricții la exportul unui produs sub forma unui contingent va tinde la o repartizare a comerțului cu un astfel produs cât mai asemănătoare posibil cu cea la care s-ar fi așteptat dacă nu ar fi existat astfel de restricții.

8. În cazul în care o parte adoptă sau menține procedurile de acordare a licențelor de export, părțile se consultă, la cererea celeilalte părți, cu privire la orice aspecte legate de punerea în aplicare a acestor proceduri și țin cont în mod corespunzător de rezultatele acestor consultări.

ARTICOLUL 2.18

Mărfuri reprelucrate

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, fiecare parte se asigură că mărfurile reprelucrate sunt tratate ca mărfuri noi. Fiecare parte poate solicita ca mărfurile reprelucrate să fie identificate ca atare pentru distribuție sau vânzare.

2. În sensul prezentului articol, „mărfuri reprelucrate” înseamnă mărfurile clasificate la poziția 40.12, capitolele 84-90 sau la poziția 94.02 din Sistemul armonizat, care: [1]

(a) sunt compuse în întregime sau parțial din părți obținute din mărfuri care au fost deja utilizate;

(b) au o durată de viață și performanțe similare cu mărfurile respective în stare nouă; și

(c) au o garanție de fabrică similară celei aplicabile mărfurilor respective în stare nouă.

[1] Pentru mai multă certitudine, trimiterile la numerele de clasificare tarifară din Sistemul armonizat de la prezentul capitol se bazează pe Sistemul armonizat, astfel cum a fost modificat la 1 ianuarie 2017.

ARTICOLUL 2.19

Măsuri netarifare

1. Angajamentele specifice asumate de fiecare parte referitoare la măsurile netarifare privind mărfurile sunt stabilite în anexele 2-C și 2-D.

2. După 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord sau la cererea unei părți, părțile evaluează dacă problemele care rezultă din măsurile netarifare privind mărfurile pot fi remediate în mod eficient în cadrul prezentului acord. Ca urmare a acestei evaluări, părțile inițiază consultări pentru a analiza extinderea domeniului de aplicare a angajamentelor existente sau asumarea unor angajamente suplimentare de interes reciproc referitoare la măsuri netarifare privind mărfurile, inclusiv în domeniul cooperării. Pe baza acestor consultări, părțile pot conveni să inițieze negocieri de interes reciproc. În punerea în aplicare a prezentului alineat, părțile țin seama de experiența dobândită în cursul perioadei anterioare de punere în aplicare a prezentului acord.

ARTICOLUL 2.20

Restricții destinate să protejeze echilibrul balanței de plăți

1. Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca împiedicând părțile să adopte măsuri în scopul protejării echilibrului balanței de plăți. O parte se asigură că astfel de măsuri sunt luate în conformitate cu condițiile stabilite în articolul XII din GATT 1994 și cu Înțelegerea privind dispozițiile referitoare la balanța de plăți din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) 1994, cuprinse în anexa 1A la Acordul OMC.

2. Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică utilizarea de către o parte a controalelor schimburilor valutare sau a restricțiilor de schimb valutar în conformitate cu Statutul Fondului Monetar Internațional.

ARTICOLUL 2.21

Indicarea țării de origine

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, în cazul în care o parte aplică cerințele privind indicarea obligatorie a țării de origine pe produse, altele decât cele alimentare, pe produse agricole sau pe produsele pescărești, astfel cum sunt definite în conformitate cu actele cu putere de lege sau actele administrative ale părții respective, marcajul „Made in Japan” sau un marcaj similar în limba locală a țării importatoare, pentru Uniunea Europeană și marcajul „Made in EU” sau un marcaj similar în japoneză, pentru Japonia, sunt acceptate ca îndeplinind aceste cerințe. Capitolul 3 nu se aplică prezentului articol.

ARTICOLUL 2.22

Excepții generale

1. În sensul prezentului capitol, articolul XX din GATT 1994 este încorporat în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

2. În cazul în care o parte intenționează să ia oricare dintre măsurile prevăzute la articolul XX literele (i) și (j) din GATT 1994, partea respectivă:

(a) furnizează celeilalte părți toate informațiile relevante; și

(b) acordă, la cerere, celeilalte părți o posibilitate rezonabilă de consultare în legătură cu orice chestiune referitoare la astfel de măsuri, în vederea găsirii unei soluții reciproc acceptabile.

3. Părțile pot conveni asupra oricăror mijloace necesare pentru soluționa chestiunile care fac obiectul consultărilor menționate la alineatul (2) litera (b).

4. Atunci când împrejurări excepționale și critice care necesită măsuri imediate fac imposibile furnizarea de informații sau examinarea în prealabil, partea care intenționează să ia măsurile în cauză poate să aplice imediat măsurile necesare pentru a gestiona situația și informează imediat cealaltă parte cu privire la acestea.

SECȚIUNEA C

Facilitarea exportului de produse vitivinicole

ARTICOLUL 2.23

Domeniu de aplicare

Dispozițiile prezentei secțiuni nu se aplică produselor, altele decât produsele vitivinicole clasificate la poziția 22.04 din Sistemul armonizat.

ARTICOLUL 2.24

Principiu general

Cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute la articolele 2.25-2.28, importul și vânzarea de produse vitivinicole comercializate între părți vizate de prezenta secțiune se desfășoară în conformitate cu actele cu putere de lege sau actele administrative ale părții importatoare.

ARTICOLUL 2.25

Autorizarea practicilor oenologice - prima etapă

1. De la data intrării în vigoare a prezentului acord, Uniunea Europeană autorizează importul și comercializarea în Uniunea Europeană de produse vitivinicole destinate consumului uman, originare din Japonia și produse în conformitate cu:

(a) definițiile produselor și practicile oenologice autorizate și restricțiile aplicate în Japonia pentru vânzarea vinului japonez, astfel cum sunt prevăzute în anexa 2-E partea 2 secțiunea A, cu condiția ca acestea să fie conforme cu definițiile produselor și practicile oenologice și restricțiile prevăzute în anexa 2-E partea 1 secțiunea A; și

(b) practicile oenologice prevăzute în anexa 2-E partea 2 secțiunea B.

2. De la data intrării în vigoare a prezentului acord, Japonia autorizează importul și vânzarea în Japonia de produse vitivinicole destinate consumului uman, originare din Uniunea Europeană și produse în conformitate cu:

(a) definițiile produselor și practicile oenologice autorizate și restricțiile aplicate în Uniunea Europeană, astfel cum sunt prevăzute în anexa 2-E partea 1 secțiunea A, cu condiția ca acestea să fie conforme cu definițiile produselor și practicile oenologice și restricțiile prevăzute în anexa 2-E partea 2 secțiunea A; și

(b) practicile oenologice prevăzute în anexa 2-E partea 1 secțiunea B.

3. La data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile fac schimb de notificări prin care se confirmă faptul că procedurile lor pentru autorizarea practicilor oenologice prevăzute în secțiunea B din partea 1 și respectiv, secțiunea B partea 2 din anexa 2-E, au fost îndeplinite.

ARTICOLUL 2.26

Autorizarea practicilor oenologice - a doua etapă

1. Uniunea Europeană ia cu rapiditate măsurile necesare pentru autorizarea practicilor oenologice prevăzute în anexa 2-E partea 2 secțiunea C și notifică Japoniei că procedurile sale pentru autorizarea respectivă au fost îndeplinite.

2. Japonia ia cu rapiditate măsurile necesare pentru autorizarea practicilor oenologice prevăzute în secțiunea C din partea 1 din anexa 2-E și notifică Uniunii Europene că procedurile sale pentru autorizarea respectivă au fost îndeplinite.

3. Autorizația menționată la alineatele (1) și (2) intră în vigoare la data ultimei notificări de către oricare dintre părți.

ARTICOLUL 2.27

Autorizarea practicilor oenologice - a treia etapă

1. Uniunea Europeană ia măsurile necesare pentru autorizarea practicilor oenologice prevăzute în anexa 2-E partea 2 secțiunea D și notifică Japoniei că procedurile sale pentru autorizarea respectivă au fost îndeplinite.

2. Japonia ia măsurile necesare pentru autorizarea practicilor oenologice prevăzute în anexa 2-E partea 1 secțiunea D și notifică Uniunii Europene că procedurile sale pentru autorizarea respectivă au fost îndeplinite.

3. Autorizarea prevăzută la alineatele (1) și (2) intră în vigoare la data ultimei notificări efectuate de către oricare dintre părți.

ARTICOLUL 2.28

Autocertificarea

1. Un certificat autentificat în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale Japoniei, inclusiv un certificat pe propria răspundere emis de un producător autorizat de autoritatea competentă din Japonia, este suficient ca documentație care servește drept dovadă că cerințele pentru importul și vânzarea în Uniunea Europeană a produselor vitivinicole originare din Japonia prevăzute la articolul 2.25, 2.26 sau 2.27 au fost îndeplinite.

2. La intrarea în vigoare a prezentului acord, Grupul de lucru pentru „vinuri” instituit în temeiul articolului 22.4 adoptă, prin decizie, modalitățile:

(a) pentru punerea în aplicare a alineatului (1), în special formularele care trebuie utilizate și informațiile care trebuie furnizate în certificat; și

(b) pentru cooperarea între punctele de contact desemnate de Uniunea Europeană pentru fiecare dintre statele sale membre și de Japonia.

3. Nu se solicită niciun certificat sau alt document echivalent ca dovadă a faptului că cerințele pentru importul și vânzarea în Japonia a produselor vitivinicole originare din Uniunea Europeană prevăzute la articolul 2.25, 2.26 sau 2.27 au fost îndeplinite.

ARTICOLUL 2.29

Examinare, consultări și suspendarea temporară a autocertificării

1. Părțile examinează punerea în aplicare a:

(a) articolului 2.26 în mod regulat și cel puțin o dată pe an în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord; și

(b) a articolului 2.27 în termen de cel mult trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

2. În cazul în care părțile constată, în procesul de examinare a punerii în aplicare a articolului 2.26, că notificările prevăzute la articolul 2.26 nu au fost transmise reciproc în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile inițiază consultări cu scopul de a conveni asupra unei soluții practice.

3. În cazul în care notificarea prevăzută la articolul 2.26 alineatul (2) nu a fost transmisă în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, iar notificarea prevăzută la articolul 2.26 alineatul (1) a fost transmisă, Uniunea Europeană poate să suspende temporar acceptarea autocertificării produselor vitivinicole prevăzută la articolul 2.28, în cazul în care nu s-a convenit asupra unei soluții practice, astfel cum se menționează la alineatul (2), în termen de trei luni de la inițierea consultărilor prevăzute la alineatul (2).

4. Suspendarea temporară a acceptării autocertificării prevăzute la alineatul (3) trebuie să înceteze imediat în momentul în care Japonia transmite Uniunii Europene notificarea prevăzută la articolul 2.26 alineatul (2).

5. În cazul în care părțile constată, în procesul de examinare a punerii în aplicare a articolului 2.27 prevăzut la alineatul (1), că notificările prevăzute la articolul 2.27 nu au fost transmise reciproc în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile inițiază consultări.

6. Nicio dispoziție din prezentul articol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor unei părți asumate în temeiul Acordului SPS.

ARTICOLUL 2.30

Statu-quo

1. În ceea ce privește aspectele care intră sub incidența articolelor 2.25 - 2.28, o parte nu impune condiții mai puțin favorabile decât cele prevăzute în prezenta secțiune sau în actele sale cu putere de lege sau actele sale administrative în vigoare la data semnării prezentului acord.

2. Alineatul (1) se aplică fără a aduce atingere dreptului părților de a lua măsurile sanitare și fitosanitare necesare pentru protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor, cu condiția ca asemenea măsuri să nu fie incompatibile cu dispozițiile Acordului SPS.

ARTICOLUL 2.31

Modificări

Comitetul mixt instituit în temeiul articolului 22.1 poate adopta decizii de modificare a anexei 2-E, pentru a adăuga, a elimina sau a modifica trimiterile la practici oenologice, restricții și alte elemente, în conformitate cu articolul 23.2 alineatul (3).

SECȚIUNEA D

Alte dispoziții

ARTICOLUL 2.32

Schimbul de informații

1. În scopul de a monitoriza funcționarea prezentului acord și pentru o perioadă de 10 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile fac schimb anual de statistici în materie de importuri pentru perioada care acoperă cel mai recent an calendaristic disponibil. Perioada inițială poate fi prelungită de către Comitetul pentru comerțul cu mărfuri instituit în temeiul articolului 22.3 cu încă cinci ani.

2. Schimbul de statistici în materie de importuri prevăzut la alineatul (1) trebuie să cuprindă, în măsura în care este posibil, datele referitoare la perioada care acoperă cel mai recent an calendaristic disponibil, inclusiv valoarea și volumul importurilor de mărfuri provenite de la cealaltă parte, care beneficiază de un tratament tarifar preferențial în temeiul prezentului acord, precum și cele care nu beneficiază de un tratament tarifar preferențial, pe baza nomenclaturii părții respective.

ARTICOLUL 2.33

Măsuri speciale privind gestionarea tratamentului tarifar preferențial

1. Părțile recunosc că încălcările legislației vamale legate de tratamentul tarifar preferențial acordat în temeiul prezentului acord ar putea afecta în mod prejudiciabil industria internă și convin să coopereze în ceea ce privește prevenirea, detectarea și combaterea acestor încălcări în conformitate cu dispozițiile relevante din capitolul 3 și ale Acordului dintre Comunitatea Europeană și Guvernul Japoniei privind cooperarea și asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal, adoptat la Bruxelles, la 30 ianuarie 2008 (denumit în continuare „CMAA”).

2. În conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (4)-(7), o parte poate suspenda temporar tratamentul tarifar preferențial acordat în temeiul prezentului acord pentru mărfurile în cauză având legătură cu încălcările sistematice menționate la litera (a), în cazul în care partea a constatat, pe baza unor informații obiective, incontestabile și verificabile, că:

(a) au fost comise încălcări sistematice în legislația sa vamală în legătură cu tratamentul tarifar preferențial acordat în temeiul prezentului acord pentru o anumită marfă; și

(b) cealaltă parte a refuzat în mod sistematic și nejustificat sau a omis în vreun alt fel să desfășoare activitățile de cooperare prevăzute la alineatul (1) în legătură cu încălcările sistematice prevăzute la litera (a).

3. În pofida dispozițiilor prevăzute la alineatul (2), suspendarea temporară nu se aplică comercianților care îndeplinesc criteriile de conformitate convenite de părți prin intermediul consultărilor prevăzute la alineatul (4).

4. Partea care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) notifică celeilalte părți fără întârziere nejustificată această constatare însoțită de informații suficiente care să justifice inițierea de consultări, inclusiv rezumatul faptelor esențiale legate de alineatul (2) literele (a) și (b) și inițiază consultări cu cealaltă parte în cadrul Comitetului pentru comerțul cu mărfuri pentru a ajunge la o soluție acceptabilă pentru ambele părți și pentru a conveni asupra criteriilor de conformitate în ceea ce privește cerințele prezentului acord și legislația vamală relevantă.

5. Înainte de adoptarea unei decizii finale, partea care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) trebuie să informeze toate părțile interesate cu privire la intenția sa de a aplica o suspendare temporară și să se asigure că acestea beneficiază de toate posibilitățile de a-și apăra interesele. O suspendare temporară nu se aplică părților interesate, cu condiția ca acestea să demonstreze în mod satisfăcător și obiectiv părții care a făcut constatarea că nu sunt implicate în încălcările sistematice menționate la alineatul (2) litera (a).

6. În cazul în care, în urma procedurilor menționate la alineatele (4) și (5), părțile nu au reușit să convină asupra unei soluții acceptabile în termen de șase luni de la notificare, partea care a făcut constatarea poate decide să suspende în mod temporar tratamentul tarifar preferențial acordat în temeiul prezentului acord pentru mărfurile în cauză, ținând seama în mod corespunzător de excepția prevăzută la alineatul (3). Suspendarea temporară se notifică celeilalte părți fără întârzieri nejustificate.

7. O suspendare temporară se aplică doar pe perioada necesară pentru a contracara încălcările și nu depășește o perioadă de șase luni. În cazul în care o parte a făcut o constatare, conform căreia respectivele condiții care au condus la suspendarea inițială persistă la expirarea suspendării temporare, partea respectivă poate decide să reînnoiască suspendarea temporară, după notificarea celeilalte părți cu privire la o astfel de constatare, însoțită de informații suficiente care să justifice reînnoirea. Orice suspendare temporară încetează în termen de maximum doi ani de la suspendarea inițială, cu excepția cazului în care s-a demonstrat Comitetului pentru comerțul cu mărfuri, că respectivele condiții care au condus la suspendarea inițială persistă la expirarea perioadei fiecărei reînnoiri.

8. Suspendările temporare aplicate fac obiectul unor consultări periodice în cadrul Comitetului pentru comerțul cu mărfuri.

9. Partea care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) sau la alineatul (7) publică, în conformitate cu procedurile sale interne, avize destinate importatorilor referitoare la orice notificare și decizie privind suspendările temporare menționate la alineatele (4) și (7).

10. Suspendarea temporară nu se aplică comercianților, alții decât comercianții menționați la alineatul (3) și nici părților interesate menționate la alineatul (5), cu condiția ca aceștia să demonstreze în mod satisfăcător și obiectiv părții care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) sau (7) că nu sunt implicați în încălcările sistematice menționate la alineatul (2) litera (a).

11. Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție din prezentul articol nu se interpretează ca împiedicând comercianții sau părțile interesate să solicite despăgubiri pentru prejudiciul suferit ocazionat în mod ilegal de măsurile menționate la alineatul (6), părții care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) sau (7), în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne.

ARTICOLUL 2.34

Comitetul pentru comerțul cu mărfuri

1. Comitetul pentru comerțul cu mărfuri instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare în prezentul articol „Comitetul”) este responsabil pentru punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

2. Comitetul are următoarele funcții:

(a) examinează și monitorizează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol;

(b) raportează Comitetului mixt constatările sale; și

(c) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b).

3. Comitetul se reunește la datele și în locurile sau prin mijloacele convenite prin consens de reprezentanții părților.

ARTICOLUL 2.35

Grupul de lucru pentru „vinuri”

1. Grupul de lucru pentru „vinuri” instituit în temeiul articolului 22.4 alineatul (1) este responsabil cu punerea în aplicare și funcționarea eficace a secțiunii C și a anexei 2-E.

2. Grupul de lucru pentru „vinuri” are următoarele funcții:

(a) adoptă modalitățile referitoare la autocertificarea prevăzută la articolul 2.28 alineatul (2);

(b) monitorizează punerea în aplicare a articolelor 2.25 - 2.29, inclusiv examinarea și consultările prevăzute la articolul 2.29; și

(c) examinează modificările anexei 2-E și formulează recomandări în atenția Comitetului mixt cu privire la adoptarea unei decizii cu privire la modificările respective.

3. Grupul de lucru pentru „vinuri” se reunește pentru prima dată la data intrării în vigoare a prezentului acord.

CAPITOLUL 3

REGULILE DE ORIGINE ȘI PROCEDURILE DE DETERMINARE A ORIGINII

SECȚIUNEA A

Regulile de origine

ARTICOLUL 3.1

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „acvacultură” înseamnă cultivarea de organisme acvatice, inclusiv pește, moluște, crustacee și alte nevertebrate acvatice și a plantelor acvatice pe bază de stoc de reproducere, cum ar fi ouăle, peștii mici, larvele, somonul tânăr, puietul de somon sau alți pești tineri în stadiul post-larvar prin intervenție în procesul de creștere sau de dezvoltare, în scopul îmbunătățirii producției, precum popularea periodică, hrănirea sau protejarea împotriva prădătorilor;

(b) „transport” înseamnă produsele expediate simultan de către un exportator către un destinatar sau înscrise într-un document de transport unic al exportatorului către destinatar sau, în absența unui astfel de document, înscrise pe o factură unică;

(c) „exportator” înseamnă o persoană situată pe teritoriul unei părți care, în conformitate cu cerințele prevăzute de actele cu putere de lege și actele administrative ale acestei părți, exportă sau produce produsul originar și întocmește un atestat de origine;

(d) „importator” înseamnă o persoană care importă produsul originar și solicită tratament tarifar preferențial pentru acest produs;

(e) „material” înseamnă orice materie sau substanță utilizată la producerea unui produs, inclusiv orice componente, ingrediente, materii prime sau componente;

(f) „material neoriginar” înseamnă un material care nu poate fi considerat originar în temeiul prezentului capitol, inclusiv un material al cărui caracter originar nu poate fi determinat;

(g) „tratament tarifar preferențial” înseamnă nivelul taxelor vamale aplicabil unei mărfi originare, în conformitate cu articolul 2.8 alineatul (1);

(h) „produs” înseamnă orice materie sau substanță care rezultă din activitățile de producție, chiar dacă acesta este destinat utilizării ca material în producerea unui alt produs, și trebuie înțeles ca fiind o marfă astfel cum este prevăzută în capitolul 2; și

(i) „producere” înseamnă orice tip de prelucrare sau transformare, inclusiv asamblarea.

ARTICOLUL 3.2

Cerințe aplicabile produselor originare

1. În scopul aplicării tratamentului tarifar preferențial de către o parte pentru o marfă originară din cealaltă parte, în conformitate cu articolul 2.8 alineatul (1), următoarele produse, dacă acestea respectă toate celelalte cerințe aplicabile din prezentul capitol, se consideră ca fiind originare din cealaltă parte:

(a) produse obținute sau produse în întregime, astfel cum se prevede la articolul 3.3;

(b) produse care sunt produse exclusiv din materiale originare din partea respectivă; sau

(c) produse care sunt produse folosind materiale neoriginare, cu condiția ca acestea să îndeplinească toate cerințele aplicabile din anexa 3-B.

2. În sensul prezentului capitol, domeniul de aplicare teritorială al unei părți nu include apele maritime, fundul mării și subsolul marin aflate dincolo de limitele mării sale teritoriale.

3. În cazul în care un produs a dobândit caracterul originar, materialele neoriginare utilizate la producerea produsului nu trebuie să fie considerate ca fiind neoriginare atunci când produsul respectiv este încorporat ca material într-un alt produs.

4. Cerințele stabilite în prezentul capitol referitoare la dobândirea caracterului originar trebuie să fie îndeplinite fără întrerupere pe teritoriul unei părți.

ARTICOLUL 3.3

Produse obținute în întregime

1. În sensul articolului 3.2, un produs este obținut în întregime pe teritoriul unei părți, în cazul în care este:

(a) o plantă sau un produs vegetal, crescut, cultivat, recoltat, cules sau colectat pe teritoriul acesteia;

(b) un animal viu născut și crescut pe teritoriul acesteia;

(c) un produs care provine de la un animal viu crescut pe teritoriul acesteia;

(d) un produs obținut de la un animal sacrificat care a fost născut și crescut pe teritoriul acesteia;

(e) un animal obținut prin activități de vânătoare, utilizare de capcane, pescuit, colectare sau capturare pe teritoriul acesteia;

(f) un produs obținut din acvacultură pe teritoriul acesteia;

(g) un mineral sau alte substanțe prezente în stare naturală, care nu sunt incluse la literele (a) - (f), extrase sau obținute pe teritoriul acesteia;

(h) pești, crustacee sau alte organisme marine pescuite de către nava unei părți din apele maritime, de pe fundul mării sau din subsolul marin dincolo de marea teritorială a fiecărei părți și, în conformitate cu dreptul internațional, dincolo de marea teritorială a țărilor terțe;

(i) un produs fabricat exclusiv din produsele prevăzute la litera (h) la bordul unei nave-fabrică a unei părți dincolo de marea teritorială a fiecărei părți și, în conformitate cu dreptul internațional, dincolo de marea teritorială a țărilor terțe;

(j) un produs altul decât peștii, crustaceele și alte organisme marine pescuite de către o parte sau o persoană a unei părți de pe fundul mării sau din subsolul marin dincolo de marea teritorială a fiecărei părți și în afara zonelor în care țările terțe își exercită jurisdicția, cu condiția ca respectiva parte sau o persoană a părții respective să aibă dreptul de a exploata fundul mării sau subsolul marin respectiv în conformitate cu dreptul internațional;

(k) un produs care constituie:

(i) deșeuri sau resturi provenite din activitățile de producție de pe teritoriul părții; sau

(ii) deșeuri sau resturi provenite de la produsele uzate colectate pe teritoriul acesteia, cu condiția ca aceste produse să servească doar la recuperarea materiilor prime; sau

(l) un produs fabricat pe teritoriul acesteia exclusiv din produsele menționate la literele (a) - (k) sau din derivați ai acestor produse.

2. „O navă a părții” prevăzută la alineatul (1) litera (h) sau „o navă-fabrică a unei părți” prevăzută la alineatul (1) litera (i) înseamnă o navă sau respectiv, o navă-fabrică care:

(a) este înregistrată într-un stat membru al Uniunii Europene sau în Japonia;

(b) arborează pavilionul unui stat membru al Uniunii Europene sau al Japoniei; și

(c) respectă una dintre următoarele cerințe:

(i) este deținută în proporție de cel puțin 50 la sută de una sau de mai multe persoane fizice ale unei părți; sau

(ii) este deținută de una sau de mai multe persoane juridice[1]:

(A) care are sediul social și locul principal de desfășurare a activității economice pe teritoriul unei părți; și

(B) în care cel puțin 50 la sută din dreptul de proprietate aparține persoanelor fizice sau persoanelor juridice ale unei părți.

ARTICOLUL 3.4

Operațiuni de prelucrare sau transformare insuficiente

1. În pofida dispozițiilor articolului 3.2 alineatul (1) litera (c), un produs nu poate fi considerat ca fiind originar dintr-o parte în cazul în care numai una sau mai multe din următoarele operațiuni sunt efectuate asupra materialelor neoriginare la producerea produsului pe teritoriul părții respective:

(a) operațiunile de conservare, cum ar fi uscarea, congelarea, păstrarea în saramură și alte operațiuni similare în cazul în care scopul lor unic este de a asigura că produsul se menține într-o stare optimă pe durata transportului și a depozitării;

[1] În sensul prezentului capitol, prin „persoană juridică” se înțelege orice entitate juridică constituită în mod corespunzător sau organizată în alt mod în temeiul legislației relevante, în scopuri lucrative sau nu, din sectorul public sau privat, inclusiv orice corporație, trust, societate în nume colectiv, întreprindere comună, societate cu asociat unic sau asociație.

(b) schimbări ale ambalajului;

(c) desfacerea sau asamblarea pachetelor;

(d) spălarea, curățarea sau îndepărtarea prafului, a oxidului, a uleiului, a vopselei sau a altor straturi acoperitoare;

(e) călcarea sau presarea textilelor și a articolelor textile;

(f) operațiunile simple de vopsire sau șlefuire;

(g) decorticarea, albirea parțială sau totală, netezirea sau glazurarea cerealelor și a orezului;

(h) operațiunile de colorare sau de aromatizare a zahărului sau de formare a bucăților de zahăr; măcinarea totală sau parțială a zahărului în stare solidă;

(i) înlăturarea pieliței, scoaterea sâmburilor sau decorticarea fructelor, nucilor și fructelor cu coajă lemnoasă sau a legumelor;

(j) ascuțirea, operațiunile simple de măcinare sau de tăiere;

(k) cernerea, trierea, sortarea, clasificarea, aranjarea pe clase sau potrivirea, inclusiv alcătuirea de seturi de articole;

(l) simpla punere în sticle, doze, flacoane, saci, cutii, lăzi, simpla fixare pe cartoane sau planșete și orice alte operațiuni simple de ambalare;

(m) aplicarea sau imprimarea pe produse sau pe ambalajele lor a mărcilor, etichetelor, emblemelor și a altor semne distinctive similare;

(n) simpla amestecare a produselor[1], chiar din categorii diferite;

(o) simpla adăugare de apă, diluarea, deshidratarea sau denaturarea[2] produselor;

(p) simpla colectare sau simpla asamblare a părților în vederea constituirii unui articol complet sau finit, sau a unui articol considerat complet sau finit în conformitate cu regula 2 litera (a) din normele generale de interpretare a Sistemului armonizat; dezasamblarea produselor în părți; sau

(q) sacrificarea animalelor.

[1] În sensul prezentului articol, simpla amestecare a produselor acoperă amestecarea zahărului.

[2] În sensul prezentului articol, denaturarea acoperă, în special, adăugarea de substanțe toxice sau infecte care fac ca produsele să devină improprii pentru consumul uman.

2. În sensul alineatului (1), operațiunile sunt considerate simple dacă nu necesită nici calificări speciale, nici mașini, aparate sau echipamente produse sau instalate în mod special pentru realizarea operațiunilor respective.

ARTICOLUL 3.5

Acumulare

1. Un produs care îndeplinește condițiile pentru a fi considerat originar dintr-o parte este considerat ca fiind originar din cealaltă parte dacă este utilizat ca material în producerea unui alt produs pe teritoriul celeilalte părți.

2. Producția realizată pe teritoriul unei părți dintr-un material neoriginar poate fi luată în considerare pentru a stabili dacă un produs este originar din cealaltă parte.

3. Alineatele (1) și (2) nu se aplică în cazul în care producția realizată pe teritoriul celeilalte părți nu depășește una sau mai multe dintre operațiunile menționate la alineatul (1) literele (a) - (q) de la articolul 3.4

4. Pentru ca un exportator să completeze atestatul de origine menționat la articolul 3.16 alineatul (2) litera (a) pentru un produs menționat la alineatul (2), exportatorul trebuie să obțină de la furnizorul său informațiile prevăzute în anexa 3-C.

5. Informațiile prevăzute la alineatul (4) se aplică unui singur transport sau mai multor transporturi pentru același material care este furnizat în cursul unei perioade maxime de 12 luni de la data la care informațiile au fost furnizate.

ARTICOLUL 3.6

Toleranțe

1. În cazul în care materialele neoriginare utilizate în producerea unui produs nu îndeplinesc cerințele prevăzute în anexa 3-B, produsul se consideră ca fiind originar dintr-o parte, cu condiția ca:

(a) pentru un produs clasificat la capitolele 1-49 sau la capitolele 64-97 din Sistemul armonizat[1], valoarea tuturor acestor materiale neoriginare să nu depășească 10 % din prețul EXW (franco fabrică) sau din prețul FOB (franco la bord) al produsului;

(b) pentru un produs clasificat la capitolele 50-63 din Sistemul Armonizat, toleranțele să fie aplicabile astfel cum este prevăzut în notele 6-8 din anexa 3-A.

[1] Pentru mai multă certitudine, trimiterile la numerele de clasificare tarifară din Sistemul armonizat de la prezentul capitol se bazează pe Sistemul armonizat, astfel cum a fost modificat la 1 ianuarie 2017.

2. Alineatul (1) nu se aplică în cazul în care valoarea materialelor neoriginare utilizate în producerea unui produs depășește oricare din procentele indicate pentru valoarea maximă a materialelor neoriginare, astfel cum se specifică în cerințele prevăzute în anexa 3-B.

3. Alineatul (1) nu se aplică produselor obținute în întregime pe teritoriul unei părți, în sensul articolului 3.3. În cazul în care anexa 3-B impune ca materialele utilizate la producerea unui produs să fie obținute în întregime, se aplică alineatele (1) și (2).

ARTICOLUL 3.7

Unitatea de luat în considerare

1. Unitatea de luat în considerare în vederea aplicării dispozițiilor prezentului capitol este produsul considerat ca unitate de bază pentru clasificarea produsului conform Sistemului armonizat.

2. Atunci când un transport constă într-un număr de produse identice clasificate la aceeași poziție din Sistemul armonizat, fiecare produs trebuie luat în considerare în mod individual atunci când se aplică dispozițiile prezentului capitol.

ARTICOLUL 3.8

Separare contabilă

1. Materialele fungibile originare și neoriginare se separă fizic pe timpul depozitării pentru a-și menține caracterul originar.

2. În sensul prezentului articol, „materiale fungibile” înseamnă materialele de aceeași natură și calitate comercială, având aceleași caracteristici tehnice și fizice și neputând fi distinse unele de altele odată încorporate în produsul finit.

3. În pofida alineatului (1), materialele fungibile originare și neoriginare pot fi utilizate la producerea unui produs fără a fi separate fizic pe timpul depozitării, cu condiția utilizării unei metode de separare contabilă.

4. Metoda separării contabile menționată la alineatul (3) se aplică cu respectarea unei metode de gestionare a stocurilor în conformitate cu principiile contabile general acceptate pe teritoriul părții în cauză.

5. O parte poate solicita, în condițiile prevăzute în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, ca utilizarea metodei separării contabile să facă obiectul unei autorizări prealabile de către autoritatea vamală a părții respective. Autoritatea vamală monitorizează utilizarea autorizației și poate retrage autorizația în cazul în care titularul utilizează în mod necorespunzător metoda separării contabile sau în cazul în care nu reușește să îndeplinească oricare dintre celelalte condiții stabilite în prezentul capitol.

6. Metoda separării contabile este orice metodă care garantează că, în orice moment, numărul de materiale
cărora li se conferă caracterul originar nu este mai mare decât ar fi în cazul în care materialele ar fi separate fizic.

ARTICOLUL 3.9

Seturile

Un set, clasificat în conformitate cu regula 3 literele (b) și (c) din normele generale de interpretare a Sistemului Armonizat, este considerat ca fiind originar dintr-o parte atunci când toate componentele acestuia sunt originare în conformitate cu prezentul capitol. În cazul în care un set este alcătuit din componente originare și neoriginare, setul, în ansamblul său, este considerat ca fiind originar în întregime dintr-o parte, cu condiția ca valoarea componentelor neoriginare să nu depășească 15 % din prețul franco fabrică sau prețul franco la bord al setului.

ARTICOLUL 3.10

Nemodificare

1. Un produs originar declarat pentru consum în partea importatoare, după export și înainte de a fi declarat pentru consum, trebuie să nu fi fost modificat, transformat în orice fel sau supus altor operațiuni în afara celor necesare păstrării lui în stare bună sau în afara adăugării sau aplicării de marcaje, etichete, sigilii sau alte documente necesare pentru a asigura respectarea cerințelor interne specifice ale părții importatoare.

2. Depozitarea sau expunerea unui produs poate avea loc într-o țară terță cu condiția ca acesta să rămână sub supraveghere vamală în țara terță respectivă.

3. Fără a aduce atingere secțiunii B, este permisă divizarea transporturilor într-o țară terță, dacă este efectuată de către exportator sau sub răspunderea acestuia, și cu condiția ca transporturile să rămână sub supraveghere vamală în țara terță respectivă.

4. În cazul în care există îndoieli dacă cerințele prevăzute la alineatele (1)-(3) sunt respectate, autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita importatorului să facă dovada conformității, care poate fi prezentată prin orice mijloace, inclusiv documente contractuale de transport, cum ar fi conosamente sau dovezi factuale sau concrete bazate pe marcarea sau numerotarea coletelor sau prin orice alte dovezi legate de produsul în sine.

ARTICOLUL 3.11

Returnarea produselor

Dacă un produs originar dintr-o parte exportat din această parte către o țară terță este returnat părții respective, el se consideră ca fiind neoriginar, cu excepția cazului în care se poate demonstra, într-un mod considerat satisfăcător de autoritatea vamală a părții respective, că produsul returnat:

(a) este identic cu cel care a fost exportat; și

(b) nu a făcut obiectul niciunei operațiuni în afara celor necesare pentru păstrarea lui în stare bună în perioada în care s-a aflat pe teritoriul țării terțe sau pe durata exportului.

ARTICOLUL 3.12

Accesoriile, piesele de schimb, uneltele și instrucțiunile sau alte materiale de informare

1. Prezentul articol se aplică accesoriilor, pieselor de schimb, uneltelor și instrucțiunilor sau altor materiale de informare dacă:

(a) accesoriile, piesele de schimb, uneltele și instrucțiunile sau alte materiale de informare sunt clasificate și livrate împreună cu un produs, dar nu sunt facturate separat de produs; și

(b) tipurile, cantitățile și valoarea accesoriilor, pieselor de schimb, uneltelor și instrucțiunilor sau a altor materiale de informare sunt uzuale pentru produsul respectiv.

2. Pentru a determina dacă un produs este obținut în întregime, sau satisface o cerință în materie de proces de producție sau de schimbare în clasificarea tarifară, astfel cum este prevăzut în anexa 3-B, accesoriile, piesele de schimb, uneltele și instrucțiunile sau alte materiale de informare nu sunt luate în considerare.

3. Pentru a determina dacă un produs îndeplinește o cerință privind valoarea prevăzută în anexa 3-B, valoarea accesoriilor, pieselor de schimb, uneltelor și instrucțiunilor sau a altor materiale de informare este luată în considerare ca valoare a materialelor originare sau neoriginare, după caz, în calculul efectuat în scopul aplicării cerinței privind valoarea pentru acest produs.

4. Accesoriile, piesele de schimb, uneltele și instrucțiunile sau alte materiale de informare ale unui produs au caracterul originar al produsului împreună cu care acestea sunt livrate.

ARTICOLUL 3.13

Elemente neutre

Pentru a determina dacă un produs este originar dintr-o parte nu este necesar să se determine caracterul originar al următoarelor elemente:

(a) combustibili, energie, catalizatori și solvenți;

(b) echipamente, dispozitive și furnituri utilizate pentru testarea sau inspecția produsului;

(c) mănuși, ochelari, încălțăminte, îmbrăcăminte, echipamente de siguranță și furnituri;

(d) mașini, utilaje, matrițe și forme;

(e) piese de schimb și materiale folosite la întreținerea echipamentelor și a clădirilor;

(f) lubrifianți, grăsimi, materiale pentru amestecuri și alte materiale utilizate în producție sau pentru funcționarea echipamentelor și a clădirilor; și

(g) orice alt material care nu este încorporat în produs, dar a cărui utilizare la producerea produsului poate fi demonstrată în mod rezonabil ca parte din producerea respectivă.

ARTICOLUL 3.14

Materialele de ambalare și containerele pentru transport

Materialele de ambalare și containerele de transport care sunt utilizate pentru a proteja un produs în timpul transportului nu sunt luate în considerare la determinarea caracterului originar al unui produs.

ARTICOLUL 3.15

Materialele de ambalare și containerele pentru vânzarea cu amănuntul

1. Materialele de ambalare și containerele în care un produs este ambalat pentru vânzarea cu amănuntul, în cazul în care sunt clasificate împreună cu produsul, nu sunt luate în considerare pentru a stabili dacă toate materialele neoriginare utilizate la fabricarea produsului au fost supuse modificării aplicabile care vizează clasificarea tarifară sau unui proces de producție prevăzut în anexa 3-B sau dacă produsul a fost obținut în întregime.

2. În cazul în care un produs face obiectul unei cerințe privind valoarea prevăzută în anexa 3-B, valoarea materialelor de ambalare și a containerelor în care produsul este ambalat pentru vânzarea cu amănuntul, dacă sunt clasificate împreună cu produsul, este luată în considerare, ca originară sau neoriginară, după caz, în calculul efectuat în scopul aplicării cerinței privind valoarea pentru acest produs.

SECȚIUNEA B

Proceduri de determinare a originii

ARTICOLUL 3.16

Cererea de tratament tarifar preferențial

1. La import, partea importatoare acordă un tratament tarifar preferențial unui produs originar din cealaltă parte pe baza unei cereri de tratament tarifar preferențial din partea importatorului. Importatorul este responsabil pentru corectitudinea cererii prin care se solicită un tratament tarifar preferențial și pentru respectarea cerințelor prevăzute în prezentul capitol.

2. O cerere de tratament tarifar preferențial se bazează pe:

(a) un atestat de origine în care exportatorul certifică faptul că produsul este un produs originar; sau

(b) informațiile pe care le deține importatorul conform cărora produsul este un produs originar.

3. O cerere de tratament tarifar preferențial și elementele pe care se bazează aceasta, astfel cum se prevede la alineatul (2) literele (a) sau (b), sunt, de asemenea, incluse în declarația vamală de import în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile ale părții importatoare. Autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita importatorului să furnizeze o explicație, în măsura în care importatorul poate furniza o astfel de explicație, care face parte din declarația vamală de import sau într-un document însoțitor, în care se indică faptul că produsul îndeplinește cerințele prezentului capitol.

4. Astfel, importatorul care introduce o cerere pentru un tratament tarifar preferențial pe baza unui atestat de origine prevăzut la alineatul (2) litera (a) păstrează atestatul de origine și, atunci când i se solicită de către autoritatea vamală a părții importatoare, pune la dispoziția autorității menționate o copie a acestuia.

5. Alineatele (2) și (4) nu se aplică în cazurile specificate la articolul 3.20.

ARTICOLUL 3.17

Atestatul de origine

1. Un atestat de origine poate fi întocmit de către un exportator al unui produs pe baza informațiilor care demonstrează că produsul este originar, inclusiv informații privind caracterul originar al materialelor utilizate în producerea produsului. Exportatorul este responsabil pentru corectitudinea atestatului de origine și a informațiilor furnizate.

2. Un atestat de origine trebuie întocmit utilizând una dintre versiunile lingvistice ale textului care figurează în anexa 3-D, pe o factură sau pe orice alt document comercial care descrie produsul originar într-o manieră suficient de detaliată pentru a permite identificarea acestuia. Partea importatoare nu solicită importatorului să prezinte o traducere a atestatului de origine.

3. Autoritatea vamală a părții importatoare nu respinge o cerere de tratament tarifar preferențial din cauza erorilor sau discrepanțelor minore din atestatul de origine sau pentru simplul motiv că o factură a fost emisă într-o țară terță.

4. Un atestat de origine este valabil timp de 12 luni de la data întocmirii.

5. Un atestat de origine se poate aplica în cazul:

(a) unui singur transport al unuia sau mai multor produse importate pe teritoriul unei părți; sau

(b) mai multor transporturi de produse identice importate pe teritoriul unei părți în cursul unei perioade specificate în atestatul de origine care nu depășește 12 luni.

6. În cazul în care, la cererea importatorului, produsele neasamblate sau demontate, în sensul regulii 2 litera (a) din normele generale de interpretare a Sistemului armonizat, care se clasifică la secțiunile XV - XXI din Sistemul armonizat, sunt importate eșalonat, un singur atestat de origine poate fi utilizat pentru astfel de produse în conformitate cu cerințele stabilite de autoritatea vamală a părții importatoare.

ARTICOLUL 3.18

Informațiile pe care le deține importatorul

Informațiile de care dispune importatorul conform cărora un produs este originar din partea exportatoare se bazează pe informații care demonstrează că produsul este originar și că acesta îndeplinește cerințele prevăzute în prezentul capitol.

ARTICOLUL 3.19

Cerințe privind păstrarea evidențelor

1. Un importator care introduce o cerere de tratament tarifar preferențial pentru un produs importat în partea importatoare, trebuie să păstreze timp de cel puțin trei ani de la data importului produsului:

(a) în cazul în care cererea s-a bazat pe un atestat de origine, atestatul de origine întocmit de exportator; sau

(b) în cazul în care cererea s-a bazat pe informațiile pe care le deține importatorul, toate documentele care dovedesc că produsul îndeplinește cerințele pentru a obține caracterul originar.

2. Un exportator care a întocmit un atestat de origine păstrează o copie a atestatului de origine, precum și toate celelalte documente care demonstrează că produsul îndeplinește cerințele pentru a obține caracterul originar, timp de cel puțin patru ani de la data întocmirii atestatului de origine.

3. Evidențele care trebuie păstrate în conformitate cu prezentul articol pot fi păstrate în format electronic.

4. Alineatele (1) și (3) nu se aplică în cazurile specificate la articolul 3.20.

ARTICOLUL 3.20

Transporturi mici și derogări

1. Sunt admise ca produse originare produsele expediate sub formă de colete mici de persoane fizice către persoane fizice sau care sunt transportate în bagajele personale ale călătorilor, cu condiția ca importul acestor produse să nu aibă caracter comercial[1], produsele să fi fost declarate ca fiind în conformitate cu cerințele prevăzute de prezentul capitol și în cazul în care nu există vreo îndoială cu privire la veridicitatea unei astfel de declarații.

2. În cazul în care importul nu face parte din importuri care pot fi considerate în mod rezonabil a fi fost făcute separat în scopul de a evita cerința privind un atestat de origine, valoarea totală a produselor menționate la alineatul (1) nu trebuie să depășească:

(a) pentru Uniunea Europeană, 500 de euro în cazul pachetelor mici sau 1 200 de euro în cazul produselor care fac parte din bagajul personal al unui călător. Sumele care se utilizează în altă monedă națională a unui stat membru al Uniunii Europene reprezintă contravaloarea în această monedă a sumelor exprimate în euro în prima zi lucrătoare din luna octombrie a fiecărui an. Aceste sume sunt cele publicate pentru ziua respectivă de către Banca Centrală Europeană, cu excepția cazului în care o altă valoare este comunicată Comisiei Europene până la data de 15 octombrie a fiecărui an și sunt aplicabile de la data de 1 ianuarie a anului următor. Comisia Europeană notifică Japoniei sumele aplicabile.

[1] Importurile cu un caracter ocazional sau care constau numai în produse pentru uzul personal al destinatarilor, al călătorilor sau al familiilor lor sunt considerate importuri lipsite de caracter comercial, dacă, prin natura și cantitatea lor, este evident că acestea nu sunt destinate comercializării.

(b) pentru Japonia, 100 000 de yeni sau suma pe care o poate stabili Japonia.

3. Fiecare parte poate prevedea că elementele pe care se bazează cererea prevăzute la articolul 3.16 alineatul (2) nu sunt necesare pentru importul unui produs pentru care partea importatoare a renunțat la cerințe.

ARTICOLUL 3.21

Verificare

1. Pentru a verifica dacă un produs importat pe teritoriul unei părți este originar din cealaltă parte sau dacă celelalte cerințe ale prezentului capitol sunt îndeplinite, autoritatea vamală a părții importatoare poate efectua o verificare bazată pe metodele de evaluare a riscului, care pot include selecția aleatorie, prin intermediul unei cereri de informații de la importatorul care a introdus cererea menționată la articolul 3.16. Autoritatea vamală a părții importatoare poate efectua o verificare fie în momentul depunerii declarației vamale de import, înainte de acordarea liberului de vamă pentru produse, sau după acordarea liberului de vamă pentru produse.

2. Informațiile solicitate în temeiul alineatului (1) vizează doar următoarele elemente:

(a) în cazul în care cererea s-a bazat pe atestatul de origine prevăzut la articolul 3.16 alineatul (2) litera (a), atestatul de origine respectiv;

(b) numărul de clasificare tarifară a produsului în conformitate cu Sistemul armonizat și criteriile de origine utilizate;

(c) o scurtă descriere a procesului de producție;

(d) în cazul în care criteriul de origine s-a bazat pe un proces de producție specific, o descriere specifică a acestui proces;

(e) dacă este cazul, o descriere a materialelor originare și neoriginare utilizate în procesul de producție;

(f) în cazul în care criteriul de origine a fost „obținut în întregime”, categoria aplicabilă (cum ar fi recoltare, extracție, pescuit și loc de producție);

(g) în cazul în care criteriul de origine s-a bazat pe o metodă care utilizează valoarea, valoarea produsului, precum și valoarea tuturor materialelor neoriginare sau, după caz, pentru a stabili conformitatea cu cerința privind valoarea, a materialelor originare utilizate în producție;

(h) în cazul în care criteriul de origine s-a bazat pe o metodă care utilizează greutatea, greutatea produsului, precum și greutatea materialelor neoriginare relevante sau, după caz, pentru a stabili conformitatea cu cerința privind greutatea, a materialelor originare utilizate în produs;

(i) în cazul în care criteriul de origine s-a bazat pe o modificare a clasificării tarifare, o listă a tuturor materialelor neoriginare, inclusiv numărul de clasificare tarifară atribuit în conformitate cu Sistemul armonizat (în format de două, patru sau șase cifre în funcție de criteriul de origine); sau

(j) informațiile referitoare la respectarea dispoziției privind nemodificarea menționată la articolul 3.10.

3. Atunci când furnizează informațiile solicitate, importatorul poate adăuga orice alte informații pe care le consideră relevante în scopul verificării.

4. În cazul în care cererea de tratament tarifar preferențial s-a bazat pe un atestat de origine astfel cum se menționează la articolul 3.16 alineatul (2) litera (a), importatorul informează autoritatea vamală a părții importatoare atunci când exportatorul poate furniza în mod direct informațiile solicitate, fie în totalitatea lor sau în ceea ce privește unul sau mai multe elemente de date.

5. În cazul în care cererea pentru un tratament tarifar preferențial s-a bazat pe informațiile pe care le deține importatorul astfel cum se menționează la articolul 3.16 alineatul (2) litera (b), după ce a solicitat mai întâi informații în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea poate solicita informații din partea importatorului, dacă autoritatea vamală respectivă consideră că sunt necesare informații suplimentare în scopul verificării caracterului originar al produsului. Autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita importatorului documente și informații specifice, dacă este cazul.

6. În cazul în care autoritatea vamală a părții importatoare decide să suspende acordarea tratamentului tarifar preferențial pentru produsul în cauză în așteptarea rezultatelor verificării, ea îi acordă importatorului liberul de vamă pentru produs, sub rezerva măsurilor de precauție adecvate, inclusiv garanții. Orice suspendare a tratamentului tarifar preferențial încetează cât mai curând posibil după ce autoritatea vamală a părții importatoare a confirmat caracterul originar al produsului în cauză sau îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de prezentul capitol.

ARTICOLUL 3.22

Cooperare administrativă

1. Pentru a asigura aplicarea adecvată a prezentului capitol, părțile cooperează, prin intermediul autorităților lor vamale respective, pentru a verifica dacă un produs este originar și dacă respectă celelalte cerințe prevăzute în prezentul capitol.

2. În cazul în care cererea pentru un tratament tarifar preferențial s-a bazat pe un atestat de origine astfel cum se menționează la articolul 3.16 alineatul (2) litera (a), după ce a solicitat mai întâi informații în conformitate cu articolul 3.21 alineatul (1), autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea poate solicita, de asemenea, informații din partea autorității vamale a părții exportatoare în termen de doi ani după importul produselor dacă autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea consideră că sunt necesare informații suplimentare în scopul verificării caracterului originar al produsului. Cererea de informații trebuie să conțină următoarele informații:

(a) atestatul de origine;

(b) identitatea autorității vamale care emite cererea;

(c) numele exportatorului;

(d) obiectul și sfera verificării; și

(e) după caz, orice alte documente relevante.

În plus față de aceste informații, autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita autorității vamale a părții exportatoare documente și informații specifice, dacă este cazul.

3. Autoritatea vamală a părții exportatoare poate, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, să ceară documente sau o examinare, solicitând orice elemente de probă sau vizitând sediul exportatorului pentru a verifica documentele și pentru a inspecta instalațiile utilizate în producerea produsului.

4. Fără a aduce atingere alineatului (5), autoritatea vamală a părții exportatoare care primește cererea menționată la alineatul (2) furnizează autorității vamale a părții importatoare următoarele informații:

(a) documentele cerute, dacă sunt disponibile;

(b) un aviz cu privire la caracterul originar al produsului;

(c) descrierea produsului care face obiectul examinării și clasificarea tarifară care prezintă relevanță pentru aplicarea prezentului capitol;

(d) o descriere și o explicare a procesului de producție, care sunt suficiente pentru a justifica caracterul originar al produsului;

(e) informații cu privire la modul în care a fost efectuată examinarea; și

(f) documente justificative, dacă este cazul.

5. Autoritatea vamală a părții exportatoare nu furnizează autorității vamale a părții importatoare informațiile menționate la alineatul (4), în cazul în care informațiile sunt considerate confidențiale de către exportator.

6. Fiecare parte notifică celeilalte părți informațiile de contact, inclusiv adresele poștale și de e-mail, numerele de telefon și de fax ale autorităților vamale și notifică celeilalte părți orice modificare cu privire la aceste informații în termen de 30 de zile de la data modificării.

ARTICOLUL 3.23

Asistența reciprocă în lupta împotriva fraudei

În cazul unei suspiciuni de încălcare a dispozițiilor din prezentul capitol, părțile își acordă reciproc asistență, în conformitate cu dispozițiile CMAA.

ARTICOLUL 3.24

Refuzul acordării tratamentului tarifar preferențial

1. Fără a aduce atingere alineatului (3), autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial, în cazul în care:

(a) în termen de trei luni de la cererea de informații în temeiul articolului 3.21 alineatul (1):

(i) nu s-a primit niciun răspuns; sau

(ii) în cazul în care cererea pentru un tratament tarifar preferențial s-a bazat pe informațiile pe care le deține importatorul, astfel cum se prevede la articolul 3.16 alineatul (2) litera (b), informațiile furnizate sunt insuficiente pentru a confirma faptul că produsul este un produs originar;

(b) în termen de trei luni de la cererea de informații în temeiul articolului 3.21 alineatul (5):

(i) nu s-a primit niciun răspuns; sau

(ii) informațiile furnizate sunt insuficiente pentru a confirma faptul că produsul este un produs originar;

(c) în termen de 10 luni de la cererea de informații în temeiul articolului 3.22 alineatul (2):

(i) nu s-a primit niciun răspuns; sau

(ii) informațiile furnizate sunt insuficiente pentru a confirma faptul că produsul este un produs originar; sau

(d) ca urmare a unei cereri prealabile de asistență adresată în conformitate cu articolul 3.23 și în cadrul unei perioade convenite reciproc, în ceea ce privește produsele care au făcut obiectul unei cereri astfel cum se menționează la articolul 3.16 alineatul (1):

(i) autoritatea vamală a părții exportatoare nu furnizează asistența; sau

(ii) rezultatul asistenței respective este insuficient pentru a confirma faptul că produsul este un produs originar.

2. Autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza tratamentul tarifar preferențial unui produs pentru care un importator solicită un tratament tarifar preferențial în cazul în care importatorul nu respectă cerințele prezentului capitol, altele decât cele referitoare la caracterul originar al produselor.

3. Dacă autoritatea vamală a părții importatoare are o justificare suficientă pentru a refuza tratamentul tarifar preferențial în temeiul alineatului (1), în cazurile în care autoritatea vamală a părții exportatoare a furnizat un aviz în conformitate cu articolul 3.22 alineatul (4) litera (b), care confirmă caracterul originar al produselor, autoritatea vamală a părții importatoare notifică autorității vamale a părții exportatoare intenția sa de a refuza tratamentul tarifar preferențial în termen de două luni de la data primirii avizului respectiv. Dacă o astfel de notificare este efectuată, se organizează consultări, la cererea uneia dintre părți, în termen de trei luni de la data notificării. Perioada necesară pentru consultări poate fi prelungită de la caz la caz, de comun acord între părți. Consultarea poate avea loc în conformitate cu procedura stabilită de Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale instituit în temeiul articolului 22.3. La expirarea perioadei de consultări, autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza tratament tarifar preferențial, numai pe baza unei justificări suficiente și după ce a acordat importatorului dreptul de a fi audiat.

ARTICOLUL 3.25

Confidențialitate

1. Fiecare parte păstrează, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, confidențialitatea tuturor informațiilor care îi sunt furnizate de către cealaltă parte în temeiul prezentului capitol și protejează informațiile respective împotriva oricărei divulgări.

2. Informațiile obținute de autoritățile părții importatoare în temeiul prezentului capitol nu pot fi utilizate decât de autoritățile respective în sensul prezentului capitol.

3. Informațiile comerciale confidențiale obținute de la exportator de către autoritatea vamală a părții exportatoare sau a părții importatoare prin aplicarea articolelor 3.21 și 3.22 nu se divulgă, în lipsa unor dispoziții contrare prevăzute în prezentul capitol.

4. Informațiile obținute de către autoritatea vamală a părții importatoare în conformitate cu prezentul capitol nu pot fi utilizate de către partea importatoare în procedurile penale declanșate de o instanță sau un judecător, cu excepția cazului în care permisiunea de a utiliza astfel de informații este acordată de partea exportatoare în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative.

ARTICOLUL 3.26

Măsuri și sancțiuni administrative

Fiecare parte aplică măsuri administrative și, dacă este cazul, sancțiuni, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, oricărei persoane care întocmește un document sau permite întocmirea unui document care conține date inexacte furnizate în scopul obținerii unui tratament tarifar preferențial pentru un produs, care nu respectă cerințele stabilite la articolul 3.19, sau care nu furnizează elementele de probă sau refuză vizita menționate la articolul 3.22 alineatul (3).

SECȚIUNEA C

Dispoziții diverse

ARTICOLUL 3.27

Aplicarea prezentului capitol în ceea ce privește Ceuta și Melilla

1. În sensul prezentului capitol, în cazul Uniunii Europene, termenul „parte” nu include Ceuta și Melilla.

2. Produsele originare din Japonia, beneficiază în toate privințele, atunci când sunt importate în Ceuta sau Melilla, de același regim vamal, în temeiul prezentului acord, ca cel aplicat produselor originare de pe teritoriul vamal al Uniunii Europene în temeiul Protocolului nr. 2 din Actul de aderare a Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze la Uniunea Europeană. Japonia aplică importurilor de produse vizate de prezentul acord și originare din Ceuta și Melilla același regim vamal, în temeiul prezentului acord, ca cel aplicat produselor importate și originare din Uniunea Europeană.

3. Regulile de origine și procedurile de determinare a originii în temeiul prezentului capitol se aplică *mutatis mutandis* produselor exportate din Japonia către Ceuta și Melilla și produselor exportate din Ceuta și Melilla către Japonia.

4. Articolul 3.5 se aplică importurilor și exporturilor de produse între Uniunea Europeană, Japonia și Ceuta și Melilla.

5. Ceuta și Melilla sunt considerate un singur teritoriu.

6. Autoritatea vamală a Regatului Spaniei este responsabilă de aplicarea prezentului articol în Ceuta și Melilla.

ARTICOLUL 3.28

Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale

1. Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare în prezentul capitol „Comitetul”), este responsabil cu punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol, în afară de celelalte responsabilități specificate la articolul 4.14 alineatul (1).

2. În sensul prezentului capitol, Comitetul are următoarele funcții:

(a) examinarea și formularea de recomandări adecvate, după caz, adresate Comitetului mixt instituit în temeiul articolului 22.1 cu privire la:

(i) punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol; și

(ii) orice modificare a dispozițiilor prezentului capitol propusă de către una dintre părți;

(b) adoptarea unor note explicative pentru a facilita punerea în aplicare a dispozițiilor din prezentul capitol;

(c) stabilirea procedurii de consultare menționată la articolul 3.24 alineatul (3); și

(d) examinarea oricăror alte aspecte legate de prezentul capitol pe care reprezentanții părților le pot conveni de comun acord.

ARTICOLUL 3.29

Dispoziții tranzitorii privind mărfurile aflate în tranzit sau în antrepozit

Dispozițiile prezentului acord pot fi aplicate produselor care respectă dispozițiile din prezentul capitol și care, la data intrării în vigoare a prezentului acord, fie se află în tranzit din partea exportatoare către partea importatoare, fie se află sub control vamal în partea importatoare, fără să fi avut loc plata taxelor la import și a altor taxe, sub rezerva introducerii unei cereri de tratament tarifar preferențial prevăzută la articolul 3.16 către autoritățile vamale ale părții importatoare în termen de 12 luni de la data respectivă.

CAPITOLUL 4

ASPECTE LEGATE DE DOMENIUL VAMAL ȘI FACILITAREA COMERȚULUI

ARTICOLUL 4.1

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt:

(a) să promoveze facilitarea comerțului cu mărfuri între părți, asigurând în același timp controale vamale eficiente, ținând seama de evoluția practicilor comerciale;

(b) să asigure transparența legislației în domeniul vamal și a altor acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului ale fiecărei părți, precum și coerența acestora cu normele internaționale aplicabile;

(c) să asigure punerea în aplicare previzibilă, coerentă și nediscriminatorie, de către fiecare parte, a legislației vamale proprii și a altor acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului;

(d) să promoveze simplificarea și modernizarea procedurilor și practicilor vamale ale fiecărei părți;

(e) să perfecționeze tehnici de gestionare a riscurilor, în vederea facilitării comerțului legitim, asigurând totodată securizarea lanțului de aprovizionare al comerțului internațional; și

(f) să consolideze cooperarea între părți în domeniul vamal și al facilitării comerțului.

ARTICOLUL 4.2

Domeniu de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică aspectelor legate de legislația vamală a fiecărei părți, altor acte cu putere de lege, acte administrative și proceduri administrative de aplicabilitate generală legate de comerț, inclusiv aplicarea acestora la mărfurile care fac obiectul comerțului dintre părți, precum și cooperării între părți.

2. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor unei părți prevăzute în cadrul capitolelor 6 și 7.

3. În cazul existenței unei neconcordanțe între prezentul capitol și capitolele 6 sau 7, capitolul 6 sau 7 prevalează în ceea ce privește dispozițiile neconcordante.

4. Prezentul capitol se aplică fără a aduce atingere îndeplinirii obiectivelor legitime de politică ale fiecărei părți și obligațiilor care îi revin în temeiul acordurilor internaționale la care a aderat, în ceea ce privește protecția:

(a) moralei publice;

(b) vieții sau a sănătății oamenilor, animalelor sau a plantelor;

(c) patrimoniului național cu valoare artistică, istorică sau arheologică; sau

(d) mediului.

5. Prezentul capitol se pune în aplicare de către fiecare parte, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative. Fiecare parte își utilizează resursele disponibile în mod corespunzător pentru punerea în aplicare a prezentului capitol.

ARTICOLUL 4.3

Transparența

1. Fiecare parte se asigură că legislația sa vamală și alte acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului, precum și procedurile administrative de aplicabilitate generală și informațiile relevante cu aplicabilitate generală legate de comerț sunt publicate și ușor accesibile oricărei persoane interesate, inclusiv, după caz, prin intermediul internetului.

2. Fiecare parte publică și pune la dispoziție sub o formă ușor accesibilă legislația sa vamală, alte acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului, precum și procedurile administrative de aplicabilitate generală legate de comerț cât mai devreme posibil, înainte de intrarea lor în vigoare, pentru a permite oricărei persoane interesate să poată lua cunoștință de acestea, cu excepția:

(a) cazurilor urgente;

(b) modificărilor minore aduse acestor acte cu putere de lege, norme administrative și proceduri administrative de aplicabilitate generală;

(c) cazului în care eficiența acestor acte cu putere de lege și acte administrative sau asigurarea respectării lor este compromisă ca urmare a publicării prealabile; sau

(d) a măsurilor de atenuare.

3. Fiecare parte desemnează cel puțin un punct de informare pentru a răspunde solicitărilor de informații rezonabile adresate de orice persoane interesate cu privire la aspectele vizate de alineatul (1). Punctele de informare răspund acestor solicitări de informații și pun la dispoziție formularele și documentele pertinente într-un termen rezonabil stabilit de fiecare parte.

4. Fiecare parte prevede consultări regulate, după caz, între autoritatea sa vamală și alte agenții de comerț, pe de o parte, și comercianții sau alte părți interesate stabilite pe teritoriul său, pe de altă parte.

5. Informațiile privind taxele se publică în conformitate cu alineatele (1) și (2). Informațiile respective includ taxele care se vor aplica, justificarea lor, autoritatea responsabilă, precum și momentul și modul de efectuare a plății. Aceste taxe nu se aplică înainte de publicarea informațiilor corespunzătoare lor.

ARTICOLUL 4.4

Procedurile de import, export și tranzit

1. Fiecare parte aplică legislația sa în domeniul vamal și alte acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului într-o manieră previzibilă, coerentă, transparentă și nediscriminatorie.

2. Fiecare parte se asigură că procedurile sale vamale:

(a) sunt în conformitate cu standardele internaționale și practicile recomandate aplicabile fiecărei părți în domeniul procedurilor vamale, cum ar fi cele formulate sub egida Organizației Mondiale a Vămilor[1] (denumită în continuare „OMV”), inclusiv cu elementele de fond ale protocolului de modificare a Convenției internaționale pentru simplificarea și armonizarea regimurilor vamale, adoptată la Bruxelles la 26 iunie 1999, ale Convenției internaționale privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, adoptată la Bruxelles la 14 iunie 1983 și ale Cadrului de standarde privind securitatea și facilitarea comerțului mondial al Organizației Mondiale a Vămilor (denumit în continuare „cadrul SAFE”);

(b) au ca obiectiv facilitarea comerțului legitim, ținând seama de evoluția practicilor comerciale, asigurând totodată respectarea actelor sale cu putere de lege și actelor sale administrative;

(c) prevăd măsuri de asigurare efectivă a respectării normelor în caz de încălcare a actelor sale cu putere de lege și a actelor sale administrative privind procedurile vamale, inclusiv în ceea ce privește frauda vamală și contrabanda; și

(d) nu includ recurgerea obligatorie la comisionari în vamă sau la controale înainte de expediere.

[1] Pentru mai multă certitudine, OMV a fost înființată în 1952 sub denumirea de Consiliul de Cooperare Vamală (CCV).

3. Fiecare parte adoptă sau menține măsuri care acordă un tratament favorabil în ceea ce privește controalele vamale înainte de acordarea liberului de vamă pentru mărfuri comercianților sau operatorilor care îndeplinesc criteriile specificate în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative.

4. Fiecare parte promovează dezvoltarea și utilizarea unor sisteme avansate, inclusiv cele bazate pe tehnologiile informației și comunicațiilor, pentru a facilita schimbul electronic de date între comercianți sau operatori și autoritatea sa vamală și alte agenții de comerț.

5. Fiecare parte întreprinde eforturi în vederea simplificării și standardizării datelor și documentelor cerute de autoritatea sa vamală și de alte agenții de comerț.

ARTICOLUL 4.5

Acordarea liberului de vamă pentru mărfuri

Fiecare parte adoptă sau menține proceduri vamale care:

(a) prevăd acordarea rapidă a liberului de vamă pentru mărfuri într-o perioadă de timp care nu depășește durata necesară pentru a asigura respectarea actelor sale cu putere de lege și a actelor sale administrative;

(b) permit transmiterea și prelucrarea documentelor în prealabil pe cale electronică și a oricăror alte informații necesare înainte de sosirea mărfurilor; și

(c) permit acordarea liberului de vamă pentru mărfuri înainte de stabilirea finală a taxelor vamale, a impozitelor și a altor taxe, sub rezerva constituirii unei garanții, dacă ea este impusă de actele sale cu putere de lege și de actele sale administrative, pentru a garanta plata finală a acestora.

ARTICOLUL 4.6

Simplificarea procedurilor vamale

1. Fiecare parte depune eforturi pentru simplificarea condițiilor și formalităților cu privire la procedurile vamale, pentru a reduce durata și costurile acestora pentru comercianți sau operatori, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii.

2. Fiecare parte adoptă sau menține măsuri care permit comercianților sau operatorilor care îndeplinesc criteriile specificate în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative să beneficieze de o simplificare sporită a procedurilor vamale. O astfel de simplificare ar putea permite o declarație periodică pentru stabilirea și plata taxelor vamale și a impozitelor legate de importuri multiple în decursul unei perioade date, după acordarea liberului de vamă pentru mărfuri.

3. Fiecare parte adoptă sau menține programe care permit operatorilor care îndeplinesc criteriile specificate în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative să beneficieze de simplificarea sporită menționată la alineatul (2) sau să aibă un acces mai ușor la aceasta.

ARTICOLUL 4.7

Decizii anticipate

1. Fiecare parte emite, prin intermediul autorității sale vamale, o decizie anticipată, care definește tratamentul care urmează să fie acordat mărfurilor în cauză. Decizia anticipată respectivă este emisă într-un mod rezonabil, într-un termen dat, pentru solicitantul care a depus o cerere scrisă în acest sens conținând toate informațiile necesare, inclusiv în format electronic, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale părții emitente.

2. O decizie anticipată trebuie să cuprindă clasificarea tarifară a mărfurilor, originea mărfurilor, inclusiv calificarea lor drept mărfuri originare în conformitate cu capitolul 3 sau orice altă chestiune asupra căreia părțile au căzut de acord, în special în ceea ce privește metoda sau criteriile corespunzătoare care trebuie utilizate pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor.

3. Sub rezerva oricăror cerințe privind confidențialitatea enunțate în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, o parte poate publica deciziile sale anticipate, inclusiv pe internet.

ARTICOLUL 4.8

Recurs și reexaminare

1. Fiecare parte garantează dreptul la căi de recurs sau la reexaminare pentru orice persoană căreia i-a fost adresată o decizie administrativă de către autoritatea vamală sau de către alte agenții de comerț ale părții respective.

2. Recursul sau reexaminarea includ:

(a) un recurs administrativ sau o reexaminare administrativă din partea unei autorități administrative mai înalte sau care este independentă de funcționarul sau biroul care a emis decizia; sau

(b) un recurs judiciar sau o reexaminare judiciară a deciziei.

3. Fiecare parte se asigură că, în cazul în care decizia privind recursul sau reexaminarea menționate la alineatul (2) litera (a) nu este emisă într-un termen prevăzut în actele cu putere de lege și actele administrative proprii sau fără întârzieri nejustificate, persoana menționată la alineatul (1) are dreptul la un alt recurs sau o a altă reexaminare din partea autorității administrative sau a autorității judiciare.

4. Fiecare parte se asigură că persoanei menționate la alineatul (1) i se prezintă motivarea deciziei administrative, pentru a-i permite să recurgă la procedurile de recurs sau de reexaminare, după caz.

ARTICOLUL 4.9

Gestionarea riscurilor

1. Fiecare parte adoptă sau menține un sistem de gestionare a riscurilor care permite autorităților vamale să-și concentreze activitățile de control pe transporturile care prezintă un risc ridicat și să accelereze acordarea liberului de vamă pentru transporturile care prezintă un risc redus.

2. Fiecare parte își bazează gestionarea riscurilor pe o evaluare a riscurilor pe baza unor criterii de selecție adecvate.

3. De asemenea, o parte poate selecta, în mod aleatoriu, transporturile pentru activitățile de control menționate la alineatul (1) în cadrul propriului său sistem de gestionare a riscurilor.

4. Fiecare parte concepe și aplică gestionarea riscurilor astfel încât să evite discriminarea arbitrară ori nejustificată sau restricțiile disimulate ale comerțului internațional.

ARTICOLUL 4.10

Audit postvămuire

1. În vederea accelerării acordării liberului de vamă pentru mărfuri, fiecare parte adoptă sau menține un audit postvămuire pentru a asigura respectarea legislației sale în domeniul vamal și a altor acte cu putere de lege și acte administrative în domeniul comerțului. Atunci când aplică gestionarea riscului menționată la articolul 4.9, autoritatea vamală a fiecărei părți utilizează rezultatele auditului postvămuire pe care l-a efectuat ea însăși. O parte poate prevedea posibilitatea ca autoritatea sa vamală să utilizeze rezultatele auditului postvămuire efectuat de alte agenții de comerț atunci când aplică gestionarea riscului și viceversa.

2. Fiecare parte selectează o persoană sau un transport pentru auditul postvămuire într-un mod bazat pe riscuri, care poate include criterii de selecție corespunzătoare. Fiecare parte efectuează auditurile postvămuire într-o manieră transparentă. În cazul în care persoana în cauză participă la procesul de audit și au fost obținute rezultate concludente, partea respectivă notifică fără întârziere persoanei a cărei înregistrare a fost auditată rezultatele, drepturile și obligațiile sale, precum și motivarea rezultatelor.

ARTICOLUL 4.11

Tranzit și transbordare

Fiecare parte adoptă sau menține proceduri pentru a facilita circulația mărfurilor dinspre sau către cealaltă parte care sunt în tranzit sau în transbordare pe teritoriul său vamal, menținând, în același timp, un control adecvat.

ARTICOLUL 4.12

Cooperare vamală

1. Fără a aduce atingere altor forme de cooperare prevăzute în prezentul acord, autoritățile vamale ale părților cooperează, inclusiv prin schimb de informații, și își acordă asistență administrativă reciprocă privind chestiunile menționate în prezentul capitol în conformitate cu CMAA, în pofida dispozițiilor articolului 1.6.

2. Autoritățile vamale ale părților își intensifică cooperarea cu privire la aspectele menționate în prezentul capitol, în scopul de a consolida facilitarea comerțului, asigurând, în același timp, respectarea legislației vamale a fiecărei părți și îmbunătățirea securității lanțului de aprovizionare, în următoarele domenii:

(a) cooperarea privind o simplificare sporită a procedurilor vamale, ținând seama de evoluția practicilor comerciale;

(b) cooperarea în materie de armonizare a cerințelor privind datele în scopuri vamale, în conformitate cu standardele internaționale aplicabile, cum ar fi standardele Organizației Mondiale a Vămilor;

(c) cooperarea în ceea ce privește dezvoltarea mai amplă a aspectelor vamale ale securizării și facilitării lanțului de aprovizionare al comerțului internațional în conformitate cu cadrul SAFE.

(d) cooperarea privind îmbunătățirea tehnicilor proprii de gestionare a riscurilor, inclusiv schimbul de cele mai bune practici și, dacă este cazul, de informații în materie de riscuri și de rezultate ale controalelor;

(e) cooperarea în vederea dezvoltării în continuare a măsurilor prevăzute la articolul 4.4 alineatul (3) și la articolul 4.6 alineatul (2) sau a programelor menționate la articolul 4.6 alineatul (3), inclusiv posibilitatea unei cooperări cu scopul de a le permite comercianților sau operatorilor unei părți să beneficieze de măsurile sau programele celeilalte părți;

(f) cooperarea și coordonarea în cadrul organizațiilor internaționale, cum ar fi OMC și OMV, cu privire la chestiuni de interes comun, inclusiv în ceea ce privește clasificarea tarifară, determinarea valorii în vamă și aspectele privind originea în vederea stabilirii, dacă este posibil, a unor poziții comune; și

(g) cooperarea în materie de aplicare a legii împotriva traficului de mărfuri interzise.

3. Autoritățile vamale ale părților asigură schimbul de informații necesare în sensul alineatului (2).

ARTICOLUL 4.13

Admitere temporară

Pentru admiterea temporară a mărfurilor menționate la articolul 2.10 și indiferent de originea lor, fiecare parte acceptă, în conformitate cu procedurile prevăzute în acordurile internaționale privind admiterea temporară și puse în aplicare de către partea în cauză, carnetele ATA[1] eliberate pe teritoriul celeilalte părți.

[1] „Carnetul ATA” are același înțeles cu cel utilizat în Convenția vamală privind carnetul ATA pentru admiterea temporară de mărfuri, adoptată la Bruxelles la 6 decembrie 1961 sau Convenția privind admiterea temporară, adoptată la Istanbul la 26 iunie 1990.

ARTICOLUL 4.14

Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale

1. Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare în prezentul capitol „Comitetul”), este responsabil cu punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol, precum și cu aspectele vamale din capitolul 2 și de la articolul 14.51, pe lângă celelalte responsabilități specificate la articolul 3.28 alineatul (1)[1].

2. Comitetul organizează reuniuni comune cu Comitetul mixt de cooperare vamală (denumit în continuare în prezentul capitol „CMCV”), instituit în conformitate cu CMAA, cu excepția cazului în care aceste reuniuni comune nu sunt necesare pentru a asigura coerența în punerea în aplicare și funcționarea dispozițiilor prevăzute la alineatul (1) și în cadrul CMAA[2].

3. Părțile se asigură că componența delegațiilor lor la reuniunile Comitetului corespunde punctelor de pe ordinea de zi.

[1] Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție din prezentul articol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care le revin părților în ceea ce privește Comitetul pentru comerțul cu mărfuri care intră sub incidența capitolului 2, și nici în ceea ce privește Comitetul pentru proprietatea intelectuală care intră sub incidența capitolului 14.

[2] Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție din prezentul articol nu se interpretează ca împiedicând CMCV să organizeze o reuniune exclusiv în cadrul CMAA.

4. Fără a aduce atingere funcțiilor CMCV, Comitetul are următoarele funcții:

(a) abordează toate problemele care decurg din punerea în aplicare și executarea dispozițiilor menționate la alineatul (1);

(b) identifică domeniile care necesită îmbunătățiri în punerea în aplicare și executarea dispozițiilor menționate la alineatul (1);

(c) funcționează ca un mecanism menit să ajungă rapid la soluții convenite de comun acord cu privire la toate aspectele reglementate de dispozițiile menționate la alineatul (1);

(d) formulează rezoluții, recomandări sau avize cu privire la acțiunile sau măsurile pe care le consideră necesare pentru realizarea obiectivelor și funcționarea eficientă a prezentului capitol;

(e) decide cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse sau măsurile care trebuie să fie puse în aplicare de către o parte sau de către părți în domeniile menționate la articolul 4.12 alineatul (2), pe care le consideră necesare pentru atingerea obiectivelor și funcționarea eficientă a prezentului capitol; și

(f) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b).

CAPITOLUL 5

MĂSURI DE APĂRARE COMERCIALĂ

SECȚIUNEA A

Dispoziții generale

ARTICOLUL 5.1

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „industrie internă” reprezintă ansamblul producătorilor de mărfuri similare sau direct concurente care își desfășoară activitatea pe teritoriul unei părți sau al producătorilor ale căror producții colective de mărfuri similare sau direct concurente reprezintă o proporție majoră în producția internă totală a acestor mărfuri;

(b) „prejudiciu grav” înseamnă o deteriorare generală gravă a situației industriei interne;

(c) „riscul producerii unui prejudiciu grav” înseamnă un prejudiciu grav a cărui producere este în mod evident iminentă în conformitate cu ancheta menționată la articolul 5.4 alineatul (3). Determinarea existenței unui risc de producere a unui prejudiciu grav se bazează pe fapte, și nu numai pe afirmații, presupuneri sau posibilități îndepărtate; și

(d) „perioadă de tranziție” înseamnă, pentru o anumită marfă originară, perioada care începe la data intrării în vigoare a prezentului acord și care se încheie la 10 ani după data finalizării reducerii sau eliminării taxelor vamale privind marfa respectivă în conformitate cu anexa 2-A.

SECȚIUNEA B

Măsuri de salvgardare bilaterale

ARTICOLUL 5.2

Aplicarea măsurilor de salvgardare bilaterale

1. În cazul în care, ca urmare a reducerii sau eliminării unei taxe vamale în conformitate cu articolul 2.8, un produs originar dintr-o parte este importat pe teritoriul celeilalte părți în cantități atât de mari, în termeni absoluți sau relativi, prin raportarea la producția internă, și în astfel de condiții încât să producă sau să riște să producă un prejudiciu grav unei industrii interne, cealaltă parte poate adopta măsurile prevăzute la alineatul (2) în măsura în care este necesar pentru a preveni sau a remedia prejudiciul grav care amenință industria internă a celeilalte părți și pentru a facilita adaptarea industriei interne.

2. O măsură de salvgardare bilaterală poate consta în:

(a) suspendarea oricărei noi reduceri a nivelului taxei vamale aplicat produsului originar prevăzută în capitolul 2; sau

(b) creșterea nivelului taxei vamale aplicat produsului originar până la un nivel care să nu depășească valoarea cea mai mică dintre:

(i) nivelul taxei vamale aplicat națiunii celei mai favorizate care este în vigoare la data în care se aplică măsura de salvgardare bilaterală; și

(ii) nivelul taxei vamale aplicat națiunii celei mai favorizate care este în vigoare în ziua precedentă datei intrării în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 5.3

Condiții și restricții

1. Nicio măsură de salvgardare bilaterală nu trebuie menținută decât în măsura și pentru perioada necesară prevenirii sau remedierii unui prejudiciu grav și pentru facilitarea adaptării industriei interne, cu condiția ca o astfel de perioadă să nu depășească durata de doi ani. Cu toate acestea, o măsură de salvgardare bilaterală poate fi prelungită, cu condiția ca durata totală de aplicare a măsurii de salvgardare bilaterale, inclusiv prelungirile, să nu depășească patru ani.

2. Măsurile de salvgardare bilaterale se pot aplica numai pe durata perioadei de tranziție.

3. În scopul facilitării adaptării în cazul în care durata prevăzută pentru o măsură de salvgardare bilaterală este mai mare de un an, partea care menține măsura de salvgardare bilaterală liberalizează în mod progresiv măsura de salvgardare bilaterală la intervale regulate în cursul perioadei de aplicare.

4. Nicio măsură de salvgardare bilaterală nu se aplică importului unui anumit produs originar care a făcut deja obiectul unei astfel de măsuri de salvgardare bilaterale pentru o perioadă de timp egală cu durata de aplicare a măsurii de salvgardare bilaterale anterioare sau timp de un an, în funcție de care dintre aceste perioade este mai lungă.

5. La încetarea unei măsuri de salvgardare bilaterale, nivelul taxei vamale aplicabil produsului originar care a făcut obiectul măsurii corespunde nivelului care ar fi fost în vigoare în absența măsurii de salvgardare bilaterală.

ARTICOLUL 5.4

Ancheta

1. O parte poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală doar în urma efectuării unei anchete de către autoritatea sa competentă[1] în conformitate cu aceleași proceduri ca cele prevăzute la articolul 3 și la articolul 4 alineatul (2) litera (c) din Acordul privind măsurile de salvgardare.

2. Ancheta trebuie să fie finalizată, în toate cazurile, în termen de un an de la data deschiderii sale.

[1] În sensul prezentei secțiuni, pentru Japonia, autoritatea competentă include autoritățile sale relevante.

3. În cadrul anchetei care urmărește să determine dacă creșterea importurilor de produs originar a cauzat sau amenință să cauzeze un prejudiciu grav unei industrii interne, autoritatea competentă care efectuează ancheta evaluează toți factorii relevanți de natură obiectivă și cuantificabilă care influențează situația industriei interne respective. Acești factori includ, în special, rata și volumul creșterii importurilor produsului originar în valori absolute și relative, cota de piață internă absorbită de importurile crescute de produs originar și variațiile nivelului vânzărilor, producției, productivității, utilizării capacităților, profiturilor și pierderilor și ocupării forței de muncă.

4. Stabilirea faptului că creșterea importurilor unui produs originar a cauzat sau amenință să cauzeze un prejudiciu grav industriei interne nu se poate face decât în cazul în care ancheta demonstrează, pe bază de elemente de probă obiective, existența unei legături de cauzalitate între creșterea importurilor produsului originar și prejudiciul grav sau riscul producerii unui prejudiciu grav pentru industria internă. În cadrul acestei stabiliri, trebuie să fie luați în considerare și alți factori, în afara creșterii importurilor de produs originar, care cauzează, de asemenea, un prejudiciu industriei interne în același timp.

ARTICOLUL 5.5

Notificare

1. O parte transmite imediat o notificare scrisă celeilalte părți atunci când:

(a) deschide o anchetă, astfel cum este menționată la articolul 5.4 alineatul (1), cu privire la prejudiciul grav sau la riscul producerii unui prejudiciu grav și indică motivele acestei acțiuni;

(b) constată existența unui prejudiciu grav sau a unui risc de producere a unui prejudiciu grav cauzat de o creștere a importurilor; și

(c) ia o decizie de aplicare sau de prelungire a unei măsuri de salvgardare bilaterale.

2. Partea care a transmis notificarea menționată la alineatul (1) furnizează celeilalte părți toate informațiile relevante, care includ:

(a) în cazul unei notificări menționate la alineatul (1) litera (a), motivul pentru deschiderea anchetei, o descriere exactă a produsului originar care face obiectul anchetei și subpozițiile sale în Sistemul armonizat, durata preconizată a anchetei și data deschiderii anchetei; și

(b) în cazul unei notificări menționate la alineatul (1) literele (b) și (c), elementele de probă ale existenței unui prejudiciu grav sau a riscului de producere a unui prejudiciu grav cauzat de o creștere a importurilor de produs originar, o descriere exactă a produsului originar care face obiectul măsurii de salvgardare bilaterale propuse și a subpoziției sale în Sistemul armonizat, o descriere exactă a măsurii de salvgardare bilaterale propuse, precum și data propusă pentru introducerea măsurii și durata preconizată a măsurii de salvgardare bilaterală.

ARTICOLUL 5.6

Consultări și compensații

1. O parte care propune aplicarea sau prelungirea unei măsuri de salvgardare bilaterală asigură posibilități adecvate pentru consultări prealabile cu cealaltă parte în scopul de a examina informațiile rezultate din ancheta menționată la articolul 5.4 alineatul (1) și de a schimba opinii cu privire la măsura de salvgardare bilaterală, precum și în scopul de a ajunge la un acord privind compensațiile, în conformitate cu prezentul articol.

2. O parte care propune aplicarea sau prelungirea unei măsuri de salvgardare bilaterală oferă celeilalte părți modalități adecvate, convenite de comun acord, de compensații comerciale, sub formă de concesii privind taxele vamale, a căror valoare este substanțial echivalentă cu valoarea taxelor vamale suplimentare preconizate să rezulte din măsura de salvgardare bilaterală.

3. În cazul în care părțile nu reușesc să ajungă la un acord privind compensațiile în termen de 30 de zile de la începerea consultărilor, partea al cărei produs originar face obiectul măsurii de salvgardare bilaterale este liberă să suspende aplicarea concesiilor privind taxele vamale în temeiul prezentului acord, a căror valoare este substanțial echivalentă cu valoarea taxelor vamale suplimentare care rezultă din măsura de salvgardare bilaterală. Partea care își exercită dreptul de suspendare poate suspenda aplicarea concesiilor privind taxele vamale doar pentru durata minimă necesară pentru a obține efectele substanțial echivalente și doar atât timp cât măsura de salvgardare bilaterală este menținută.

4. În pofida alineatului (3), dreptul de suspendare menționat la alineatul respectiv nu este exercitat în primele 24 de luni în care o măsură de salvgardare bilaterală este în vigoare, cu condiția ca această măsură de salvgardare bilaterală să fi fost luată ca urmare a unei creșteri a importurilor în termeni absoluți și ca această măsură de salvgardare să fie în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

ARTICOLUL 5.7

Măsuri de salvgardare bilaterală provizorii

1. În circumstanțe critice în care o întârziere ar cauza un prejudiciu care ar fi dificil de reparat, o parte poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală provizorie, care ia forma unei măsuri prevăzute la articolul 5.2 alineatul (2) literele (a) sau (b), în urma unei determinări preliminare a existenței unor elemente de probă evidente conform cărora o creștere a importurilor unui produs originar din cealaltă parte a cauzat sau amenință să cauzeze un prejudiciu grav unei industrii interne a părții care propune aplicarea măsurii de salvgardare bilaterală provizorii.

2. O parte notifică în scris celeilalte părți propunerea sa de măsură de salvgardare bilaterală provizorie cel târziu la data aplicării acesteia. Consultările dintre părți cu privire la aplicarea măsurii de salvgardare bilaterală provizorii încep imediat după punerea în aplicare a măsurii de salvgardare bilaterale provizorii. Notificarea trebuie să conțină elemente de probă privind existența unor circumstanțe critice, existența unui prejudiciu grav sau a riscului producerii unui prejudiciu grav cauzat de creșterea importurilor de produs originar, o descriere exactă a produsului originar care face obiectul măsurii de salvgardare bilaterale provizorii propuse și subpoziția sa din Sistemul armonizat, precum și o descriere exactă a măsurii de salvgardare bilaterală provizorii propuse.

3. Durata aplicării unei măsuri de salvgardare bilaterală provizorii nu depășește 200 de zile. În decursul perioadei respective trebuie respectate cerințele pertinente enunțate la articolul 5.4. Durata măsurii de salvgardare bilaterală provizorii se consideră ca fiind o parte a perioadei menționate la articolul 5.3 alineatul (1).

4. Articolul 5.3 alineatul (5) se aplică, *mutatis mutandis*, unei măsuri de salvgardare bilaterală provizorii. Taxa vamală instituită ca urmare a măsurii de salvgardare bilaterală provizorii este rambursată dacă nu se stabilește în ancheta ulterioară, prevăzută la articolul 5.4 alineatul (1), că creșterea importurilor de produs originar care face obiectul măsurii de salvgardare bilaterală provizorii a produs sau riscă să producă un prejudiciu grav unei industrii interne.

ARTICOLUL 5.8

Dispoziții diverse

Notificările menționate la articolul 5.5 alineatul (1) și la articolul 5.7 alineatul (2) și orice alte comunicări între părți în temeiul prezentei secțiuni se redactează în limba engleză.

SECȚIUNEA C

Măsuri de salvgardare globale

ARTICOLUL 5.9

Dispoziții generale

1. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu împiedică o parte să aplice măsuri de salvgardare pentru o marfă originară din cealaltă parte în conformitate cu articolul XIX din GATT 1994 și cu Acordul privind măsurile de salvgardare.

2. Dispozițiile prezentei secțiuni nu se supun dispozițiilor privind soluționarea litigiilor din capitolul 21.

ARTICOLUL 5.10

Aplicarea măsurilor de salvgardare

Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține în mod simultan, cu privire la aceeași marfă:

(a) o măsură de salvgardare bilaterală astfel cum este prevăzută în secțiunea B;

(b) o măsură în temeiul articolului XIX din GATT 1994 și al Acordului privind măsurile de salvgardare; sau

(c) o măsură de salvgardare astfel cum este prevăzută în anexa 2-A partea 3 secțiunea C.

SECȚIUNEA D

Măsuri antidumping și măsuri compensatorii

ARTICOLUL 5.11

Dispoziții generale

1. Părțile își mențin drepturile și obligațiile care le revin în conformitate cu Acordul antidumping și cu Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii.

2. Dispozițiile prezentei secțiuni nu se supun dispozițiilor privind soluționarea litigiilor din capitolul 21.

3. Capitolul 3 nu se aplică măsurilor antidumping și compensatorii din prezentul acord.

ARTICOLUL 5.12

Transparența și comunicarea faptelor esențiale

1. Fiecare parte desfășoară anchete în materie de taxe antidumping și compensatorii, într-o manieră echitabilă și transparentă și pe baza Acordului antidumping și a Acordului privind subvențiile și măsurile compensatorii (SMC).

2. Fiecare parte asigură, înainte sau imediat după instituirea oricărei măsuri provizorii menționate la articolul 7 din Acordul antidumping și la articolul 17 din Acordul SMC și, în orice caz, înainte de luarea unei decizii finale, comunicarea completă cu privire la faptele esențiale examinate care stau la baza deciziei de a aplica sau nu măsuri provizorii sau definitive. Comunicarea completă a faptelor esențiale nu aduce atingere cerințelor de confidențialitate menționate la articolul 6.5 din Acordul antidumping și la articolul 12.4 din Acordul SMC. Această comunicare se face în scris și ar trebui să aibă loc suficient de devreme pentru ca părțile interesate să își poată apăra interesele.

3. Comunicarea faptelor esențiale, care este efectuată în conformitate cu alineatul (2) trebuie să conțină, în special:

(a) în cazul unei anchete antidumping, marjele de dumping stabilite, o explicație suficient de detaliată cu privire la metodologia care stă la baza stabilirii valorilor normale și a prețurilor de export, precum și a metodologiei utilizate în comparația dintre valoarea normală și prețurile de export, inclusiv orice ajustări eventuale;

(b) în cazul unei anchete în materie de taxe compensatorii, determinarea subvențiilor care pot face obiectul măsurilor compensatorii, inclusiv detalii suficiente cu privire la calcularea sumei și metodologia urmată pentru a determina existența unei subvenții; și

(c) informațiile relevante pentru determinarea prejudiciului, inclusiv informațiile privind volumul importurilor care fac obiectul unui dumping și a efectului acestor importuri asupra prețurilor practicate pe piața internă pentru produse similare, metodologia detaliată utilizată în calcularea subcotării prețului, impactul ulterior al importurilor care fac obiectul unui dumping asupra industriei interne în cauză, precum și demonstrarea unei legături de cauzalitate, inclusiv examinarea altor factori decât importurile care fac obiectul unui dumping, astfel cum se menționează la articolul 3.5 din Acordul antidumping.

4. În cazul în care o autoritate responsabilă cu ancheta[1] a unei părți intenționează să facă uz de datele disponibile în conformitate cu articolul 6.8 din Acordul antidumping, autoritatea responsabilă cu ancheta informează partea interesată în cauză de intenția sa și oferă o indicație clară cu privire la motivele care ar putea duce la utilizarea datelor disponibile. Dacă, după ce li s-a acordat posibilitatea să furnizeze explicații suplimentare într-un termen rezonabil, explicațiile furnizate de partea interesată în cauză sunt considerate nesatisfăcătoare de către autoritatea de anchetă, comunicarea faptelor esențiale va conține o indicație clară a datelor disponibile pe care autoritatea responsabilă cu ancheta le-a utilizat în schimb.

ARTICOLUL 5.13

Luarea în calcul a intereselor publice

Atunci când desfășoară anchete în materie de taxe antidumping și compensatorii privind un anumit produs, autoritatea responsabilă cu ancheta a părții importatoare, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, acordă producătorilor produsului similar din partea importatoare, importatorilor produsului, utilizatorilor industriali ai produsului și organizațiilor de consumatori reprezentative, în cazurile în care produsul este vândut în mod curent cu amănuntul, posibilitatea de a-și prezenta în scris punctele de vedere cu privire la ancheta în materie de taxe antidumping și compensatorii, inclusiv în ceea ce privește impactul potențial al unei taxe antidumping sau compensatorii asupra situației lor.

[1] În sensul prezentei secțiuni, în ceea ce privește Japonia, o autoritate responsabilă cu ancheta include autoritățile sale relevante responsabile cu ancheta în cauză.

ARTICOLUL 5.14

Ancheta antidumping

Atunci când autoritatea de anchetă a părții importatoare a primit o cerere scrisă din partea industriei interne sau în numele acesteia vizând deschiderea unei anchete antidumping, în ceea ce privește un produs de la partea exportatoare, partea importatoare notifică părții exportatoare primirea acestei cereri, cu cel puțin 10 zile înainte de deschiderea anchetei.

CAPITOLUL 6

MĂSURI SANITARE ȘI FITOSANITARE

ARTICOLUL 6.1

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt următoarele:

(a) protejarea sănătății oamenilor, a vieții sau sănătății animalelor sau plantelor prin elaborarea, adoptarea și aplicarea de măsuri sanitare și fitosanitare, reducând în același timp la minimum efectele negative ale acestora asupra schimburilor comerciale dintre părți;

(b) promovarea cooperării între părți cu privire la punerea în aplicare a Acordului SPS; și

(c) furnizarea mijloacelor de comunicare și cooperare între părți, a unui cadru pentru abordarea aspectelor legate de punerea în aplicare a măsurilor sanitare și fitosanitare și a mijloacelor pentru obținerea unor soluții reciproc acceptabile.

ARTICOLUL 6.2

Domeniul de aplicare

Prezentul capitol se aplică tuturor măsurilor sanitare și fitosanitare ale părților în temeiul Acordului SPS, care pot avea un impact direct sau indirect asupra comerțului între părți.

ARTICOLUL 6.3

Definiții

1. În sensul prezentului capitol, se aplică definițiile prevăzute în anexa A la Acordul SPS.

2. În sensul prezentului capitol:

(a) „condiții de import” înseamnă orice măsuri sanitare sau fitosanitare care trebuie respectate pentru importul de produse; și

(b) „zonă protejată” înseamnă o zonă geografică definită în mod oficial din teritoriul fiecărei părți în care un anumit organism dăunător reglementat nu este stabilit, în pofida condițiilor favorabile pentru stabilirea acestuia și a prezenței sale în alte părți ale teritoriului părții în cauză.

3. În plus, Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare instituit în temeiul articolului 22.3 poate conveni asupra altor definiții pentru aplicarea prezentului capitol, ținând cont de glosarele și definițiile elaborate de organizațiile internaționale competente, cum ar fi Comisia Codex Alimentarius (denumită în continuare „Codex Alimentarius”), Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor (denumită în continuare „OIE”) și organizațiile internaționale competente care își desfășoară activitatea în cadrul Convenției internaționale pentru protecția plantelor (denumită în continuare „CIPP”). În cazul unei neconcordanțe între definițiile convenite de Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare și definițiile prevăzute de Acordul SPS, definițiile prevăzute de Acordul SPS prevalează.

ARTICOLUL 6.4

Relația cu Acordul OMC

Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile referitoare la măsurile sanitare și fitosanitare asumate în temeiul Acordului SPS. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor fiecărei părți în temeiul Acordului SPS.

ARTICOLUL 6.5

Autoritățile competente și punctele de contact

1. Începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, fiecare parte comunică celeilalte părți o descriere a autorităților competente pentru punerea în aplicare a prezentului capitol și un punct de contact pentru comunicarea cu privire la toate aspectele reglementate de prezentul capitol.

2. Fiecare parte informează cealaltă parte în legătură cu orice modificare importantă adusă structurii, organizării și împărțirii responsabilităților care revin autorităților competente ale acestora și se asigură că informațiile privind punctele de contact sunt permanent actualizate.

ARTICOLUL 6.6

Evaluarea riscurilor

Părțile se asigură că măsurile sanitare și fitosanitare sunt bazate pe evaluarea riscurilor în conformitate cu articolul 5 și alte dispoziții relevante din Acordul SPS.

ARTICOLUL 6.7

Condițiile de import, procedurile de import și facilitarea comerțului

1. Condițiile de import sunt stabilite de partea importatoare pentru a atinge nivelul adecvat de protecție, făcând obiectul consultărilor între părți atunci când este necesar și ținând cont de acestea.

2. Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin fiecărei părți în temeiul Acordului SPS, partea importatoare ar trebui, dacă acest lucru este solicitat de către partea exportatoare, să aplice condițiile de import pentru produse la nivelul întregului teritoriu al părții exportatoare într-un mod consecvent.

3. Alineatele (1) și (2) nu aduc atingere condițiilor de import existente între părți la data intrării în vigoare a prezentului acord. Părțile analizează în mod corespunzător orice cerere de reexaminare a condițiilor de import respective.

4. Pentru orice proceduri de import referitoare la verificarea și asigurarea respectării măsurilor sanitare sau fitosanitare, inclusiv procedurile pentru omologare și vămuire, fiecare parte se asigură că:

(a) aceste proceduri sunt simplificate, accelerate și finalizate fără întârzieri nejustificate, în conformitate cu Acordul SPS;

(b) aceste proceduri nu sunt aplicate într-un mod care ar constitui o discriminare arbitrară sau nejustificată împotriva celeilalte părți;

(c) durata normală de procesare a fiecărei proceduri este publicată sau că perioada de procesare este comunicată la cerere, solicitantului; și

(d) solicitările de informații se limitează la ceea ce este necesar pentru procedurile corespunzătoare de control, inspecție și omologare, inclusiv pentru omologarea utilizării aditivilor sau pentru stabilirea toleranțelor la substanțe contaminante în produse alimentare, băuturi sau furaje.

5. Ținând cont de standardele aplicabile elaborate în temeiul CIPP, părțile trebuie să mențină o informare adecvată cu privire la situația lor în ceea ce privește organismele dăunătoare, inclusiv privind programele de supraveghere, de eradicare și de izolare, precum și rezultatele lor, în scopul de a facilita clasificarea organismelor dăunătoare și pentru a justifica condițiile fitosanitare de import.

6. Fiecare parte stabilește liste de organisme dăunătoare reglementate pentru mărfuri[1], în privința cărora există preocupări fitosanitare. Listele trebuie să conțină, după caz:

(a) organismele dăunătoare de carantină, a căror prezență nu a fost constatată în nicio parte a teritoriului său;

(b) organisme dăunătoare de carantină, a căror prezență a fost constatată într-o parte a teritoriului său, dar nu au o răspândire largă și sunt sub control oficial; și

(c) orice alte organisme dăunătoare reglementate pentru care pot fi luate măsuri fitosanitare.

Pentru mărfurile în privința cărora există preocupări fitosanitare, condițiile de import se limitează la măsuri pentru a asigura absența organismelor dăunătoare reglementate ale părții importatoare. Partea importatoare pune la dispoziție lista sa de mărfuri reglementate și cerințele fitosanitare la import pentru toate mărfurile reglementate. Aceste informații includ, după caz, organismele dăunătoare de carantină specifice și declarațiile suplimentare de pe certificatele fitosanitare, conform prevederilor părții importatoare.

[1] În sensul prezentului capitol, termenul „mărfuri” se înțelege în conformitate cu glosarul de termeni fitosanitari (Standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare nr. 5) realizat de Secretariatul CIPP.

7. În cazul în care este necesar să se stabilească condiții de import pentru a răspunde unei cereri a părții exportatoare:

(a) partea importatoare ia toate măsurile necesare pentru a permite importul produselor în cauză fără întârzieri nejustificate;

(b) partea exportatoare:

(i) furnizează toate informațiile relevante solicitate de partea importatoare; și

(ii) oferă acces rezonabil părții importatoare pentru a realiza audituri și alte proceduri relevante.

8. Atunci când există o serie de măsuri sanitare sau fitosanitare alternative care permit atingerea unui nivel adecvat de protecție al părții importatoare, părțile, la cererea părții exportatoare, au în vedere alegerea unei soluții mai practice și mai puțin restrictive asupra comerțului.

9. În cazul în care un certificat eliberat de partea exportatoare este necesar pentru realizarea unor obiective sanitare sau fitosanitare, formatul certificatului și conținutul acestuia sunt convenite de către părți, ținând seama de standardele, orientările sau recomandările internaționale ale Codex Alimentarius, OIE sau CIPP.

10. Fiecare parte promovează punerea în aplicare a certificării electronice și a altor tehnologii de facilitare a comerțului.

11. Scopul verificărilor efectuate de funcționarii părții importatoare pe teritoriul părții exportatoare ar trebui să fie facilitarea unor noi schimburi comerciale. Aceste verificări nu ar trebui să devină o măsură având un caracter permanent. La cererea părții exportatoare, partea importatoare înlocuiește, fără întârzieri nejustificate, o măsură de verificare existentă cu o măsură alternativă care permite verificarea respectării de către partea exportatoare a cerințelor convenite pentru măsurile fitosanitare, dacă partea importatoare acceptă această măsură alternativă.

12. Transporturile de mărfuri reglementate sunt acceptate pe baza unor garanții suficiente furnizate de partea exportatoare, fără autorizații de import specifice, sub forma unei licențe sau a unei autorizații, cu excepția cazului în care este necesară o autorizație oficială de import, în conformitate cu standardele, orientările și recomandările relevante ale CIPP.

13. Analiza riscului fitosanitar trebuie să înceapă cât mai repede posibil și să se încheie fără întârzieri nejustificate.

14. Taxele impuse pentru procedurile legate de produsele importate din partea exportatoare sunt echitabile în raport cu taxele percepute pentru produsele naționale similare și nu ar trebui să fie mai mari decât costurile efective ale serviciului în conformitate cu anexa C punctul 1 litera (f) din Acordul SPS.

ARTICOLUL 6.8

Auditul

1. Pentru a dobândi și a menține încrederea în punerea în aplicare eficientă a dispozițiilor prezentului capitol, părțile își acordă reciproc asistență în scopul de a efectua audituri:

(a) ale sistemul de inspecție și de certificare al părții exportatoare, în ansamblu sau în parte; și

(b) ale rezultatelor controalelor efectuate în cadrul sistemului de inspecție și de certificare al părții exportatoare.

Părțile efectuează aceste audituri în conformitate cu dispozițiile Acordului SPS, ținând seama de standardele, orientările și recomandările internaționale relevante ale Codex Alimentarius, OIE sau CIPP.

2. Partea importatoare poate efectua audituri pe baza informațiilor solicitate de la partea exportatoare sau prin vizite de audit în partea exportatoare.

3. O vizită de audit se efectuează în condițiile convenite în prealabil de către părți.

4. Partea importatoare oferă părții exportatoare posibilitatea de a prezenta observații în scris cu privire la constatările auditului. Partea importatoare ține cont de aceste observații înainte de a ajunge la concluziile sale și de a lua orice măsuri în această privință. Partea importatoare furnizează, fără întârzieri nejustificate, părții exportatoare un raport scris în care își prezintă concluziile.

5. Costurile aferente unei vizite de audit sunt suportate de către partea importatoare, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

ARTICOLUL 6.9

Procedura referitoare la listele de unități sau instalații autorizate

1. Atunci când i se solicită de către partea importatoare, autoritățile competente ale părții exportatoare se asigură că listele cu unitățile și instalațiile care respectă condițiile de import ale părții importatoare sunt întocmite, actualizate și comunicate părții importatoare.

2. Partea importatoare poate solicita părții exportatoare furnizarea unor informații care sunt necesare pentru a examina listele menționate la alineatul (1). Cu excepția cazului în care sunt necesare informații suplimentare pentru a verifica includerile pe liste, partea importatoare ia toate măsurile necesare pentru a autoriza importurile din unitățile sau instalațiile incluse pe liste, fără întârzieri nejustificate. Fără a aduce atingere articolului 6.13, aceste măsuri nu includ inspecția prealabilă, cu excepția cazului în care astfel de inspecții sunt impuse prin actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți sau a cazului în care părțile convin altfel.

3. Partea importatoare poate efectua audituri în conformitate cu articolul 6.8.

4. Partea importatoare pune la dispoziția publicului, dacă este necesar, listele prevăzute la alineatul (1).

5. O parte notifică celeilalte părți intenția sa de a introduce noi acte cu putere de lege și acte administrative legate de domeniul de aplicare al prezentului articol și permite celeilalte părți să furnizeze observații în acest sens.

ARTICOLUL 6.10

Adaptarea la condițiile regionale

1. În ceea ce privește animalele, produsele de origine animală și subprodusele de origine animală, părțile recunosc conceptele de zonă și de compartiment specificate în Codul sanitar pentru animale terestre al OIE și în Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE.

2. La stabilirea sau menținerea condițiilor sanitare de import, la cererea părții exportatoare, partea importatoare trebuie să recunoască zonele sau compartimentele stabilite de partea exportatoare ca bază de examinare pentru a determina autorizarea sau menținerea importului.

3. Partea exportatoare identifică zonele sau compartimentele menționate la alineatul (2) pe teritoriul său și, la cererea părții importatoare, furnizează explicații detaliate și date justificative bazate pe Codul sanitar pentru animale terestre al OIE sau pe Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE, sau prin alte modalități considerate adecvate de către părți, pe baza cunoștințelor dobândite din experiența acumulată de autoritățile competente ale părții exportatoare.

4. Fiecare parte se asigură că procedurile și obligațiile stabilite la alineatele (2) și (3) sunt respectate fără întârzieri nejustificate.

5. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, părțile fac schimb de informații, prin intermediul Comitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare, cu privire la modalitatea de a stabili și a menține recunoașterea reciprocă a stării de sănătate, pe baza Codului sanitar pentru animale terestre al OIE și a recomandărilor adoptate de către OIE.

6. Fiecare parte poate stabili zonele sau compartimentele menționate la alineatul (2) pentru bolile care nu sunt reglementate de Codul sanitar pentru animale terestre al OIE sau de Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE și poate conveni, cu cealaltă parte, să aplice aceste zone sau compartimente în comerțul dintre părți.

7. În ceea ce privește plantele și produsele vegetale, părțile recunosc conceptele de zone indemne de dăunători, locuri de producție indemne de dăunători, amplasamente de producție indemne de dăunători și de zone cu o prevalență redusă a dăunătorilor, specificate în standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare elaborate în cadrul CIPP, precum și conceptul de zone protejate pe care părțile convin să le aplice în schimburile comerciale între ele.

8. La stabilirea sau menținerea condițiilor fitosanitare la import, la cererea părții exportatoare, partea importatoare recunoaște zonele indemne de dăunători, locurile de producție indemne de dăunători, amplasamentele de producție indemne de dăunători, zonele cu o prevalență redusă a dăunătorilor și zonele protejate stabilite de către partea exportatoare ca bază de examinare pentru a determina autorizarea sau menținerea importului.

9. Partea exportatoare își identifică zonele indemne de dăunători, locurile de producție indemne de dăunători, amplasamentele de producție indemne de dăunători și zonele cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau zonele protejate. La cererea părții importatoare, partea exportatoare furnizează explicații detaliate și date justificative bazate pe Standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare relevante elaborate în cadrul CIPP, sau prin alte modalități considerate adecvate de către părți, pe baza cunoștințelor dobândite din experiența acumulată de autoritățile fitosanitare competente ale părții exportatoare.

10. La punerea în aplicare a alineatelor (7)-(9), pot fi efectuate consultări tehnice și audituri. Consultările tehnice au loc în conformitate cu dispozițiile articolului 6.12. Auditurile se efectuează în conformitate cu articolul 6.8 ținând seama de caracteristicile biologice ale dăunătorilor și de marfa în cauză.

11. Fiecare parte se asigură că procedurile și obligațiile prevăzute la alineatele (8)-(10) se efectuează fără întârzieri nejustificate.

12. Ori de câte ori un organism dăunător de carantină este depistat într-o zonă protejată, partea exportatoare informează imediat partea importatoare și, la cererea părții importatoare, suspendă imediat exportul în cauză. Partea exportatoare poate relua exportul, cu condiția ca garanțiile furnizate de partea exportatoare să îndeplinească cerințele părții importatoare.

ARTICOLUL 6.11

Transparența și schimbul de informații

1. În conformitate cu articolul 7 din Acordul SPS și anexele B și C la Acordul SPS, fiecare parte:

(a) asigură transparența cu privire la:

(i) măsurile sanitare și fitosanitare, inclusiv condițiile de import; și

(ii) procedurile de control, inspecție și omologare, inclusiv detalii complete cu privire la etapele administrative obligatorii, termenele preconizate și autoritățile responsabile cu primirea și prelucrarea cererilor de import;

(b) consolidează înțelegerea reciprocă a măsurilor sanitare și fitosanitare ale fiecărei părți, precum și a aplicării acestora; și

(c) la cererea rezonabilă a celeilalte părți și cât mai curând posibil, oferă informații privind măsurile sanitare și fitosanitare și aplicarea acestora, inclusiv:

(i) condițiile de import aplicabile importului de produse specifice;

(ii) stadiul cererilor de autorizare a unor produse specifice;

(iii) frecvența controalelor la import efectuate asupra produselor din cealaltă parte; și

(iv) chestiunile legate de elaborarea și aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare, inclusiv progresele în ceea ce privește cele mai recente dovezi științifice disponibile care au sau pot avea implicații asupra comerțului între părți, în vederea minimizării efectelor lor negative.

2. Atunci când informațiile menționate la alineatul (1) literele (a) și (c) au fost comunicate prin notificarea unei părți în temeiul Acordului SPS sau, în cazul în care informațiile respective au fost puse la dispoziție pe un site internet oficial și accesibil publicului în mod gratuit al părții respective, informațiile prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (c) sunt considerate a fi fost furnizate.

ARTICOLUL 6.12

Consultările tehnice

1. În cazul în care o parte are preocupări serioase privind viața sau sănătatea oamenilor, animalelor sau plantelor, sau măsurile propuse sau puse în aplicare de către cealaltă parte, partea în cauză poate solicita consultări tehnice.

2. Cealaltă parte răspunde unei astfel de cereri fără întârzieri nejustificate și inițiază consultări tehnice pentru a răspunde acestor preocupări.

3. Fiecare parte depune eforturi să furnizeze informațiile necesare pentru a se evita o perturbare a comerțului și, după caz, pentru a ajunge la o soluție reciproc acceptabilă.

4. În cazul în care părțile au stabilit deja alte mecanisme decât cele menționate la prezentul articol pentru a răspunde acestor preocupări, ele fac uz de acestea în cea mai mare măsură posibilă, pentru a evita duplicarea inutilă a eforturilor.

5. Fiecare parte încearcă să soluționeze orice preocupări cu privire la măsurile sanitare și fitosanitare ale celeilalte părți menționate la alineatul (1) prin consultări tehnice în temeiul prezentului articol înainte de inițierea procedurilor de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului acord.

6. Fiecare parte poate pune capăt consultărilor tehnice prin notificarea în scris a celeilalte părți, în orice moment, cu cel puțin 90 de zile după data primirii de către cealaltă parte a răspunsului menționat la alineatul (2) sau în orice alt termen convenit de către părți.

ARTICOLUL 6.13

Măsuri de urgență

1. O parte poate adopta măsuri de urgență necesare pentru protecția vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor. Atunci când adoptă astfel de măsuri de urgență, autoritatea competentă a părții respective:

(a) notifică imediat autoritățile competente ale celeilalte părți cu privire la astfel de măsuri de urgență;

(b) permit celeilalte părți să prezinte observații în scris;

(c) se angajează, dacă este necesar, în consultări tehnice, astfel cum se menționează la articolul 6.12; și

(d) ține cont de observațiile menționate la litera (b), precum și de rezultatele consultărilor tehnice menționate la litera (c).

2. Pentru a evita o perturbare inutilă a schimburilor comerciale, partea importatoare examinează informațiile care au fost furnizate în timp util de către partea exportatoare pentru a lua o decizie cu privire la loturile care, în momentul adoptării măsurilor de urgență, sunt transportate între părți.

3. Partea importatoare se asigură că nicio măsură de urgență menționată la alineatul (1) nu este menținută fără dovezi științifice. În cazurile în care dovezile științifice sunt insuficiente, partea importatoare poate adopta, cu titlu provizoriu, măsuri de urgență pe baza informațiilor pertinente disponibile, inclusiv informații de la organizația internațională competentă. Partea importatoare examinează măsura de urgență, în vederea reducerii la minimum a efectelor negative asupra comerțului fie prin abrogarea măsurii respective sau prin înlocuirea acesteia cu o măsură permanentă.

ARTICOLUL 6.14

Echivalență

1. Partea importatoare acceptă măsurile sanitare sau fitosanitare ale părții exportatoare ca fiind echivalente dacă partea exportatoare demonstrează în mod obiectiv părții importatoare că măsurile sale satisfac nivelul corespunzător de protecție al părții importatoare. În acest scop, se acordă părții importatoare, la cerere, un acces rezonabil în vederea desfășurării inspecției, a testării și a altor proceduri relevante.

2. La cererea oricăreia dintre părți, părțile inițiază o serie de consultări cu scopul de a ajunge la acorduri de stabilire a echivalenței măsurilor sanitare și fitosanitare specifice.

3. Pentru a determina echivalența măsurilor sanitare și fitosanitare, părțile țin cont de orientările relevante ale Comitetului OMC privind măsurile sanitare și fitosanitare, în special decizia sa privind punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 4 din Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare[1], precum și standardele, orientările și recomandările internaționale ale Codex Alimentarius, OIE sau CIPP.

4. Dacă echivalența măsurilor a fost determinată, părțile pot să convină asupra condițiilor alternative de import și certificatelor simplificate, ținând cont de standardele, orientările sau recomandările internaționale ale Codex Alimentarius, OIE sau CIPP.

ARTICOLUL 6.15

Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare

1. Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare instituit în temeiul articolului 22.3 este responsabil de punerea în aplicare și funcționarea efectivă a prezentului capitol.

[1] Documentul OMC G/SPS/19/Rev.2, din 23 iulie 2004.

2. Obiectivele Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare sunt următoarele:

(a) consolidarea punerii în aplicare a prezentului capitol de către fiecare parte;

(b) examinarea aspectelor sanitare și fitosanitare de interes comun; și

(c) îmbunătățirea comunicării și cooperării privind aspectele sanitare și fitosanitare de interes comun.

3. Comitetul pentru măsurile sanitare și fitosanitare:

(a) oferă un forum care permite părților să înțeleagă mai bine chestiunile sanitare și fitosanitare legate de punerea în aplicare a Acordului SPS;

(b) oferă un forum care permite îmbunătățirea înțelegerii reciproce a măsurilor sanitare și fitosanitare ale fiecărei părți, precum și a proceselor de reglementare legate de acestea;

(c) monitorizează, analizează și face schimb de informații cu privire la punerea în aplicare și la funcționarea prezentului capitol;

(d) servește drept forum pentru a răspunde preocupărilor menționate la articolul 6.12 alineatul (1) în vederea ajungerii la soluții reciproc acceptabile, cu condiția ca părțile să încerce să le soluționeze mai întâi prin intermediul consultărilor tehnice în conformitate cu articolul 6.12, precum și pentru dezbaterea altor subiecte, convenite de către părți;

(e) stabilește mijloacele adecvate, care pot include grupuri de lucru *ad-hoc*, care să întreprindă sarcini specifice legate de funcțiile Comitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare;

(f) poate identifica și avea în vedere proiecte de cooperare tehnică între părți în ceea ce privește elaborarea, punerea în aplicare și aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare; și

(g) poate organiza consultări cu privire la chestiunile de abordat sau pozițiile de adoptat cu ocazia reuniunilor Comitetului OMC privind măsurile sanitare și fitosanitare și reuniunile organizate sub auspiciile Codex Alimentarius, OIE și CIPP.

4. Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare este compus din reprezentanți ai părților care sunt responsabili cu măsurile sanitare și fitosanitare și dispun de o expertiză relevantă în domeniu.

5. Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare își stabilește regulamentul de procedură și poate revizui dispozițiile acestuia, dacă este necesar.

6. Comitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare organizează prima sa reuniune în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 6.16

Soluționarea litigiilor

1. Articolul 6.6, articolul 6.7 alineatul (4) literele (b)-(d) și articolul 6.14 alineatele (1) și (2) nu se supun procedurilor de soluționare a litigiilor prevăzute în capitolul 21.

2. În cadrul unui litigiu în temeiul prezentului capitol și care implică aspecte științifice sau tehnice, cu excepția cazului în care părțile decid altfel, comisia de arbitraj trebuie să ceară avizul unor experți aleși de către aceasta, în consultare cu părțile. În acest scop, comisia de arbitraj, la cererea unei părți, instituie un grup tehnic consultativ de experți sau consultă organizații internaționale competente.

CAPITOLUL 7

BARIERE TEHNICE ÎN CALEA COMERȚULUI

ARTICOLUL 7.1

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt menite să faciliteze și să intensifice comerțul cu mărfuri între părți prin:

(a) asigurarea faptului că reglementările tehnice, standardele și procedurile de evaluare a conformității nu creează obstacole inutile în calea comerțului;

(b) consolidarea cooperării între părți, inclusiv cu privire la punerea în aplicare a Acordului BTC; și

(c) urmărirea unor modalități adecvate de reducere a efectelor negative inutile asupra comerțului prin măsuri care intră sub incidența prezentului capitol.

ARTICOLUL 7.2

Domeniu de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică elaborării, adoptării și aplicării reglementărilor tehnice, standardelor și procedurilor de evaluare a conformității de către autoritățile administrației publice centrale, astfel cum au fost definite în Acordul BTC, care pot avea un impact asupra comerțului cu mărfuri între părți.

2. Fiecare parte ia toate măsurile rezonabile de care poate dispune pentru a încuraja respectarea dispozițiilor articolelor 7.5-7.11 de către autoritățile administrației publice locale de pe teritoriul său de la nivelul direct inferior celui al administrației centrale, care sunt responsabile pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea reglementărilor tehnice, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității.

3. Prezentul capitol nu se aplică:

(a) specificațiilor pentru achiziții elaborate de un organism guvernamental pentru nevoile sale de producție sau de consum; sau

(b) măsurilor sanitare și fitosanitare, astfel cum sunt definite în anexa A la Acordul SPS.

ARTICOLUL 7.3

Includerea anumitor dispoziții din Acordul BTC

1. Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile asumate în temeiul Acordului BTC.

2. Articolele 2-9 din Acordul BTC și anexele 1 și 3 la Acordul BTC sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă a acestuia, *mutatis mutandis*.

3. În cazul în care apare un litigiu privind o anumită măsură a unei părți, care este considerată de cealaltă parte drept o încălcare în mod exclusiv a dispozițiilor Acordului BTC menționate la alineatul (2), cealaltă parte, în pofida articolului 21.27 alineatul (1), alege mecanismul de soluționare a litigiilor prevăzut în conformitate cu Acordul OMC.

ARTICOLUL 7.4

Definiții

În sensul prezentului capitol, se aplică termenii și definițiile care figurează în anexa 1 la Acordul BTC.

ARTICOLUL 7.5

Reglementări tehnice

1. Părțile recunosc importanța bunelor practici de reglementare în ceea ce privește elaborarea, adoptarea și aplicarea reglementărilor tehnice, în special a activității desfășurate de Comitetul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului cu privire la bunele practici în materie de reglementare. În acest context, fiecare parte se angajează:

(a) în momentul elaborării unei reglementări tehnice:

(i) să evalueze, în conformitate cu actele sale cu putere de lege, actele sau orientările sale administrative, celelalte opțiuni, cu sau fără caracter de reglementare, disponibile ca alternativă în raport cu reglementarea tehnică propusă, care să poată îndeplini obiectivul legitim al părții, pentru a se asigura că propunerea de reglementare tehnică nu are un efect comercial mai restrictiv decât este necesar pentru îndeplinirea obiectivului său legitim, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) din Acordul BTC; această dispoziție nu aduce atingere drepturilor fiecărei părți de a elabora, adopta și aplica fără întârziere măsuri în cazul în care apar sau amenință să apară probleme urgente, inclusiv de siguranță, de sănătate, de protecția mediului sau de securitate națională;

(ii) să depună eforturi pentru a efectua în mod sistematic evaluări ale impactului pentru reglementările tehnice cu un efect semnificativ asupra comerțului, inclusiv o evaluare a impactului lor asupra comerțului; și

(iii) după caz, să definească reglementări tehnice pe baza unor cerințe privind performanța produselor, mai degrabă decât pe baza proiectării sau a caracteristicilor descriptive ale produsului; și

(b) fără a aduce atingere articolului 2 alineatul (3) din Acordul BTC, să reexamineze reglementările tehnice adoptate la intervale regulate, care, de preferință, nu depășesc cinci ani, în special pentru a spori convergența acestora cu standardele internaționale relevante. În efectuarea acestei reexaminări, fiecare parte trebuie să ia în considerare, printre altele, orice nouă evoluție a standardelor internaționale relevante și să determine dacă împrejurările care au condus la divergențe între reglementările tehnice ale respectivei părți și standardele internaționale relevante continuă să existe. Rezultatele acestei reexaminări sunt comunicate și explicate celeilalte părți, la cererea acesteia din urmă.

2. În cazul în care o parte consideră că una dintre reglementările sale tehnice este echivalentă cu o reglementare tehnică a celeilalte părți, având aceleași obiective și produse vizate, partea respectivă poate solicita în scris celeilalte părți să recunoască echivalența acestor reglementări tehnice, prezentând în detaliu motivele cererii sale. Partea solicitată ia în considerare, într-o manieră pozitivă, acceptarea reglementărilor tehnice respective ca echivalente, chiar dacă aceste reglementări diferă de cele proprii, cu condiția să aibă certitudinea că reglementările părții solicitante satisfac într-o manieră adecvată obiectivele propriilor reglementări tehnice. În cazul în care partea solicitată nu acceptă echivalența unei reglementări tehnice a părții solicitante, partea solicitată comunică, la cererea părții solicitante, motivele care stau la baza deciziei sale.

3. La cererea unei părți care are un interes în elaborarea unei reglementări tehnice similare cu o reglementare tehnică a celeilalte părți, partea solicitată depune eforturi, în măsura posibilităților, pentru a furniza părții solicitante informații relevante pe care s-a bazat în elaborarea reglementării sale tehnice, inclusiv studii sau documente, cu excepția informațiilor confidențiale.

4. Fiecare parte aplică în mod uniform și consecvent cerințele referitoare la introducerea pe piață a produselor stabilite în reglementările tehnice aplicabile întregului său teritoriu. În cazul în care o parte are motive întemeiate să creadă că una dintre aceste cerințe nu este aplicată în mod uniform și consecvent pe teritoriul celeilalte părți și că această situație generează un impact semnificativ asupra comerțului bilateral, partea respectivă poate să notifice celeilalte părți aceste motive întemeiate în scopul de a clarifica problema și, după caz, de a o remedia în timp util prin intermediul punctului de contact menționat la articolul 7.14 sau prin intermediul altor organisme competente instituite în temeiul prezentului acord.

ARTICOLUL 7.6

Standarde internaționale

1. În sensul aplicării prezentului capitol și a Acordului BTC, standardele publicate de organizații internaționale cum ar fi Organizația Internațională de Standardizare (ISO), Comisia Electrotehnică Internațională (IEC), Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT), Comisia Codex Alimentarius, Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI), Forumul mondial pentru armonizarea regulamentelor privind vehiculele (WP.29) în cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite (CEE-ONU), Subcomitetul ONU de Experți privind Sistemul Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Chimicalelor (UNSCEGHS) și Consiliul internațional pentru armonizarea cerințelor tehnice pentru produse farmaceutice de uz uman (ICH) sunt considerate ca standarde internaționale relevante, în conformitate cu prezentul capitol, cu articolele 2 și 5 din Acordul BTC și cu anexa 3 la Acordul BTC, cu condiția ca principiile și procedurile prevăzute în Decizia privind principiile pentru elaborarea standardelor, orientărilor și recomandărilor internaționale în raport cu articolele 2 și 5 și anexa 3 la Acordul BTC, adoptată de Comitetul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului[1] să fi fost respectate în elaborarea acestora, cu excepția cazurilor în care aceste standarde sau părți relevante ale acestora ar fi ineficace sau inadecvate pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite.

1. Anexa 4 la Documentul OMC G/TBT/9, din 13 noiembrie 2000.

2. În vederea armonizării standardelor la o scară cât mai largă, părțile încurajează organismele naționale și regionale de standardizare de pe teritoriul lor:

(a) să participe pe deplin, în limitele resurselor lor, la elaborarea standardelor internaționale de către organismele internaționale de standardizare competente;

(b) să utilizeze standardele internaționale relevante ca bază pentru standardele pe care le elaborează, exceptând cazurile în care aceste standarde internaționale sunt ineficace sau inadecvate, de exemplu, din cauza unui nivel de protecție insuficient a factorilor climatici sau geografici esențiali sau a unor probleme tehnologice fundamentale;

(c) să evite dublarea sau suprapunerea cu activitățile organismelor internaționale de standardizare; și

(d) să-și revizuiască standardele care nu se bazează pe standarde internaționale relevante la intervale regulate, care, de preferință, nu depășesc cinci ani, pentru a spori convergența acestora cu standardele internaționale relevante.

3. La elaborarea regulamentelor tehnice sau a procedurilor de evaluare a conformității:

(a) fiecare parte utilizează standarde, orientări sau recomandări internaționale relevante, sau părți relevante ale acestora, în măsura prevăzută la articolul 2 alineatul (4) și articolul 5 alineatul (4) din Acordul BTC, ca bază a reglementărilor sale tehnice și a procedurilor sale de evaluare a conformității și evită abaterile de la standardele internaționale relevante sau de la cerințele suplimentare în raport cu standardele respective, cu excepția cazului în care partea care elaborează reglementarea tehnică sau procedura de evaluare a conformității poate demonstra, pe bază de informații relevante, inclusiv dovezi științifice sau tehnice disponibile, că aceste standarde internaționale ar fi ineficace sau inadecvate pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (2) și la articolul 5 alineatul (4) din Acordul BTC; și

(b) în cazul în care o parte nu utilizează standarde, orientări sau recomandări relevante internaționale, sau părți relevante ale acestora, astfel cum se menționează la alineatul (1), ca bază a reglementărilor sale tehnice sau a procedurilor sale de evaluare a conformității, partea respectivă, la cererea celeilalte părți, explică motivele pentru care consideră că aceste standarde internaționale sunt ineficace sau inadecvate pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (2) și la articolul 5 alineatul (4) din Acordul BTC, și furnizează informațiile relevante, inclusiv dovezile științifice sau tehnice disponibile pe care se bazează evaluarea și identifică părțile din reglementarea tehnică sau din procedura de evaluare a conformității în cauză care diferă, în chestiuni de fond, de standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante.

4. Fiecare parte își încurajează organismele regionale sau naționale de standardizare de pe teritoriul său să coopereze cu organismele de standardizare relevante ale celeilalte părți în activități internaționale de standardizare. Această cooperare poate avea loc în cadrul organismelor internaționale de standardizare la care ambele părți sau organismele de standardizare din ambele părți au aderat. Această cooperare bilaterală ar putea avea drept obiectiv, printre altele, să promoveze elaborarea unor standarde internaționale, care să faciliteze elaborarea unor standarde comune pentru ambele părți în domenii de interes reciproc, pentru care nu există standarde internaționale, în special în ceea ce privește noi produse sau noi tehnologii sau să promoveze în continuare schimbul de informații între organismele de standardizare ale părților.

ARTICOLUL 7.7

Standarde

1. Părțile își reafirmă obligațiile care le revin în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Acordul BTC de a se asigura că organismele de standardizare regionale sau naționale de pe teritoriul lor acceptă și respectă Codul bunelor practici pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea standardelor prevăzut în anexa 3 la Acordul BTC.

2. Părțile reamintesc faptul că, în conformitate cu definiția unui standard prevăzută în anexa 1 la Acordul BTC, respectarea standardelor nu este obligatorie. Atunci când respectarea unui standard este obligatorie pe teritoriul unei părți prin includerea standardului respectiv sau a unei trimiteri la standardul respectiv într-o reglementare tehnică sau într-o procedură de evaluare a conformității, partea în cauză, în procesul de elaborare a proiectului de reglementare tehnică sau a procedurii de evaluare a conformității, respectă obligațiile de transparență prevăzute la articolul 2 alineatul (9) sau la articolul 5 alineatul (6) din Acordul BTC și la articolul 7.9.

3. Sub rezerva actelor sale cu putere de lege și a actelor sale administrative, fiecare parte își încurajează organismele de standardizare regionale sau naționale să se asigure că persoanele interesate de pe teritoriul acelei părți participă în mod adecvat la procesul de elaborare a standardelor și să permită participarea persoanelor interesate ale celeilalte părți la procedurile de consultare publice, în condiții care nu sunt mai puțin favorabile decât cele acordate propriilor persoane.

4. Părțile se angajează să facă schimb de informații privind:

(a) utilizarea standardelor de către fiecare parte în sprijinul demonstrării sau facilitării conformității cu reglementările tehnice;

(b) procesele proprii de stabilire a standardelor, în special modul și măsura în care standardele internaționale sau regionale sunt utilizate ca bază pentru standardele lor regionale sau naționale; și

(c) acordurile sau mecanismele de cooperare privind standardizarea încheiate cu părți terțe sau cu organizații internaționale.

ARTICOLUL 7.8

Proceduri de evaluare a conformității

1. În ceea ce privește elaborarea, adoptarea și aplicarea reglementărilor tehnice, articolul 7.5 alineatul (1) litera (a) punctul (i), alineatul (1) litera (a) punctul (ii) și alineatul (1) litera (b), se aplică, de asemenea, *mutatis mutandis*, procedurilor de evaluare a conformității.

2. În conformitate cu articolul 5 alineatul (1.2) din Acordul BTC, fiecare parte se asigură că procedurile de evaluare a conformității nu sunt mai stricte sau nu sunt aplicate într-o manieră mai strictă decât este necesar pentru a oferi părții importatoare o garanție suficientă că produsele sunt conforme cu reglementările tehnice sau cu standardele aplicabile, ținând cont de riscurile asociate produselor, inclusiv riscurile pe care le-ar antrena neconformitatea.

3. Părțile recunosc existența unei game largi de mecanisme care vizează să faciliteze acceptarea rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității. Astfel de mecanisme pot include:

(a) acordurile de recunoaștere reciprocă a rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității cu privire la reglementările tehnice specifice desfășurate de organisme situate pe teritoriul celeilalte părți;

(b) acordurile de cooperare voluntară între organismele de evaluare a conformității situate pe teritoriile părților;

(c) acordurile sau înțelegerile de recunoaștere reciprocă plurilaterale și multilaterale la care au aderat ambele părți;

(d) utilizarea procedurilor de acreditare pentru recunoașterea organismelor de evaluare a conformității;

(e) desemnarea de către autoritățile publice a organismelor de evaluare a conformității, inclusiv a organismelor de evaluare a conformității situate pe teritoriul celeilalte părți;

(f) recunoașterea, de către una dintre părți, a rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității desfășurate pe teritoriul celeilalte părți; și

(g) declarația de conformitate a producătorului sau a furnizorului.

4. Părțile fac schimb de informații în ceea ce privește mecanismele menționate la alineatul (3). Oricare dintre părți, la cererea celeilalte părți, furnizează informații cu privire la:

(a) mecanismele menționate la alineatul (3) și mecanismele similare în vederea facilitării acceptării rezultatelor procedurilor de evaluare a conformității;

(b) criteriile luate în considerare pentru selecționarea procedurilor adecvate de evaluare a conformității pentru produse specifice, inclusiv evaluarea și gestionarea riscurilor; și

(c) politica în materie de acreditare, inclusiv privind standardele internaționale pentru acreditare, precum și acordurile și înțelegerile internaționale din domeniul acreditării, inclusiv cele privind Cooperarea Internațională pentru Acreditarea Laboratoarelor („ILAC”) și Forumul internațional de acreditare („IAF”), în măsura în care este posibil și în cazul utilizării de către o parte într-un domeniu specific.

5. Cu privire la aceste mecanisme, fiecare parte:

(a) utilizează, ori de câte ori este posibil și în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, o declarație de conformitate a furnizorului ca asigurare a conformității cu reglementările tehnice aplicabile;

(b) utilizează acreditarea cu autoritatea acordată de guvern sau exercitată de guvern, după caz, ca un mijloc de a demonstra competența tehnică pentru recunoașterea organismelor de evaluare a conformității;

(c) în cazul în care acreditarea este stabilită prin dispoziții legale ca o etapă distinctă necesară pentru recunoașterea organismelor de evaluare a conformității, se asigură că activitățile de acreditare sunt independente de activitățile de evaluare a conformității și de faptul că nu există conflicte de interese între organismele de acreditare și organismele de evaluare a conformității pe care le acreditează; părțile pot să respecte această obligație prin intermediul separării organismelor de evaluare a conformității de organismele de acreditare[1];

(d) are în vedere aderarea sau, după caz, nu interzice aderarea organismelor de certificare, de inspecție și de testare la acorduri sau înțelegeri internaționale care vizează facilitarea acceptării rezultatelor evaluării conformității; și

(e) în cazul în care două sau mai multe organisme de evaluare a conformității sunt autorizate de o parte să efectueze procedurile de evaluare a conformității necesare pentru introducerea unui produs pe piață, nu interzice operatorilor economici să facă o alegere între organismele de evaluare a conformității disponibile.

[1] Litera (c) nu se aplică în cazul activităților de evaluare a conformității efectuate de către o parte însăși în cazul în care partea respectivă păstrează puterea de decizie finală în ceea ce privește conformitatea unui produs.

6. Părțile cooperează în domeniul recunoașterii reciproce în conformitate cu Acordul de recunoaștere reciprocă dintre Comunitatea Europeană și Japonia, încheiat la Bruxelles la 4 aprilie 2001. Părțile pot decide, de asemenea, în conformitate cu dispozițiile relevante ale acordului menționat, să extindă sfera de acoperire în ceea ce privește produsele, cerințele de reglementare aplicabile și organismele de evaluare a conformității recunoscute.

ARTICOLUL 7.9

Transparența

1. Atunci când elaborează o reglementare tehnică sau o procedură de evaluare a conformității care ar putea avea un efect semnificativ asupra comerțului, fiecare parte:

(a) sub rezerva actelor sale cu putere de lege și a actelor sale administrative, desfășoară proceduri de consultare accesibile publicului larg și pune rezultatele acestor proceduri de consultare și orice evaluări ale impactului existente la dispoziția publicului;

(b) permite persoanelor celeilalte părți să participe la procedurile de consultare accesibile publicului larg, în condiții nu mai puțin favorabile decât cele acordate propriilor persoane;

(c) ține seama de punctele de vedere ale celeilalte părți atunci când desfășoară procedurile de consultare accesibile publicului larg și, la cererea celeilalte părți, răspunde în scris în timp util la observațiile prezentate de partea respectivă;

(d) în plus față de dispozițiile articolului 7.5 alineatul (1) litera (a) punctul (ii), pune la dispoziția publicului rezultatele evaluării impactului privind propunerea de reglementare tehnică sau procedura de evaluare a conformității, dacă această evaluare a fost efectuată, inclusiv a impactului asupra comerțului; și

(e) se angajează să furnizeze, la cererea celeilalte părți, un rezumat în limba engleză al evaluării impactului menționate la litera (d).

2. Atunci când efectuează notificări în conformitate cu articolul 2 alineatul (9.2) sau cu articolul 5 alineatul (6.2) din Acordul BTC, fiecare parte:

(a) permite, în principiu, un termen de cel puțin 60 de zile de la data notificării pentru ca cealaltă parte să formuleze observații scrise privind propunerea, cu excepția cazului în care apar sau există riscul să apară probleme urgente legate de siguranță, sănătate, protecția mediului și securitatea națională și, dacă este posibil, acordă o atenție corespunzătoare cererilor rezonabile de prelungire a termenului pentru formularea observațiilor;

(b) furnizează versiunea electronică a întregului text notificat împreună cu notificarea;

(c) în cazul în care textul notificat nu este redactat într-una din limbile oficiale ale OMC, furnizează o descriere detaliată și completă a conținutului măsurii în formatul notificării, precum și, în cazul în care este deja disponibilă, o traducere a textului notificat într-una din limbile oficiale ale OMC;

(d) răspunde în scris la observațiile scrise cu privire la propunere primite de la cealaltă parte, cel târziu la data publicării reglementării tehnice sau a procedurii de evaluare a conformității în variantă finală;

(e) furnizează informații referitoare la textul final adoptat prin intermediul unui addendum la notificarea inițială;

(f) prevede un interval rezonabil[1] între publicarea reglementărilor tehnice și intrarea lor în vigoare pentru a permite operatorilor economici ai celeilalte părți să se adapteze; și

[1] În sensul prezentei litere, prin „interval rezonabil” se înțelege în mod normal o perioadă de cel puțin șase luni, cu excepția cazului în care această durată ar fi ineficace pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite.

(g) se asigură că punctele de informare, instituite în conformitate cu articolul 10 din Acordul BTC, oferă informații și răspunsuri într-una din limbile oficiale ale OMC cererilor rezonabile de informații primite de la cealaltă parte sau de la persoanele interesate ale celeilalte părți privind reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității adoptate.

3. Fiecare parte comunică, la cererea celeilalte părți, informații privind obiectivele și justificarea pentru o reglementare tehnică sau o procedură de evaluare a conformității pe care partea a adoptat-o sau își propune să o adopte.

4. Fiecare parte se asigură că toate reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității adoptate de aceasta sunt puse la dispoziția publicului pe site-uri de internet oficiale și gratuite, și dacă este posibil, în limba engleză.

ARTICOLUL 7.10

Supravegherea pieței

1. În sensul prezentului articol, „supravegherea pieței” este o funcție a autorității publice distinctă de procedura de evaluare a conformității și exercitată după aceasta, care constă în activitățile desfășurate și măsurile luate de autoritățile publice pe baza procedurilor unei părți pentru a permite părții respective să monitorizeze sau să examineze conformitatea produselor cu cerințele stabilite în actele sale cu putere de lege și actele sale administrative.

2. Fiecare parte se angajează, printre altele:

(a) să facă schimb de informații cu cealaltă parte privind supravegherea pieței și activitățile de asigurare a aplicării legislației, de exemplu cu privire la autoritățile responsabile pentru supravegherea pieței și asigurarea aplicării legislației, sau cu privire la măsurile întreprinse împotriva produselor periculoase;

(b) să asigure independența funcțiilor de supraveghere a pieței față de funcțiile de evaluare a conformității, pentru a evita conflictele de interese[1]; și

(c) se asigură că nu există conflicte de interese între autoritățile de supraveghere a pieței și persoanele în cauză, care sunt supuse controlului sau supravegherii, inclusiv producătorul, importatorul și distribuitorul.

[1] Pentru mai multă certitudine, prezentul alineat nu se aplică funcțiilor de autorizare îndeplinite de către o parte însăși atunci când aceasta își păstrează puterea de decizie finală în ceea ce privește conformitatea unui produs. O parte poate să îndeplinească această obligație prin intermediul separării autorităților de supraveghere a pieței de organismele de evaluare a conformității.

ARTICOLUL 7.11

Marcare și etichetare

1. Părțile iau la cunoștință faptul că o reglementare tehnică poate include sau se poate referi exclusiv la cerințe privind marcarea sau etichetarea. În consecință, în cazul în care o parte elaborează cerințe privind marcarea sau etichetarea sub forma unei reglementări tehnice, partea în cauză se asigură că aceste cerințe sunt elaborate, adoptate sau aplicate astfel încât să nu aibă ca obiect sau ca efect crearea de bariere inutile în calea comerțului internațional și să nu fie mai restrictive pentru comerț decât este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor legitime, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (2) din Acordul BTC.

2. În special, părțile convin că, atunci când o parte impune marcarea sau etichetarea produsului sub forma unei reglementări tehnice:

(a) informațiile solicitate pentru marcarea sau etichetarea produselor trebuie să se limiteze la ceea ce este relevant pentru persoanele în cauză, inclusiv consumatori, utilizatori ai produsului sau autorități, pentru a indica conformitatea produsului cu cerințele de reglementare;

(b) o parte nu solicită aprobarea, înregistrarea sau certificarea prealabilă a unor marcaje sau etichete de produse ca o condiție prealabilă pentru introducerea pe piața sa a produselor care altfel respectă cerințele sale tehnice obligatorii, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru a-și îndeplini obiectivul legitim;

(c) în cazul în care partea respectivă solicită utilizarea unui număr de identificare unic pentru marcarea sau etichetarea produselor, aceasta eliberează un astfel de număr persoanelor în cauză, inclusiv producătorul, importatorul și distribuitorul, fără întârziere nejustificată și în mod nediscriminatoriu;

(d) cu condiția ca următoarele elemente să nu inducă în eroare, să nu fie contradictorii și să nu genereze confuzii sau ca obiectivele legitime ale părții să nu fie compromise, o parte permite, în legătură cu informațiile solicitate în țara de destinație a mărfurilor:

(i) informații furnizate în alte limbi față de limba cerută în țara de destinație a mărfurilor;

(ii) nomenclaturi, pictograme, simboluri sau grafice internaționale; și

(iii) informații suplimentare celor solicitate în țara de destinație a mărfurilor.

(e) partea acceptă ca etichetarea și corecturile aduse etichetării să aibă loc în antrepozite vamale la punctul de import ca o alternativă la etichetarea pe teritoriul părții exportatoare, cu excepția cazului în care această etichetare trebuie să fie efectuată de către persoane autorizate din motive care țin de sănătatea publică sau de siguranță; și

(f) partea depune eforturi, cu excepția cazurilor în care consideră că acest lucru este contrar obiectivelor legitime în temeiul Acordului BTC, să accepte etichetele nepermanente sau detașabile sau marcarea sau etichetarea inclusă în documentația care însoțește produsul, în locul atașării în mod fizic pe produs.

ARTICOLUL 7.12

Cooperare

1. Părțile își consolidează cooperarea în domeniul reglementărilor tehnice, al standardelor și al procedurilor de evaluare a conformității, pentru a îmbunătăți înțelegerea reciprocă a sistemelor lor și pentru a facilita accesul pe propriile lor piețe. Părțile recunosc că dialogurile existente de cooperare în materie de reglementare reprezintă un mijloc important de consolidare a acestei cooperări.

2. Părțile urmăresc să identifice, să elaboreze și să promoveze inițiative de facilitare a comerțului de interes reciproc.

3. Inițiativele menționate la alineatul (2) pot include:

(a) îmbunătățirea calității și eficacității reglementărilor lor tehnice, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității respective, precum și promovarea bunelor practici în materie de reglementare prin cooperarea în materie de reglementare între părți, inclusiv schimbul de informații, de experiență și de date;

(b) după caz, simplificarea propriilor reglementări tehnice, standarde și proceduri de evaluare a conformității;

(c) creșterea convergenței reglementărilor tehnice respective, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității cu standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante;

(d) asigurarea unei interacțiuni și a unei cooperări eficiente între autoritățile lor de reglementare la nivel internațional, regional sau național;

(e) promovarea sau consolidarea cooperării între organismele părților responsabile cu standardizarea, acreditarea și procedurile de evaluare a conformității; și

(f) schimbul de informații, în măsura în care este posibil, cu privire la acordurile și înțelegerile internaționale privind barierele tehnice în calea comerțului la care una sau ambele părți au aderat.

ARTICOLUL 7.13

Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului

1. Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului instituit în temeiul articolului 22.3 este responsabil de punerea efectivă în aplicare și funcționarea prezentului capitol.

2. Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului are următoarele funcții:

(a) reexaminarea punerii în aplicare și a funcționării prezentului capitol;

(b) reexaminarea cooperării în ceea ce privește elaborarea și ameliorarea standardelor, reglementărilor tehnice și procedurilor de evaluare a conformității, în conformitate cu dispozițiile articolului 7.12;

(c) reexaminarea prezentului capitol în lumina oricăror noi evoluții în cadrul Comitetului OMC privind barierele tehnice în calea comerțului, instituit în temeiul articolului 13 din Acordul BTC și, dacă este necesar, elaborarea de recomandări privind modificările de adus prezentului capitol;

(d) luarea altor măsuri despre care părțile consideră că le-ar putea sprijini în punerea în aplicare a prezentului capitol și a Acordului BTC și în facilitarea comerțului între părți;

(e) discutarea oricărei chestiuni reglementate de prezentul capitol, la cererea uneia dintre părți;

(f) examinarea promptă a oricărei probleme pe care o parte o invocă în legătură cu elaborarea, adoptarea sau aplicarea reglementărilor tehnice, a standardelor sau a procedurilor de evaluare a conformității ale celeilalte părți în conformitate cu prezentul capitol și cu Acordul BTC;

(g) dacă este necesar pentru atingerea obiectivelor prezentului capitol, instituirea de grupuri de lucru tehnice *ad-hoc*, care să se ocupe de chestiuni sau sectoare specifice în vederea găsirii unei soluții;

(h) schimbul de informații privind activitatea din cadrul forurilor regionale și multilaterale implicate în activități legate de reglementări tehnice, standarde și proceduri de evaluare a conformității, precum și privind punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol;

(i) exercitarea altor funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b); și

(j) elaborarea de rapoarte pentru Comitetul mixt, după cum consideră adecvat, cu privire la punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol.

3. Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului, precum și orice grup de lucru tehnic ad-hoc sub egida sa sunt coordonate de:

(a) Comisia Europeană, pentru Uniunea Europeană; și

(b) Ministerul Afacerilor Externe, pentru Japonia.

4. Autoritățile menționate la alineatul (3) sunt responsabile pentru coordonarea cu instituțiile și persoanele competente de pe teritoriul părții respective, precum și de a se asigura că aceste instituții și persoane sunt invitate să participe la reuniunile Comitetului privind barierele tehnice în calea comerțului, dacă este necesar.

5. La cererea unei părți, Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului, precum și orice grup de lucru tehnic *ad-hoc* sub auspiciile sale se reunesc în locuri și la date care urmează să fie stabilite de comun acord între reprezentanții părților. Reuniunile pot avea loc prin videoconferință sau prin alte mijloace.

ARTICOLUL 7.14

Puncte de contact

1. Fiecare parte, la data intrării în vigoare a prezentului acord, desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentului capitol și comunică celeilalte părți datele de contact, inclusiv informații privind funcționarii competenți. Părțile se notifică reciproc în cel mai scurt timp cu privire la orice modificare a acestor date de contact.

2. Funcțiile punctului de contact includ:

(a) schimbul de informații privind reglementările tehnice, standardele și procedurile de evaluare a conformității de pe teritoriul fiecărei părți sau privind orice alte aspecte care sunt reglementate de prezentul capitol;

(b) furnizarea tuturor informațiilor și explicațiilor solicitate de către o parte în temeiul prezentului capitol, în format tipărit sau electronic, într-o perioadă rezonabilă de timp, stabilită de comun acord între părți și, dacă este posibil, în termen de 60 de zile de la data primirii solicitării; și

(c) clarificarea și găsirea promptă a unei soluții, dacă este posibil, pentru orice problemă pe care o parte o invocă în legătură cu elaborarea, adoptarea sau aplicarea reglementărilor tehnice, a standardelor sau a procedurilor de evaluare a conformității în conformitate cu prezentul capitol și cu Acordul BTC.

CAPITOLUL 8

COMERȚUL CU SERVICII, LIBERALIZAREA INVESTIȚIILOR ȘI COMERȚUL ELECTRONIC

SECȚIUNEA A

Dispoziții generale

ARTICOLUL 8.1

Domeniul de aplicare

1. Părțile, afirmându-și angajamentele asumate în temeiul Acordului OMC și angajamentul de a crea un climat mai bun pentru dezvoltarea comerțului și a investițiilor între părți, stabilesc prin prezentul acord dispozițiile necesare pentru liberalizarea progresivă și reciprocă a comerțului cu servicii și a investițiilor, precum și pentru cooperarea în materie de comerț electronic.

2. În scopul prezentului capitol, părțile își afirmă dreptul de a adopta pe teritoriile lor măsurile legislative necesare pentru a atinge obiective de politică legitime, cum ar fi protecția sănătății publice, a siguranței, a mediului sau a moralității publice, protecția socială sau a consumatorilor sau promovarea și protejarea diversității culturale.

3. Prezentul capitol nu se aplică măsurilor care vizează persoanele fizice ale unei părți care doresc să intre pe piața forței de muncă a celeilalte părți, nici măsurilor privind naționalitatea sau cetățenia, reședința sau angajarea pe bază de contract pe durată nedeterminată.

4. Prezentul capitol nu împiedică o parte să aplice măsuri pentru reglementarea admiterii sau a șederii temporare a persoanelor fizice pe teritoriul său, inclusiv măsuri necesare pentru protejarea integrității frontierelor sale și pentru a asigura trecerea ordonată a frontierelor sale de către persoanele fizice, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-o manieră care să anuleze sau să reducă avantajele care decurg pentru cealaltă parte din dispozițiile prezentului capitol. Simpla solicitare a unei vize pentru resortisanții persoane fizice ai unei țări, fără a solicita același lucru și pentru resortisanții altor țări nu se consideră ca fiind o anulare sau o reducere a avantajelor care decurg din prezentul capitol.

ARTICOLUL 8.2

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „servicii de reparare și întreținere a aeronavelor pe durata cărora o aeronavă este retrasă din exploatare” înseamnă activități de acest fel atunci când sunt efectuate asupra unei aeronave sau a unei părți dintr-o aeronavă retrasă din exploatare și nu includ așa-numita întreținere „la linie”;

(b) „servicii aferente sistemelor informatizate de rezervare (SIR)” înseamnă serviciile furnizate de sisteme informatizate care conțin informații despre orarele transportatorilor aerieni, locurile disponibile, tarife și regulile de stabilire a prețurilor, prin intermediul cărora pot fi făcute rezervări sau pot fi eliberate bilete;

(c) „întreprindere vizată” înseamnă o întreprindere de pe teritoriul unei părți, stabilită în conformitate cu litera (i), direct sau indirect, de către un antreprenor al celeilalte părți, existentă la data intrării în vigoare a prezentului acord sau stabilită ulterior, în conformitate cu legislația aplicabilă;

(d) „comerț transfrontalier cu servicii” înseamnă furnizarea unui serviciu:

(i) de pe teritoriul unei părți pe teritoriul celeilalte părți; sau

(ii) pe teritoriul unei părți către un consumator de servicii al celeilalte părți;

(e) „impozite directe” reprezintă toate impozitele asupra venitului total, a capitalului total sau asupra unor elemente ale venitului sau capitalului, inclusiv impozite asupra beneficiilor realizate din cesiunea de bunuri, impozite pe avere, moșteniri sau donații și impozite asupra volumului total al salariilor sau remunerațiilor plătite de întreprinderi, precum și impozite asupra aprecierii capitalului;

(f) „activitate economică” înseamnă orice serviciu sau activitate cu caracter industrial, comercial sau profesional, sau activități artizanale, cu excepția serviciilor furnizate și a activităților desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale;

(g) „întreprindere” înseamnă o persoană juridică sau o sucursală sau o reprezentanță;

(h) „antreprenor al unei părți” înseamnă o persoană fizică sau juridică a unei părți care dorește să stabilească, stabilește sau a stabilit o întreprindere în conformitate cu litera (i), pe teritoriul celeilalte părți;

(i) „stabilire” înseamnă înființarea sau achiziționarea unei persoane juridice, inclusiv prin intermediul participării la capital sau înființarea unei sucursale sau a unei reprezentanțe, în Uniunea Europeană, respectiv în Japonia, în vederea formării sau menținerii unor legături economice de durată[1];

(j) „existent” înseamnă în vigoare la data intrării în vigoare a prezentului acord;

(k) „servicii de handling la sol” înseamnă furnizarea la un aeroport, pe bază de comision sau contract, a următoarelor servicii: reprezentarea, administrarea și supravegherea companiei aeriene; handlingul pasagerilor; handlingul bagajelor; servicii la rampă; servicii de catering, cu excepția pregătirii alimentelor; handlingul mărfurilor și al poștei aeriene; alimentarea cu combustibil a unei aeronave; întreținerea și curățarea aeronavelor; transportul de suprafață; și operațiunile de zbor, administrarea echipajului și planificarea zborurilor. Serviciile de handling la sol nu includ: handlingul propriu; securitatea; întreținerea la linie; repararea și întreținerea aeronavelor; sau gestionarea sau exploatarea infrastructurii aeroportuare centralizate esențiale, cum ar fi instalațiile pentru degivrare, sistemele de distribuție a combustibilului, sistemele de handling al bagajelor și sistemele fixe de transport din interiorul aeroportului;

(l) „persoană juridică” înseamnă orice entitate juridică constituită în mod corespunzător sau altfel organizată în temeiul legislației aplicabile, cu scop lucrativ sau nu, care aparține sectorului privat sau public, inclusiv orice corporație, trust, societate de persoane, întreprindere comună, societate cu asociat unic sau asociație;

[1] Părțile înțeleg că extinderea se încadrează în definiția stabilirii sub forma stabilirii de către o întreprindere vizată.

(m) o persoană juridică este:

(i) „deținută” de persoane fizice sau juridice ale unei părți dacă aceste persoane sunt beneficiarii reali ai peste 50 la sută din titlurile sale de participare; și

(ii) „controlată” de persoane fizice sau juridice ale unei părți dacă aceste persoane au puterea de a desemna majoritatea administratorilor săi sau de a dirija legal activitățile sale în orice alt mod;

(n) „persoană juridică a unei părți” înseamnă:

(i) pentru Uniunea Europeană, o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale Uniunii Europene sau ale unuia dintre statele sale membre și implicată în operațiuni comerciale substanțiale[1] pe teritoriul Uniunii Europene; și

[1] În conformitate cu notificarea Tratatului de instituire a Comunității Europene la OMC (WT/REG39/1), Uniunea Europeană consideră conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru al Uniunii Europene, consacrat în articolul 54 din TFUE, ca fiind echivalent cu conceptul de „operațiuni comerciale substanțiale”.

(ii) pentru Japonia, o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu legislația și reglementările Japoniei și implicată în operațiuni comerciale substanțiale pe teritoriul Japoniei;

În pofida subpunctelor (i) și (ii), dispozițiile prezentului capitol se aplică, de asemenea, companiilor maritime stabilite în afara Uniunii Europene sau a Japoniei și controlate de resortisanți ai unui stat membru al Uniunii Europene, respectiv ai Japoniei, dacă navele lor sunt înregistrate, în conformitate cu legislația aplicabilă, într-un stat membru al Uniunii Europene sau în Japonia și arborează pavilionul acelui stat membru al Uniunii Europene sau al Japoniei;

(o) „măsuri luate de o parte” înseamnă măsuri adoptate sau menținute de:

(i) administrații sau autorități centrale, regionale sau locale; și

(ii) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor delegate de administrațiile sau autoritățile centrale, regionale sau locale;

(p) „desfășurarea de activități economice” înseamnă conducerea, administrarea, menținerea, folosirea, beneficierea și vânzarea sau o altă formă de cedare a unei întreprinderi;

(q) „vânzare și comercializare de servicii de transport aerian” înseamnă posibilitatea pe care o are transportatorul aerian în cauză de a vinde și de a comercializa liber serviciile sale de transport aerian, inclusiv toate aspectele comercializării, cum ar fi studiul pieței, publicitatea și distribuția; aceste activități nu includ stabilirea prețurilor pentru serviciile de transport aerian și nici condițiile aplicabile;

(r) „servicii” înseamnă toate serviciile furnizate, indiferent de sector, cu excepția serviciilor furnizate în exercitarea autorității guvernamentale;

(s) „servicii furnizate sau activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă serviciile sau activitățile care nu sunt furnizate sau desfășurate nici pe bază comercială, nici în concurență cu unul sau mai mulți operatori economici;

(t) „furnizor de servicii” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care intenționează să furnizeze sau furnizează un serviciu; și

(u) „furnizor de servicii al unei părți” înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei părți care intenționează să furnizeze sau furnizează un serviciu.

ARTICOLUL 8.3

Excepții generale

1. În sensul secțiunii B, articolul XX din GATT 1994 este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*[1].

2. Sub rezerva cerinței ca astfel de măsuri să nu se aplice într-un mod care ar constitui fie un mijloc arbitrar sau nejustificabil de discriminare între țările în care există condiții similare, fie o restricționare disimulată a stabilirii sau a comerțului cu servicii, nicio dispoziție din secțiunile B-F nu se interpretează ca împiedicând o parte să adopte sau să pună în aplicare măsuri:

(a) necesare pentru protejarea securității publice sau a moralității publice sau pentru menținerea ordinii publice[2];

[1] Părțile înțeleg că măsurile menționate la articolul XX litera (b) din GATT 1994 includ măsurile de mediu necesare pentru a proteja viața sau sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor. Părțile înțeleg că articolul XX litera (g) din GATT 1994 se aplică măsurilor de conservare a resurselor naturale biologice și nebiologice epuizabile.

[2] Excepțiile legate de securitatea publică și ordinea publică pot fi invocate numai atunci când există o amenințare efectivă și suficient de gravă la adresa unuia dintre interesele fundamentale ale societății.

(b) necesare pentru protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor[1];

(c) necesare pentru a asigura respectarea actelor cu putere de lege sau a actelor administrative care nu contravin dispozițiilor prezentului capitol, inclusiv a celor legate de:

(i) prevenirea practicilor neloiale și frauduloase sau remedierea efectelor neexecutării contractelor;

(ii) protejarea vieții private a persoanelor în raport cu prelucrarea și difuzarea datelor cu caracter personal și protejarea confidențialității dosarelor și a conturilor personale; sau

(iii) siguranță; sau

[1] Părțile înțeleg că măsurile menționate la litera (b) includ măsurile de mediu necesare pentru a proteja viața sau sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor.

(d) incompatibile cu articolul 8.8 alineatul (1) și cu articolul 8.16 alineatul (1), cu condiția ca diferența în ceea ce privește tratamentul să aibă ca scop asigurarea impunerii sau a colectării echitabile sau efective[1] a impozitelor directe asupra activităților economice, a antreprenorilor, a serviciilor sau a furnizorilor de servicii ai celeilalte părți.

[1] Măsurile care vizează asigurarea impunerii sau a colectării echitabile sau efective a impozitelor directe includ măsurile luate de o parte în temeiul regimului său fiscal care:
(a) se aplică antreprenorilor și furnizorilor de servicii nerezidenți pentru recunoașterea faptului că obligația fiscală a nerezidenților este determinată în privința elementelor impozabile care au sursa sau sunt situate pe teritoriul părții;
(b) se aplică nerezidenților pentru asigurarea impunerii sau a colectării impozitelor pe teritoriul părții;
(c) se aplică nerezidenților sau rezidenților pentru a împiedica evaziunea fiscală sau evitarea obligațiilor fiscale, inclusiv măsurile de asigurare a conformității;
(d) se aplică consumatorilor de servicii furnizate pe teritoriul celeilalte părți sau provenite de pe teritoriul celeilalte părți pentru a asigura impunerea sau colectarea impozitelor datorate de acești consumatori, provenite din surse aflate pe teritoriul părții;
(e) fac distincție între antreprenorii și furnizorii de servicii care fac obiectul impozitării articolelor impozabile la nivel mondial și alți antreprenori și furnizori de servicii, în virtutea diferenței referitoare la natura bazei impozabile care există între aceștia; sau
(f) determină, atribuie sau repartizează veniturile, beneficiile, câștigurile, pierderile, deducerile sau creditele persoanelor sau ale sucursalelor rezidente sau între persoanele asociate sau sucursalele aceleiași persoane, în scopul menținerii bazei impozabile a părții.

Termenii sau conceptele referitoare la fiscalitate menționate la alineatul (2) litera (d) și în prezenta notă de subsol sunt determinate în conformitate cu definițiile și conceptele referitoare la fiscalitate sau cu definițiile și conceptele echivalente sau similare prevăzute în legislația internă a părții care ia respectiva măsură.

ARTICOLUL 8.4

Comitetul pentru comerțul cu servicii, liberalizarea investițiilor și comerțul electronic

1. Comitetul pentru comerțul cu servicii, liberalizarea investițiilor și comerțul electronic instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare „comitetul” în prezentul capitol) este responsabil de punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

2. Comitetul are următoarele funcții:

(a) revizuiește și monitorizează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol și a măsurilor neconforme stabilite în listele fiecărei părți din anexele I-IV la anexa 8-B;

(b) asigură schimbul de informații cu privire la orice aspecte referitoare la prezentul capitol;

(c) examinează îmbunătățirile care pot fi aduse prezentului capitol;

(d) discută orice aspect referitor la prezentul capitol asupra căruia pot conveni reprezentanții părților; și

(e) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în conformitate cu articolul 22.1 alineatul (5) litera (b).

3. Comitetul este alcătuit din reprezentanți ai părților, inclusiv funcționari din cadrul ministerelor sau al agențiilor competente responsabile de chestiunile care urmează a fi abordate. Comitetul poate invita reprezentanți ai altor entități competente decât guvernele părților care au competența necesară corespunzătoare chestiunilor care urmează a fi abordate.

ARTICOLUL 8.5

Revizuire

1. Fiecare parte depune eforturi, dacă este cazul, pentru a reduce sau a elimina măsurile neconforme stabilite în listele sale din anexele I-IV la anexa 8-B.

2. În vederea introducerii unor posibile îmbunătățiri ale dispozițiilor prezentului capitol și în concordanță cu angajamentele asumate în cadrul acordurilor internaționale, părțile își revizuiesc cadrul juridic în materie de comerț cu servicii, liberalizare a investițiilor, comerț electronic și mediu de investiții, inclusiv prezentul acord, în conformitate cu articolul 23.1.

SECȚIUNEA B

Liberalizarea investițiilor

ARTICOLUL 8.6

Domeniul de aplicare

1. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de o parte cu privire la stabilire sau la desfășurarea de activități economice de către:

(a) antreprenori ai celeilalte părți;

(b) întreprinderi vizate; și

(c) în sensul articolului 8.11, orice întreprindere de pe teritoriul părții care adoptă sau menține măsura.

2. Prezenta secțiune nu se aplică:

(a) cabotajului în serviciile de transport maritim[1];

(b) serviciilor aeriene sau serviciilor conexe în sprijinul serviciilor aeriene[2], altele decât următoarele:

(i) serviciile de reparare și de întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

[1] Pentru Uniunea Europeană, fără a aduce atingere domeniului de activități care pot fi considerate drept cabotaj în cadrul legislației naționale relevante, cabotajul național în serviciile de transport maritim include, în temeiul prezentei secțiuni, transportul pasagerilor sau al bunurilor între un port sau un punct situat într-un stat membru al Uniunii Europene și un alt port sau punct situat în același stat membru al Uniunii Europene, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum prevede Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat într-un stat membru al Uniunii Europene.

[2] Pentru mai multă certitudine, prezenta secțiune nu se aplică unui serviciu care utilizează o aeronavă al cărei scop principal nu este transportul de mărfuri sau pasageri, cum ar fi zboruri de stingere a incendiilor, pregătire pentru zbor, turism, stropirea culturilor, cartografie aeriană, topografie aeriană, fotografie aeriană, salturi cu parașuta, remorcarea planoarelor, transport cu elicopterul pentru exploatări forestiere și construcții și alte servicii aeriene agricole, industriale și de inspecție.

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;

(iii) serviciile aferente sistemelor informatizate de rezervare (SIR); și

(iv) serviciile de handling la sol; și

(c) serviciilor audiovizuale.

ARTICOLUL 8.7

Accesul pe piață

Niciuna dintre părți nu poate adopta sau menține, în ceea ce privește accesul pe piață prin stabilire sau desfășurarea de activități economice de către un antreprenor al celeilalte părți sau de către o întreprindere vizată, pe baza unei subdiviziuni teritoriale sau la nivelul întregului său teritoriu, măsuri care:

(a) impun limitări cu privire la[1]:

(i) numărul de întreprinderi, sub formă de contingente numerice, monopoluri, drepturi exclusive sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

[1] Litera (a) punctele (i)-(iii) nu se referă la măsurile adoptate pentru a limita fabricarea unui produs agricol.

(ii) valoarea totală a tranzacțiilor sau a activelor, sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

(iii) numărul total de operațiuni sau cantitatea totală a producției, exprimate în unități numerice determinate, sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

(iv) participarea capitalului străin, exprimate sub forma unei limite procentuale maxime a participațiilor străine, sau la valoarea totală a investițiilor străine individuale sau cumulate; sau

(v) numărul total de persoane fizice care pot fi angajate într-un anumit sector sau pe care le poate angaja o întreprindere și care sunt necesare și direct legate de desfășurarea unei activități economice, sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice; sau

(b) restricționează sau impun anumite tipuri de entitate juridică sau întreprindere comună prin care un antreprenor al celeilalte părți poate desfășura o activitate economică.

ARTICOLUL 8.8

Tratamentul național

1. Fiecare parte acordă antreprenorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor antreprenori și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește stabilirea pe teritoriul său.

2. Fiecare parte acordă antreprenorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor antreprenori și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește desfășurarea de activități economice pe teritoriul său.

3. Pentru mai multă certitudine, alineatele (1) și (2) nu se interpretează ca împiedicând o parte să prescrie formalități statistice sau cerințe în materie de informații în legătură cu întreprinderile vizate, cu condiția ca aceste formalități sau cerințe să nu constituie un mijloc de eludare a obligațiilor care îi revin părții respective în temeiul prezentului articol.

ARTICOLUL 8.9

Tratamentul bazat pe clauza națiunii celei mai favorizate

1. Fiecare parte acordă antreprenorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, antreprenorilor unei țări terțe și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește stabilirea pe teritoriul său.

2. Fiecare parte acordă antreprenorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, antreprenorilor unei țări terțe și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește desfășurarea de activități economice pe teritoriul său.

3. Alineatele (1) și (2) nu se interpretează ca obligând o parte să acorde antreprenorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament care rezultă din:

(a) un acord internațional pentru evitarea dublei impuneri sau un alt acord sau aranjament internațional care se referă integral sau în principal la fiscalitate; sau

(b) măsuri actuale sau viitoare care prevăd recunoașterea calificărilor, a licențelor sau a măsurilor prudențiale în conformitate cu articolul VII din GATS sau cu punctul 3 din anexa la acesta privind serviciile financiare.

4. Pentru mai multă certitudine, tratamentul menționat la alineatele (1) și (2) nu include procedurile de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat prevăzute în alte acorduri internaționale.

5. Dispozițiile de fond din alte acorduri internaționale încheiate de o parte cu o țară terță[1] nu constituie în sine un tratament prevăzut de prezentul articol. Pentru mai multă certitudine, acțiunile sau inacțiunile unei părți în raport cu aceste dispoziții pot reprezenta un tratament[2] și, prin urmare, pot conduce la o încălcare a prezentului articol în măsura în care încălcarea nu este stabilită numai pe baza dispozițiilor menționate.

---

1 Pentru mai multă certitudine, simpla transpunere a acestor dispoziții în legislația internă nu modifică clasificarea lor ca dispoziții de drept internațional și, prin urmare, domeniul lor de aplicare conform prezentului alineat.

2 Pentru mai multă certitudine, antreprenorii celeilalte părți sau întreprinderile lor vizate ar fi îndreptățiți să beneficieze de tratamentul respectiv chiar în absența unor întreprinderi stabilite de antreprenori din țara terță în momentul în care se face comparația.

ARTICOLUL 8.10

Membrii echipei de conducere și consiliile de administrație

Părțile nu solicită unei întreprinderi vizate să numească persoane de o anumită naționalitate în calitate de cadre de conducere, directori sau membri ai consiliilor de administrație.

ARTICOLUL 8.11

Interzicerea cerințelor de performanță

1. Părțile nu impun și nu aplică niciuna dintre cerințele următoare și nu cer executarea niciunui angajament, în legătură cu stabilirea sau desfășurarea de activități economice de către o întreprindere pe teritoriul lor[1]:

(a) să exporte un anumit nivel sau procent de bunuri sau servicii;

[1] Pentru mai multă certitudine, o condiție care prevede primirea sau primirea în continuare a unui avantaj menționat la alineatul (2) nu constituie o cerință sau un angajament în scopul alineatului (1).

(b) să atingă un anumit nivel sau procent de conținut intern;

(c) să cumpere, să utilizeze sau să acorde o preferință pentru bunurile fabricate sau serviciile furnizate pe teritoriul lor sau să achiziționeze bunuri sau servicii de la persoane fizice sau juridice sau orice alte entități de pe teritoriul lor;

(d) să coreleze în orice fel volumul sau valoarea importurilor cu volumul sau valoarea exporturilor sau cu valoarea intrărilor de valută asociate cu întreprinderea respectivă;

(e) să restricționeze vânzările de bunuri sau servicii pe teritoriul lor pe care întreprinderea le produce sau le furnizează prin corelarea vânzărilor respective cu volumul sau valoarea exporturilor sau a intrărilor de valută ale întreprinderii;

(f) să restricționeze exporturile sau vânzările pentru export;

(g) să transfere tehnologie, un proces de producție sau alte cunoștințe care fac obiectul unui drept de proprietate către o persoană fizică sau juridică sau orice altă entitate de pe teritoriul lor;

(h) să amplaseze sediul întreprinderii respective pentru o anumită regiune sau pentru piața mondială pe teritoriul lor;

(i) să angajeze un anumit număr sau procent de resortisanți proprii;

(j) să atingă un anumit nivel sau o anumită valoare a cercetării și dezvoltării pe teritoriul lor;

(k) să furnizeze unul sau mai multe dintre bunurile fabricate sau serviciile furnizate de întreprindere într-o anumită regiune sau pe piața mondială exclusiv din propriul teritoriu; sau

(l) să adopte:

(i) o rată sau un cuantum al redevenței sub un anumit nivel; sau

(ii) o anumită durată a unui contract de licență[1];

în ceea ce privește contractele de licență existente în momentul în care este impusă sau aplicată cerința sau este cerută executarea angajamentului, sau în ceea ce privește eventualele contracte de licență viitoare încheiate între întreprindere și o persoană fizică sau juridică sau orice altă entitate de pe teritoriul lor, dacă cerința este impusă sau aplicată sau dacă executarea angajamentului este cerută într-un mod care interferează direct cu contractul de licență respectiv prin exercitarea autorității guvernamentale non-judiciare a unei părți[2].

---

1 Un „contract de licență” menționat în prezentul alineat înseamnă orice contract privind acordarea de licențe pentru tehnologie, un proces de producție sau alte cunoștințe care fac obiectul unui drept de proprietate.

2 Pentru mai multă certitudine, litera (l) nu se aplică atunci când contractul de licență este încheiat între întreprindere și o parte.

2. Părțile nu condiționează primirea sau primirea în continuare a unui avantaj, în legătură cu stabilirea sau desfășurarea de activități economice de către o întreprindere pe teritoriul lor, de respectarea oricăreia dintre următoarele cerințe:

(a) să atingă un anumit nivel sau procent de conținut intern;

(b) să cumpere, să utilizeze sau să acorde o preferință pentru bunurile fabricate pe teritoriul lor sau să achiziționeze bunuri de la persoane fizice sau juridice sau orice alte entități de pe teritoriul lor;

(c) să coreleze în orice fel volumul sau valoarea importurilor cu volumul sau valoarea exporturilor sau cu valoarea intrărilor de valută asociate cu întreprinderea respectivă;

(d) să restricționeze vânzările de bunuri sau servicii pe teritoriul lor pe care întreprinderea le produce sau le furnizează prin corelarea vânzărilor respective cu volumul sau valoarea exporturilor sau a intrărilor de valută ale întreprinderii; sau

(e) să restricționeze exporturile sau vânzările pentru export.

3. Nicio dispoziție de la alineatul (2) nu se interpretează ca împiedicând o parte să condiționeze primirea sau primirea în continuare a unui avantaj, în legătură cu stabilirea sau desfășurarea de activități economice de către o întreprindere pe teritoriul său, de respectarea unei cerințe de a localiza producția, de a furniza un serviciu, de a forma sau angaja lucrători, de a construi sau de a extinde anumite instalații sau de a desfășura activități de cercetare și dezvoltare pe teritoriul său.

4. Alineatul (1) literele (a)-(c) și alineatul (2) literele (a) și (b) nu se aplică cerințelor de calificare pentru bunuri sau servicii cu privire la programele de promovare a exportului și de ajutor extern.

5. Alineatul (1) literele (g) și (l) nu se aplică:

(a) atunci când sau cerința este impusă sau aplicată sau când executarea angajamentului este cerută de către o instanță, un tribunal administrativ sau o autoritate de concurență pentru a remedia o încălcare a legislației în materie de concurență; sau

(b) atunci când o parte autorizează utilizarea unui drept de proprietate intelectuală în conformitate cu articolul 31 sau 31*a* din Acordul TRIPS, sau măsuri care impun divulgarea unor date sau informații confidențiale care intră sub incidența articolului 39 alineatul (3) din Acordul TRIPS și sunt conforme cu acesta.

6. Alineatul (1) litera (l) nu se aplică în cazul în care cerința este impusă sau aplicată sau executarea angajamentului este cerută de către o instanță, cu titlu de remunerație echitabilă, în temeiul legislației privind drepturile de autor a părții.

7. Alineatul (2) literele (a) și (b) nu se aplică cerințelor impuse sau aplicate de o parte importatoare cu privire la conținutul unor bunuri necesar pentru a beneficia de tarife preferențiale sau de contingente preferențiale.

8. Prezentul articol nu aduce atingere obligațiilor asumate de o parte în temeiul acordului OMC.

ARTICOLUL 8.12

Măsuri neconforme și excepții

1. Articolele 8.7-8.11 nu se aplică:

(a) eventualelor măsuri neconforme existente care sunt menținute de o parte la nivelul:

(i) pentru Uniunea Europeană:

(A) Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(B) administrației centrale a unui stat membru al Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(C) unei administrații regionale a unui stat membru al Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B; sau

(D) unei administrații locale, alta decât cea menționată la litera (C); și

(ii) pentru Japonia:

(A) administrației centrale, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(B) unei prefecturi, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B; sau

(C) unei administrații locale, alta decât o prefectură;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a oricărei măsuri neconforme menționate la litera (a); sau

(c) unei amendări sau modificări a oricărei măsuri neconforme menționate la literele (a) și (b), cu condiția ca amendamentul sau modificarea să nu diminueze conformitatea măsurii cu articolele 8.7-8.11, astfel cum exista aceasta imediat înainte de amendament sau modificare.

2. Articolele 8.7-8.11 nu se aplică măsurilor luate de o parte cu privire la sectoare, subsectoare sau activități prevăzute în lista sa din anexa II la anexa 8-B.

3. O parte nu solicită, în temeiul unei măsuri adoptate după data intrării în vigoare a prezentului acord și acoperite de lista sa din anexa II la anexa 8-B, unui antreprenor al celeilalte părți, din motive de naționalitate, să vândă sau să cedeze în alt mod o întreprindere care există la momentul la care măsura devine efectivă.

4. Articolele 8.8 și 8.9 nu se aplică niciunei măsuri care constituie o excepție sau o derogare de la articolul 3 sau 4 din Acordul TRIPS, așa cum este prevăzut în mod explicit la articolele 3-5 din acordul TRIPS.

5. Articolele 8.7-8.11 nu se aplică măsurilor luate de o parte cu privire la achizițiile publice.

6. Articolele 8.7-8.10 nu se aplică subvențiilor acordate de către părți.

ARTICOLUL 8.13

Refuzul acordării avantajelor

O parte poate refuza acordarea avantajelor prevăzute în prezenta secțiune unui antreprenor al celeilalte părți care este o persoană juridică din cealaltă parte și întreprinderii sale vizate, dacă acea persoană juridică este controlată sau deținută de o persoană fizică sau juridică dintr-o țară terță și partea care refuză acordarea avantajelor adoptă sau menține măsuri în ceea ce privește țara terță care:

(a) sunt legate de menținerea păcii și a securității internaționale, inclusiv protecția drepturilor omului; și

(b) interzic tranzacțiile cu acea persoană juridică sau întreprinderea sa vizată sau care ar fi încălcate sau eludate dacă acestora le-ar fi acordate avantajele prevăzute în prezenta secțiune.

SECȚIUNEA C

Comerțul transfrontalier cu servicii

ARTICOLUL 8.14

Domeniul de aplicare

1. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de o parte care au efecte asupra comerțului transfrontalier cu servicii desfășurat de furnizorii de servicii ai celeilalte părți. Aceste măsuri includ, printre altele, măsurile care au efecte asupra:

(a) producerii, distribuției, comercializării, vânzării sau furnizării unui serviciu;

(b) achiziționării, utilizării sau plății unui serviciu; și

(c) accesului la serviciile oferite publicului, în general, în legătură cu furnizarea unui serviciu și asupra utilizării acestora.

2. Prezenta secțiune nu se aplică:

(a) cabotajului în serviciile de transport maritim[1];

(b) serviciilor aeriene sau serviciilor conexe în sprijinul serviciilor aeriene[2], altele decât următoarele:

(i) serviciile de reparare și de întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

[1] Pentru Uniunea Europeană, fără a aduce atingere domeniului de activități care pot fi considerate drept cabotaj în cadrul legislației naționale relevante, cabotajul național în serviciile de transport maritim include, în temeiul prezentei secțiuni, transportul pasagerilor sau al bunurilor între un port sau un punct situat într-un stat membru al Uniunii Europene și un alt port sau punct situat în același stat membru al Uniunii Europene, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum prevede Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat într-un stat membru al Uniunii Europene.

[2] Pentru mai multă certitudine, prezenta secțiune nu se aplică unui serviciu care utilizează o aeronavă al cărei scop principal nu este transportul de mărfuri sau pasageri, cum ar fi zboruri de stingere a incendiilor, pregătire pentru zbor, turism, stropirea culturilor, cartografie aeriană, topografie aeriană, fotografie aeriană, salturi cu parașuta, remorcarea planoarelor, transport cu elicopterul pentru exploatări forestiere și construcții și alte servicii aeriene agricole, industriale și de inspecție.

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;

(iii) serviciile aferente sistemelor informatizate de rezervare (SIR); și

(iv) serviciile de handling la sol;

(c) achizițiilor publice;

(d) serviciilor audiovizuale; și

(e) subvențiilor, astfel cum sunt definite și prevăzute în capitolul 12.

ARTICOLUL 8.15

Accesul pe piață

O parte nu menține sau adoptă, fie la nivelul unei subdiviziuni teritoriale, fie la nivelul întregului său teritoriu, măsuri care:

(a) impun limitări cu privire la:

(i) numărul de furnizori de servicii, sub formă de contingente numerice, monopoluri, furnizori exclusivi de servicii sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice[1];

(ii) valoarea totală a tranzacțiilor cu servicii sau a activelor sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice; sau

(iii) numărul total de operațiuni cu servicii sau cantitatea totală de servicii produse, exprimate în unități numerice determinate sub forma contingentelor sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice[2]; sau

[1] Litera (a) subpunctul (i) include măsurile luate de către o parte care impun unui furnizor de servicii al celeilalte părți să stabilească sau să mențină orice formă de întreprindere sau să fie rezident pe teritoriul părții drept condiție pentru furnizarea transfrontalieră a unui serviciu.

[2] Litera (a) subpunctul (iii) nu se aplică măsurilor unei părți care limitează intrările care servesc la furnizarea serviciilor.

(b) restricționează sau impun anumite tipuri de entitate juridică sau întreprindere comună prin care un furnizor de servicii poate furniza un serviciu.

ARTICOLUL 8.16

Tratamentul național

1. Fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor servicii similare și propriilor furnizori de servicii similari.

2. O parte poate să îndeplinească cerința de la alineatul (1) acordând serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți fie un tratament în mod formal identic, fie un tratament în mod formal diferit de cel acordat propriilor servicii similare și propriilor furnizori de servicii similari.

3. Un tratament în mod formal identic sau în mod formal diferit este considerat a fi mai puțin favorabil atunci când modifică condițiile de concurență în favoarea serviciilor sau a furnizorilor de servicii ai părții în raport cu serviciile similare sau cu furnizorii de servicii similari ai celeilalte părți.

4. Nicio dispoziție a prezentului articol nu se interpretează ca obligând o parte să compenseze eventualele dezavantaje concurențiale inerente care decurg din caracterul străin al serviciilor sau al furnizorilor de servicii relevanți.

ARTICOLUL 8.17

Tratamentul bazat pe clauza națiunii celei mai favorizate

1. Fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă serviciilor similare și furnizorilor de servicii similari ai unei țări terțe.

2. Alineatul (1) nu se interpretează ca obligând o parte să acorde serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament care rezultă din:

(a) un acord internațional pentru evitarea dublei impuneri sau un alt acord sau aranjament internațional care se referă integral sau în principal la fiscalitate; sau

(b) măsuri actuale sau viitoare care prevăd recunoașterea calificărilor, a licențelor sau a măsurilor prudențiale în conformitate cu articolul VII din GATS sau cu punctul 3 din anexa la acesta privind serviciile financiare.

ARTICOLUL 8.18

Măsuri neconforme

1. Articolele 8.15-8.17 nu se aplică:

(a) eventualelor măsuri neconforme existente care sunt menținute de o parte la nivelul:

(i) pentru Uniunea Europeană:

(A) Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(B) administrației centrale a unui stat membru al Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(C) unei administrații regionale a unui stat membru al Uniunii Europene, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B; sau

(D) unei administrații locale, alta decât cea menționată la litera (C); și

(ii) pentru Japonia:

(A) administrației centrale, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B;

(B) unei prefecturi, astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B; sau

(C) unei administrații locale, alta decât o prefectură;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a oricărei măsuri neconforme menționate la litera (a); sau

(c) unei amendări sau modificări a oricărei măsuri neconforme menționate la literele (a) și (b), cu condiția ca amendamentul sau modificarea să nu diminueze conformitatea măsurii cu articolele 8.15-8.17, astfel cum exista aceasta imediat înainte de amendament sau modificare.

2. Articolele 8.15-8.17 nu se aplică măsurilor luate de o parte cu privire la sectoare, subsectoare sau activități prevăzute în lista sa din anexa II la anexa 8-B.

ARTICOLUL 8.19

Refuzul acordării avantajelor

O parte poate refuza acordarea avantajelor prevăzute în prezenta secțiune unui furnizor de servicii al celeilalte părți care este o persoană juridică din cealaltă parte și serviciilor furnizate de acesta, dacă acea persoană juridică este controlată sau deținută de o persoană fizică sau juridică dintr-o țară terță și partea care refuză acordarea avantajelor adoptă sau menține măsuri în ceea ce privește țara terță care:

(a) sunt legate de menținerea păcii și a securității internaționale, inclusiv protecția drepturilor omului; și

(b) interzic tranzacțiile cu furnizorul de servicii sau care ar fi încălcate sau eludate dacă avantajele prevăzute în prezenta secțiune ar fi acordate furnizorului de servicii sau serviciilor acestuia.

SECȚIUNEA D

Intrarea și ședederea temporară a persoanelor fizice

ARTICOLUL 8.20

Dispoziții generale și domeniu de aplicare

1. Prezenta secțiune reflectă relațiile comerciale consolidate dintre părți, precum și dorința părților de a facilita intrarea și ședederea temporară a persoanelor fizice în scopuri de afaceri pe bază de reciprocitate și de a asigura transparența procesului.

2. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de o parte care au efecte asupra intrării în partea respectivă a persoanelor fizice ale celeilalte părți care sunt persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, persoane transferate în cadrul aceleiași companii, investitori, furnizori de servicii pe bază de contract, profesioniști independenți și persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt, și măsurilor care au efecte asupra activităților de afaceri ale acestora în timpul ședederii lor temporare pe teritoriul primei părți.

3. În măsura în care nu sunt luate angajamente în prezenta secțiune, toate cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative ale unei părți cu privire la intrarea și ședederea temporară continuă să se aplice, inclusiv reglementările privind perioada de ședere.

4. În pofida dispozițiilor prezentei secțiuni, toate cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative ale unei părți privind munca și măsurile de securitate socială se aplică în continuare, inclusiv reglementările privind salariile minime și acordurile colective de salarizare.

5. Angajamentele privind intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice în scopuri de afaceri nu se aplică în cazurile în care intenția sau efectul intrării și al șederii temporare este de a interfera sau de a influența în alt mod rezultatul oricărui litigiu sau al oricărei negocieri în materie de muncă sau de gestionare sau angajarea oricărei persoane fizice care este implicată în acel litigiu.

ARTICOLUL 8.21

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii” înseamnă persoanele fizice ale unei părți care ocupă posturi de conducere și sunt responsabile de înființarea unei întreprinderi, nu oferă și nu prestează servicii, nu se implică în alte activități economice decât cele necesare în scopul stabilirii și nu primesc o remunerație în cealaltă parte;

(b) „furnizori de servicii pe bază de contract” înseamnă:

(i) în ceea ce privește intrarea și șederea temporară în Uniunea Europeană, persoane fizice angajate de o persoană juridică din Japonia care nu este o agenție pentru servicii de plasare și furnizare de personal și nici nu acționează prin intermediul unei astfel de agenții, nu s-a stabilit pe teritoriul Uniunii Europene și a încheiat cu un consumator final din Uniunea Europeană un contract de bună-credință în vederea furnizării de servicii, pentru executarea contractului de furnizare de servicii[1] fiind necesară prezența temporară a angajaților săi pe teritoriul Uniunii Europene;

(ii) în ceea ce privește intrarea și șederea temporară în Japonia, persoane fizice din Uniunea Europeană care sunt angajate de o persoană juridică din Uniunea Europeană care nu s-a stabilit în Japonia, cu condiția îndeplinirii următoarelor cerințe:

(A) a fost încheiat un contract de servicii între o persoană juridică din Japonia și o persoană juridică din Uniunea Europeană care nu s-a stabilit în Japonia;

(B) o autoritate competentă în materie de imigrație din Japonia stabilește, în contextul contractului de servicii menționat la litera (A), că a fost încheiat un contract de muncă între persoana fizică din Uniunea Europeană și persoana juridică din Japonia; și

[1] Contractul de furnizare de servicii menționat la litera (b) punctul (i) respectă cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile în locul în care este executat contractul.

(C) contractul de servicii menționat la litera (A) nu intră în domeniul de aplicare al contractului de servicii pentru servicii de plasare și furnizare de personal (CPC 872), iar contractul de muncă menționat la litera (B) este conform cu legislația și reglementările din Japonia;

(c) „profesioniști independenți” înseamnă:

(i) în ceea ce privește intrarea și șederea temporară în Uniunea Europeană, persoane fizice care asigură furnizarea unui serviciu și care sunt stabilite în calitate de lucrători care desfășoară activități independente pe teritoriul Japoniei, care nu s-au stabilit pe teritoriul Uniunii Europene și care au încheiat cu un consumator final din Uniunea Europeană un contract de bună-credință (altfel decât printr-o agenție de plasare și furnizare a personalului) în vederea furnizării de servicii, pentru executarea contractului de furnizare de servicii[1] fiind necesară prezența lor temporară pe teritoriul Uniunii Europene; și

(ii) în ceea ce privește intrarea și șederea temporară în Japonia, persoane fizice din Uniunea Europeană care vor desfășura activități de furnizare de servicii în timpul șederii lor temporare în Japonia pe baza unui contract personal încheiat cu o persoană juridică din Japonia;

[1] Contractul de furnizare de servicii menționat la litera (c) punctul (i) respectă cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile în locul în care este executat contractul.

(d) „persoane transferate în cadrul aceleiași companii” înseamnă persoane fizice care au fost angajate de o persoană juridică a unei părți sau au fost asociați ai acesteia, pe o perioadă de cel puțin un an imediat înaintea datei la care solicită intrarea și ședereа temporară pe teritoriul celeilalte părți, și care sunt transferate temporar într-o întreprindere de pe teritoriul celeilalte părți care face parte din același grup ca prima persoană juridică, inclusiv reprezentanța, filiala, sucursala sau societatea-mamă a acesteia, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

(i) persoana fizică vizată trebuie să aparțină uneia din următoarele categorii:

(A) directori: persoane care ocupă posturi de conducere, care asigură în principal managementul întreprinderii, sub supravegherea sau îndrumarea generală a consiliului de administrație sau a acționarilor sau echivalenților acestora, incluzând cel puțin următoarele:

(1) conducerea întreprinderii sau a unui departament al acesteia;

(2) supravegherea și controlul activității desfășurate de către alți angajați cu atribuții de supraveghere, profesionale sau manageriale; sau

(3) exercitarea autorității personale de a recruta și a concedia personalul sau de a face recomandări privind recrutarea, concedierea personalului sau luarea altor măsuri privind personalul; sau

(B) specialiști: persoane care dețin cunoștințe de specialitate esențiale pentru producția, echipamentele de cercetare, tehnicile, procesele, procedurile sau managementul întreprinderii; și

(ii) pentru Uniunea Europeană, la evaluarea cunoștințelor menționate la subpunctul (i) litera (B), se iau în considerare nu numai cunoștințele specifice întreprinderii, ci și deținerea unui nivel înalt de calificare într-un tip de activitate sau meserie care necesită cunoștințe tehnice specifice, inclusiv apartenența la o profesie acreditată; și

(e) „investitori” înseamnă persoane fizice care stabilesc o întreprindere și dezvoltă sau administrează funcționarea acesteia în cealaltă parte având o funcție de supraveghere sau executivă, întreprindere pentru care persoanele respective sau persoana juridică care angajează persoanele respective au angajat sau sunt în curs de a angaja un capital considerabil.

ARTICOLUL 8.22

Obligații generale

1. O parte acordă dreptul de intrare și de ședere temporară persoanelor fizice ale celeilalte părți în scopuri de afaceri în conformitate cu prezenta secțiune și cu anexele III și IV la anexa 8-B, cu condiția ca aceste persoane să respecte actele cu putere de lege și actele administrative din domeniul imigrației ale primei părți aplicabile în cazul intrării și șederii temporare.

2. Fiecare parte aplică măsurile referitoare la dispozițiile prezentei secțiuni în conformitate cu dorința părților prevăzută la articolul 8.20 alineatul (1) și, în special, aplică măsurile respective astfel încât să evite afectarea sau întârzierea în mod nejustificat a comerțului cu bunuri sau servicii sau stabilirea sau desfășurarea de activități economice în temeiul prezentului acord.

3. Măsurile luate de fiecare parte pentru a facilita și a accelera procedurile legate de intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice ale celeilalte părți în scopuri de afaceri trebuie să fie conforme cu anexa 8-C.

ARTICOLUL 8.23

Transparență

1. O parte pune la dispoziția publicului informații referitoare la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice ale celeilalte părți menționate la articolul 8.20 alineatul (2).

2. Informațiile menționate la alineatul (1) includ, atunci când este cazul, următoarele informații:

(a) categoriile de vize, permise sau orice tip similar de autorizare privind intrarea și șederea temporară;

(b) documentația necesară și condițiile care trebuie îndeplinite;

(c) metoda de depunere a cererii și opțiuni pentru locul de depunere a acesteia, precum birourile consulare sau online;

(d) taxele și un calendar orientativ pentru procesarea cererilor;

(e) durata maximă a ședерii pentru fiecare tip de autorizare descris la litera (a);

(f) condițiile pentru orice prelungire sau reînnoire posibilă;

(g) regulile referitoare la însoțitori;

(h) căile de atac disponibile; și

(i) legislația cu aplicabilitate generală referitoare la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice.

3. În ceea ce privește informațiile menționate la alineatele (1) și (2), fiecare parte depune eforturi pentru a informa prompt cealaltă parte cu privire la introducerea oricăror noi cerințe și proceduri sau la modificările cerințelor și procedurilor care au efecte asupra eficacității cererilor de acordare a intrării, a șederii temporare și, acolo unde este cazul, a permisiunii de a lucra pe teritoriul părții respective.

ARTICOLUL 8.24

Obligații prevăzute în alte secțiuni

1. Prezentul acord nu impune unei părți nicio obligație cu privire la măsurile sale în domeniul imigrației, cu excepția celor prevăzute în mod expres în această secțiune.

2. Fără a aduce atingere eventualelor decizii de a acorda dreptul de intrare unei persoane fizice din cealaltă parte în sensul prezentei secțiuni, inclusiv durata ședерii admisibilă în urma acordării acestui drept:

(a) obligațiile prevăzute la articolele 8.7-8.11 sub rezerva:

(i) articolului 8.6; și

(ii) articolului 8.12, dacă măsura are efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți,

se încorporează și fac parte integrantă din prezenta secțiune și se aplică măsurilor care au efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți din categoria persoanelor aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, a persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii și a investitorilor, așa cum sunt definite la articolul 8.21;

(b) obligațiile prevăzute la articolele 8.15 și 8.16 sub rezerva:

(i) articolului 8.14; și

(ii) articolului 8.18, dacă măsura are efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți,

se încorporează și fac parte integrantă din prezenta secțiune și se aplică măsurilor care au efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți din următoarele categorii:

(i) furnizori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți, așa cum sunt definiți la articolul 8.21, pentru toate sectoarele enumerate în anexa IV la anexa 8-B; și

(ii) persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt, menționate la articolul 8.27, în conformitate cu anexa III la anexa 8-B; și

(c) obligația prevăzută la articolul 8.17 sub rezerva:

(i) articolului 8.14; și

(ii) articolului 8.18, dacă măsura are efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți,

se încorporează și face parte integrantă din prezenta secțiune și se aplică măsurilor care au efecte asupra tratamentului persoanelor fizice aflate în scopuri de afaceri pe teritoriul celeilalte părți din următoarele categorii:

(i) furnizori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți, așa cum sunt definiți la articolul 8.21; și

(ii) persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt, menționate la articolul 8.27.

3. Pentru mai multă certitudine, obligațiile prevăzute la alineatul (2) nu se aplică măsurilor referitoare la acordarea dreptului de intrare pe teritoriul unei părți persoanelor fizice ale părții respective sau ale unei țări terțe.

ARTICOLUL 8.25

Persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, persoane transferate în cadrul aceleiași companii și investitori

1. Fiecare parte acordă dreptul de intrare și de ședere temporară persoanelor aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii, persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii și investitorilor celeilalte părți în conformitate cu anexa III la anexa 8-B.

2. O parte nu adoptă sau menține limitări privind numărul total de persoane fizice cărora le acordă dreptul de intrare în conformitate cu alineatul (1), într-un anumit sector sau subsector, sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice, pe baza unei subdiviziuni teritoriale sau la nivelul întregului său teritoriu.

ARTICOLUL 8.26

Furnizori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți

1. Fiecare parte acordă dreptul de intrare și de ședere temporară furnizorilor de servicii pe bază de contract și profesioniștilor independenți ai celeilalte părți în conformitate cu anexa IV la anexa 8-B.

2. Cu excepția cazului în care se specifică altfel în anexa IV la anexa 8-B, o parte nu adoptă sau menține limitări privind numărul total de furnizori de servicii pe bază de contract și de profesioniști independenți ai celeilalte părți cărora le-a acordat dreptul de intrare, sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice.

ARTICOLUL 8.27

Persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt

1. Fiecare parte acordă dreptul de intrare și de ședere temporară persoanelor aflate în vizită de afaceri pe termen scurt ale celeilalte părți în conformitate cu anexa III la anexa 8-B, sub rezerva următoarelor condiții:

(a) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt nu efectuează vânzări de bunuri și nu furnizează servicii publicului larg;

(b) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt nu primesc, în nume propriu, o remunerație de pe teritoriul părții în care se află temporar; și

(c) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt nu sunt implicate în furnizarea unui serviciu în cadrul unui contract încheiat între o persoană juridică care nu este stabilită pe teritoriul părții în care se află temporar și un consumator din partea respectivă, cu excepția celor prevăzute în anexa III la anexa 8-B.

2. Cu excepția cazului în care se specifică altfel în anexa III la anexa 8-B, fiecare parte acordă dreptul de intrare persoanelor aflate în vizită de afaceri pe termen scurt, fără a solicita deținerea unui permis de muncă, efectuarea unui test privind necesitățile economice sau a altor proceduri de acord prealabil similare.

ARTICOLUL 8.28

Puncte de contact

Fiecare parte, la data intrării în vigoare a prezentului acord, desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare și funcționarea eficientă a prezentei secțiuni și informează cealaltă parte cu privire la datele de contact, incluzând informații privind funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, în cel mai scurt timp, orice modificare a acestor date de contact.

SECȚIUNEA E

Cadrul de reglementare

SUBSECȚIUNEA 1

Reglementări interne

ARTICOLUL 8.29

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune se aplică măsurilor adoptate de părți cu privire la cerințele și procedurile în materie de acordare a licențelor, la cerințele și procedurile în materie de calificare și la standardele tehnice[1] care au efecte asupra:

(a) comerțului transfrontalier cu servicii, așa cum este definit la articolul 8.2 litera (d);

(b) stabilirii, astfel cum este definită la articolul 8.2 litera (i) sau desfășurării de activități economice, astfel cum este definită la articolul 8.2 litera (p); sau

[1] Pentru mai multă certitudine, în ceea ce privește măsurile referitoare la standardele tehnice, această subsecțiune se aplică numai măsurilor care au efecte asupra comerțului cu servicii.

(c) furnizării unui serviciu prin prezența unei persoane fizice a unei părți pe teritoriul celeilalte părți, în conformitate cu articolul 8.24.

2. Prezenta subsecțiune nu se aplică cerințelor și procedurilor în materie de acordare a licențelor, cerințelor și procedurilor în materie de calificare și standardelor tehnice:

(a) în temeiul unei măsuri care nu este conformă cu articolul 8.7 sau 8.8 și este menționată la articolul 8.12 alineatul (1) literele (a)-(c) sau cu articolul 8.15 sau 8.16 și este menționată la articolul 8.18 alineatul (1) literele (a)-(c); sau

(b) în temeiul unei măsuri menționate la articolul 8.12 alineatul (2) sau la articolul 8.18 alineatul (2).

3. În scopul prezentei subsecțiuni, o „autoritate competentă” este o administrație sau autoritate centrală, regională sau locală sau un organism neguvernamental, în exercitarea competențelor care îi sunt delegate de o administrație sau o autoritate centrală, regională sau locală, care este abilitat să ia decizii privind autorizarea furnizării unui serviciu, inclusiv prin stabilire, sau privind autorizarea stabilirii unei întreprinderi în vederea desfășurării unei activități economice, alta decât un serviciu.

ARTICOLUL 8.30

Condițiile de acordare a licențelor și de calificare

Măsurile referitoare la cerințele și procedurile în materie de acordare a licențelor și la cerințele și procedurile în materie de calificare luate de fiecare parte trebuie să se bazeze pe următoarele criterii:

(a) claritate;

(b) obiectivitate;

(c) transparență;

(d) disponibilitate publică în prealabil; și

(e) accesibilitate.

ARTICOLUL 8.31

Procedurile de acordare a licențelor și de calificare

1. Procedurile de acordare a licențelor și de calificare trebuie să fie clare, să fie făcute publice în prealabil și să asigure prelucrarea cu obiectivitate și imparțialitate a cererilor.

2. Procedurile de acordare a licențelor și de calificare trebuie să fie cât mai simple posibil și să nu constituie, în sine, o restricționare a furnizării unui serviciu sau a desfășurării oricărei alte activități economice. Orice taxe de autorizare[1] suportate de solicitanți în legătură cu cererile depuse trebuie să fie rezonabile, transparente și să nu restricționeze în sine furnizarea unui serviciu sau desfășurarea oricărei alte activități economice.

3. Procedurile utilizate și deciziile adoptate de autoritatea competentă în procesul de autorizare trebuie să fie imparțiale față de toți solicitanții. Autoritatea competentă ar trebui să ia decizia în mod independent și să nu răspundă față de nicio persoană care furnizează serviciile sau care desfășoară activitățile economice pentru care se solicită autorizarea.

[1] Taxele de autorizare nu includ taxele pentru utilizarea resurselor naturale, plățile pentru licitații, proceduri de ofertare sau alte mijloace nediscriminatorii de acordare de concesii sau contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.

4. În cazul în care există un anumit termen de depunere a cererilor, autoritatea competentă acordă solicitantului o perioadă rezonabilă de timp pentru depunerea cererii. Autoritatea competentă procedează la prelucrarea unei cereri fără întârzieri nejustificate. Dacă este posibil, autoritatea competentă ar trebui să accepte o cerere în format electronic în aceleași condiții de autenticitate ca o cerere pe suport de hârtie.

5. Autoritatea competentă finalizează prelucrarea unei cereri, inclusiv luarea unei decizii finale, într-un termen rezonabil de la depunerea unei cereri complete. Fiecare parte depune toate eforturile pentru stabilirea unui calendar orientativ pentru prelucrarea unei cereri și, după stabilire, îl pune la dispoziția publicului.

6. Într-un termen rezonabil de la primirea unei cereri pe care o consideră incompletă, autoritatea competentă îl informează pe solicitant și, în măsura în care este posibil, identifică informațiile suplimentare necesare în vederea completării cererii și îi oferă ocazia de a corecta deficiențele.

7. Atunci când este posibil, autoritatea competentă ar trebui să accepte copii legalizate în locul documentelor originale.

8. În cazul în care respinge o cerere depusă de un solicitant, autoritatea competentă îl informează pe solicitant, în principiu în scris și fără întârzieri nejustificate. De asemenea, la cererea solicitantului, autoritatea competentă îl informează pe acesta cu privire la motivele pentru care a fost respinsă cererea și la termenul în care poate contesta decizia respectivă.

9. Autoritatea competentă acordă o autorizație de îndată ce se stabilește, în urma unei examinări corespunzătoare, că solicitantul îndeplinește condițiile necesare pentru obținerea acesteia.

10. Autoritatea competentă se asigură că o autorizație, odată acordată, intră în vigoare fără întârzieri nejustificate, în conformitate cu termenii și condițiile specificate în aceasta.

ARTICOLUL 8.32

Standarde tehnice

Fiecare parte își încurajează autoritățile competente, atunci când adoptă standarde tehnice, să adopte standarde tehnice elaborate prin proceduri deschise și transparente, și încurajează orice organism desemnat pentru a elabora standarde tehnice să utilizeze proceduri deschise și transparente.

SUBSECȚIUNEA 2

Dispoziții cu aplicabilitate generală

ARTICOLUL 8.33

Administrarea măsurilor cu aplicabilitate generală

1. Fiecare parte se asigură că toate măsurile cu aplicabilitate generală care au efecte asupra comerțului cu servicii sunt administrate în mod rezonabil, obiectiv și imparțial.

2. Alineatul (1) nu se aplică:

(a) aspectelor unei măsuri care nu sunt conforme cu articolul 8.7 sau 8.8 și sunt menționate la articolul 8.12 alineatul (1) literele (a)-(c) sau cu articolul 8.15 sau 8.16 și sunt menționate la articolul 8.18 alineatul (1) literele (a)-(c); sau

(b) unei măsuri menționate la articolul 8.12 alineatul (2) sau la articolul 8.18 alineatul (2).

ARTICOLUL 8.34

Căi de atac pentru deciziile administrative

1. Fiecare parte dispune de tribunale sau proceduri judiciare, arbitrale sau administrative care asigură, la cererea unui antreprenor sau furnizor de servicii afectat al celeilalte părți, o revizuire promptă și, în cazuri justificate, luarea unor măsuri de remediere corespunzătoare pentru deciziile administrative care au efecte asupra:

(a) comerțului transfrontalier cu servicii, așa cum este definit la articolul 8.2 litera (d);

(b) stabilirii, astfel cum este definită la articolul 8.2 litera (i) sau desfășurării de activități economice, astfel cum este definită la articolul 8.2 litera (p); sau

(c) furnizării unui serviciu prin prezența unei persoane fizice a unei părți pe teritoriul celeilalte părți, în conformitate cu articolul 8.24.

2. În cazurile în care procedurile menționate la alineatul (1) nu sunt independente de organismul însărcinat să adopte decizia administrativă în cauză, fiecare parte se asigură că procedurile respective permit efectiv o revizuire obiectivă și imparțială.

ARTICOLUL 8.35

Recunoașterea reciprocă

1. Nicio dispoziție din prezenta secțiune nu împiedică o parte să impună obligația ca persoanele fizice să dețină calificările necesare sau experiența profesională specificată pe teritoriul pe care este furnizat serviciul, pentru sectorul de activitate în cauză.

2. Fiecare parte încurajează organismele profesionale competente de pe teritoriul său să transmită comitetului recomandări comune privind recunoașterea reciprocă, în vederea îndeplinirii, în întregime sau parțial, de către antreprenori și furnizorii de servicii, a criteriilor aplicate de partea respectivă pentru autorizarea, acordarea de licențe, funcționarea și certificarea antreprenorilor și a furnizorilor de servicii, în special în sectorul serviciilor profesionale.

3. După primirea unei recomandări comune menționate la alineatul (2), comitetul o examinează, într-un termen rezonabil, pentru a stabili dacă este conformă cu prezentul acord și, pe baza informațiilor din recomandare, evaluează în special:

(a) măsura în care standardele și criteriile aplicate de fiecare parte în materie de autorizare, acordare de licențe, funcționare și certificare menționate la alineatul (2) sunt convergente; și

(b) valoarea economică potențială a unui acord de recunoaștere reciprocă pentru autorizarea, acordarea de licențe, funcționarea și certificarea menționate la alineatul (2).

4. În cazul în care aceste cerințe sunt îndeplinite, comitetul stabilește măsurile necesare în vederea negocierilor. Ulterior, părțile încep, prin autoritățile lor competente, negocierea unui acord de recunoaștere reciprocă pentru autorizarea, acordarea de licențe, funcționarea și certificarea menționate la alineatul (2).

5. Orice acord de recunoaștere reciprocă încheiat de către părți trebuie să fie conform cu dispozițiile relevante ale Acordului OMC și, în special, cu articolul VII din GATS.

SUBSECȚIUNEA 3

Servicii poștale și de curierat

ARTICOLUL 8.36

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru furnizarea de servicii poștale și de curierat și se aplică măsurilor luate de părți care au efecte asupra comerțului cu servicii poștale și de curierat.

2. În sensul prezentei subsecțiuni:

(a) „licență” înseamnă autorizația pe care o autoritate independentă de reglementare a unei părți o poate cere unui furnizor individual, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale părții în cauză, pentru ca respectivul furnizor să ofere servicii poștale și de curierat; și

(b) „serviciu universal” înseamnă furnizarea permanentă a unui serviciu poștal de calitate specificată, pe întregul teritoriu al unei părți, la prețuri rezonabile pentru toți utilizatorii.

ARTICOLUL 8.37

Serviciul universal

1. Fiecare parte are dreptul de a defini tipul de obligație de serviciu universal pe care dorește să o mențină. Această obligație nu va fi considerată anticoncurențială în sine, cu condiția să fie gestionată într-un mod transparent, nediscriminatoriu și neutru din punctul de vedere al concurenței și să nu fie mai constrângătoare decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de partea în cauză, în raport cu toți furnizorii care trebuie să o respecte.

2. În cadrul legislației sale poștale sau prin alte mijloace obișnuite, fiecare parte stabilește domeniul de aplicare al obligației de serviciu universal, luând pe deplin în considerare nevoile utilizatorilor și condițiile naționale, inclusiv forțele pieței, specifice părții în cauză.

3. Fiecare parte se asigură că un furnizor de servicii poștale și de curierat de pe teritoriul său sau care face obiectul unei obligații de serviciu universal în temeiul actelor sale cu putere de lege și al actelor administrative nu se angajează în următoarele practici:

(a) excluderea activităților comerciale ale altor întreprinderi prin subvenții încrucișate, prin obținerea de venituri din furnizarea serviciului universal, furnizarea de servicii de curierat rapid (SCR)[1] sau furnizarea oricărui serviciu neuniversal într-un mod care constituie o monopolizare privată ce contravine articolului 3 din Legea privind interzicerea monopolului privat și menținerea comerțului echitabil (Legea nr. 54 din 1947) din Japonia sau un abuz de poziție dominantă ce încalcă dreptul concurenței al Uniunii Europene[2]; sau

[1] În sensul acestei litere, „servicii de curierat rapid (SCR)" înseamnă serviciile menționate la articolul 1 punctul 1.3 din Convenția Poștală Universală, încheiată la Istanbul, la 6 octombrie 2016.

[2] Pentru mai multă certitudine, aplicarea normelor de concurență ale fiecărei părți și luarea deciziilor aferente de către autoritățile de concurență sunt reglementate de dispozițiile capitolului 11.

(b) diferențierea nejustificată între clienți, cum ar fi expeditorii de volume mari sau consolidatorii, atunci când există condiții similare în ceea ce privește taxele și dispozițiile privind acceptarea, livrarea, redirecționarea, returnarea și numărul de zile necesare pentru livrare pentru furnizarea unui serviciu care face obiectul unei obligații de serviciu universal.

ARTICOLUL 8.38

Proceduri la frontieră

1. Procedurile aplicate la frontieră pentru serviciile poștale internaționale și serviciile de curierat internațional[1] sunt executate în conformitate cu acordurile internaționale conexe și cu actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți.

[1] În sensul prezentului articol, „servicii poștale internaționale” înseamnă serviciile pe care operatorii desemnați menționați la articolul 1 punctul 1.12 din Convenția Poștală Universală le furnizează în conformitate cu actele Uniunii Poștale Universale.
„Servicii de curierat internațional” înseamnă servicii care constau în ridicarea, trierea, transportul și distribuirea de documente, materiale tipărite, colete și mărfuri pentru destinații din străinătate, care nu sunt reglementate prin actele Uniunii Poștale Universale.

2. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (1), părțile nu acordă în mod nejustificat un tratament mai puțin favorabil în ceea ce privește procedurile la frontieră serviciilor de curierat internațional în raport cu serviciile poștale internaționale.

ARTICOLUL 8.39

Licențe

1. Fiecare parte poate impune obligația deținerii unei licențe pentru furnizarea unui serviciu reglementat de prezenta subsecțiune.

2. În cazul în care o parte impune obligația deținerii unei licențe, aceasta pune la dispoziția publicului:

(a) toate criteriile de obținere a licenței și perioada de timp necesară în mod normal pentru luarea unei decizii cu privire la o cerere de licență; și

(b) termenii și condițiile licențelor.

3. În cazul în care o cerere de licență este respinsă de autoritatea competentă, aceasta îl informează pe solicitant, la cerere, cu privire la motivele respingerii. Fiecare parte stabilește o procedură de contestare a deciziei prin intermediul unui organism independent la care pot recurge solicitanții a căror cerere de licență a fost respinsă. Această procedură trebuie să fie transparentă, nediscriminatorie și să se bazeze pe criterii obiective.

ARTICOLUL 8.40

Independența organismului de reglementare

Fiecare parte se asigură că:

(a) organismul său de reglementare[1] pentru serviciile acoperite de prezenta subsecțiune este separat din punct de vedere juridic și nu răspunde în fața niciunui furnizor de astfel de servicii; și

(b) sub rezerva actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale fiecărei părți, deciziile și procedurile organismului de reglementare sunt imparțiale.

[1] Organismul de reglementare menționat în prezentul articol nu include autoritățile vamale ale părților.

SUBSECȚIUNEA 4

Servicii de telecomunicații

ARTICOLUL 8.41

Domeniul de aplicare

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru toate serviciile de telecomunicații și se aplică măsurilor luate de părți care au efecte asupra comerțului cu servicii de telecomunicații, care constau în transmiterea de semnale, inclusiv, printre altele, transmiterea de semnale audio și video (indiferent de tipurile de protocoale și tehnologiile utilizate) prin intermediul rețelelor publice de telecomunicații.

2. Prezenta secțiune nu se aplică măsurilor care au efecte asupra:

(a) serviciilor de radiodifuziune, așa cum sunt definite în actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți; și

(b) serviciilor care constau în furnizarea conținutului transmis prin intermediul rețelelor și serviciilor de telecomunicații sau în exercitarea controlului editorial asupra acestui conținut.

3. În pofida dispozițiilor alineatului (2) litera (a), un furnizor de servicii de radiodifuziune este considerat a fi un furnizor de servicii publice de telecomunicații și rețelele sale sunt considerate rețele publice de telecomunicații, atunci când și în măsura în care aceste rețele sunt utilizate și pentru furnizarea de servicii publice de telecomunicații.

4. Nicio dispoziție din prezenta subsecțiune nu se interpretează ca impunând vreuneia dintre părți următoarele obligații:

(a) să autorizeze un furnizor de servicii al celeilalte părți să stabilească, să construiască, să achiziționeze, să închirieze, să opereze sau să furnizeze rețele sau servicii de telecomunicații, altele decât cele prevăzute în prezentul acord; sau

(b) să stabilească, să construiască, să achiziționeze, să închirieze, să opereze sau să furnizeze rețele sau servicii de telecomunicații care nu sunt oferite publicului în general, sau să oblige un furnizor aflat sub jurisdicția sa să facă acest lucru.

ARTICOLUL 8.42

Definiții

În sensul prezentei subsecțiuni:

(a) „instalații asociate” înseamnă serviciile și infrastructurile legate de rețele sau servicii publice de telecomunicații care sunt necesare pentru furnizarea serviciilor prin intermediul acestor rețele sau servicii, cum ar fi clădiri (inclusiv intrări și cablaje), paturi de cabluri și cutii de distribuție, precum și piloni și antene;

(b) „în funcție de costuri” înseamnă pe baza costurilor, poate include un profit rezonabil și poate implica diferite metodologii de calculare a costurilor pentru diferite infrastructuri sau servicii;

(c) „utilizator final” înseamnă un consumator final sau un abonat al unei rețele sau al unui serviciu public de telecomunicații, inclusiv un furnizor de servicii, altul decât un furnizor de rețele sau de servicii publice de telecomunicații;

(d) „instalații esențiale” înseamnă instalațiile unei rețele sau ale unui serviciu public de telecomunicații care:

(i) sunt furnizate exclusiv sau predominant de un singur furnizor sau de un număr limitat de furnizori; și

(ii) nu pot fi înlocuite din punct de vedere economic sau tehnic pentru furnizarea unui serviciu;

(e) „interconectare” înseamnă legătura[1] cu furnizori care oferă rețele sau servicii publice de telecomunicații pentru a permite utilizatorilor unui furnizor să comunice cu utilizatorii unui alt furnizor sau să aibă acces la serviciile oferite de orice alt furnizor care are acces la rețea;

(f) „roaming internațional” înseamnă un serviciu mobil comercial furnizat în temeiul unui acord comercial între furnizorii de servicii publice de telecomunicații care îi permite unui utilizator final să își utilizeze telefonul mobil sau un alt dispozitiv din țara sa de origine pentru servicii de voce, de date sau de mesagerie în afara teritoriului pe care se află rețeaua publică de telecomunicații din țara de origine a utilizatorul final;

[1] Pentru mai multă certitudine, legătura poate include o legătură fizică sau logică, după caz.

(g) „circuite închiriate” înseamnă instalații de telecomunicații între două sau mai multe puncte desemnate, care sunt rezervate pentru utilizarea exclusivă sau sunt puse la dispoziția unui anumit client, indiferent de tehnologia utilizată;

(h) „furnizor major” înseamnă un furnizor care are capacitatea de a influența în mod semnificativ condițiile de participare, în ceea ce privește prețul și oferta, pe o anumită piață a serviciilor publice de telecomunicații, datorită următorilor factori:

(i) deținerea controlului asupra unor instalații esențiale; sau

(ii) utilizarea poziției sale pe piață;

(i) „nediscriminatoriu” înseamnă un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat în circumstanțe similare altor furnizori de servicii și utilizatori de rețele sau servicii publice similare de telecomunicații;

(j) „portabilitatea numerelor” înseamnă capacitatea pe care o are un utilizator final al serviciilor publice de telecomunicații de a păstra, în același loc geografic, aceleași numere de telefon fără a pierde din calitate sau fiabilitate în caz de transfer de la un furnizor de servicii publice de telecomunicații la altul din aceeași categorie;

(k) „rețea publică de telecomunicații” înseamnă infrastructura publică de telecomunicații care permite telecomunicațiile între două sau mai multe puncte terminus definite ale rețelei;

(l) „serviciu public de telecomunicații” înseamnă orice serviciu de telecomunicații oferit publicului în general și poate include, printre altele, servicii telegrafice și telefonice, telex și servicii de transmitere de date care implică transmiterea informațiilor furnizate de client între două sau mai multe puncte, fără nicio modificare de la un capăt la altul a formei sau a conținutului informațiilor clientului;

(m) „autoritate de reglementare” înseamnă organismul sau organismele unei părți responsabile pentru reglementarea telecomunicațiilor;

(n) „telecomunicații” înseamnă transmisia și receptarea de semnale prin cablu, radio, mijloace optice sau prin orice alte mijloace electromagnetice; și

(o) „utilizatori” înseamnă utilizatorii finali sau furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații care sunt consumatori sau abonați la o rețea publică sau la un serviciu public de telecomunicații.

ARTICOLUL 8.43

Abordări în materie de reglementare

1. Părțile recunosc importanța existenței unor piețe competitive pentru asigurarea unei game largi de servicii de telecomunicații și pentru creșterea bunăstării consumatorilor și faptul că o reglementare economică poate să nu fie necesară atunci când există o concurență efectivă. În consecință, părțile recunosc faptul că necesitățile și abordările în materie de reglementare diferă de la o piață la alta și că o parte poate stabili modalitățile de îndeplinire a obligațiilor care îi revin în temeiul prezentei subsecțiuni.

2. În acest sens, părțile recunosc faptul că o parte poate:

(a) să recurgă la reglementarea directă, fie pentru a anticipa o problemă care estimează că poate apărea, fie pentru a rezolva o problemă care a apărut deja în cadrul pieței; sau

(b) să se bazeze pe rolul forțelor pieței, în special în ceea ce privește segmentele de piață care sunt competitive sau care au obstacole reduse la intrare, precum serviciile furnizate de furnizori de servicii de telecomunicații care nu dețin instalații de rețea.

3. Pentru mai multă certitudine, o parte care se abține de la a reglementa în conformitate cu alineatul (2) litera (b) rămâne supusă obligațiilor prevăzute în prezenta subsecțiune. Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică o parte să recurgă la reglementarea serviciilor de telecomunicații.

ARTICOLUL 8.44

Acces și utilizare

1. Fiecare parte se asigură că furnizorilor de servicii ai celeilalte părți li se acordă dreptul de acces și de utilizare a rețelelor și serviciilor publice de telecomunicații în termeni și condiții rezonabile, nediscriminatorii și care nu sunt mai puțin favorabile decât cele pe care furnizorul acestor rețele și servicii publice de telecomunicații le oferă pentru propriile servicii similare în circumstanțe similare. Această obligație este aplicată, între altele, pe baza alineatelor (2)-(6).

2. Fiecare parte se asigură că furnizorilor de servicii ai celeilalte părți le este acordat dreptul de acces și de utilizare a oricărei rețele și a oricărui serviciu public de telecomunicații oferite în interiorul sau în afara granițelor primei părți, inclusiv circuitele private închiriate și, în acest scop, sub rezerva alineatelor (5) și (6), se asigură că acestor furnizori le sunt permise următoarele:

(a) să achiziționeze sau să închirieze și să racordeze echipamente terminale sau alte echipamente care sunt conectate la rețea și care sunt necesare pentru furnizarea serviciilor;

(b) să interconecteze circuitele închiriate sau deținute de către sectorul privat cu rețelele și serviciile publice de telecomunicații sau cu circuitele închiriate sau deținute de către alți furnizori de servicii; și

(c) să utilizeze protocoalele de exploatare alese de ei pentru furnizarea oricărui serviciu, altele decât cele necesare pentru ca rețelele și serviciile de telecomunicații să fie disponibile publicului larg.

3. Fiecare parte se asigură că furnizorii de servicii ai celeilalte părți pot utiliza rețelele și serviciile publice de telecomunicații pentru transferul informațiilor în interiorul sau în afara granițelor primei părți, inclusiv pentru comunicațiile interne ale acestor furnizori de servicii și pentru accesul la informațiile cuprinse în baze de date sau stocate sub altă formă care poate fi citită automat pe teritoriul oricărei părți sau al oricărui alt membru al OMC.

4. În pofida dispozițiilor alineatului (3), o parte poate lua măsurile necesare pentru a asigura securitatea și confidențialitatea mesajelor, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-o manieră care să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificabilă sau o restricționare disimulată a comerțului cu servicii.

5. Fiecare parte se asigură că accesul la rețelele și serviciile publice de telecomunicații și utilizarea acestora nu sunt supuse niciunei condiții, în afara celor necesare:

(a) pentru a salvgarda responsabilitățile de serviciu public ale furnizorilor de rețele și servicii publice de telecomunicații, în special capacitatea lor de a pune rețelele sau serviciile lor la dispoziția publicului larg; sau

(b) pentru a proteja integritatea tehnică a rețelelor sau serviciilor publice de telecomunicații.

6. Sub rezerva îndeplinirii criteriilor prevăzute la alineatul (5), condițiile de acces la rețelele și serviciile publice de telecomunicații și de utilizare a acestora pot include:

(a) restricții asupra revânzării sau utilizării în comun a acestor servicii;

(b) obligația de a utiliza interfețe tehnice specifice, inclusiv protocoale de interfață, pentru interconectarea cu rețelele și serviciile publice de telecomunicații;

(c) dacă este cazul, cerințe de interoperabilitate a serviciilor publice de telecomunicații și de a încuraja realizarea obiectivelor prevăzute la articolul 8.55;

(d) omologarea echipamentelor terminale sau a altor echipamente care sunt racordate la rețelele publice de telecomunicații și cerințe tehnice referitoare la racordarea echipamentelor respective la aceste rețele;

(e) restricții legate de interconectarea circuitelor închiriate sau deținute de către sectorul privat cu rețelele sau serviciile publice de telecomunicații sau cu circuitele închiriate sau deținute de către alți furnizori de servicii; sau

(f) notificarea, autorizarea, înregistrarea și acordarea licențelor.

ARTICOLUL 8.45

Portabilitatea numerelor

Fiecare parte se asigură că furnizorii de servicii publice de telecomunicații de pe teritoriul său oferă portabilitatea numerelor pentru serviciile mobile și orice alte servicii desemnate de partea respectivă, în timp util și în condiții rezonabile.

ARTICOLUL 8.46

Revânzarea

În cazul în care o parte solicită unui furnizor de servicii publice de telecomunicații să își ofere serviciile publice de telecomunicații pentru revânzare, partea respectivă se asigură că furnizorul nu impune condiții sau restricții nerezonabile sau discriminatorii în privința revânzării serviciilor publice de telecomunicații.

ARTICOLUL 8.47

Permiterea utilizării instalațiilor de rețea și interconectarea

1. Părțile recunosc că permiterea utilizării instalațiilor de rețea[1] și interconectarea ar trebui convenite, în principiu, pe baza unor negocieri comerciale între furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații în cauză.

2. Fiecare parte se asigură că orice furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații de pe teritoriul său are dreptul și, dacă acest lucru este solicitat de către un furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații al celeilalte părți, obligația de a negocia interconectarea în scopul furnizării de rețele sau servicii publice de telecomunicații. Fiecare parte conferă autorității sale de reglementare competența de a solicita, atunci când este necesar, unui furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații să asigure interconectarea cu furnizori de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți.

[1] În sensul prezentului articol, „permiterea utilizării instalațiilor de rețea” înseamnă punerea instalațiilor sau a serviciilor la dispoziția unui alt furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații pe baza unor condiții definite, în scopul furnizării de servicii publice de telecomunicații. Aceasta poate include utilizarea elementelor active sau pasive ale rețelei, a instalațiilor asociate, a serviciilor de rețele virtuale, colocarea sau alte forme de utilizare în comun a instalațiilor asociate, folosirea circuitelor închiriate și utilizarea unor instalații sau elemente ale rețelei specificate, inclusiv bucla locală, în formă degrupată.

3. O parte nu adoptă sau menține nicio măsură care obligă furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații care permit utilizarea instalațiilor de rețea sau care asigură interconectarea să ofere termeni și condiții diferite pentru diferiți furnizori de servicii similare sau care impune obligații care nu au legătură cu serviciile furnizate.

ARTICOLUL 8.48

Obligații referitoare la furnizorii majori

1. Fiecare parte adoptă sau menține măsuri adecvate pentru a preveni adoptarea sau continuarea unor practici anticoncurențiale de către furnizorii care, individual sau împreună, constituie un furnizor major. Practicile anticoncurențiale respective constau, în special, în:

(a) acordarea de subvenții încrucișate anticoncurențiale;

(b) utilizarea informațiilor obținute de la concurenți într-un mod care conduce la rezultate anticoncurențiale; și

(c) nepunerea la dispoziția altor furnizori de servicii în timp util a informațiilor tehnice referitoare la instalațiile esențiale și a informațiilor relevante din punct de vedere comercial care le sunt necesare pentru furnizarea serviciilor.

2. Fiecare parte conferă autorității sale de reglementare competența de a cere, atunci când este cazul, furnizorilor majori de pe teritoriul său să acorde furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care furnizorul major în cauză îl acordă în circumstanțe similare filialelor sale sau întreprinderilor afiliate, în ceea ce privește:

(a) disponibilitatea, furnizarea, tarifele sau calitatea serviciilor de telecomunicații similare; și

(b) disponibilitatea interfețelor tehnice necesare pentru interconectare.

3. Fiecare parte se asigură că furnizorii majori de pe teritoriul său asigură interconectarea cu furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți în orice punct posibil din punct de vedere tehnic din cadrul rețelei furnizorului major în cauză și că furnizorul major în cauză asigură această interconectare:

(a) pe baza unor termeni, condiții (inclusiv în ceea ce privește standardele tehnice, specificațiile, calitatea și întreținerea) și tarife nediscriminatorii și care nu sunt mai puțin favorabile decât cele oferite pentru propriile servicii similare în circumstanțe similare, și la o calitate care nu este mai puțin favorabilă decât cea oferită pentru propriile servicii similare, pentru serviciile similare ale furnizorilor de servicii neafiliați sau pentru filialele sale sau alte întreprinderi afiliate;

(b) în timp util, pe baza unor termeni și condiții (inclusiv în ceea ce privește standardele tehnice, specificațiile, calitatea și întreținerea) și la tarife stabilite în funcție de costuri care sunt transparente, rezonabile, având în vedere fezabilitatea economică, și suficient de degrupate, astfel încât furnizorii să nu fie nevoiți să plătească pentru componente sau instalații de rețea de care nu au nevoie pentru serviciul pe care urmează să îl furnizeze, și

(c) la cerere, în alte puncte decât punctele terminus ale rețelei oferite majorității utilizatorilor, cu perceperea unor tarife care reflectă costul construirii instalațiilor suplimentare necesare.

4. Fiecare parte se asigură că furnizorii majori de pe teritoriul său oferă furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți posibilitatea de a-și interconecta instalațiile și echipamentele cu cele ale unui furnizor major prin:

(a) o ofertă de interconectare de referință sau o altă ofertă de interconectare standard care conține tarifele, termenii și condițiile pe care furnizorul major le oferă în general furnizorilor de rețele sau servicii publice de telecomunicații; sau

(b) termenii și condițiile unui acord de interconectare care este în vigoare.

5. Fiecare parte se asigură că procedurile aplicabile pentru interconectarea cu furnizorii majori de pe teritoriul său sunt puse la dispoziția publicului.

6. Fiecare parte se asigură că furnizorii majori de pe teritoriul său fac publice acordurile lor de interconectare sau ofertele lor de interconectare de referință.

7. Fiecare parte se asigură că furnizorii majori de pe teritoriul său care obțin informații de la un alt furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații în procesul de negociere a acordurilor cu privire la utilizarea instalațiilor de rețea sau a interconectării și ca urmare a acestei utilizări folosesc respectivele informații doar în scopul pentru care acestea au fost oferite și respectă întotdeauna confidențialitatea informațiilor transmise sau păstrate.

8. Fiecare parte se asigură că furnizorii majori de pe teritoriul său permit utilizarea instalațiilor de rețea, care pot include, printre altele, elemente de rețea și instalații asociate, pentru furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți pe baza unor termeni și condiții (inclusiv în ceea ce privește tarifele, standardele tehnice, specificațiile, calitatea și întreținerea) care sunt transparente, rezonabile, nediscriminatorii (inclusiv în ceea ce privește actualitatea) și nu mai puțin favorabile decât cele oferite pentru propriile servicii similare în circumstanțe similare[1].

[1] Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție din prezentul alineat nu trebuie interpretată ca împiedicând o parte să permită unui furnizor major de pe teritoriul său să refuze colocarea atunci când există suficiente motive pentru aceasta, în special în ceea ce privește fezabilitatea tehnică.

ARTICOLUL 8.49

Autoritatea de reglementare

1. Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare este distinctă din punct de vedere juridic și independentă din punct de vedere funcțional[1] de orice furnizor de servicii de telecomunicații, rețele de telecomunicații sau echipamente pentru rețele de telecomunicații.

2. O parte care păstrează proprietatea sau controlul asupra unui furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare a telecomunicațiilor de activitățile aferente proprietății sau controlului.

3. Fiecare parte conferă autorității sale de reglementare competența de a reglementa sectorul telecomunicațiilor și de a îndeplini sarcina care îi este atribuită, inclusiv aplicarea măsurilor referitoare la obligațiile prevăzute în prezenta subsecțiune. Sarcinile care trebuie îndeplinite de autoritatea de reglementare sunt făcute publice într-o formă accesibilă și clară.

[1] Pentru mai multă certitudine, autoritatea de reglementare a unei părți nu este considerată ca nefiind independentă din punct de vedere funcțional numai pe baza faptului că o autoritate a părții respective (alta decât autoritatea de reglementare) deține acțiuni sau alte participații la un furnizor de servicii de telecomunicații, de rețele de telecomunicații sau de echipamente pentru rețele de telecomunicații.

4. Fiecare parte se asigură că deciziile autorităților de reglementare și procedurile utilizate de acestea sunt imparțiale față de toți participanții la piață.

5. Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare își îndeplinește sarcinile în mod transparent și, în măsura posibilului, fără întârzieri nejustificate.

6. Fiecare parte conferă autorității sale de reglementare competența de a solicita de la furnizorii de rețele și servicii de telecomunicații toate informațiile, inclusiv informațiile financiare, care sunt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale în conformitate cu prezenta subsecțiune. Autoritatea de reglementare nu poate solicita mai multe informații decât sunt necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale și prelucrează informațiile obținute de la acești furnizori în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative privind confidențialitatea informațiilor comerciale.

ARTICOLUL 8.50

Serviciul universal

1. Fiecare parte are dreptul de a defini tipul de obligații de serviciu universal pe care dorește să le mențină. Aceste obligații nu trebuie privite ca anticoncurențiale în sine, cu condiția să fie gestionate într-o manieră transparentă, obiectivă, nediscriminatorie și neutră din punctul de vedere al concurenței și să nu fie mai împovărătoare decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de partea respectivă.

2. Toți furnizorii de servicii de telecomunicații ar trebui să fie eligibili pentru furnizarea unui serviciu universal. Furnizorii unui serviciu universal sunt desemnați printr-un mecanism transparent, nediscriminatoriu și care nu este nejustificat de împovărător.

3. Autoritatea de reglementare a unei părți poate stabili dacă este necesar un mecanism pentru a compensa costurile nete ale furnizorilor desemnați să furnizeze un serviciu universal, luând în considerare eventualele avantaje pe piață obținute de acești furnizori, sau pentru a repartiza costurile nete ale obligațiilor de serviciu universal.

ARTICOLUL 8.51

Autorizația de a furniza rețele și servicii de telecomunicații

1. Fiecare parte autorizează furnizarea de rețele sau servicii de telecomunicații, în măsura posibilităților, pe baza unei simple notificări sau înregistrări, fără a fi necesară o decizie prealabilă explicită a autorității de reglementare. Drepturile și obligațiile care decurg din această autorizație trebuie să fie făcute publice într-o formă ușor accesibilă.

2. Dacă este necesar, o parte poate impune obligația deținerii unei licențe pentru dreptul de utilizare a frecvențelor radio și a numerelor, în special în următoarele scopuri:

(a) evitarea interferențelor prejudiciabile;

(b) asigurarea calității tehnice a serviciului; și

(c) garantarea utilizării eficiente a spectrului.

3. În cazul în care o parte impune obligația deținerii unei licențe, aceasta pune la dispoziția publicului:

(a) toate criteriile de obținere a licenței și o perioadă de timp rezonabilă necesară în mod normal pentru luarea unei decizii cu privire la o licență; și

(b) termenii și condițiile licențelor individuale.

4. Fiecare parte informează solicitanții cu privire la rezultatul cererilor depuse fără întârzieri nejustificate după luarea unei decizii privind licența. În cazul în care se ia o decizie de respingere a cererii de licență sau de revocare a unei licențe, fiecare parte aduce la cunoștința solicitanților, în principiu, în scris, la cererea acestora, motivele respingerii sau ale revocării. În acest caz, solicitanții trebuie să aibă posibilitatea de a recurge la un organism competent pentru soluționarea căilor de atac menționat la articolul 8.54.

5. Fiecare parte se asigură că toate taxele administrative impuse furnizorilor de rețele sau servicii de telecomunicații sunt obiective, transparente și proporționale cu costurile administrative ale autorității sale de reglementare. Aceste taxe administrative nu includ plăți pentru drepturile de utilizare a resurselor limitate și contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.

ARTICOLUL 8.52

Alocarea și utilizarea resurselor limitate

1. Fiecare parte efectuează toate procedurile pentru alocarea și utilizarea resurselor limitate legate de telecomunicații, inclusiv frecvențele, numerele și drepturile de trecere într-o manieră deschisă, obiectivă, promptă, transparentă, nediscriminatorie și care nu este nejustificat de împovărătoare.

2. Fiecare parte publică situația actuală a benzilor de frecvență alocate, nefiind însă obligată să identifice în detaliu frecvențele alocate pentru utilizări specifice de către autoritățile guvernamentale.

3. Măsurile luate de o parte pentru alocarea și atribuirea spectrului și gestionarea frecvențelor nu sunt incompatibile în sine cu articolele 8.7 și 8.15. Ca atare, fiecare parte își rezervă dreptul de a stabili și a aplica politici de gestionare a spectrului și a frecvențelor radio care pot avea drept efect limitarea numărului de furnizori de servicii publice de telecomunicații, cu condiția să ia măsurile respective într-un mod compatibil cu restul dispozițiilor prezentului acord. Acest drept include posibilitatea de a aloca benzi de frecvență ținând seama de necesitățile actuale și viitoare și de disponibilitatea spectrului.

ARTICOLUL 8.53

Transparență

Fiecare parte se asigură că măsurile luate în legătură cu accesul la rețelele și serviciile publice de telecomunicații și utilizarea acestora sunt făcute publice, inclusiv măsurile privind:

(a) tarifele și alți termeni și condiții ale serviciului;

(b) specificațiile interfețelor tehnice;

(c) organismele responsabile pentru pregătirea, modificarea și adoptarea standardelor care vizează accesul și utilizarea;

(d) condițiile aplicabile racordării terminalelor sau a altor echipamente la rețelele publice de telecomunicații; și

(e) cerințele privind notificarea, autorizarea, înregistrarea sau acordarea licențelor, dacă este cazul.

ARTICOLUL 8.54

Soluționarea litigiilor în telecomunicații

1. Fiecare parte se asigură, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele administrative, că furnizorii de rețele sau servicii publice de telecomunicații ai celeilalte părți pot recurge în timp util la autoritatea sa de reglementare în vederea soluționării litigiilor în legătură cu drepturile și obligațiile furnizorilor respectivi care decurg din prezenta subsecțiune. În astfel de cazuri, autoritatea de reglementare urmărește să emită o decizie cu caracter obligatoriu, dacă este necesar, în scopul soluționării litigiului fără întârzieri nejustificate.

2. În cazul în care refuză să inițieze o acțiune cu privire la o cerere de soluționare a unui litigiu, autoritatea de reglementare trebuie, la cerere și într-un termen rezonabil, să ofere o explicație scrisă pentru decizia sa.

3. Autoritatea de reglementare pune decizia de soluționare a litigiului la dispoziția publicului în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale părții, ținând seama de cerințele în materie de confidențialitate a informațiilor comerciale.

4. Fiecare parte se asigură că un furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații lezat de o hotărâre sau o decizie a autorității sale de reglementare poate obține revizuirea hotărârii sau deciziei respective de către autoritatea de reglementare sau de către un organism independent competent pentru soluționarea căilor de atac care poate să fie sau nu o autoritate judiciară.

5. Fiecare parte se asigură că un furnizor de rețele sau servicii publice de telecomunicații afectat de o decizie a autorității sale de reglementare sau a organismului independent competent pentru soluționarea căilor de atac, dacă acesta din urmă nu este o autoritate judiciară, poate obține o nouă revizuire a deciziei respective de către o autoritate judiciară independentă, cu excepția cazului în care furnizorul a acceptat o procedură în care autoritatea de reglementare sau organismul independent competent pentru soluționarea căilor de atac emite o decizie finală, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale părții respective.

6. O parte nu permite ca o cerere de revizuire de către un organism competent pentru soluționarea căilor de atac sau o autoritate judiciară să constituie un motiv de nerespectare a hotărârii sau deciziei autorității de reglementare, cu excepția cazului în care organismul competent pentru soluționarea căilor de atac sau autoritatea judiciară competentă retrage, suspendă sau abrogă hotărârea sau decizia în cauză.

7. Procedura menționată la alineatele (1)-(3) nu împiedică niciuna dintre părți să introducă o acțiune în fața autorităților judiciare.

ARTICOLUL 8.55

Relația cu organizațiile internaționale

Părțile recunosc importanța standardelor internaționale pentru asigurarea compatibilității și interoperabilității rețelelor și serviciilor de telecomunicații la scară mondială și se angajează să promoveze aceste standarde în cadrul lucrărilor organismelor internaționale competente, inclusiv în Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor și Organizația Internațională de Standardizare.

ARTICOLUL 8.56

Confidențialitatea informațiilor

Fiecare parte asigură confidențialitatea telecomunicațiilor efectuate prin intermediul rețelelor sau al serviciilor publice de telecomunicații și confidențialitatea datelor aferente legate de trafic, fără a restrânge în mod nejustificat comerțul cu servicii.

ARTICOLUL 8.57

Roamingul internațional[1]

1. Fiecare parte depune eforturi pentru a coopera în vederea promovării unor tarife transparente și rezonabile pentru serviciile de roaming internațional, cu scopul de a promova dezvoltarea comerțului între părți și de a spori bunăstarea consumatorilor.

2. Fiecare parte poate alege să ia măsuri în vederea sporirii transparenței și a concurenței în ceea ce privește tarifele de roaming internațional și alternativele tehnologice la serviciile de roaming, precum:

(a) asigurarea faptului că informațiile cu privire la tarifele cu amănuntul sunt ușor accesibile consumatorilor; și

(b) reducerea la minimum a obstacolelor din calea utilizării unor alternative tehnologice la serviciile de roaming, care să le permită consumatorilor, atunci când vizitează teritoriul unei părți venind din teritoriul celeilalte părți, să aibă acces la servicii de telecomunicații utilizând orice dispozitiv doresc.

[1] Prezentul articol nu se aplică serviciilor de roaming în interiorul Uniunii Europene, și anume serviciilor mobile comerciale furnizate în temeiul unui acord comercial între furnizorii de servicii publice de telecomunicații care îi permit unui utilizator final să își utilizeze telefonul mobil sau un alt dispozitiv din țara sa de origine pentru servicii de voce, de date sau de mesagerie într-un alt stat membru al Uniunii Europene decât cel în care se află rețeaua publică de telecomunicații a utilizatorul final.

3. Fiecare parte încurajează furnizorii de servicii publice de telecomunicații de pe teritoriul său să pună la dispoziția publicului informații despre tarifele cu amănuntul pentru serviciile de roaming internațional pentru apeluri, date sau SMS-uri pe care le oferă utilizatorilor finali, atunci când aceștia vizitează teritoriul celeilalte părți.

4. Nicio dispoziție din prezentul articol nu impune unei părți obligația de a reglementa tarifele sau condițiile aplicabile serviciilor de roaming internațional.

SUBSECȚIUNEA 5

Servicii financiare

ARTICOLUL 8.58

Domeniul de aplicare

1. Prezenta subsecțiune se aplică măsurilor luate de părți care au efecte asupra comerțului cu servicii financiare.

2. În scopul aplicării articolului 8.2 litera (r) din prezenta subsecțiune, „servicii furnizate în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă următoarele:

(a) activități desfășurate de o bancă centrală sau de o autoritate monetară sau de o altă entitate publică în cadrul politicii monetare sau al politicii cursului de schimb;

(b) activități care se înscriu într-un sistem oficial de securitate socială sau un sistem public de pensii; și

(c) alte activități desfășurate de către o entitate publică în contul sau cu garanția sau cu utilizarea resurselor financiare ale unei părți sau ale entităților publice ale acesteia.

3. În scopul aplicării articolului 8.2 litera (r) din prezenta subsecțiune, dacă o parte permite ca una dintre activitățile menționate la alineatul (2) litera (b) sau (c) să fie desfășurate de către furnizorii săi de servicii financiare în concurență cu o entitate publică sau un furnizor de servicii financiare, termenul „servicii” include activitățile respective.

4. Articolul 8.2 litera (s) nu se aplică serviciilor reglementate de prezenta subsecțiune.

ARTICOLUL 8.59

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „serviciu financiar” înseamnă orice serviciu de natură financiară oferit de un furnizor de servicii financiare al unei părți; serviciile financiare includ toate serviciile de asigurare și serviciile conexe și toate serviciile bancare și alte servicii financiare (excluzând asigurările); serviciile financiare includ următoarele activități:

(i) servicii de asigurare și servicii conexe:

(A) asigurări directe (inclusiv coasigurare):

(1) de viață; și

(2) altele decât asigurările de viață;

(B) reasigurarea și retrocesiunea;

(C) activități de intermediere a asigurărilor, de exemplu activități de brokeraj și de agenție; și

(D) servicii auxiliare asigurărilor, cum ar fi serviciile de consultanță, de actuariat, de evaluare a riscurilor și de soluționare a cererilor de despăgubire; și

(ii) servicii bancare și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor):

(A) atragere de depozite și de alte fonduri rambursabile de la populație;

(B) împrumuturi de orice tip, inclusiv credit de consum, credit ipotecar, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale;

(C) leasing financiar;

(D) toate serviciile de plăți și de transferuri monetare, inclusiv cărțile de credit și de debit, cecurile de călătorie și cecurile bancare;

(E) garanții și angajamente;

(F) tranzacționarea în cont propriu sau în contul clienților, pe o piață bursieră, pe o piață extrabursieră sau pe alte piețe, a următoarelor:

(1) instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț și certificate de depozit);

(2) valută;

(3) produse derivate, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, contracte futures și opțiuni;

(4) instrumente pe cursul de schimb și pe rata dobânzii, inclusiv produse precum swapuri, contracte forward pe rata dobânzii;

(5) valori mobiliare; și

(6) alte instrumente negociabile și active financiare, inclusiv lingouri;

(G) participarea la emisiunile de titluri de valoare de orice tip, inclusiv subscrierea și plasarea (publică sau privată) în calitate de agent și prestarea de servicii legate de aceste emisiuni;

(H) brokerajul monetar;

(I) gestionarea activelor, de exemplu gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionare a plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare;

(J) serviciile de decontare și compensare a activelor financiare, inclusiv a valorilor mobiliare, a produselor financiare derivate și a altor instrumente negociabile;

(K) furnizarea și transferul de informații financiare, precum și prelucrarea datelor financiare și furnizarea software-ului aferent de către furnizorii de alte servicii financiare; și

(L) servicii de consultanță, de intermediere și alte servicii financiare auxiliare privind toate activitățile enumerate la literele (A)-(K), inclusiv furnizarea de informații privind creditele și evaluarea dosarelor de credit, cercetări și consultanță privind investițiile și portofoliile de investiții, consultanță privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților;

(b) „furnizor de servicii financiare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei părți care intenționează să furnizeze sau furnizează servicii financiare, cu excepția entităților publice;

(c) „serviciu financiar nou” înseamnă orice serviciu de natură financiară, inclusiv servicii referitoare la produse existente și noi sau la modul în care este livrat un produs, care nu este furnizat de niciun furnizor de servicii financiare pe teritoriul unei părți, dar care este furnizat pe teritoriul celeilalte părți;

(d) „entitate poștală de asigurări” înseamnă o entitate care subscrie și vinde asigurări publicului și care este deținută sau controlată, direct sau indirect, de către o entitate poștală a unei părți;

(e) „entitate publică” înseamnă:

(i) o autoritate publică, o bancă centrală sau o autoritate monetară a unei părți sau o entitate deținută sau controlată de către o parte, care este în principal însărcinată cu exercitarea unor funcții publice sau a unor activități desfășurate în scopuri publice, cu excepția unei entități însărcinate în principal cu furnizarea unor servicii financiare în condiții comerciale; sau

(ii) o entitate privată care îndeplinește funcții ce revin în mod normal unei bănci centrale sau unei autorități monetare, atunci când exercită aceste funcții; și

(f) „organism de autoreglementare” înseamnă un organism neguvernamental, inclusiv o bursă sau o piață de valori mobiliare sau futures, o agenție de compensare sau o altă organizație sau asociație care exercită autoritatea de reglementare sau de supraveghere asupra furnizorilor de servicii financiare prin delegare de la o parte.

ARTICOLUL 8.60

Servicii financiare noi pentru teritoriul unei părți

1. O parte permite furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți stabiliți pe teritoriul său să ofere pe teritoriul său orice servicii financiare noi.

2. În pofida dispozițiilor de la articolul 8.7 litera (b), o parte poate stabili forma juridică prin care serviciul financiar nou poate fi furnizat și poate impune obligația deținerii unei autorizații pentru furnizarea serviciului respectiv. În cazul în care o parte impune obligația deținerii unei autorizații, ea poate refuza autorizația din motive prudențiale, dar nu exclusiv pentru motivul că serviciul nu este furnizat de niciun furnizor de servicii financiare pe teritoriul său.

ARTICOLUL 8.61

Sisteme de plată și compensare

În conformitate cu termenii și condițiile care acordă tratament național, fiecare parte acordă furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți stabiliți pe teritoriul său acces la sistemele de plată și compensare exploatate de entități publice, precum și la facilitățile oficiale de finanțare și refinanțare disponibile în cursul activităților comerciale obișnuite. Prezentul articol nu urmărește să ofere acces la facilitățile de creditor de ultimă instanță ale părții.

ARTICOLUL 8.62

Organisme de autoreglementare

În cazul în care o parte solicită furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți apartenența, participarea sau accesul la un organism de autoreglementare pentru a putea furniza servicii financiare în condiții de egalitate cu furnizorii de servicii financiare din partea respectivă sau dacă partea respectivă conferă, în mod direct sau indirect, organismului de autoreglementare privilegii sau avantaje în furnizarea serviciilor financiare, partea în cauză se asigură că organismul de autoreglementare respectă obligațiile prevăzute la articolul 8.8.

ARTICOLUL 8.63

Transferul și prelucrarea informațiilor

1. O parte nu adoptă măsuri care împiedică transferul informațiilor sau prelucrarea informațiilor financiare, inclusiv transferul de date cu ajutorul mijloacelor electronice, sau care, sub rezerva normelor referitoare la importuri conforme cu acordurile internaționale, împiedică transferurile de echipamente, dacă aceste transferuri de informații, prelucrări de informații financiare sau transferuri de echipamente sunt necesare pentru desfășurarea activității curente a unui furnizor de servicii financiare.

2. Nicio dispoziție de la alineatul (1) nu limitează dreptul unei părți de a proteja datele personale, viața privată și confidențialitatea datelor și conturilor personale, atât timp cât acest drept nu este utilizat pentru a eluda respectarea dispozițiilor secțiunilor B-D și ale prezentei subsecțiuni.

ARTICOLUL 8.64

Reglementare eficace și transparentă

1. În cazul în care o parte impune obligația deținerii unei licențe pentru furnizarea unui serviciu financiar, aceasta pune cerințele și procedurile aferente unei astfel de licențe la dispoziția publicului.

2. În cazul în care o parte are nevoie de informații suplimentare din partea solicitantului pentru prelucrarea cererii, aceasta îi comunică de îndată solicitantului acest lucru.

3. O parte depune toate eforturile pentru a se asigura că normele cu aplicabilitate generală adoptate sau menținute de către organismele de autoreglementare de pe teritoriul său sunt publicate prompt sau puse la dispoziție într-un alt mod care le permite persoanelor interesate să se familiarizeze cu acestea.

ARTICOLUL 8.65

Excepția prudențială

1. Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică o parte să adopte sau să mențină măsuri din motive prudențiale, inclusiv pentru:

(a) protecția investitorilor, a deponenților, a asiguraților sau a persoanelor față de care un furnizor de servicii financiare are obligații în calitate de fiduciar; sau

(b) asigurarea integrității și a stabilității sistemului financiar al părții.

2. În cazul în care aceste măsuri nu sunt conforme cu dispozițiile prezentului acord, ele nu se utilizează drept mijloc de a eluda obligațiile care îi revin părții în temeiul prezentului acord.

3. Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca impunând unei părți obligația de a divulga informații referitoare la afacerile și la conturile clienților individuali sau orice informații confidențiale sau protejate deținute de entitățile publice.

ARTICOLUL 8.66

Furnizarea de servicii de asigurare de către entitățile poștale de asigurări

1. Prezentul articol prevede norme care se aplică în cazul în care o parte permite entității sale poștale de asigurări să subscrie și să furnizeze servicii de asigurare directă publicului larg. Serviciile care intră sub incidența prezentului articol nu includ furnizarea de servicii de asigurare legate de colectarea, transportul și livrarea de scrisori sau colete poștale de către entitatea poștală de asigurări a unei părți.

2. O parte nu adoptă sau menține o măsură care creează condiții de concurență mai favorabile pentru o entitate poștală de asigurări în ceea ce privește furnizarea serviciilor de asigurare menționate la alineatul (1) în comparație cu un furnizor privat de servicii de asigurare similare pe piața sa, inclusiv prin:

(a) impunerea unor condiții mai oneroase în privința licenței pentru furnizarea serviciilor de asigurare a unui furnizor privat în raport cu condițiile impuse de parte unei entități poștale de asigurări pentru furnizarea unor servicii similare; sau

(b) punerea la dispoziția unei entități poștale de asigurări a unui canal de distribuție pentru vânzarea serviciilor de asigurare pe baza unor termeni și condiții mai favorabile decât cele pe care le aplică furnizorilor privați de servicii similare.

3. În ceea ce privește furnizarea serviciilor de asigurare menționate la alineatul (1) de către o entitate poștală de asigurări, o parte trebuie să aplice aceleași reglementări și activități de aplicare a normelor pe care le aplică furnizării de servicii de asigurare similare de către furnizori privați.

4. În îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alineatul (3), o parte solicită unei entități poștale de asigurări care furnizează serviciile de asigurare menționate la alineatul (1) să publice o situație financiară anuală referitoare la furnizarea serviciilor respective. Situația trebuie să ofere nivelul de detaliu și să îndeplinească standardele de audit impuse în conformitate cu principiile contabile și de audit general acceptate, cu standardele de contabilitate și de audit acceptate la nivel internațional sau cu normele echivalente aplicate pe teritoriul părții în ceea ce privește întreprinderile private cotate la bursă care furnizează servicii similare.

5. Alineatele (1)-(4) nu se aplică unei entități poștale de asigurări de pe teritoriul unei părți:

(a) pe care o parte nu o deține, nici nu o controlează, direct sau indirect, atât timp cât partea nu menține niciun avantaj care să modifice condițiile de concurență în favoarea entității poștale de asigurări în ceea ce privește furnizarea serviciilor de asigurare, comparativ cu un furnizor privat de servicii de asigurare similare de pe piața sa; sau

(b) dacă vânzările de asigurări directe de viață și de alte tipuri de asigurări subscrise de către entitatea poștală de asigurări reprezintă, fiecare, nu mai mult de 10 la sută din veniturile anuale totale din prime de asigurare directă de viață și de alte tipuri de asigurări pe piața părții.

ARTICOLUL 8.67

Cooperarea în materie de reglementare cu privire la reglementarea financiară

Părțile promovează cooperarea în materie de reglementare cu privire la reglementarea financiară în conformitate cu anexa 8-A.

SUBSECȚIUNEA 6

Servicii de transport maritim internațional

ARTICOLUL 8.68

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru furnizarea de servicii de transport maritim internațional în conformitate cu secțiunile B-D din prezentul capitol și se aplică măsurilor luate de părți care au efecte asupra comerțului cu servicii de transport maritim internațional.

2. În sensul prezentului capitol:

(a) „servicii de staționare și depozitare a containerelor” înseamnă activități care constau în depozitarea containerelor, atât în zone portuare, cât și în interiorul teritoriului, în vederea umplerii sau a golirii, a reparării și a punerii lor la dispoziție pentru expedieri;

(b) „servicii de vămuire” înseamnă activități care constau în îndeplinirea, în numele unei alte părți, a formalităților vamale privind importul, exportul sau transportul direct al mărfurilor, indiferent dacă acest serviciu reprezintă principala activitate a furnizorului de servicii sau o completare obișnuită a activității sale principale;

(c) „operațiuni de transport din ușă în ușă sau multimodal” înseamnă transportul de mărfuri prin intermediul mai multor moduri de transport, incluzând un parcurs maritim internațional, pe baza unui singur document de transport;

(d) „servicii de expediere de mărfuri” înseamnă activități care constau în organizarea și monitorizarea operațiunilor de transport în numele transportatorilor, prin achiziționarea serviciilor de transport și a serviciilor conexe, întocmirea documentelor și furnizarea de informații comerciale;

(e) „servicii de transport maritim internațional” înseamnă transportul de pasageri sau de mărfuri cu nave maritime între un port al unei părți și un port al celeilalte părți sau al unei țări terțe și includ contractarea directă cu furnizorii altor servicii de transport, astfel încât operațiunile de transport din ușă în ușă sau multimodal să fie cuprinse în cadrul unui singur document de transport, dar nu includ dreptul de a furniza aceste alte servicii de transport.

(f) „servicii de agenție maritimă” înseamnă activități care constau în reprezentarea, într-o zonă geografică dată, în calitate de agent, a intereselor comerciale ale uneia sau mai multor companii de transport maritim, în următoarele scopuri:

(i) comercializarea și vânzarea serviciilor de transport maritim și a serviciilor conexe, de la ofertare până la facturare, emiterea de conosamente în numele companiilor, achiziționarea și revânzarea serviciilor conexe necesare, întocmirea documentelor și furnizarea de informații comerciale; și

(ii) reprezentarea companiilor care organizează escala navei sau preluarea mărfurilor, atunci când este necesar;

(g) „servicii maritime auxiliare” înseamnă servicii de manipulare a încărcăturilor maritime, servicii de depozitare și antrepozitare, servicii de vămuire, servicii de staționare și depozitare a containerelor, servicii de agenție maritimă și servicii de expediere de mărfuri;

(h) „servicii de manipulare a încărcăturilor maritime” înseamnă activități desfășurate de operatori portuari, inclusiv operatorii de terminale, dar care nu includ activitățile directe ale docherilor, atunci când această forță de muncă este organizată independent de operatorii portuari sau de operatorii terminalului. Activitățile vizate includ organizarea și supravegherea următoarelor operațiuni:

(i) încărcarea sau descărcarea mărfurilor pe sau de pe o navă;

(ii) amararea sau dezamararea mărfurilor; și

(iii) recepționarea sau livrarea și depozitarea în siguranță a mărfurilor înainte de expediere sau după descărcare; și

(i) „servicii de depozitare și antrepozitare” înseamnă servicii de depozitare a mărfurilor congelate sau refrigerate, servicii de depozitare în vrac a lichidelor sau a gazelor și servicii de depozitare și antrepozitare a altor mărfuri, inclusiv bumbac, cereale, lână, tutun, alte produse agricole și alte articole de uz casnic.

ARTICOLUL 8.69

Obligații

Fără a aduce atingere măsurilor neconforme sau altor măsuri menționate la articolele 8.12 și 8.18, fiecare parte:

(a) respectă principiul accesului nerestricționat la piețele și schimburile comerciale maritime internaționale pe bază comercială și în mod nediscriminatoriu;

(b) acordă navelor care arborează pavilionul celeilalte părți sau care sunt exploatate de furnizori de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor nave în ceea ce privește, între altele, accesul la porturi, utilizarea infrastructurii și a serviciilor portuare și utilizarea serviciilor maritime auxiliare, precum și în ceea ce privește taxele și costurile aferente, instalațiile vamale și alocarea danelor și a instalațiilor de încărcare și descărcare[1];

[1] În aplicarea principiilor prevăzute la literele (a) și (b), o parte nu adoptă și nu menține măsuri de împărțire a încărcăturilor în cadrul acordurilor cu privire la servicii de transport maritim internațional. Părțile reziliază orice astfel de măsuri prevăzute în orice acord în vigoare sau semnat înainte de data intrării în vigoare a prezentului acord, la intrarea în vigoare a prezentului acord.

(c) permite furnizorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți să stabilească o întreprindere și să desfășoare activități economice pe teritoriul său în condiții de stabilire și de desfășurare a activităților economice nu mai puțin favorabile decât cele pe care le acordă propriilor săi furnizori de servicii; și

(d) pune la dispoziția furnizorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți, în condiții rezonabile și nediscriminatorii, următoarele servicii portuare: pilotaj, asistență la remorcare și tracțiune, aprovizionare, alimentare cu combustibil și cu apă, colectarea gunoiului și eliminarea apei de balast, servicii de căpitănie, asistență la navigație, instalații pentru reparații de urgență, servicii de ancorare, posturi de acostare și servicii de acostare, servicii operaționale la țărm esențiale pentru exploatarea navelor, inclusiv comunicații, aprovizionare cu apă și energie electrică.

SECȚIUNEA F

Comerțul electronic

ARTICOLUL 8.70

Obiectiv și dispoziții generale

1. Părțile recunosc contribuția comerțului electronic la creșterea economică și la sporirea oportunităților comerciale în numeroase sectoare. Părțile recunosc, de asemenea, importanța facilitării utilizării și dezvoltării comerțului electronic.

2. Obiectivul prezentei secțiuni este de a contribui la crearea unui mediu de încredere în utilizarea comerțului electronic și de a promova comerțul electronic între părți.

3. Părțile recunosc importanța principiului neutralității tehnologice în cadrul comerțului electronic.

4. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de părți care au efecte asupra comerțului efectuat prin mijloace electronice.

5. Prezenta secțiune nu se aplică serviciilor de jocuri de noroc și pariuri, serviciilor de radiodifuziune și televiziune, serviciilor audiovizuale, serviciilor notarilor sau profesiilor echivalente și serviciilor de reprezentare juridică.

6. În cazul unei neconcordanțe între dispozițiile prezentei secțiuni și celelalte dispoziții ale prezentului acord, aceste alte dispoziții prevalează în ceea ce privește neconcordanța.

ARTICOLUL 8.71

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „autentificare electronică” înseamnă procesul sau actul de a verifica identitatea unei părți la o comunicare sau tranzacție electronică sau de a asigura integritatea unei comunicații electronice; și

(b) „semnătură electronică” înseamnă date în formă electronică, atașate sau asociate logic cu alte date electronice și care îndeplinesc următoarele cerințe:

(i) sunt utilizate de o persoană pentru a confirma că datele electronice la care se referă au fost create sau semnate, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți, de persoana respectivă; și

(ii) confirmă faptul că informațiile din datele electronice nu au fost modificate.

ARTICOLUL 8.72

Taxe vamale

Părțile nu instituie taxe vamale asupra transmisiilor electronice.

ARTICOLUL 8.73

Codul sursă

1. O parte nu poate să ceară transferul sau accesul la codul sursă al software-ului deținut de o persoană a celeilalte părți[1]. Nicio dispoziție a prezentului alineat nu împiedică introducerea sau punerea în aplicare a unor termeni și condiții privind transferul sau acordarea accesului la codul sursă în contractele negociate comercial sau transferul voluntar sau acordarea accesului la codul sursă, de exemplu, în contextul achizițiilor publice.

2. Nicio dispoziție a prezentului articol nu are efecte asupra:

(a) cerințelor impuse de o instanță, un tribunal administrativ sau o autoritate de concurență pentru a remedia o încălcare a legislației în materie de concurență;

[1] Pentru mai multă certitudine, „codul sursă al software-ului deținut de o persoană a celeilalte părți” include codul sursă al software-ului conținut într-un produs.

(b) cerințelor impuse de o instanță, un tribunal administrativ sau o autoritate administrativă în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în măsura în care codurile sursă sunt protejate prin drepturile respective; și

(c) dreptului unei părți de a lua măsuri în conformitate cu articolul III din AAP.

3. Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică o parte să adopte sau să mențină măsuri[1] care contravin alineatului (1), în conformitate cu articolele 1.5, 8.3 și 8.65.

ARTICOLUL 8.74

Reglementări interne

Fiecare parte se asigură că toate măsurile sale cu aplicabilitate generală care au efecte asupra comerțului electronic sunt administrate în mod rezonabil, obiectiv și imparțial.

[1] Aceste măsuri includ măsuri care să garanteze securitatea și siguranța, de exemplu în contextul unei proceduri de certificare.

ARTICOLUL 8.75

Principiul absenței autorizării prealabile

1. Părțile vor depune eforturi pentru a nu impune cerința unei autorizări prealabile sau orice altă cerință cu efect echivalent în ceea ce privește prestarea de servicii prin mijloace electronice.

2. Alineatul (1) nu aduce atingere regimurilor de autorizare care nu urmăresc în mod specific și exclusiv serviciile furnizate pe cale electronică și nici normelor din domeniul telecomunicațiilor.

ARTICOLUL 8.76

Încheierea de contracte prin mijloace electronice

Sub rezerva unor dispoziții contrare prevăzute în actele sale cu putere de lege și actele administrative, o parte nu adoptă sau menține măsuri care reglementează tranzacțiile electronice:

(a) care nu recunosc efectul juridic, validitatea sau aplicabilitatea unui contract, doar din motivul că este încheiat prin mijloace electronice; sau

(b) care creează în alt mod obstacole în calea utilizării contractelor încheiate prin mijloace electronice.

ARTICOLUL 8.77

Autentificarea electronică și semnătura electronică

1. Sub rezerva unor dispoziții contrare prevăzute în actele sale cu putere de lege și actele administrative, o parte nu poate nega validitatea juridică a unei semnături doar pe motivul că semnătura este în format electronic.

2. O parte nu adoptă sau menține măsuri care reglementează autentificarea electronică și semnătura electronică:

(a) care ar interzice părților la o tranzacție electronică să determine reciproc metodele corespunzătoare de autentificare electronică pentru tranzacția lor; sau

(b) care ar împiedica părțile la tranzacții electronice să aibă posibilitatea de a stabili în fața autorităților judiciare sau administrative că tranzacțiile lor electronice respectă toate cerințele legale cu privire la autentificarea electronică și semnătura electronică.

3. În pofida dispozițiilor alineatului (2), fiecare parte poate solicita ca, pentru o anumită categorie de tranzacții, metoda de autentificare să îndeplinească anumite standarde de performanță sau să fie certificată de o autoritate acreditată în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele administrative.

ARTICOLUL 8.78

Protecția consumatorilor

1. Părțile recunosc importanța adoptării și menținerii unor măsuri transparente și eficace de protecție a consumatorilor aplicabile comerțului electronic, precum și a unor măsuri menite să contribuie la dezvoltarea încrederii consumatorilor în comerțul electronic.

2. Părțile recunosc importanța cooperării între autoritățile lor competente responsabile cu protecția consumatorilor în ceea ce privește activitățile legate de comerțul electronic, în vederea întăririi protecției consumatorilor.

3. Părțile recunosc importanța adoptării sau menținerii unor măsuri, în conformitate cu propriile acte cu putere de lege și acte administrative, pentru a proteja datele cu caracter personal ale utilizatorilor comerțului electronic.

ARTICOLUL 8.79

Mesaje electronice comerciale nesolicitate

1. Fiecare parte adoptă sau menține măsuri legate de mesajele electronice comerciale nesolicitate:

(a) care impun furnizorilor de mesaje electronice comerciale nesolicitate obligația de a facilita capacitatea destinatarilor de a împiedica primirea în continuare a acestor mesaje; și

(b) care necesită, astfel cum se specifică în conformitate cu propriile acte cu putere de lege și acte administrative, consimțământul prealabil al destinatarilor pentru a primi mesaje electronice comerciale.

2. Fiecare parte se asigură că mesajele electronice comerciale sunt clar identificabile ca atare, prezintă în mod clar persoana în numele căreia au fost trimise și conțin toate informațiile necesare pentru a permite destinatarilor să solicite încetarea primirii lor, în mod gratuit și în orice moment.

3. Fiecare parte asigură existența unor căi de atac împotriva furnizorilor de mesaje electronice comerciale nesolicitate care nu se conformează măsurilor adoptate sau menținute în conformitate cu alineatele (1) și (2).

ARTICOLUL 8.80

Cooperarea în materie de comerț electronic

1. Atunci când este necesar, părțile cooperează și participă activ la forurile multilaterale pentru a promova dezvoltarea comerțului electronic.

2. Părțile convin să mențină un dialog cu privire la aspectele de reglementare referitoare la comerțul electronic, în vederea schimbului de informații și de experiență, după caz, inclusiv cu privire la actele cu putere de lege și actele administrative conexe și la punerea lor în aplicare, precum și a schimbului de bune practici cu privire la comerțul electronic, în ceea ce privește, printre altele:

(a) protecția consumatorilor;

(b) securitatea cibernetică;

(c) combaterea mesajelor electronice comerciale nesolicitate;

(d) recunoașterea certificatelor de semnătură electronică eliberate publicului;

(e) dificultățile întâmpinate de întreprinderile mici și mijlocii în utilizarea comerțului electronic;

(f) facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare;

(g) proprietatea intelectuală; și

(h) guvernarea electronică.

ARTICOLUL 8.81

Libera circulație a datelor

Părțile reevaluează în termen de trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord necesitatea includerii în acesta a unor dispoziții privind libera circulație a datelor.

CAPITOLUL 9

CIRCULAȚIA CAPITALURILOR, PLĂȚI ȘI TRANSFERURI ȘI MĂSURI DE SALVGARDARE TEMPORARE

ARTICOLUL 9.1

Contul curent

Fără a aduce atingere altor dispoziții ale prezentului acord, fiecare parte autorizează, într-o monedă liber convertibilă[1] și în conformitate cu Statutul Fondului Monetar Internațional (FMI), după caz, toate plățile și transferurile în ceea ce privește tranzacțiile aferente contului curent al balanței de plăți care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord.

[1] În sensul prezentului capitol, „monedă liber convertibilă” înseamnă o monedă care poate fi convertită în monede care sunt negociate pe scară largă pe piețele valutare internaționale și folosite pe scară largă în tranzacțiile internaționale. Pentru mai multă certitudine, monedele care sunt negociate pe scară largă pe piețele valutare internaționale și folosite pe scară largă în tranzacțiile internaționale includ monede liber utilizabile, desemnate de către FMI în conformitate cu Statutul Fondului Monetar Internațional.

ARTICOLUL 9.2

Circulația capitalurilor

1. Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului acord, fiecare parte permite, în ceea ce privește tranzacțiile aferente contului de capital și contului financiar al balanței de plăți, libera circulație a capitalurilor în scopul liberalizării investițiilor și al altor tranzacții, astfel cum se prevede în capitolul 8.

2. Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele și a promovării comerțului și investițiilor.

ARTICOLUL 9.3

Aplicarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la circulația capitalurilor, plăți sau transferuri

1. Articolele 9.1 și 9.2 nu trebuie interpretate ca împiedicând o parte să aplice propriile acte cu putere de lege și acte administrative referitoare la:

(a) faliment, insolvență sau protejarea drepturilor creditorilor;

(b) emiterea, comercializarea sau tranzacționarea de titluri de valoare sau futures, opțiuni și alte instrumente derivate;

(c) raportarea financiară sau înregistrarea contabilă a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor atunci când acest lucru este necesar pentru a veni în sprijinul autorităților de aplicare a legii sau al autorităților de reglementare a sistemului financiar;

(d) infracțiuni sau delicte, sau practici înșelătoare sau frauduloase;

(e) asigurarea respectării ordinelor sau hotărârilor pronunțate în cadrul procedurilor judecătorești; sau

(f) sistemele de securitate socială, sistemele publice de pensii sau de economisire obligatorie.

2. Actele cu putere de lege și actele administrative menționate la alineatul (1) nu se aplică în mod disproporționat, arbitrar sau discriminatoriu și nu trebuie să constituie în alt mod o restricționare disimulată a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor.

ARTICOLUL 9.4

Măsuri de salvgardare temporare

1. În circumstanțe excepționale în care există sau riscă să apară dificultăți majore pentru funcționarea uniunii economice și monetare a Uniunii Europene, Uniunea Europeană poate adopta sau menține măsuri de salvgardare cu privire la circulația capitalurilor, la plăți și la transferuri pentru o perioadă care nu depășește șase luni. Măsurile respective sunt limitate la strictul necesar și nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între Japonia și o țară terță în situații similare.

2. O parte poate adopta sau menține măsuri restrictive cu privire la circulația capitalurilor, la plăți sau la transferuri[1]:

(a) în cazul unor dificultăți majore legate de balanța de plăți sau de situația financiară externă sau al riscului apariției acestora[2]; sau

[1] În cazul Uniunii Europene, astfel de măsuri pot fi adoptate de un stat membru al Uniunii Europene și în alte situații decât cele menționate la alineatul (1) care afectează economia statului membru în cauză.

[2] Părțile recunosc că dificultățile majore legate de balanța de plăți sau de situația financiară externă sau riscul apariției acestora, astfel cum se prevede la alineatul (2) litera (a), pot fi cauzate, printre alți factori, de dificultăți macroeconomice grave legate de politica monetară și a cursului de schimb, sau de riscul apariției acestora, astfel cum se menționează la alineatul (2) litera (b).

(b) în cazul în care, în împrejurări excepționale, circulația capitalurilor, plățile sau transferurile provoacă sau riscă să provoace dificultăți macroeconomice grave legate de politica monetară și a cursului de schimb.

3. Măsurile prevăzute la alineatul (2):

(a) sunt conforme cu Statutul Fondului Monetar Internațional, după caz;

(b) nu depășesc ceea ce este necesar pentru a face față situațiilor descrise la alineatul (2);

(c) sunt temporare și sunt eliminate progresiv pe măsură ce situația descrisă la alineatul (2) se ameliorează;

(d) evită afectarea inutilă a intereselor comerciale, economice sau financiare ale celeilalte părți; și

(e) sunt nediscriminatorii față de țările terțe în situații similare.

4. În ceea ce privește comerțul cu mărfuri, fiecare parte poate adopta măsuri restrictive în temeiul articolului 2.20 în scopurile balanței de plăți.

5. În cazul comerțului cu servicii, fiecare parte poate adopta măsuri restrictive pentru a-și proteja poziția financiară externă sau balanța de plăți. Aceste măsuri trebuie să fie conforme cu condițiile prevăzute la articolul XII din GATS.

6. O parte care menține sau adoptă măsurile menționate la alineatele (1)-(3) informează prompt cealaltă parte în acest sens.

7. În cazul în care se adoptă sau se mențin restricții în temeiul prezentului articol, părțile se consultă în cel mai scurt timp în Comitetul pentru comerțul cu servicii, liberalizarea investițiilor și comerțul electronic instituit în temeiul articolului 22.3, cu excepția cazului în care au loc consultări în alte foruri. Consultările evaluează dificultățile legate de balanța de plăți sau de situația financiară externă sau alte dificultăți macroeconomice care au condus la măsurile respective, luând în considerare, printre alte elemente, factori precum:

(a) natura și amploarea dificultăților;

(b) mediul economic și comercial extern; și

(c) alte măsuri corective care ar putea fi utilizate.

8. În cadrul consultărilor menționate la alineatul (7) se examinează conformitatea măsurilor restrictive cu alineatele (1)-(3). Aceste consultări se bazează pe toate constatările de ordin statistic sau de fapt pertinente prezentate de FMI, iar concluziile iau în calcul evaluarea de către FMI a balanței de plăți și a situației financiare externe sau a altor dificultăți macroeconomice ale părții în cauză.

CAPITOLUL 10

ACHIZIȚII PUBLICE

ARTICOLUL 10.1

Încorporarea AAP

AAP este încorporat în prezentul capitol și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 10.2

Domeniu de aplicare suplimentar

Normele și procedurile prevăzute de dispozițiile AAP specificate în partea 1 din anexa 10 se aplică *mutatis mutandis* achizițiilor reglementate de partea 2 din anexa 10.

ARTICOLUL 10.3

Dispoziții suplimentare

Fiecare parte aplică articolele 10.4-10.12 atât achizițiilor reglementate de anexele sale la apendicele I la AAP, cât și achizițiilor reglementate de partea 2 din anexa 10.

ARTICOLUL 10.4

Publicarea anunțurilor

Anunțurile de intenție de achiziții publice sau de achiziții publice planificate prevăzute la articolul VII din AAP trebuie să fie accesibile direct prin mijloace electronice, în mod gratuit, prin intermediul unui singur punct de acces pe internet.

ARTICOLUL 10.5

Condiții de participare

1. În conformitate cu articolul VIII din AAP, o entitate contractantă a unei părți nu trebuie să excludă un furnizor stabilit pe teritoriul celeilalte părți de la participarea la o procedură de licitație pe baza unei cerințe legale conform căreia furnizorul trebuie să fie:

(a) o persoană fizică; sau

(b) o persoană juridică.

Această dispoziție nu se aplică achizițiilor care intră sub incidența Legii privind promovarea inițiativelor de finanțare privată din Japonia (Legea nr. 117 din 1999).

2. Deși o entitate contractantă a unei părți poate, atunci când stabilește condițiile de participare, să solicite o experiență anterioară relevantă atunci când aceasta este esențială pentru ca furnizorul să îndeplinească cerințele procedurii de achiziție în conformitate cu articolul VIII alineatul (2) litera (b) din AAP, entitatea contractantă respectivă nu poate impune condiția ca această experiență prealabilă să fi fost dobândită pe teritoriul părții respective.

ARTICOLUL 10.6

Calificarea furnizorilor

1. Dacă o parte menține un sistem de înregistrare a furnizorilor în cadrul căruia furnizorii interesați sunt obligați să se înregistreze și să furnizeze anumite informații, acești furnizori pot solicita înregistrarea în orice moment. O entitate contractantă trebuie să informeze furnizorii respectivi într-un termen rezonabil de scurt dacă înregistrarea lor a fost efectuată.

2. Atunci când, pentru a putea depune o ofertă în vederea unei proceduri de achiziție publică de lucrări de construcții în Japonia, un furnizor stabilit în Uniunea Europeană este obligat să se supună unei evaluări comerciale (Keieijikoshinsa) (denumită și Keishin) în temeiul Legii privind întreprinderile de construcții din Japonia (Legea nr. 100 din 1949), Japonia se asigură că autoritățile sale care efectuează o astfel de evaluare:

(a) evaluează în mod nediscriminatoriu și, dacă este cazul, recunosc ca fiind echivalenți cu cei din Japonia, indicatorii furnizorului realizați în afara Japoniei, care pot include:

(i) numărul de membri ai personalului tehnic;

(ii) condițiile de bunăstare la locul de muncă;

(iii) numărul de ani de activitate în sectorul construcțiilor;

(iv) condițiile contabile din sectorul construcțiilor;

(v) valoarea cheltuielilor de cercetare și dezvoltare;

(vi) obținerea certificării ISO9001 sau ISO14001;

(vii) angajarea și dezvoltarea inginerilor tineri și a lucrătorilor calificați;

(viii) volumul vânzărilor de lucrări de construcții finalizate; și

(ix) volumul vânzărilor de lucrări de construcții finalizate în calitate de contractant principal; și

(b) iau în considerare indicatorii furnizorului realizați în afara Japoniei, care pot include:

(i) valoarea fondurilor proprii;

(ii) valoarea profitului înainte de deducerea dobânzilor și a impozitului și de includerea deprecierii și a amortizării (EBITDA);

(iii) raportul dintre cheltuielile nete cu dobânzile și volumul vânzărilor;

(iv) perioada de rotație a pasivelor;

(v) raportul dintre profitul brut din vânzări și capitalul brut;

(vi) raportul dintre profiturile recurente și volumul vânzărilor;

(vii) raportul dintre fondurile proprii și activele imobilizate;

(viii) raportul active/capital;

(ix) valoarea fluxurilor de numerar din activități de exploatare; și

(x) cuantumul câștigurilor de capital acumulate.

ARTICOLUL 10.7

Licitația restrânsă

1. În cazul în care, în conformitate cu articolul IX alineatele (4) și (5) din AAP, o entitate contractantă limitează numărul de furnizori pentru o anumită procedură de achiziție publică, numărul de furnizori autorizați să depună o ofertă trebuie să fie suficient pentru a garanta concurența fără a afecta eficiența operațională a sistemului de achiziții.

2. Pentru Japonia, prezentul articol se aplică doar entităților guvernamentale centrale.

ARTICOLUL 10.8

Specificații tehnice

În cazul în care o entitate contractantă aplică specificații tehnice ecologice prevăzute pentru etichetele ecologice sau definite în actele cu putere de lege și actele administrative în vigoare în Uniunea Europeană sau în Japonia, fiecare parte se asigură că specificațiile respective:

(a) sunt corespunzătoare pentru definirea caracteristicilor bunurilor sau serviciilor care fac obiectul contractului;

(b) se bazează pe criterii verificabile în mod obiectiv și nediscriminatorii; și

(c) sunt accesibile tuturor furnizorilor interesați.

ARTICOLUL 10.9

Rapoarte de încercare

1. Fiecare parte, inclusiv entitățile sale contractante, poate solicita ca furnizorii interesați să prezinte un raport de încercare emis de un organism de evaluare a conformității sau un certificat eliberat de un astfel de organism drept mijloc de probă care să ateste conformitatea cu cerințele sau criteriile stabilite în specificațiile tehnice, criteriile de evaluare sau orice alți termeni sau condiții.

2. Atunci când solicită prezentarea unui raport de încercare sau a unui certificat emis de un organism de evaluare a conformității, fiecare parte, inclusiv entitățile sale contractante:

(a) acceptă rezultatele procedurilor de evaluare a conformității care sunt realizate de organismele de evaluare a conformității înregistrate ale celeilalte părți în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Acordul de recunoaștere reciprocă dintre Comunitatea Europeană și Japonia, încheiat la Bruxelles la 4 aprilie 2001; și

(b) ia în considerare în mod corespunzător orice viitoare extindere a domeniului de aplicare al acordului menționat la litera (a) sau orice alt acord care urmează să fie încheiat între părți în scopul recunoașterii reciproce a procedurilor de evaluare a conformității, după ce acesta a intrat în vigoare.

ARTICOLUL 10.10

Condiții de mediu

Entitățile contractante pot stabili condiții de mediu legate de desfășurarea unei achiziții, cu condiția ca acestea să fie compatibile cu normele prevăzute în prezentul capitol și să fie indicate în anunțul de intenție sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție sau în documentația de atribuire.

ARTICOLUL 10.11

Tratarea ofertelor și atribuirea contractelor

1 În completarea articolului XV alineatul (5) din AAP și în conformitate cu condițiile prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți, fiecare parte se asigură că entitățile sale contractante au dreptul să aleagă între cele două criterii menționate la articolul XV alineatul (5) literele (a) și (b) din AAP și că acestea sunt conștiente de avantajele criteriilor respective.

2 În completarea articolului XV alineatul (6) din AAP, atunci când o entitate contractantă primește o ofertă care prevede un preț neobișnuit de scăzut față de prețurile prevăzute în celelalte oferte depuse, entitatea poate verifica cu furnizorul dacă prețul ia în considerare acordarea de subvenții.

ARTICOLUL 10.12

Procedurile de control interne

1. În cazul în care o autoritate administrativă imparțială este desemnată de către una dintre părți în temeiul articolului XVIII alineatul (4) din AAP, partea respectivă se asigură că:

(a) membrii autorității desemnate sunt independenți, imparțiali și liberi de influențe externe pe durata mandatului;

(b) membrii autorității desemnate nu sunt revocați împotriva voinței lor pe durata mandatului, cu excepția cazului în care revocarea lor este impusă de dispozițiile care reglementează autoritatea desemnată; și

(c) în ceea ce privește entitățile contractante vizate de anexele 1 și 3 ale fiecărei părți la apendicele I la AAP, precum și entitățile guvernamentale centrale și toate celelalte entități, cu excepția entităților guvernamentale subcentrale care intră sub incidența părții 2 din anexa 10, președintele sau cel puțin un alt membru al autorității desemnate are calificări juridice și profesionale echivalente cu cele necesare pentru judecători, avocați sau alți experți în domeniul juridic calificați în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale părții.

2. Fiecare parte adoptă sau menține proceduri care prevăd măsuri interimare prompte pentru a menține posibilitatea furnizorului de a participa la procedura de achiziție. Aceste măsuri interimare, prevăzute la articolul XVIII alineatul (7) litera (a) din AAP, pot duce la suspendarea procesului de achiziție sau, în cazul în care a fost încheiat un contract de către entitatea contractantă și o parte a prevăzut astfel, la suspendarea executării contractului. Procedurile pot prevedea că, atunci când se decide dacă ar trebui aplicate astfel de măsuri, se poate ține cont de consecințele negative majore asupra intereselor vizate, inclusiv asupra interesului public. Decizia de a nu acționa se motivează în scris.

3. În cazul în care un furnizor interesat sau participant a depus o contestație la autoritatea desemnată menționată la alineatul (1), fiecare parte trebuie, în principiu, să asigure faptul că o entitate contractantă nu încheie contractul până când autoritatea în cauză nu ia o decizie sau formulează o recomandare cu privire la contestație referitoare la măsuri interimare, la măsuri corective sau la o compensare pentru pierderea sau pagubele suferite, astfel cum se menționează la alineatele (2), (5) și (6), în conformitate cu normele, reglementările și procedurile sale. Fiecare parte poate să prevadă că, în circumstanțe justificate în mod corespunzător și inevitabile, contractul poate fi totuși încheiat.

4. Fiecare parte poate să prevadă:

(a) o perioadă de așteptare între decizia de atribuire a contractului și încheierea contractului pentru a acorda suficient timp furnizorilor respinși să evalueze dacă este oportun să inițieze o procedură de control; sau

(b) o perioadă suficientă pentru ca un furnizor interesat să depună o contestație, ceea ce ar putea constitui un motiv de suspendare a executării unui contract.

5. Acțiunile corective prevăzute la articolul XVIII alineatul (7) litera (b) din AAP pot include una sau mai multe dintre următoarele:

(a) eliminarea specificațiilor tehnice, economice sau financiare discriminatorii din invitația la licitație, din documentele contractului sau din orice alte document legat de procedura de licitație și desfășurarea unor noi proceduri de achiziție;

(b) repetarea procedurii de achiziție fără modificarea condițiilor;

(c) anularea deciziei de atribuire a contractului și adoptarea unei noi decizii de atribuire a contractului;

(d) rezilierea unui contract sau declararea acestuia ca fiind lipsit de efecte; sau

(e) adoptarea altor măsuri cu scopul de a remedia o încălcare a prezentului capitol, de exemplu impunerea plății unei anumite sume până la remedierea efectivă a încălcării.

6. În conformitate cu articolul XVIII alineatul (7) litera (b) din AAP, fiecare parte poate să prevadă acordarea de compensații pentru pierderile sau daunele suferite. În această privință, în cazul în care organismul de soluționare a căilor de atac al părții nu este o instanță și un furnizor consideră că a existat o încălcare a actelor cu putere de lege și a actelor naționale de punere în aplicare a obligațiilor prevăzute în prezentul capitol, furnizorul poate sesiza o instanță, inclusiv în vederea obținerii unei compensații, în conformitate cu procedurile judiciare ale părții în cauză.

7. Fiecare parte adoptă sau menține procedurile necesare prin care deciziile sau recomandările făcute de organismele de soluționare a căilor de atac sunt puse efectiv în aplicare sau deciziile organismelor de control jurisdicțional sunt executate efectiv.

ARTICOLUL 10.13

Colectarea și raportarea datelor statistice

Fiecare parte comunică celeilalte părți datele statistice disponibile și comparabile relevante pentru achizițiile reglementate de partea 2 din anexa 10.

ARTICOLUL 10.14

Modificări și rectificări privind domeniul de aplicare

1. O parte poate modifica sau rectifica angajamentele sale prevăzute în partea 2 din anexa 10.

2. În cazul în care o modificare sau o rectificare a anexelor unei părți la apendicele I la AAP devine efectivă în conformitate cu articolul XIX din AAP, ea devine efectivă în mod automat în scopul prezentului acord.

3. Dacă o parte intenționează să își modifice angajamentele prevăzute în partea 2 din anexa 10, partea respectivă:

(a) notifică acest lucru în scris celeilalte părți; și

(b) include în notificare o propunere de ajustări compensatorii adecvate pentru cealaltă parte, în vederea menținerii unui nivel al domeniului de aplicare comparabil cu cel existent anterior modificării.

4. În pofida dispozițiilor alineatului (3) litera (b), o parte nu este obligată să furnizeze ajustări compensatorii în cazul în care modificarea se referă la o entitate contractantă pentru ale cărei achiziții partea a eliminat efectiv controlul sau influența sa.

5. În cazul în care Comitetul pentru achiziții publice instituit prin articolul XXI din AAP adoptă criterii în conformitate cu articolul XIX alineatul (8) literele (b) și (c) din AAP, criteriile respective se aplică și în contextul prezentului articol.

6. În cazul în care cealaltă parte obiectează că:

(a) o ajustare propusă în conformitate cu alineatul (3) litera (b) nu este adecvată pentru a menține un nivel comparabil al domeniului de aplicare convenit de comun acord; sau

(b) modificarea avută în vedere menționată la alineatul (4) se referă la o entitate contractantă pentru ale cărei achiziții partea nu a eliminat efectiv controlul sau influența sa,

ea prezintă o obiecție în scris părții care intenționează să își modifice angajamentele în termen de 45 de zile de la data primirii notificării menționate la alineatul (3) litera (a) sau se consideră că este de acord cu ajustarea sau modificarea propusă.

7. Următoarele modificări ale angajamentelor unei părți prevăzute în partea 2 din anexa 10 sunt considerate rectificări:

(a) o modificare a denumirii unei entități contractante;

(b) o fuziune a două sau mai multe entități contractante menționate la același punct din partea 2 din anexa 10;

(c) divizarea unei entități contractante enumerate în partea 2 din anexa 10 în două sau mai multe entități contractante care sunt adăugate la entitățile contractante enumerate la același punct din partea respectivă; și

(d) actualizările listelor indicative cum sunt cele prevăzute în secțiunea A punctul 3 din partea 2 a anexei 10, în secțiunea B punctul 1 litera (b) din partea 2 din anexa 10 sau în anexele 2 și 3 ale Uniunii Europene la apendicele I la AAP.

8. În cazul în care sunt avute în vedere rectificări, partea informează cealaltă parte în scris, o dată la doi ani, în conformitate cu ciclul de notificări prevăzute în Decizia Comitetului privind achizițiile publice referitoare la cerințele de notificare în temeiul articolelor XIX și XXII din AAP, adoptată la 30 martie 2012 (GPA/113), după intrarea în vigoare a prezentului acord.

9. Cealaltă parte poate, în termen de 45 de zile de la data primirii notificării în conformitate cu alineatul (8), să transmită o obiecție scrisă părții care intenționează să își rectifice angajamentele. Partea care formulează o obiecție prezintă motivele pentru care consideră că rectificarea avută în vedere nu reprezintă o modificare în sensul alineatului (7) și descrie efectul rectificării avute în vedere asupra domeniului de aplicare convenit de comun acord prevăzut în prezentul acord. În cazul în care nicio astfel de obiecție nu este transmisă în scris în termen de 45 de zile de la data primirii notificării, rectificarea avută în vedere se consideră acceptată.

10. În cazul în care partea ridică obiecții cu privire la modificarea sau rectificarea avută în vedere sau la propunerea de ajustare compensatorie, părțile depun eforturi pentru a soluționa chestiunea prin consultări. În cazul în care nu se ajunge la un acord între părți în termen de 150 de zile de la data primirii notificării obiecției, partea care intenționează să își modifice sau să își rectifice angajamentele asumate poate recurge la mecanismul de soluționare a litigiilor prevăzut în capitolul 21 pentru a stabili dacă obiecția este justificată. O modificare sau o rectificare avută în vedere în privința căreia a fost prezentată o obiecție se consideră acceptată doar dacă s-a convenit astfel în cadrul consultărilor sau dacă s-a decis astfel de către comisia de arbitraj instituită în temeiul articolului 21.7.

ARTICOLUL 10.15

Cooperare

Părțile depun toate eforturile pentru a coopera în vederea unei înțelegeri sporite a piețelor lor de achiziții publice. Părțile recunosc, de asemenea, că implicarea sectoarelor de activitate conexe ale părților, prin mijloace cum ar fi dialogul, este importantă în acest sens.

ARTICOLUL 10.16

Comitetul pentru achiziții publice

1. Comitetul pentru achiziții publice instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare „comitetul” în prezentul articol) este responsabil pentru punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

2. Comitetul are următoarele funcții:

(a) face recomandări Comitetului mixt în vederea adoptării de decizii de modificare a părții 2 din anexa 10 pentru a reflecta modificările sau rectificările acceptate în conformitate cu articolul 10.14 sau ajustările compensatorii convenite;

(b) adoptă modalități de comunicare a datelor statistice în conformitate cu articolul 10.13, dacă se consideră necesar;

(c) examinează chestiunile referitoare la achizițiile publice înaintate de către una din părți; și

(d) face schimb de informații privind oportunitățile de achiziții publice, inclusiv la nivel regional sau local, în fiecare parte.

ARTICOLUL 10.17

Puncte de contact

Fiecare parte, la data intrării în vigoare a prezentului acord, desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentului capitol și notifică celeilalte părți datele de contact, incluzând informații privind funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, în cel mai scurt timp, orice modificare a acestor date de contact.

CAPITOLUL 11

POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

ARTICOLUL 11.1

Principii

Părțile recunosc importanța unei concurențe loiale și libere în relațiile lor comerciale și de investiții. Părțile recunosc faptul că practicile anticoncurențiale sunt susceptibile să denatureze buna funcționare a piețelor și să reducă avantajele liberalizării comerțului și a investițiilor.

ARTICOLUL 11.2

Practici anticoncurențiale

Fiecare parte, în conformitate cu propriile acte cu putere de lege și acte administrative, ia măsurile pe care le consideră adecvate împotriva practicilor anticoncurențiale, în vederea realizării obiectivelor prezentului acord.

ARTICOLUL 11.3

Cadrul legislativ și de reglementare

1. Fiecare parte își păstrează dreptul concurenței care se aplică tuturor întreprinderilor din toate sectoarele economiei și care abordează, în mod eficient, următoarele practici anticoncurențiale:

(a) pentru Uniunea Europeană:

(i) acordurile dintre întreprinderi, deciziile asociațiilor de întreprinderi și practicile concertate care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restricționarea sau denaturarea concurenței;

(ii) abuzul de poziție dominantă al uneia sau mai multor întreprinderi; și

(iii) fuziunile sau concentrările între întreprinderi care ar împiedica în mod semnificativ o concurență efectivă; și

(b) pentru Japonia:

(i) monopolurile private;

(ii) restricționarea nerezonabilă a comerțului;

(iii) practicile comerciale neloiale; și

(iv) fuziunile sau achizițiile care ar limita în mod semnificativ concurența într-un domeniu specific al comerțului.

2. Fiecare parte aplică dreptul concurenței tuturor întreprinderilor, publice sau private, implicate în activități economice. Acest lucru nu împiedică o parte să prevadă derogări de la dreptul concurenței, cu condiția ca aceste derogări să fie transparente și limitate la ceea ce este necesar pentru a garanta interesul public. Aceste derogări nu trebuie să depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea obiectivelor de interes public care au fost definite de partea respectivă.

3. În sensul prezentului capitol, „activități economice” înseamnă activitățile legate de oferirea de bunuri și servicii pe o piață.

ARTICOLUL 11.4

Independența operațională

Fiecare parte menține o autoritate independentă din punct de vedere operațional care este responsabilă și competentă pentru aplicarea eficientă a legislației sale în materie de concurență.

ARTICOLUL 11.5

Nediscriminarea

Atunci când aplică legislația sa în materie de concurență, fiecare parte trebuie să respecte principiul nediscriminării în cazul tuturor întreprinderilor, indiferent de naționalitatea și de forma de proprietate a întreprinderilor.

ARTICOLUL 11.6

Echitatea procedurală

Atunci când aplică legislația sa în materie de concurență, fiecare parte trebuie să respecte principiul echității procedurale în cazul tuturor întreprinderilor, indiferent de naționalitatea și de forma de proprietate a întreprinderilor.

ARTICOLUL 11.7

Transparență

Fiecare parte aplică legislația sa în materie de concurență într-un mod transparent. Fiecare parte face eforturi pentru a promova transparența în cadrul politicii sale în domeniul concurenței.

ARTICOLUL 11.8

Cooperarea în materie de aplicare a legislației

1. Pentru atingerea obiectivelor prezentului acord și pentru a contribui la aplicarea eficace a legislației în domeniul concurenței a fiecărei părți, părțile recunosc că este în interesul lor comun să promoveze cooperarea și coordonarea între autoritățile de concurență în ceea ce privește evoluțiile politicii în domeniul concurenței și ale activităților de aplicare a legislației, în cadrul Acordului dintre Comunitatea Europeană și Guvernul Japoniei privind cooperarea în domeniul practicilor anticoncurențiale, semnat la Bruxelles, la 10 iulie 2003 (denumit în continuare în prezentul capitol „Acordul privind cooperarea în domeniul practicilor anticoncurențiale”).

2. Pentru a facilita cooperarea și coordonarea menționate la alineatul (1), autoritățile de concurență ale părților pot să facă schimb sau să comunice informații, în cadrul Acordului privind cooperarea în domeniul practicilor anticoncurențiale.

ARTICOLUL 11.9

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile prezentului capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor prevăzute în capitolul 21.

CAPITOLUL 12

SUBVENȚII

ARTICOLUL 12.1

Principii

Părțile recunosc că o parte poate acorda subvenții atunci când sunt necesare pentru realizarea obiectivelor de politică publică. Cu toate acestea, anumite subvenții sunt susceptibile să denatureze buna funcționare a piețelor și să reducă avantajele liberalizării comerțului și a investițiilor. În principiu, o parte nu ar trebui să acorde subvenții în cazul în care constată că acestea au sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

ARTICOLUL 12.2

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „activități economice” înseamnă activitățile legate de oferirea de bunuri și servicii pe o piață;

(b) „subvenție” înseamnă o măsură care îndeplinește, *mutatis mutandis*, condițiile prevăzute la articolul 1.1 din Acordul SMC, indiferent dacă beneficiarii subvenției furnizează bunuri sau servicii; și

(c) „subvenție specifică” înseamnă o subvenție care este considerată, *mutatis mutandis*, specifică în conformitate cu articolul 2 din Acordul SMC.

ARTICOLUL 12.3

Domeniul de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică subvențiilor specifice, în măsura în care acestea sunt legate de activități economice[1].

[1] Pentru mai multă certitudine, educația oferită în cadrul sistemului de învățământ intern al fiecărei părți este considerată o activitate fără caracter economic.

2. Prezentul capitol nu se aplică subvențiilor acordate întreprinderilor însărcinate de către autoritățile publice cu prestarea de servicii către publicul larg pentru îndeplinirea unor obiective de politică publică. Astfel de excepții de la normele privind subvențiile trebuie să fie transparente și să nu depășească obiectivele de politică publică pe care le vizează.

3. Prezentul capitol nu se aplică subvențiilor acordate în vederea compensării pagubelor provocate de dezastre naturale sau de alte evenimente extraordinare.

4. Articolele 12.5 și 12.6 nu se aplică subvențiilor ale căror cuantumuri sau bugete cumulate sunt de sub 450 000 de drepturi speciale de tragere (denumite în continuare „DST”) pentru fiecare beneficiar pe o perioadă de trei ani consecutivi.

5. Articolele 12.6 și 12.7 nu se aplică subvențiilor legate de comerțul cu mărfuri care fac obiectul anexei 1 la Acordul privind agricultura și subvențiilor legate de comerțul cu pește și produse din pește.

6. Articolul 12.7 nu se aplică subvențiilor acordate temporar pentru a răspunde unei urgențe economice naționale sau mondiale[1]. Aceste subvenții trebuie să fie specifice, economice, eficiente și eficace pentru a remedia urgența economică națională sau mondială temporară identificată.

[1] Pentru mai multă certitudine, o urgență înseamnă o situație care afectează întreaga economie a unei părți. Pentru Uniunea Europeană, întreaga economie a unei părți înseamnă întreaga economie a Uniunii Europene sau cel puțin a unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene.

7. Prezentul capitol nu se aplică serviciilor audiovizuale.

8. Articolul 12.7 nu se aplică subvențiilor acordate de către administrațiile publice de la nivel regional sau local ale fiecărei părți. În îndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului capitol, fiecare parte ia toate măsurile rezonabile posibile pentru a asigura respectarea dispozițiilor prezentului capitol de către administrațiile sale publice de la nivel regional sau local.

ARTICOLUL 12.4

Relația cu Acordul OMC

Nicio dispoziție din prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care le revin părților în temeiul Acordului SMC, al articolului XVI din GATT 1994 și al articolului XV din GATS.

ARTICOLUL 12.5

Notificare

1. Fiecare parte notifică celeilalte părți în limba engleză temeiul juridic, forma, cuantumul sau bugetul și, dacă este posibil, numele beneficiarului oricărei subvenții specifice acordate sau menținute[1] de partea care transmite notificarea, din doi în doi ani, începând de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Cu toate acestea, prima notificare se transmite în termen de maximum trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

2. În cazul în care o parte pune la dispoziția publicului pe un site internet oficial informațiile specificate la alineatul (1), se consideră că notificarea menționată la alineatul (1) a fost efectuată. În cazul în care o parte notifică subvenții în conformitate cu articolul 25.2 din Acordul SMC, se consideră că partea a îndeplinit cerințele de la alineatul (1) cu privire la acele subvenții.

[1] În sensul prezentului alineat, în cazul subvențiilor care au fost notificate anterior, informațiile furnizate în notificările actualizate se pot limita la menționarea oricăror modificări, sau a absenței acestora, față de notificarea anterioară.

3. În ceea ce privește subvențiile legate de servicii, prezentul articol se aplică doar următoarelor sectoare: servicii de arhitectură și inginerie, servicii bancare, servicii informatice, servicii de construcții, servicii energetice, servicii de mediu, serviciile de livrare expres, servicii de asigurare, servicii de telecomunicații și servicii de transport.

ARTICOLUL 12.6

Consultări

1. În cazul în care o parte consideră că o subvenție acordată de cealaltă parte are sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra intereselor sale comerciale sau de investiții în temeiul prezentului capitol, prima parte poate depune o cerere de consultare în scris. Părțile inițiază consultări în vederea soluționării problemei, cu condiția ca cererea să includă o explicație cu privire la modul în care subvenția are sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

2. În cadrul consultărilor, partea care primește cererea de consultare ia în calcul furnizarea de informații cu privire la subvenție, dacă acest lucru este solicitat de cealaltă parte, cum ar fi:

(a) temeiul juridic și obiectivul de politică sau scopul subvenției;

(b) forma subvenției, de exemplu grant, împrumut, garanție, avans rambursabil, injecție de capital sau concesiune fiscală;

(c) datele și durata subvenției și orice alte termene aferente subvenției;

(d) cerințele de eligibilitate pentru subvenție;

(e) cuantumul total sau cuantumul anual al subvenției inclus în buget și posibilitatea de limitare a subvenției;

(f) acolo unde este posibil, beneficiarul subvenției; și

(g) orice alte informații, inclusiv date statistice, care să permită o evaluare a efectelor subvenției asupra comerțului sau a investițiilor.

3. Pentru facilitarea consultărilor, partea solicitată furnizează informații pertinente privind subvenția în cauză în scris, în termen de 90 de zile de la data primirii cererii menționate la alineatul (1).

4. În cazul în care informațiile menționate la alineatul (2) nu sunt furnizate de către partea solicitată, partea respectivă explică absența acestor informații în răspunsul său scris.

5. În cazul în care partea solicitantă, după consultări, consideră în continuare că subvenția are sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra intereselor sale comerciale sau de investiții în temeiul prezentului capitol, partea solicitată examinează cu atenție preocupările părții solicitante. Orice soluție este considerată fezabilă și acceptabilă de către partea solicitată.

ARTICOLUL 12.7

Subvenții interzise

Următoarele subvenții acordate de o parte care au sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți sunt interzise:

(a) acorduri juridice sau de alt tip conform cărora o administrație publică sau un organism public este responsabil pentru garantarea datoriilor sau a pasivelor unei întreprinderi, fără nicio limitare în ceea ce privește suma și durata unei astfel de garanții; și

(b) subvenții pentru restructurarea unei întreprinderi aflate în dificultate sau insolvente, fără ca întreprinderea să fi întocmit un plan de restructurare credibil. Un astfel de plan de restructurare se întocmește într-o perioadă de timp rezonabilă după ce întreprinderea a beneficiat de sprijin temporar sub formă de lichidități[1]. Planul de restructurare trebuie să se bazeze pe ipoteze realiste pentru a asigura restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii aflate în dificultate sau insolvente într-un interval de timp rezonabil. Întreprinderea sau proprietarii săi contribuie cu fonduri sau active semnificative la costurile de restructurare.

ARTICOLUL 12.8

Utilizarea subvențiilor

Fiecare parte se asigură că întreprinderile utilizează subvențiile numai în scopul specific pentru care au fost acordate.

[1] Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică o parte să acorde subvenții prin intermediul unui aport temporar de lichidități sub formă de garanții pentru împrumuturi sau de împrumuturi limitate la suma necesară în vederea menținerii în activitate a întreprinderii pe perioada de timp de care este nevoie pentru întocmirea unui plan de restructurare sau de lichidare.

ARTICOLUL 12.9

Excepții generale

În sensul prezentului capitol, articolul XX din GATT 1994 și articolul XIV din GATS sunt incluse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 12.10

Soluționarea litigiilor

Articolul 12.6 alineatul (5) nu face obiectul soluționării litigiilor prevăzute în capitolul 21.

CAPITOLUL 13

ÎNTREPRINDERI DEȚINUTE DE STAT, ÎNTREPRINDERI CĂRORA LI S-AU CONFERIT DREPTURI SAU PRIVILEGII SPECIALE ȘI MONOPOLURI DESEMNATE

ARTICOLUL 13.1

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „acord” înseamnă Acordul privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, elaborat în cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (denumită în continuare „OCDE”) sau un angajament ulterior, elaborat în cadrul sau în afara OCDE, care a fost adoptat de cel puțin 12 membri inițiali ai OMC care erau participanți la acord la 1 ianuarie 1979;

(b) „activități comerciale” înseamnă activități pe care o întreprindere le desfășoară cu intenția de a obține un profit[1] și care conduc la producerea unui bun sau la furnizarea unui serviciu care vor fi vândute unui consumator în cadrul pieței relevante în cantități și la prețuri stabilite de întreprindere;

(c) „considerații de ordin comercial” înseamnă considerații legate de preț, calitate, disponibilitate, perspective de comercializare, transport și alți termeni și condiții de achiziționare sau de vânzare ori alți factori care ar fi luați în considerare, în mod normal, în deciziile comerciale ale unei întreprinderi private care își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile economiei de piață în ramura de activitate sau sectorul relevant;

(d) „a desemna un monopol” înseamnă a stabili sau a autoriza un monopol sau a extinde domeniul de aplicare al unui monopol pentru a acoperi un produs sau un serviciu suplimentar;

(e) „monopol desemnat” înseamnă o entitate, inclusiv un consorțiu sau o agenție guvernamentală, care, pe o piață relevantă de pe teritoriul unei părți, este desemnată ca unic furnizor sau cumpărător al unui bun sau serviciu, fără a include o entitate căreia i s-a conferit un drept exclusiv de proprietate intelectuală, numai pentru motivul că i s-a conferit acest drept;

[1] Pentru mai multă siguranță, activitățile unei întreprinderi care își desfășoară activitatea fără scop lucrativ sau pentru recuperarea costurilor nu sunt activități desfășurate cu intenția de a obține un profit.

(f) „întreprindere căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale” înseamnă o întreprindere publică sau privată, inclusiv filialele sale, căreia o parte i-a conferit drepturi sau privilegii speciale; se consideră că o parte conferă drepturi sau privilegii speciale atunci când aceasta desemnează un număr limitat de întreprinderi autorizate să furnizeze un bun sau un serviciu, în funcție de alte criterii decât criteriile obiective, proporționale și nediscriminatorii, afectând astfel în mod substanțial capacitatea oricărei alte întreprinderi de a furniza același bun sau serviciu în aceeași zonă geografică în condiții în mod semnificativ echivalente;

(g) „serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă un serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale conform definiției din GATS și, dacă este cazul, din anexa privind serviciile financiare la GATS; și

(h) „întreprindere deținută de stat” înseamnă o întreprindere care desfășoară activități comerciale în care o parte:

(i) deține în mod direct mai mult de 50 la sută din capitalul social;

(ii) controlează, direct sau indirect, prin participații, exercitarea a peste 50 la sută din drepturile de vot;

(iii) are competența de a numi majoritatea membrilor consiliului de administrație sau ai oricărui alt organ de conducere echivalent; sau

(iv) are competența de a dirija legal activitățile întreprinderii sau exercită în alt mod un nivel echivalent de control în conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele administrative.

ARTICOLUL 13.2

Domeniul de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică întreprinderilor deținute de stat, întreprinderilor cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale și monopolurilor desemnate care desfășoară activități comerciale. În cazul în care acestea desfășoară atât activități comerciale, cât și activități necomerciale, numai activitățile comerciale sunt reglementate de prezentul capitol.

2. Prezentul capitol se aplică întreprinderilor deținute de stat, întreprinderilor cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale și monopolurilor desemnate la toate nivelurile de guvernare.

3. Prezentul capitol nu se aplică situațiilor în care întreprinderile deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau monopolurile desemnate acționează în calitate de entități contractante vizate fie de anexele fiecărei părți la apendicele I la AAP, fie în partea 2 din anexa 10 și realizează o achiziție publică în scopuri guvernamentale și nu în scopul revânzării sau al utilizării pentru producția unui bun sau furnizarea unui serviciu în scopul vânzării.

4. Prezentul capitol nu se aplică niciunui serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale.

5. Prezentul capitol nu se aplică unei întreprinderi de stat, unei întreprinderi căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau unui monopol desemnat, dacă în oricare dintre ultimele trei exerciții fiscale consecutive veniturile anuale provenite din activitățile comerciale ale întreprinderii sau ale monopolului în cauză au fost mai mici de 200 de milioane DST.

6. Articolul 13.5 nu se aplică în ceea ce privește furnizarea de servicii financiare de către o întreprindere deținută de stat în temeiul unui mandat guvernamental, dacă această furnizare de servicii financiare:

(a) sprijină exporturile sau importurile, cu condiția ca serviciile respective:

(i) să nu aibă ca scop înlocuirea finanțărilor comerciale; sau

(ii) să nu fie oferite în condiții mai favorabile decât cele care ar putea fi obținute pentru servicii financiare comparabile pe piața comercială;

(b) sprijină investițiile private în afara teritoriului părții, cu condiția ca aceste servicii:

(i) să nu aibă ca scop înlocuirea finanțărilor comerciale; sau

(ii) să nu fie oferite în condiții mai favorabile decât cele care ar putea fi obținute pentru servicii financiare comparabile pe piața comercială; sau

(c) este oferită în condiții conforme cu acordul, cu condiția să intre sub incidența acordului.

7. Articolul 13.5 nu se aplică sectoarelor prevăzute la articolul 8.6 alineatul (2).

8. Articolul 13.5 nu se aplică în măsura în care o întreprindere de stat, o întreprindere căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau un monopol desemnat al unei părți efectuează achiziții și vânzări ale unui bun sau serviciu în conformitate cu:

(a) orice măsură neconformă existentă în conformitate cu articolul 8.12 alineatul (1) și cu articolul 8.18 alineatul (1) pe care partea respectivă o menține, o prelungește, o reînnoiește sau o modifică astfel cum este prevăzut în lista sa din anexa I la anexa 8-B; sau

(b) orice măsură neconformă a unei părți în conformitate cu articolul 8.12 alineatul (2) și cu articolul 8.18 alineatul (2) referitoare la sectoare, subsectoare sau activități prevăzute în lista sa din anexa II la anexa 8-B.

ARTICOLUL 13.3

Relația cu Acordul OMC

Părțile își afirmă drepturile și obligațiile care le revin în conformitate cu articolul XVII alineatele (1)-(3) din GATT 1994, cu Înțelegerea privind interpretarea articolului XVII din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994, precum și în conformitate cu articolul VIII alineatele (1), (2) și (5) din GATS.

ARTICOLUL 13.4

Dispoziții generale

1. Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin fiecărei părți în temeiul prezentului capitol, nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică o parte să stabilească sau să mențină o întreprindere deținută de stat, să acorde unei întreprinderi drepturi sau privilegii speciale sau să desemneze un monopol.

2. Părțile nu obligă și nu încurajează o întreprindere deținută de stat, o întreprindere căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau un monopol desemnat să acționeze într-o manieră incompatibilă cu prezentul capitol.

ARTICOLUL 13.5

Tratament nediscriminatoriu și considerații de ordin comercial

1. Fiecare parte se asigură că întreprinderile deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale și monopolurile desemnate, atunci când desfășoară activități comerciale:

(a) acționează pe baza unor considerații de ordin comercial pentru achiziționarea sau vânzarea de bunuri sau servicii, cu excepția cazurilor în care își îndeplinesc obligațiile aferente mandatului lor de serviciu public care nu sunt incompatibile cu litera (b) sau (c);

(b) atunci când achiziționează bunuri sau servicii:

(i) acordă bunurilor sau serviciilor furnizate de o întreprindere a celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă bunurilor sau serviciilor similare furnizate de întreprinderi ale părții; și

(ii) acordă bunurilor sau serviciilor furnizate de o întreprindere vizată, așa cum este definită la articolul 8.2 litera (c), un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă bunurilor sau serviciilor similare furnizate de întreprinderi ale antreprenorilor părții pe piața relevantă a părții; și

(c) atunci când vând bunuri sau servicii:

(i) acordă unei întreprinderi a celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă întreprinderilor părții; și

(ii) acordă unei întreprinderi vizate, așa cum este definită la articolul 8.2 litera (c), un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă întreprinderilor antreprenorilor părții pe piața relevantă a părții[1].

2. Alineatul (1) literele (b) și (c) nu împiedică întreprinderile deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau monopolurile desemnate:

(a) să achiziționeze sau să vândă bunuri sau servicii pe baza unor termeni sau condiții diferite, inclusiv privind prețul, cu condiția ca acești termeni sau condiții diferite să fie conforme cu considerațiile de ordin comercial; sau

(b) să refuze să achiziționeze sau să vândă bunuri sau servicii, cu condiția ca acest refuz să fie motivat de considerații de ordin comercial.

[1] Pentru mai multă certitudine, prezentul alineat nu se aplică în ceea ce privește cumpărarea sau vânzarea de acțiuni sau alte forme de participații la capital de către o întreprindere deținută de stat, o întreprindere căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau un monopol desemnat pentru a participa la capitalul unei alte întreprinderi.

ARTICOLUL 13.6

Cadrul de reglementare

1. Părțile respectă și utilizează în mod optim standardele internaționale relevante, inclusiv, *inter alia*, Liniile directoare ale OCDE privind guvernanța corporativă a întreprinderilor deținute de stat.

2. Fiecare parte se asigură că orice organism de reglementare sau orice alt organism care exercită o funcție de reglementare pe care o parte îl stabilește sau menține este independent de întreprinderile reglementate de respectivul organism și nu răspunde în fața acestora și acționează în mod imparțial[1] în circumstanțe similare în ceea ce privește toate întreprinderile reglementate de respectivul organism, inclusiv întreprinderile deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale și monopolurile desemnate[2].

3. Fiecare parte aplică actele sale cu putere de lege și actele administrative întreprinderilor deținute de stat, întreprinderilor cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale și monopolurilor desemnate în mod consecvent și nediscriminatoriu.

---

1 Pentru mai multă certitudine, imparțialitatea cu care organismul își exercită funcțiile de reglementare trebuie evaluată în funcție de metoda sau practica generală a organismului respectiv.

2 Pentru mai multă certitudine, în cazul sectoarelor în privința cărora părțile au convenit asupra unor obligații specifice referitoare la un astfel de organism în capitolul 8, prevalează dispozițiile pertinente din capitolul 8.

ARTICOLUL 13.7

Schimbul de informații

1. O parte care are motive să creadă că interesele sale prevăzute în prezentul capitol sunt afectate de activitățile comerciale ale unei întreprinderi deținute de stat, ale unei întreprinderi căreia i s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau ale unui monopol desemnat (denumite în continuare în prezentul articol „entitatea”) al celeilalte părți poate solicita celeilalte părți în scris să furnizeze informații referitoare la activitățile comerciale ale entității legate de îndeplinirea dispozițiilor prezentului capitol, în conformitate cu alineatul (2).

2. Partea solicitată furnizează următoarele informații, cu condiția ca solicitarea să includă o explicație a modului în care activitățile entității pot aduce atingere intereselor părții solicitante în temeiul prezentului capitol și să precizeze care dintre următoarele informații trebuie furnizate:

(a) structura organizațională a entității și componența consiliului de administrație sau a oricărui alt organ de conducere echivalent;

(b) procentul de acțiuni pe care partea solicitată, întreprinderile sale deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau monopolurile desemnate le dețin cumulat și procentul drepturilor de vot pe care le dețin cumulat în cadrul entității;

(c) o descriere a oricăror acțiuni speciale, drepturi de vot speciale sau alte drepturi speciale pe care le dețin partea solicitată, întreprinderile sale deținute de stat, întreprinderile cărora li s-au conferit drepturi sau privilegii speciale sau monopolurile desemnate, în cazul în care aceste drepturi sunt diferite de cele aferente acțiunilor ordinare ale entității;

(d) o descriere a departamentelor guvernamentale sau a organismelor publice care reglementează entitatea, o descriere a cerințelor de raportare impuse acesteia de către respectivele departamente sau organisme publice, precum și drepturile și practicile, acolo unde este posibil, ale acestor departamente sau organisme publice cu privire la numirea, revocarea sau remunerarea cadrelor superioare de conducere și a membrilor consiliului său de administrație sau ai oricărui alt organ de conducere echivalent;

(e) venitul anual și activele totale ale entității pe parcursul celei mai recente perioade de trei ani pentru care există informații disponibile;

(f) orice derogare, imunitate și măsură conexă de care beneficiază entitatea în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative ale părții solicitate; și

(g) orice informații suplimentare cu privire la entitate care sunt puse la dispoziția publicului, inclusiv rapoartele financiare anuale și auditurile efectuate de părți terțe.

ARTICOLUL 13.8

Excepții generale

În sensul prezentului capitol, articolul XX din GATT 1994 și articolul XIV din GATS sunt incluse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

CAPITOLUL 14

PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

SECȚIUNEA A

Dispoziții generale

ARTICOLUL 14.1

Dispoziții inițiale

1. Pentru a facilita producția și comercializarea de produse inovatoare și creative și furnizarea de servicii între părți și pentru a spori beneficiile obținute de pe urma comerțului și a investițiilor, părțile acordă și asigură o protecție adecvată, eficientă și nediscriminatorie a proprietății intelectuale și prevăd măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală împotriva încălcării acestora, inclusiv a contrafacerii și pirateriei, în conformitate cu dispozițiile prezentului capitol și ale acordurilor internaționale la care au aderat ambele părți.

2. O parte poate, însă nu este obligată, să ofere o protecție sau o aplicare mai extinsă a drepturilor de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația sa decât este prevăzut în prezentul capitol, cu condiția ca această protecție sau această aplicare să nu contravină dispozițiilor prezentului capitol.

3. În sensul prezentului capitol, „proprietate intelectuală” înseamnă toate categoriile de proprietate intelectuală care intră sub incidența articolelor 14.8-14.39 din prezentul capitol sau a secțiunilor 1-7 din partea II a Acordului TRIPS. Protecția proprietății intelectuale include protecția împotriva concurenței neloiale, astfel cum este menționată la articolul 10*a* din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale, încheiată la Paris la 20 martie 1883 (denumită în continuare „Convenția de la Paris”)[1].

4. Obiectivele și principiile enunțate în partea I a Acordului TRIPS, în special la articolele 7 și 8, se aplică prezentului capitol, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 14.2

Principii convenite

Având în vedere obiectivele de politică publică aflate la baza sistemelor interne, părțile recunosc necesitatea:

(a) de a promova inovarea și creativitatea;

[1] Pentru mai multă certitudine, prin Convenția de la Paris se înțelege Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, astfel cum a fost revizuită la Bruxelles la 14 decembrie 1900, la Washington la 2 iunie 1911, la Haga la 6 noiembrie 1925, la Londra la 2 iunie 1934, la Lisabona la 31 octombrie 1958 și la Stockholm la 14 iulie 1967 și modificată la 28 septembrie 1979.

(b) de a facilita difuzarea informațiilor, a cunoștințelor, a tehnologiei, a culturii și a artelor; și

(c) de a promova concurența și piețele deschise și eficiente,

prin intermediul propriilor sisteme de proprietate intelectuală, cu respectarea, printre altele, a principiilor transparenței și nediscriminării și ținând seama de interesele părților interesate relevante, inclusiv ale titularilor de drepturi și ale utilizatorilor.

ARTICOLUL 14.3

Acorduri internaționale

1. Dispozițiile prezentului capitol completează drepturile și obligațiile care le revin părților în temeiul altor acorduri internaționale în domeniul proprietății intelectuale la care au aderat ambele părți.

2. Părțile își afirmă angajamentul de a respecta obligațiile prevăzute în acordurile internaționale referitoare la proprietatea intelectuală la care au aderat ambele părți[1] la data intrării în vigoare a prezentului acord, inclusiv următoarele:

(a) Acordul TRIPS;

[1] Acordurile internaționale referitoare la proprietatea intelectuală menționate în prezentul alineat le includ pe cele la care statele membre ale Uniunii Europene sunt părți.

(b) Convenția de la Paris;

(c) Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, încheiată la Roma la 26 octombrie 1961 (denumită în continuare „Convenția de la Roma”);

(d) Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, încheiată la Berna la 9 septembrie 1886 (denumită în continuare „Convenția de la Berna”)[1];

(e) Tratatul OMPI privind drepturile de autor, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

(f) Tratatul OMPI privind interpretările și execuțiile și fonogramele, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

(g) Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internațională a depozitului de microorganisme în scopul procedurii de brevetare, încheiat la Budapesta la 28 aprilie 1977;

(h) Convenția internațională pentru protecția noilor soiuri de plante , încheiată la Paris la 2 decembrie 1961 (denumită în continuare „Convenția UPOV din 1991”)[2];

---

1 Pentru mai multă certitudine, prin Convenția de la Berna se înțelege Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice din 9 septembrie 1886, completată la Paris la 4 mai 1896, revizuită la Berlin la 13 noiembrie 1908, completată la Berna la 20 martie 1914, revizuită la Roma la 2 iunie 1928, la Bruxelles la 26 iunie 1948, la Stockholm la 14 iulie 1967 și la Paris la 24 iulie 1971 și modificată la 28 septembrie 1979.

2 Pentru mai multă certitudine, prin Convenția UPOV din 1991 se înțelege Convenția internațională pentru protecția noilor soiuri de plante din 2 decembrie 1961, astfel cum a fost revizuită la Geneva la 19 martie 1991.

(i) Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor, adoptat la Madrid la 27 iunie 1989; și

(j) Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor, încheiat la Washington la 19 iunie 1970.

3. Fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru a ratifica sau a adera la următoarele acorduri multilaterale, în cazul în care, până la data intrării în vigoare a prezentului acord, nu este deja parte la acordul respectiv[1]:

(a) Tratatul privind dreptul brevetelor, adoptat la Geneva la 1 iunie 2000;

(b) Tratatul privind dreptul mărcilor, adoptat la Geneva la 27 octombrie 1994;

(c) Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor, adoptat la Singapore la 27 martie 2006;

(d) Actul de la Geneva al Aranjamentului de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale, adoptat la Geneva la 2 iulie 1999;

[1] Pentru Uniunea Europeană, aceasta include ratificarea sau aderarea statelor membre la acordurile multilaterale menționate la prezentul alineat.

(e) Tratatul de la Beijing privind interpretările și execuțiile audiovizuale, adoptat la Beijing la 24 iunie 2012; și

(f) Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013.

ARTICOLUL 14.4

Tratamentul național

1. Pentru toate categoriile de proprietate intelectuală reglementate de prezentul capitol, fiecare parte acordă resortisanților[1] celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care îl acordă propriilor resortisanți în ceea ce privește protecția[2] proprietății intelectuale, sub rezerva excepțiilor care sunt deja prevăzute în Convenția de la Paris, în Convenția de la Berna, în Convenția de la Roma, respectiv în Tratatul asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate, adoptat la Washington la 26 mai 1989. În privința artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, această obligație se aplică pentru drepturile prevăzute în prezentul acord.

[1] În sensul prezentului articol și al articolului 14.5, termenul „resortisanți” are același înțeles ca și în Acordul TRIPS.

[2] În sensul prezentului articol și al articolului 14.5, termenul „protecție” include aspectele legate de disponibilitatea, dobândirea, domeniul de aplicare, menținerea și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, precum și aspectele legate de utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală abordate în mod specific în prezentul capitol.

2. Obligațiile prevăzute la alineatul (1) intră, de asemenea, sub incidența excepțiilor prevăzute la articolul 5 din Acordul TRIPS.

ARTICOLUL 14.5

Tratamentul bazat pe clauza națiunii celei mai favorizate

Fiecare parte acordă imediat și necondiționat resortisanților celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care îl acordă resortisanților unei țări terțe în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale, sub rezerva excepțiilor prevăzute la articolele 4 și 5 din acordul TRIPS.

ARTICOLUL 14.6

Aspecte procedurale și transparență

1. Fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru a promova eficiența și transparența în administrarea sistemului său de proprietate intelectuală.

2. Pentru a permite o administrare eficientă a sistemului său de proprietate intelectuală, fiecare parte ia măsuri corespunzătoare pentru a spori eficiența procedurilor sale administrative privind drepturile de proprietate intelectuală în conformitate cu standardele internaționale.

3. Pentru a promova în mai mare măsură transparența în administrarea sistemului său de proprietate intelectuală, fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru a lua măsurile disponibile adecvate pentru:

(a) a publica informații și a pune la dispoziția publicului informațiile conținute în dosarele privind:

(i) cererile de brevete și acordarea brevetelor;

(ii) înregistrările desenelor și modelelor industriale;

(iii) înregistrările mărcilor și cererile de înregistrare;

(iv) înregistrările noilor soiuri de plante; și

(v) înregistrările indicațiilor geografice;

(b) a pune la dispoziția publicului informații privind măsurile luate de autoritățile competente în ceea ce privește suspendarea acordării liberului de vamă pentru mărfurile care încalcă drepturi de proprietate intelectuală ca măsură la frontieră prevăzută la articolul 14.51;

(c) a pune la dispoziția publicului informații cu privire la eforturile sale pentru a asigura aplicarea efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală și alte informații referitoare la sistemul său de proprietate intelectuală; și

(d) a pune la dispoziția publicului informații cu privire la actele cu putere de lege și actele administrative relevante, la hotărârile judecătorești definitive și la deciziile administrative cu aplicabilitate generală legate de aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală.

ARTICOLUL 14.7

Promovarea sensibilizării publicului cu privire la protecția proprietății intelectuale

Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a continua să promoveze sensibilizarea publicului în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale, inclusiv prin intermediul proiectelor educaționale și de informare privind utilizarea proprietății intelectuale, precum și privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

SECȚIUNEA B

Standarde privind proprietatea intelectuală

SUBSECȚIUNEA 1

Drepturile de autor și drepturile conexe

ARTICOLUL 14.8

Autori

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice:

(a) reproducerea directă sau indirectă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a operelor lor;

(b) orice formă de distribuție către public, prin vânzarea originalului sau a copiilor operelor lor ori prin alte mijloace; fiecare parte poate stabili condițiile în care epuizarea dreptului prevăzut în prezenta dispoziție se aplică după prima vânzare sau după un alt tip de transfer de proprietate asupra originalului sau a unei copii a operei, cu autorizare din partea autorului; și

(c) orice comunicare către public a operelor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea dintr-un loc și într-un moment alese în mod individual.

ARTICOLUL 14.9

Artiști interpreți sau executanți

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al artiștilor interpreți sau executanți de a autoriza sau de a interzice:

(a) fixarea interpretărilor sau a execuțiilor lor;

(b) reproducerea directă sau indirectă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a fixării interpretărilor sau a execuțiilor lor;

(c) distribuirea către public, prin vânzare sau prin alte mijloace, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor în fonograme; fiecare parte poate stabili condițiile în care epuizarea dreptului prevăzut în prezenta dispoziție se aplică după prima vânzare sau după un alt tip de transfer de proprietate asupra originalului sau a unei copii a interpretărilor sau a execuțiilor lor fixate, cu autorizare din partea artistului interpret sau executant;

(d) punerea la dispoziția publicului a fixărilor interpretărilor sau a execuțiilor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea într-un loc și într-un moment alese în mod individual; și

(e) radiodifuzarea fără fir și comunicarea către public a interpretărilor sau execuțiilor lor, cu excepția cazului în care interpretarea sau execuția este ea însăși deja o execuție sau interpretare radiodifuzată sau efectuată pornind de la o fixare.

ARTICOLUL 14.10

Producătorii de fonograme

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al producătorilor de fonograme de a autoriza sau de a interzice:

(a) reproducerea directă sau indirectă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a fonogramelor lor;

(b) distribuirea către public, prin vânzare sau prin alte mijloace, a fonogramelor lor, inclusiv a copiilor; fiecare parte poate stabili condițiile în care epuizarea dreptului prevăzut în prezenta dispoziție se aplică după prima vânzare sau după un alt tip de transfer de proprietate asupra originalului sau a unei copii a fonogramei, cu autorizare din partea producătorului fonogramei; și

(c) punerea la dispoziția publicului a fonogramelor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea dintr-un loc și într-un moment alese în mod individual.

ARTICOLUL 14.11

Organisme de radiodifuziune

Fiecare parte prevede pentru organismele de radiodifuziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice următoarele:

(a) fixarea emisiunilor lor;

(b) reproducerea fixărilor emisiunilor lor;

(c) punerea la dispoziția publicului[1] a emisiunilor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, ca răspuns la o cerere din partea publicului[2];

(d) redifuzarea emisiunilor lor prin mijloace fără fir; și

(e) comunicarea către public a emisiunilor lor în cazul în care comunicarea respectivă se efectuează în locuri accesibile publicului în urma plătirii unei taxe de intrare; fiecare parte poate stabili condițiile în care poate fi exercitat acest drept exclusiv.

ARTICOLUL 14.12

Utilizarea fonogramelor

Părțile convin să continue discuția pe tema protecției adecvate pentru utilizarea fonogramelor pentru toate comunicările către public, acordând atenția cuvenită importanței standardelor internaționale privind protecția pentru utilizarea fonogramelor.

1 Pentru mai multă certitudine, pentru Uniunea Europeană, acest drept este limitat la situațiile în care cererea este formulată dintr-un loc și într-un moment alese în mod individual de către public.

2 Pentru mai multă certitudine, pentru Japonia, prezentul paragraf se aplică acelei forme de transmisiune publică ce are loc în mod automat, ca răspuns la o cerere din partea publicului, cu excepția celor realizate manual.

ARTICOLUL 14.13

Durata protecției

1. Protecția drepturilor unui autor asupra unei opere literare sau artistice, în sensul articolului 2 din Convenția de la Berna, se aplică pe întreaga durată de viață a autorului și timp de 70 de ani după decesul acestuia, indiferent de data la care opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului. Dacă durata protecției pentru drepturile respective este calculată pe baza altui factor decât viața persoanei fizice, durata respectivă este de minimum 70 de ani de la data punerii în mod legal a operei la dispoziția publicului. Dacă opera nu este pusă la dispoziția publicului în termen de 70 de ani de la crearea ei, durata protecției este de minimum 70 de ani de la crearea operei.

2. Durata protecției drepturilor artiștilor interpreți sau executanți este de minimum 50 de ani de la data interpretării sau a execuției.

3. Durata protecției drepturilor producătorilor de fonograme este de minimum 70 de ani de la data publicării fonogramei. Dacă publicarea nu se face în termen de cel puțin 50 de ani de la fixarea fonogramei, durata protecției este de minimum 50 de ani de la data fixării[1].

[1] Fiecare parte poate adopta măsuri eficace pentru a se asigura că profitul generat în cursul celor 20 de ani de protecție ulteriori perioadei de 50 de ani este împărțit în mod echitabil între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme.

4. Durata protecției drepturilor aferente emisiunilor este de minimum 50 de ani de la data primei transmiteri a emisiunii.

5. Duratele prevăzute la prezentul articol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a avut loc faptul generator.

ARTICOLUL 14.14

Limitări și excepții

Fiecare parte poate institui, în conformitate cu convențiile și cu tratatele internaționale la care a aderat, limitări sau excepții privind drepturile stabilite la articolele 14.8-14.12 numai în anumite cazuri speciale care nu contravin exploatării normale a obiectului protejat și nici nu cauzează vreun prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularilor drepturilor.

ARTICOLUL 14.15

Dreptul de suită al autorilor operelor de artă

Părțile convin să facă schimb de opinii și de informații privind aspectele legate de dreptul la un beneficiu din revânzarea unei opere de artă originale și situația în acest sens din Uniunea Europeană și Japonia.

ARTICOLUL 14.16

Gestiunea colectivă

Părțile:

(a) recunosc importanța promovării cooperării între societățile lor respective de gestiune colectivă;

(b) convin să promoveze transparența societăților de gestiune colectivă; și

(c) depun eforturi pentru a facilita tratamentul nediscriminatoriu de către societățile de gestiune colectivă al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă, fie direct, fie prin intermediul unei alte societăți de gestiune colectivă.

ARTICOLUL 14.17

Protecția obiectelor existente

1. Fiecare parte aplică articolul 18 din Convenția de la Berna și articolul 14 alineatul (6) din Acordul TRIPS, *mutatis mutandis*, operelor, interpretărilor, execuțiilor și fonogramelor, precum și drepturile și măsurile de protecție prevăzute pentru obiectele în cauză, astfel cum se prevede în prezenta subsecțiune.

2. Nicio parte nu are obligația de a restabili protecția unui obiect care, la data intrării în vigoare a prezentului acord, a intrat în domeniul public pe teritoriul său.

SUBSECȚIUNEA 2

Mărci

ARTICOLUL 14.18

Drepturi conferite de o marcă

Fiecare parte se asigură că titularul unei mărci înregistrate deține dreptul exclusiv de a împiedica orice terți care nu beneficiază de consimțământul titularului să utilizeze[1], în cursul operațiunilor lor comerciale, semne identice sau similare pentru produse sau servicii identice sau similare cu cele pentru care este înregistrată marca, dacă această utilizare riscă să creeze confuzie. În cazul utilizării unui semn identic pentru produse sau servicii identice, se presupune că există riscul de a se crea confuzie. Drepturile descrise mai sus nu aduc atingere niciunor drepturi anterioare existente și nici nu afectează posibilitatea unei părți de a pune la dispoziție drepturi pe baza utilizării.

[1] În sensul prezentului articol, „utilizarea” unor astfel de semne include cel puțin importarea și exportarea mărfurilor sau a pachetelor de mărfuri pe care este aplicat semnul.

ARTICOLUL 14.19

Excepții

Fiecare parte instituie excepții limitate de la drepturile conferite de o marcă, precum utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi[1], și poate institui alte excepții limitate, cu condiția ca acestea să țină seama de interesele legitime ale titularului mărcii și ale terților.

ARTICOLUL 14.20

Acțiuni pregătitoare considerate drept încălcări

În ceea ce privește etichetele și ambalajele, fiecare parte prevede că cel puțin fiecare dintre următoarele acțiuni pregătitoare este considerată drept o încălcare a drepturilor asupra unei mărci înregistrate, dacă acțiunea în cauză a fost realizată fără consimțământul titularului mărcii înregistrate:

(a) fabricarea;

(b) importarea; și

[1] Utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi include utilizarea unui semn pentru a indica originea geografică a produselor sau a serviciilor, în concordanță cu practicile industriale sau comerciale loiale.

(c) prezentarea[1]

etichetelor sau a pachetelor care poartă[2] un semn identic sau similar cu marca înregistrată, în scopul utilizării acestui semn sau al determinării utilizării sale în cursul operațiunilor comerciale pentru mărfuri sau servicii identice ori similare cu cele pentru care este înregistrată marca.

ARTICOLUL 14.21

Mărcile notorii

Pentru a pune în aplicare protecția mărcilor notorii, astfel cum este menționată la articolul 6a din Convenția de la Paris și la articolul 16 alineatele (2) și (3) din Acordul TRIPS, părțile afirmă importanța Recomandării comune referitoare la dispozițiile privind protecția mărcilor notorii, adoptată de Adunarea Uniunii de la Paris pentru protecția proprietății industriale și de Adunarea generală a OMPI în cadrul celei de a treizeci și patra serii de sesiuni ale adunărilor statelor membre ale OMPI, care a avut loc în 1999.

[1] În sensul prezentului articol, Uniunea Europeană consideră „prezentarea” ca fiind oferirea sau introducerea pe piață, iar Japonia consideră „prezentarea” ca însemnând „cesiunea”.

[2] În sensul prezentului articol, pentru Japonia „poartă” înseamnă „indică”.

SUBSECȚIUNEA 3

Indicații geografice

ARTICOLUL 14.22

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta subsecțiune se aplică recunoașterii și protecției indicațiilor geografice pentru vinuri, băuturi spirtoase și alte băuturi alcoolice[1], precum și produselor agricole[2] originare de pe teritoriul părților.

(2) În sensul prezentului capitol, „indicații geografice” înseamnă indicații care identifică un produs ca fiind originar de pe teritoriul unei părți sau dintr-o regiune sau o localitate aflată pe teritoriul părții respective, în cazul în care o anumită calitate, reputație sau altă caracteristică a produsului poate fi atribuită, în mod esențial, originii sale geografice.

1 În sensul prezentei subsecțiuni, în ceea ce privește protecția indicațiilor geografice în Japonia, „băuturi alcoolice” înseamnă băuturi care conțin minimum unu la sută alcool.

2 În sensul prezentei subsecțiuni, în ceea ce privește protecția indicațiilor geografice în Japonia, „produse agricole” înseamnă atât produse agricole, forestiere și pescărești, cât și produse alimentare, cu excepția băuturilor alcoolice.

(3) Indicațiile geografice ale unei părți, enumerate în anexa 14-B, sunt protejate de cealaltă parte în temeiul prezentului acord în cazul în care acestea se încadrează în tipurile de produse pe care cealaltă parte le protejează în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, astfel cum sunt enumerate în anexa 14-A.

ARTICOLUL 14.23

Sistemul de protecție a indicațiilor geografice

(1) Fiecare parte stabilește sau menține un sistem de înregistrare[1] și de protecție a indicațiilor geografice de pe teritoriul său.

(2) Sistemul menționat la alineatul (1) conține cel puțin următoarele elemente:

(a) un mijloc oficial pentru a pune la dispoziția publicului lista indicațiilor geografice înregistrate;

[1] În sensul prezentei subsecțiuni, în ceea ce privește protecția indicațiilor geografice în Japonia, „înregistrare” și „a înregistra” pot fi considerate sinonime cu „desemnare” sau „confirmarea protecției”, respectiv cu „a desemna” sau „a confirma protecția”, în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative relevante ale acestei țări.

(b) o procedură administrativă pentru a verifica dacă o indicație geografică care urmează să fie înregistrată în conformitate cu litera (a) identifică un produs ca fiind originar de pe teritoriul unei părți sau dintr-o regiune sau localitate aflată pe teritoriul părții respective, în cazul în care o anumită calitate, reputație sau altă caracteristică a produsului poate fi atribuită, în mod esențial, originii sale geografice;

(c) o procedură de opoziție care să permită luarea în considerare a intereselor legitime ale terților; și

(d) o procedură de anulare[1] a protecției unei indicații geografice, luând în considerare interesele legitime ale terților și ale utilizatorilor indicațiilor geografice înregistrate în cauză[2].

[1] În sensul prezentei subsecțiuni, în ceea ce privește protecția indicațiilor geografice în Japonia, termenul „anulare” poate fi considerat sinonim cu „excludere de la protecție”, în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative relevante ale acestei țări.

[2] Fără a aduce atingere actelor sale cu putere de lege și actelor sale administrative referitoare la sistemul menționat la alineatul (1), fiecare parte prevede mijloace juridice pentru invalidarea înregistrării indicațiilor geografice.

ARTICOLUL 14.24

Liste de indicații geografice

(1) După finalizarea unei proceduri de opoziție și a unei examinări a indicațiilor geografice ale Uniunii Europene enumerate în partea 1 secțiunea A și în partea 2 secțiunea A din anexa 14-B, Japonia recunoaște că indicațiile respective sunt indicații geografice în sensul articolului 22 alineatul (1) din Acordul TRIPS și că au fost înregistrate de Uniunea Europeană în cadrul sistemului menționat la articolul 14.23. Japonia protejează respectivele indicații geografice în conformitate cu prezenta subsecțiune.

(2) După finalizarea unei proceduri de opoziție și a unei examinări a indicațiilor geografice ale Japoniei enumerate în partea 1 secțiunea B și în partea 2 secțiunea B din anexa 14-B, Uniunea Europeană recunoaște că indicațiile respective sunt indicații geografice în sensul articolului 22 alineatul (1) din Acordul TRIPS și că au fost înregistrate de Japonia în cadrul sistemului menționat la articolul 14.23. Uniunea Europeană protejează respectivele indicații geografice în conformitate cu prezenta subsecțiune.

ARTICOLUL 14.25

Domeniul de aplicare al protecției indicațiilor geografice

(1) Sub rezerva aplicării articolului 14.29, fiecare parte instituie, în ceea ce privește indicațiile geografice ale celeilalte părți, enumerate în anexa 14-B, mijloacele juridice necesare pentru ca părțile interesate să prevină, pe teritoriul său[1]:

(a) utilizarea unei indicații geografice care identifică un produs pentru un produs similar[2] care nu îndeplinește cerințele aplicabile din caietul de sarcini al indicației geografice, chiar dacă:

(i) este indicată originea reală a produsului;

[1] În sensul alineatului (1) și în pofida secțiunii C subsecțiunea 2, fiecare parte poate prevedea executarea printr-un act administrativ.

[2] În sensul prezentului alineat, al articolului 14.27 alineatul (4) și al articolului 14.29 alineatele (1) și (2), „produs similar”, în legătură cu un produs cu indicație geografică protejată în sistemul unei părți, astfel cum este menționat la articolul 14.23 alineatul (2), înseamnă un produs care s-ar încadra în aceeași categorie ca și produsul pentru care s-a înregistrat indicația geografică pe teritoriul părții respective.

(ii) indicația geografică este utilizată[1] în traducere sau transliterare[2]; sau

(iii) indicația geografică este însoțită de expresii precum „gen”, „tip”, „stil”, „imitație” sau alte mențiuni similare;

(b) utilizarea, în descrierea sau prezentarea unui produs, a oricăror mijloace care indică sau sugerează că produsul în cauză provine dintr-o altă zonă geografică decât adevăratul loc de origine, astfel încât să inducă în eroare publicul în ceea ce privește originea geografică sau natura produsului; și

(c) orice altă utilizare care constituie un act de concurență neloială în sensul articolului 10a din Convenția de la Paris.

(2) Fiecare parte poate stabili condițiile practice în care indicațiile geografice omonime vor fi diferențiate unele de altele pe teritoriul său, ținând seama de necesitatea de a asigura un tratament echitabil al producătorilor în cauză și evitarea inducerii în eroare a consumatorilor.

1 Pentru mai multă certitudine, se înțelege că această situație se evaluează de la caz la caz. Prezenta dispoziție nu se aplică în cazul în care se furnizează dovezi că nu există nicio legătură între denumirea protejată și termenul tradus sau transliterat.

2 În scopul prezentei subsecțiuni, transliterarea se referă la conversia caracterelor pe baza foneticii limbii sau a limbilor originale ale indicației geografice relevante.

(3) În cazul în care o parte intenționează să protejeze, în temeiul unui acord internațional, o indicație geografică a unei țări terțe care este omonimă cu o indicație geografică a celeilalte părți, care este protejată în temeiul prezentului acord, partea respectivă o informează pe aceasta din urmă, cel târziu la data publicării în scopul manifestării opoziției, cu privire la posibilitatea de a formula observații, cu condiția ca această procedură de opoziție privind protejarea indicației geografice relevante a țării terțe în cauză să înceapă după data intrării în vigoare a prezentului acord.

(4) În cadrul procedurii de opoziție și al examinării menționate la articolul 14.24, fiecare parte poate avea în vedere următoarele motive pentru care nu este obligată să protejeze o denumire ca indicație geografică în anexa 14-B:

(a) denumirea respectivă ar intra în conflict cu denumirea unui soi de plante sau a unei rase de animale și, drept rezultat, este susceptibilă să inducă în eroare consumatorii cu privire la adevărata origine a produsului; și

(b) denumirea respectivă este termenul utilizat în mod obișnuit în limbajul comun, ca denumire comună a produsului în cauză.

(5) În pofida caietului de sarcini al indicației geografice menționat la alineatul (1) litera (a), pentru o perioadă de șapte ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, protecția prevăzută în prezenta subsecțiune pentru o anumită indicație geografică a Uniunii Europene, astfel cum este menționată în lista din anexa 14-B, nu exclude, în ceea ce privește produsul identificat cu indicația geografică respectivă, posibilitatea ca operațiunile de răzuire, feliere și ambalare, inclusiv porționarea și utilizarea unui ambalaj interior, să poată fi realizate pe teritoriul Japoniei, cu condiția ca produsul respectiv să fie destinat pieței japoneze, iar nu reexportării.

(6) Părțile reexaminează punerea în aplicare a dispozițiilor de la alineatul (5) în termen de maximum trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord, în vederea găsirii unei soluții acceptabile pentru ambele părți înainte de încheierea perioadei de șapte ani menționate la alineatul respectiv.

ARTICOLUL 14.26

Sfera de utilizare a indicațiilor geografice

(1) Orice persoană poate utiliza orice indicație geografică protejată în temeiul prezentei subsecțiuni, cu condiția ca această utilizare să aibă legătură cu produsele astfel cum au fost identificate de respectiva indicație geografică și în conformitate cu domeniul de aplicare al protecției prevăzut în prezentul acord.

(2) Odată ce o indicație geografică a unei părți este protejată, în temeiul prezentului acord, pe teritoriul celeilalte părți, utilizarea legitimă a respectivei denumiri protejate nu este condiționată de nicio înregistrare ca utilizator sau de nicio altă taxă pe teritoriul celeilalte părți.

ARTICOLUL 14.27

Relația cu mărcile

(1) În cazul în care o indicație geografică este protejată în temeiul prezentei subsecțiuni, fiecare parte refuză să înregistreze o marcă a cărei utilizare ar fi susceptibilă să inducă în eroare în ceea ce privește calitatea produsului, cu condiția ca cererea de înregistrare a mărcii să fie depusă după data aplicabilă pentru protecția indicației geografice pe teritoriul în cauză[1], astfel cum este menționată la alineatele (2) și (3). Mărcile înregistrate cu încălcarea dispozițiilor de la prezentul alineat se invalidează.

(2) Pentru indicațiile geografice menționate la articolul 14.24 și enumerate în anexa 14-B la data intrării în vigoare a prezentului acord, data aplicabilă pentru protecție este data intrării în vigoare a prezentului acord.

[1] În sensul alineatului (1), la examinarea cererii de înregistrare a mărcii depuse pe teritoriul unei părți după data intrării în vigoare a prezentului acord sau după data publicării unei indicații geografice în scopul manifestării opoziției, menționată la articolul 14.24, dacă această dată este ulterioară celei dintâi, se ia în considerare publicarea indicației geografice în scopul manifestării opoziției.

(3) Pentru indicațiile geografice menționate la articolul 14.30 și care nu au fost enumerate în anexa 14-B la data intrării în vigoare a prezentului acord, data aplicabilă pentru protecție este data intrării în vigoare a modificării anexei 14-B.

(4) Părțile recunosc că existența pe teritoriul unei părți a unei mărci anterioare aflate în conflict nu ar împiedica în totalitate protejarea, în temeiul prezentului acord, a unei indicații geografice ulterioare pentru produse similare pe teritoriul părții respective[1].

(5) În cazul în care s-a solicitat înregistrarea unei mărci sau în care aceasta a fost înregistrată cu bună-credință ori în cazul în care drepturile asupra unei mărci au fost dobândite prin utilizarea cu bună-credință pe teritoriul unei părți, înainte ca o indicație geografică să fie protejată în temeiul prezentului acord pe teritoriul părții respective, măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei subsecțiuni nu aduc atingere eligibilității mărcii pentru înregistrare sau validității înregistrării acesteia ori dreptului de a utiliza marca, pe baza faptului că marca respectivă este identică sau similară cu o indicație geografică.

[1] Autoritățile competente pot impune anumite condiții pentru protecția unei indicații geografice aflate în conflict cu o marcă existentă anterior.

ARTICOLUL 14.28

Asigurarea respectării protecției

Fiecare parte își autorizează autoritățile competente să ia măsuri corespunzătoare *ex officio* sau la cererea unei părți interesate, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, pentru a proteja indicațiile geografice enumerate în anexa 14-B.

ARTICOLUL 14.29

Excepții

(1) În pofida articolului 14.25 alineatul (1), o parte împiedică menținerea utilizării anterioare pe teritoriul său a unei anumite indicații geografice a celeilalte părți, care este inclusă în lista prevăzută în anexa 14-B și care identifică un produs agricol, pentru un produs similar, în ceea ce privește produse sau servicii, după o perioadă de tranziție de maximum șapte ani de la data protejării respectivei indicații geografice de către prima parte. Produsele care sunt fabricate pe teritoriul primei părți și care sunt vizate de astfel de utilizări poartă o indicație clară și vizibilă a adevăratei origini geografice.

(2) În pofida articolului 14.25 alineatul (1), cu excepția cazului în care este aplicabil articolul 24 alineatul (4) din Acordul TRIPS, o parte împiedică menținerea utilizării anterioare pe teritoriul său a unei anumite indicații geografice a celeilalte părți, care este inclusă în lista prevăzută în anexa 14-B și care identifică vinurile, spirtoasele sau alte băuturi alcoolice, pentru un produs similar, în ceea ce privește produse sau servicii, după o perioadă de tranziție de maximum cinci ani de la data protejării respectivei indicații geografice de către prima parte. Produsele care sunt fabricate pe teritoriul primei părți și care sunt vizate de astfel de utilizări poartă o indicație clară și vizibilă a adevăratei origini geografice.

(3) Fiecare parte poate stabili condițiile practice în care utilizarea menționată la alineatele (1) și (2) va fi diferențiată de indicația geografică pe teritoriul său, ținând seama de necesitatea de a evita inducerea în eroare a consumatorilor.

(4) Perioada de tranziție menționată la alineatul (1) nu se aplică dacă utilizarea indicației geografice pentru produsul în cauză, fabricat pe teritoriul celeilalte părți, astfel cum se menționează la alineatul (1), nu respectă actele cu putere de lege și actele administrative relevante, astfel cum sunt enumerate în anexa 14-A, aplicabile pe teritoriul părții respective.

(5) Nicio dispoziție din prezenta subsecțiune nu aduce atingere dreptului oricărei persoane de a utiliza, în cursul operațiunilor comerciale, propriul său nume sau numele predecesorului său în activități comerciale, cu excepția cazului în care numele respectiv este folosit într-un mod menit să inducă în eroare publicul.

ARTICOLUL 14.30

Modificarea listei indicațiilor geografice

(1) Părțile convin asupra posibilității de a modifica lista indicațiilor geografice din anexa 14-B în conformitate cu articolul 14.53 alineatele (3) și (4), după finalizarea procedurii de opoziție și după examinarea indicațiilor geografice, astfel cum se menționează la articolul 14.24, spre satisfacția ambelor părți.

(2) Articolul 14.25 alineatul (4) se aplică în ceea ce privește adăugarea unei denumiri care urmează să fie protejată ca indicație geografică în anexa 14-B.

(3) Nicio dispoziție din prezenta subsecțiune nu obligă o parte să protejeze o indicație geografică a celeilalte părți care nu este protejată sau care încetează să mai fie protejată în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative ale celeilalte părți. Fiecare parte notifică celeilalte părți faptul că o indicație geografică a încetat să mai fie protejată pe teritoriul părții de origine.

(4) La cererea unei părți, părțile se consultă în vederea modificării anexei 14-B în ceea ce privește orice aspect care afectează continuarea protecției indicațiilor geografice enumerate în anexa respectivă, pentru a găsi o soluție acceptabilă pentru ambele părți.

SUBSECȚIUNEA 4

Desene sau modele industriale[1]

ARTICOLUL 14.31

Desene sau modele industriale

(1) Fiecare parte prevede protecția modelelor sau a desenelor industriale create în mod independent, care sunt noi și originale, inclusiv a modelelor sau a desenelor unei părți a unui produs[2], indiferent dacă partea respectivă poate fi sau nu poate fi separată de produs. Această protecție este furnizată prin înregistrare și conferă titularilor un drept exclusiv, în conformitate cu dispozițiile de la prezentul articol.

[1] În scopul prezentei subsecțiuni, pentru Uniunea Europeană, „desenele sau modelele industriale” se referă la modelele sau desenele înregistrate.

[2] În sensul prezentului alineat și al alineatului 2, „produs” se interpretează ca „articol”.

(2) Un desen sau model aplicat pe sau încorporat într-un produs care constituie o parte componentă a unui produs complex este considerat ca fiind nou și original în următoarele circumstanțe[1]:

(a) dacă, după încorporarea în produsul complex, partea componentă rămâne vizibilă în cursul unei utilizări normale[2] a acestuia din urmă și

(b) în măsura în care caracteristicile vizibile ale părții componente îndeplinesc, în sine, condițiile de noutate și de originalitate.

(3) Fiecare parte poate institui excepții limitate de la protecția modelelor sau a desenelor industriale, într-un mod compatibil cu articolul 26 alineatul (2) din Acordul TRIPS.

(4) Dispozițiile de la prezentul articol nu aduc atingere niciunor dispoziții din prezentul capitol sau din actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți referitoare la alte tipuri de proprietate intelectuală, inclusiv aspectele neînregistrate ale produselor, mărcile sau alte semne distinctive și brevetele.

---

1 Ca o alternativă la circumstanțele prevăzute la literele (a) și (b), o parte poate considera că un model sau un desen aplicat pe sau încorporat într-un produs care constituie o parte componentă a unui produs complex este nou și original în circumstanțele prevăzute în actele sale cu putere de lege și în actele sale administrative.

2 În scopul prezentului alineat, „utilizare normală” înseamnă utilizarea de către utilizatorul final, excluzând întreținerea, lucrările de service sau reparațiile.

(5) Fiecare parte se asigură că titularul unui model sau desen industrial protejat are cel puțin dreptul de a împiedica terții care nu beneficiază de consimțământul titularului să fabrice, să vândă, să importe sau să exporte articole care poartă sau reprezintă un model sau un desen identic sau similar cu cel protejat, atunci când o astfel de acțiune este realizată în scopuri comerciale.

(6) Fiecare parte prevede că solicitantul înregistrării unui model sau desen industrial poate solicita autorității competente să păstreze modelul sau desenul nepublicat pentru o perioadă stabilită de către solicitant, care să nu depășească perioada prevăzută în actele cu putere de lege și în actele administrative ale părții respective.

(7) Fiecare parte se asigură că durata totală a protecției disponibile pentru modelele și desenele industriale este de minimum 20 de ani.

SUBSECȚIUNEA 5

Aspectul neînregistrat al produselor

ARTICOLUL 14.32

Aspectul neînregistrat al produselor

(1) Părțile recunosc că aspectul produselor poate fi protejat prin intermediul legislației privind modelele sau desenele industriale, drepturile de autor sau prevenirea concurenței neloiale.

(2) Fiecare parte prevede mijloace juridice pentru prevenirea utilizării aspectului neînregistrat al unui produs, în cazul în care această utilizare este rezultatul copierii aspectului neînregistrat al produsului respectiv, în măsura prevăzută în actele cu putere de lege și în actele administrative ale părții în cauză. Această utilizare include cel puțin oferirea spre vânzare, introducerea pe piață, importul sau exportul produsului[1].

(3) Durata protecției disponibile pentru aspectul neînregistrat al unui produs este de cel puțin trei ani, în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative respective ale părților.

[1] În sensul prezentului articol, „copiere”, „aspecte”, „oferire” și „introducere pe piață” pot fi considerate de o parte ca fiind sinonime cu „imitare”, „configurare”, „prezentare” și, respectiv, „vânzare”.

SUBSECȚIUNEA 6

Brevete

ARTICOLUL 14.33

Brevete

(1) Fiecare parte se asigură că un brevet îi conferă titularului său următoarele drepturi exclusive:

(a) în cazul în care obiectul brevetului este un produs, dreptul de a împiedica terții care nu beneficiază de consimțământul titularului să fabrice, să utilizeze, să ofere spre vânzare[1], să vândă sau să importe în aceste scopuri produsul în cauză; și

(b) în cazul în care obiectul brevetului este un proces, dreptul de a împiedica terții care nu beneficiază de consimțământul titularului să utilizeze procesul respectiv și să utilizeze, să ofere spre vânzare, să vândă sau să importe în aceste scopuri cel puțin produsul obținut în mod direct prin procesul în cauză.

[1] În sensul prezentului alineat, „oferirea spre vânzare” poate include exportul.

(2) Fiecare parte poate institui excepții limitate de la drepturile exclusive conferite de un brevet, cu condiția ca aceste excepții să nu intre în conflict în mod nerezonabil cu exploatarea normală a brevetului respectiv și să nu aducă prejudicii nerezonabile intereselor legitime ale titularului brevetului, ținând seama de interesele legitime ale terților.

(3) Părțile recunosc importanța creării unui sistem unitar de protecție a brevetelor, inclusiv a unui sistem judiciar unitar, pe teritoriile lor respective.

(4) Părțile continuă să coopereze pentru a consolida armonizarea dreptului material internațional privind brevetele, printre altele în ceea ce privește perioada de grație, drepturile utilizatorilor anteriori și publicarea cererilor de brevete în curs de examinare.

(5) Părțile acordă atenția cuvenită cooperării în vederea consolidării utilizării reciproce a rezultatelor căutărilor și examinărilor, precum cea bazată pe Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor, și a oricărui alt tip de utilizare[1], astfel încât să li se permită solicitanților să obțină brevetele într-un mod eficient și rapid, fără a aduce atingere examinării de fond în cea ce privește brevetele aplicată de fiecare parte.

[1] Această utilizare o poate include pe cea bazată pe inițiativele privind schimbul de informații în vederea accelerării procedurii de examinare a cererilor de brevet (*Patent Prosecution Highway*).

ARTICOLUL 14.34

Brevetele și sănătatea publică

(1) Părțile recunosc importanța Declarației de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, adoptată la 14 noiembrie 2001 de Conferința ministerială a OMC. În interpretarea și exercitarea drepturilor și obligațiilor care decurg din prezentul capitol, părțile asigură coerența cu această declarație.

(2) Părțile respectă Decizia Consiliului General al OMC din 30 august 2003 privind punerea în aplicare a punctului 6 din Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică și contribuie la punerea în aplicare a acestei decizii.

ARTICOLUL 14.35

Prelungirea perioadei de protecție conferită de un brevet produselor farmaceutice[1] și produselor chimice agricole[2]

În ceea ce privește brevetele acordate pentru invenții legate de produsele farmaceutice sau de produsele chimice agricole, fiecare parte instituie, sub rezerva termenelor și a condițiilor din actele sale cu putere de lege și din actele sale administrative aplicabile, o perioadă de protecție compensatorie pentru perioada în cursul căreia invenția brevetată nu poate fi exploatată din cauza procesului de aprobare a comercializării. Începând de la data semnării prezentului acord, fiecare parte stipulează în actele sale cu putere de lege și în actele sale administrative relevante că perioada compensatorie maximă este de cinci ani[3].

1 Pentru Uniunea Europeană, „produse farmaceutice” se referă, în prezentul articol, la medicamente, astfel cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente.

2 Pentru Uniunea Europeană, „produse chimice agricole” se referă, în prezentul articol, la produsele fitosanitare, astfel cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare.

3 În Uniunea Europeană este posibilă o prelungire suplimentară cu șase luni în cazul unor medicamente care au făcut obiectul unor studii pediatrice și cu condiția ca rezultatele studiilor respective să se reflecte în informațiile referitoare la produs.

SUBSECȚIUNEA 7

Secrete comerciale și testele sau alte date nepublicate

ARTICOLUL 14.36

Domeniul de aplicare al protecției secretelor comerciale

(1) Fiecare parte asigură, în actele sale cu putere de lege și în actele sale administrative, o protecție eficientă și adecvată a secretelor comerciale, în conformitate cu articolul 39 alineatul (2) din Acordul TRIPS.

(2) În sensul prezentului articol și al secțiunii C subsecțiunea 3:

(a) „secret comercial” înseamnă informații care:

(i) sunt secrete în sensul că nu sunt, ca întreg sau astfel cum se prezintă sau se articulează elementele acestora, cunoscute la nivel general sau ușor accesibile persoanelor din cercurile care se ocupă, în mod normal, de tipul de informații în cauză;

(ii) au valoare comercială prin faptul că sunt secrete; și

(iii) au făcut obiectul unor măsuri rezonabile, în circumstanțele date, luate de către persoana care deține în mod legal controlul asupra informațiilor respective, pentru a fi păstrate secrete; și

(b) „deținătorul secretului comercial” înseamnă orice persoană ce deține în mod legal controlul asupra unui secret comercial.

(3) În scopul prezentului articol și al secțiunii C subsecțiunea 3, fiecare parte prevede, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, că cel puțin următoarele comportamente sunt considerate drept contravenind practicilor comerciale loiale:

(a) dobândirea unui secret comercial fără acordul deținătorului secretului comercial, ori de câte ori este săvârșită prin mijloace ilegale sau, alternativ, prin accesul neautorizat, însușirea sau copierea oricăror documente, obiecte, materiale, substanțe sau fișiere electronice care se află în mod legal sub controlul deținătorului secretului comercial și care conțin secretul comercial sau din care poate fi dedus secretul comercial;

(b) utilizarea sau divulgarea unui secret comercial ori de câte ori este săvârșită fără acordul deținătorului secretului comercial, de o persoană despre care se constată că îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

(i) a dobândit secretul comercial într-unul dintre modurile menționate la litera (a);

(ii) încalcă un acord de confidențialitate sau orice altă obligație de a nu divulga secretul comercial, cu intenția de a realiza un profit necuvenit sau de a cauza daune deținătorului secretului comercial; sau

(iii) încalcă o obligație contractuală sau orice altă obligație de a limita utilizarea secretului comercial, cu intenția de a realiza un profit necuvenit sau de a cauza daune deținătorului secretului comercial; și

(c) dobândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial, ori de câte ori este săvârșită de o persoană care, în momentul dobândirii, utilizării sau divulgării, avea cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință[1], în circumstanțele date, de faptul că secretul comercial a fost obținut, direct sau indirect, de la o altă persoană care a divulgat secretul comercial într-unul din modurile menționate la litera (b), inclusiv în cazul în care o persoană a influențat o altă persoană să săvârșească acțiunile menționate la litera (b).

(4) Nicio dispoziție din prezenta subsecțiune nu obligă o parte să considere vreunul dintre următoarele comportamente drept contravenind practicilor comerciale loiale sau să facă din comportamentele respective obiectul măsurilor, procedurilor și al măsurilor reparatorii menționate în secțiunea C subsecțiunea 3:

(a) descoperirea sau crearea independentă, de către o persoană, a informațiilor relevante;

[1] În sensul prezentului articol, o parte poate interpreta sintagma „ar fi trebuit să aibă cunoștință” drept „a comis un act de neglijență gravă prin faptul că nu a știut”.

(b) ingineria inversă a unui produs de către o persoană care se află în mod legal în posesia acestuia și căreia nu i se aplică nicio obligație valabilă din punct de vedere legal de a limita dobândirea informațiilor relevante;

(c) dobândirea, utilizarea sau divulgarea de informații impusă sau permisă de actele cu putere de lege și de actele administrative relevante ale părții în cauză;

(d) utilizarea de către angajați a experienței și a competențelor lor dobândite în mod onest în cursul desfășurării normale a activității lor profesionale; sau

(e) divulgarea de informații în exercitarea dreptului la libera expresie și la libera informare.

ARTICOLUL 14.37

Tratamentul datelor de testare în cadrul procedurii de aprobare a comercializării

(1) Fiecare parte împiedică persoanele care solicită aprobarea comercializării pentru produse farmaceutice[1] care utilizează ingrediente farmaceutice active noi să se bazeze pe sau să facă trimitere la date de testare sau de altă natură nepublicate, prezentate autorității sale competente de primul solicitant, pentru o anumită perioadă de timp începând cu data aprobării cererii respective. Începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, fiecare parte stipulează în actele sale cu putere de lege și în actele sale administrative relevante că această perioadă de timp este de minimum șase ani.

[1] Pentru Uniunea Europeană, „produse farmaceutice” se referă, în prezentul articol, la medicamente, astfel cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente.

(2) Dacă o parte impune, drept condiție pentru aprobarea comercializării produselor chimice agricole[1] care utilizează substanțe chimice noi, prezentarea unor date de testare sau de altă natură care sunt nepublicate și a căror generare implică un efort considerabil, partea respectivă se asigură că, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative relevante, persoanele care solicită aprobarea comercializării sunt fie:

(a) împiedicate să se bazeze pe sau să facă trimitere la astfel de date prezentate autorității sale competente de către primul solicitant, pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu data aprobării cererii respective; fie

(b) obligate, în general, să prezinte întregul set de date de testare, chiar și în cazurile în care a existat o cerere anterioară pentru același produs, pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu data aprobării cererii anterioare.

[1] Pentru Uniunea Europeană, „produse chimice agricole” se referă, în prezentul articol, la produsele fitosanitare, astfel cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare.

SUBSECȚIUNEA 8

Noi soiuri de plante

ARTICOLUL 14.38

Noi soiuri de plante

Fiecare parte prevede protecția noilor soiuri aparținând tuturor genurilor și speciilor de plante, în conformitate cu drepturile și obligațiile care îi revin în temeiul Convenției UPOV din 1991.

SUBSECȚIUNEA 9

Concurența neloială

ARTICOLUL 14.39

Concurența neloială

(1) Fiecare parte prevede un mecanism eficace de protecție împotriva actelor de concurență neloială, în conformitate cu Convenția de la Paris[1].

[1] Pentru mai multă certitudine, părțile înțeleg că articolul 10a din Convenția de la Paris acoperă actele de concurență neloială în legătură cu prestarea de servicii în conformitate cu actele lor cu putere de lege și cu actele lor administrative respective.

(2) În legătură cu sistemele respective ale Uniunii Europene și Japoniei privind gestionarea numelor lor de domenii pentru domeniile naționale de nivel superior (ccTLD)[1], părțile pun la dispoziție măsuri reparatorii adecvate[2], în conformitate cu actele lor cu putere de lege și cu actele lor administrative respective, cel puțin în cazurile în care o persoană înregistrează sau deține, cu rea-credință și cu intenția de a profita, un nume de domeniu identic sau similar cu o marcă.

(3) Fiecare parte prevede un mecanism eficace de protecție împotriva utilizării neautorizate a mărcilor, prin punerea în aplicare a articolului 6f alineatul (2) din Convenția de la Paris.

---

1 Pentru mai multă certitudine, pentru Uniunea Europeană, prezentul alineat se aplică numai numelor de domenii „.eu”.

2 Părțile înțeleg că astfel de măsuri reparatorii pot include, printre altele, revocarea, anularea și transferul numelui de domeniu înregistrat, ordonanță președințială împotriva persoanei care a înregistrat numele de domeniu sau care deține numele de domeniu înregistrat și împotriva registrului de nume de domenii sau daune-interese împotriva persoanei care a înregistrat sau care deține numele de domeniu.

SECȚIUNEA C

Asigurarea respectării legii

SUBSECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

ARTICOLUL 14.40

Asigurarea respectării legii – dispoziții generale

(1) Părțile își reafirmă angajamentele asumate în temeiul Acordului TRIPS, în special al părții III a acestuia. Fiecare parte prevede măsurile, procedurile și măsurile reparatorii complementare prezentate în continuare[1], care sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Măsurile, procedurile și măsurile reparatorii sunt corecte și echitabile și nu presupun o complexitate inutilă sau costuri inutile, termene nerezonabile sau întârzieri nejustificate.

[1] Fără a aduce atingere măsurilor, procedurilor și măsurile reparatorii de natură civilă și administrativă prevăzute în prezentul capitol, o parte poate să instituie alte sancțiuni adecvate în cazul încălcării drepturilor de proprietate intelectuală.

(2) Măsurile, procedurile și măsurile reparatorii menționate la alineatul (1) sunt eficace, proporționale și disuasive[1] și se aplică astfel încât să se evite crearea de bariere în calea comerțului legitim și să se instituie garanții împotriva utilizării lor abuzive.

(3) Fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru:

(a) a încuraja înființarea de grupuri consultative publice sau private, care să abordeze cel puțin problemele legate de contrafacere și de piraterie; și

(b) a asigura coordonarea internă între autoritățile sale competente responsabile cu asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și a facilita acțiunile comune întreprinse de aceste autorități, în funcție de resursele lor disponibile.

ARTICOLUL 14.41

Persoane eligibile

Fiecare parte recunoaște ca fiind îndreptățite să solicite aplicarea măsurilor, a procedurilor și a măsurilor reparatorii menționate în prezenta secțiune următoarele persoane:

(a) titularii de drepturi de proprietate intelectuală, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative;

[1] În sensul prezentului articol, „disuasiv” poate fi considerat de o parte ca fiind sinonim cu „mijloc de descurajare” în temeiul articolului 41 din Acordul TRIPS.

(b) deținătorii de secrete comerciale menționați la articolul 14.36; și

(c) toate celelalte persoane și entități, în măsura în care acest lucru este permis de actele sale cu putere de lege și de actele sale administrative și în conformitate cu acestea.

SUBSECȚIUNEA 2

Asigurarea respectării legii – măsuri reparatorii de natură civilă[1] [2]

ARTICOLUL 14.42

Măsuri pentru conservarea elementelor de probă

(1) Autoritățile judiciare ale fiecărei părți sunt abilitate să dispună măsuri provizorii prompte și eficace pentru a conserva elementele de probă relevante în ceea ce privește presupusa încălcare, în conformitate cu procedurile de asigurare a protecției informațiilor confidențiale, după caz.

---

1 Prezenta subsecțiune se aplică drepturilor de proprietate intelectuală descrise în secțiunea B subsecțiunile 1-9, cu excepția subsecțiunii 7.

2 În ceea ce privește Japonia, asigurarea respectării legislației la nivel civil în privința indicațiilor geografice va fi prevăzută în cadrul domeniului de aplicare al articolului 10a din Convenția de la Paris și al articolului 22 din Acordul TRIPS.

(2) Autoritățile judiciare ale fiecărei părți sunt abilitate să adopte măsuri provizorii *inaudita altera parte*, atunci când este cazul, în special dacă o eventuală întârziere este susceptibilă să cauzeze un prejudiciu ireparabil titularului dreptului sau dacă există un risc de distrugere a elementelor de probă care poate fi dovedit.

(3) În caz de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală, fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare în materie civilă, autoritățile sale judiciare sunt abilitate să dispună confiscarea sau alte măsuri de luare în custodie a mărfurilor, materialelor și echipamentelor suspecte care au legătură cu încălcarea, precum și a documentelor justificative, fie originale, fie copii, care au legătură cu încălcarea.

ARTICOLUL 14.43

Dreptul la informare

Fără a aduce atingere legislației naționale care reglementează privilegiile, protecția confidențialității surselor de informații sau prelucrarea datelor cu caracter personal, fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare în materie civilă privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile sale judiciare sunt abilitate, la cererea justificată a titularului dreptului, să dispună autorului încălcării sau presupusului autor al încălcării să furnizeze titularului dreptului sau autorităților judiciare, cel puțin în scopul colectării de dovezi, informații relevante, astfel cum se prevede în actele cu putere de lege și în actele administrative aplicabile ale părții respective, pe care autorul încălcării sau presupusul autor al încălcării le deține sau le controlează. Astfel de informații pot include informații privind orice persoană implicată în orice aspect al încălcării sau al presupusei încălcări și privind mijloacele de producție sau canalele de distribuție ale mărfurilor sau serviciilor în cauză, inclusiv identificarea persoanelor terțe despre care se presupune că sunt implicate în producția și distribuirea mărfurilor sau serviciilor respective, precum și identificarea canalelor de distribuire a acestora.

ARTICOLUL 14.44

Măsuri provizorii și asigurătorii

(1) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare pot, la cererea reclamantului, să emită împotriva presupusului autor al încălcării o ordonanță președințială menită să prevină orice încălcare iminentă a unui drept de proprietate intelectuală sau să interzică, cu titlu provizoriu și, dacă este cazul, sub rezerva plății unor daune cominatorii, în cazul în care actele sale cu putere de lege și actele sale administrative prevăd acest lucru, ca presupusele încălcări ale dreptului respectiv să continue sau să condiționeze continuarea lor de constituirea unor garanții destinate să asigure despăgubirea titularului dreptului. De asemenea, o ordonanță președințială poate fi emisă, în aceeași condiții dacă este cazul, împotriva unui terț[1] asupra căruia autoritatea judiciară relevantă își exercită competența și ale cărui servicii sunt utilizate pentru încălcarea unui drept de proprietate intelectuală.

(2) De asemenea, se poate emite o ordonanță președințială în vederea confiscării sau a predării mărfurilor asupra cărora există o suspiciune privind încălcarea unui drept de proprietate intelectuală, astfel încât să se împiedice introducerea sau circulația lor în circuitele comerciale.

[1] În sensul prezentului articol, o parte poate dispune că termenul „terț” include un intermediar.

(3) În cazul unei presupuse încălcări săvârșite la scară comercială, fiecare parte se asigură că, dacă reclamantul dovedește că există circumstanțe susceptibile de a pune în pericol recuperarea prejudiciului, autoritățile sale judiciare pot dispune sechestrul asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale presupusului autor al încălcării, inclusiv blocarea conturilor bancare și a altor active ale acestuia.

ARTICOLUL 14.45

Măsuri corective

(1) Fiecare parte se asigură că, la cererea reclamantului și fără a aduce atingere daunelor-interese datorate titularului dreptului ca urmare a încălcării săvârșite, autoritățile sale judiciare pot dispune cel puțin scoaterea definitivă din circuitele comerciale sau distrugerea, cu excepția unor circumstanțe excepționale, a mărfurilor despre care s-a constatat că încalcă un drept de proprietate intelectuală, fără niciun fel de despăgubire. Dacă este cazul, autoritățile judiciare pot, de asemenea, să dispună distrugerea materialelor și a echipamentelor utilizate cu preponderență pentru crearea sau fabricarea bunurilor respective.

(2) Autoritățile judiciare ale fiecărei părți sunt abilitate să dispună ca măsurile respective să fie puse în aplicare pe cheltuiala autorului încălcării, cu excepția cazului în care se invocă motive speciale care să împiedice acest lucru.

ARTICOLUL 14.46

Ordonanțele președințiale

Fiecare parte se asigură că, dacă o hotărâre judecătorească constată o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile sale judiciare pot emite o ordonanță președințială vizând să interzică continuarea încălcării, împotriva autorului încălcării, precum și, dacă este cazul, împotriva unui terț[1] asupra căruia autoritatea judiciară competentă își exercită jurisdicția și ale cărui servicii sunt utilizate pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală.

ARTICOLUL 14.47

Daunele-interese

(1) Fiecare parte prevede că, în cadrul procedurilor judiciare în materie civilă, autoritățile sale judiciare sunt abilitate să dispună ca autorul încălcării care, în cunoștință de cauză sau având motive rezonabile pentru a fi în cunoștință de cauză, s-a angajat activități de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală să plătească titularului dreptului daune-interese adecvate pentru a compensa prejudiciul pe care acesta l-a suferit ca urmare a încălcării săvârșite.

[1] În sensul prezentului articol, o parte poate dispune că termenul „terț” include un intermediar.

(2) În determinarea valorii daunelor-interese cauzate de încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare ale fiecărei părți pot lua în considerare, printre altele, orice măsură legitimă privind valoarea care poate fi prezentată de titularul dreptului, inclusiv pierderile de profit.

(3) O parte poate prevedea în actele sale cu putere de lege și în actele sale administrative prezumții[1] pentru determinarea valorii daunelor-interese menționate la alineatul (1).

[1] Acestea pot include o prezumție conform căreia valoarea daunelor este:
(a) cel puțin egală cu suma pe care titularul dreptului ar fi fost îndreptățit să o primească pentru exercitarea drepturilor sale de proprietate intelectuală, care poate include redevențe rezonabile, pentru a despăgubi un titular de drepturi pentru utilizarea neautorizată a proprietății sale intelectuale;
(b) egală cu profiturile realizate de autorul încălcării ca urmare a săvârșirii actului încălcării; sau
(c) egală cu cantitatea de mărfuri care încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale titularului dreptului și care sunt transferate în fapt unor terți, înmulțită cu valoarea profitului pe unitate de mărfuri care ar fi fost vândută de titularul drepturilor dacă nu ar fi fost săvârșit actul încălcării.

ARTICOLUL 14.48

Costuri

Fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare, atunci când este cazul, sunt abilitate să dispună, la încheierea procedurilor judiciare în materie civilă privind încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală, ca partea care are câștig de cauză să obțină de la partea care pierde plata cheltuielilor sau a taxelor judiciare și a onorariilor de avocat corespunzătoare sau a oricăror alte cheltuieli prevăzute în actele cu putere de lege și în actele administrative ale părții respective.

ARTICOLUL 14.49

Prezumția calității de autor sau de titular al dreptului

(1) Fiecare parte se asigură că este suficient ca numele autorului unei opere literare sau artistice să figureze pe operă în modul obișnuit pentru ca acesta să fie considerat autor, până la proba contrară, și pentru a i se permite, prin urmare, să inițieze acțiuni în constatarea încălcării drepturilor sale.

(2) O parte poate aplica alineatul (1) *mutatis mutandis* și titularilor drepturilor conexe drepturilor de autor în ceea ce privește obiectul protejat.

SUBSECȚIUNEA 3

Asigurarea respectării protecției împotriva însușirii abuzive a secretelor comerciale

ARTICOLUL 14.50

Proceduri și măsuri reparatorii în materie civilă

(1) Fiecare parte prevede proceduri judiciare și măsuri reparatorii adecvate în materie civilă pentru ca orice deținător de secrete comerciale să poată preveni dobândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial și să poată obține reparații pentru astfel de acțiuni ori de câte ori acestea sunt realizate într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale.

(2) Fiecare parte prevede, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, că autoritățile sale judiciare sunt abilitate să dispună că părțile, avocații lor și alte persoane care participă la procedurile judiciare relevante în materie civilă nu au dreptul să utilizeze sau să divulge niciun secret comercial sau presupus secret comercial pe care autoritățile judiciare l-au calificat drept confidențial[1], ca răspuns la o cerere motivată corespunzător a unei părți interesate, și de care părțile, avocații sau celelalte persoane în cauză au luat cunoștință în urma participării lor la respectivele proceduri judiciare în materie civilă.

(3) În cadrul procedurilor judiciare relevante în materie civilă, fiecare parte prevede că autoritățile sale judiciare sunt abilitate cel puțin:

(a) să emită o ordonanță președințială pentru a preveni dobândirea, utilizarea sau divulgarea secretelor comerciale într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale;

(b) să dispună ca persoana care avea cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință[2] că dobândește, utilizează sau divulgă un secret comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale să plătească deținătorului secretului comercial daune-interese adecvate, stabilite în funcție de prejudiciul real suferit ca urmare a dobândirii, a utilizării sau a divulgării în modul respectiv a secretului comercial;

---

1 Pentru mai multă certitudine, o parte poate prevedea că autoritățile sale judiciare pot califica un secret comercial drept confidențial prin intermediul unei ordonanțe conservatorii.

2 În sensul prezentului articol, o parte poate interpreta sintagma „ar fi trebuit să aibă cunoștință” drept „a comis un act de neglijență gravă prin faptul că nu a știut”.

(c) să ia măsuri specifice pentru a proteja confidențialitatea oricărui secret comercial sau presupus secret comercial prezentat în cadrul procedurilor judiciare în materie civilă privind presupusa dobândire, utilizare și divulgare a unui secret comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale. Aceste măsuri specifice pot include, în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative ale fiecărei părți, posibilitatea de a restricționa, în totalitate sau parțial, accesul la anumite documente; de a restricționa accesul la ședințele de judecată și la înregistrările sau transcrierile aferente acestora; și de a pune la dispoziție versiuni neconfidențiale ale unor hotărâri judecătorești, din care au fost eliminate sau ocultate pasajele care conțin secrete comerciale; și

(d) să impună sancțiuni părților, avocaților lor și altor persoane care participă la procedurile judiciare în materie civilă, pentru încălcarea hotărârilor judecătorești menționate la alineatul (2) privind protecția unui secret comercial sau a unui presupus secret comercial prezentat în cadrul procedurilor respective.

(4) O parte nu este obligată să prevadă procedurile judiciare și măsurile reparatorii în materie civilă menționate la articolul (1) în cazul în care sunt săvârșite fapte care contravin practicilor comerciale loiale, în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative relevante ale părții respective, cu scopul de a dezvălui abateri, fapte ilegale sau activități ilegale ori în scopul protejării unui interes legitim recunoscut prin lege.

SUBSECȚIUNEA 4

Asigurarea respectării legii – măsuri la frontieră

ARTICOLUL 14.51

Asigurarea respectării legii – măsuri la frontieră

(1) În ceea ce privește mărfurile importate sau exportate[1], fiecare parte adoptă sau menține proceduri prin care un titular de drepturi poate prezenta cereri în care să solicite autorității vamale a părții respective să suspende acordarea liberului de vamă mărfurilor suspectate de încălcarea drepturilor legate de mărci, a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, a drepturilor legate de indicațiile geografice[2], de brevete, de modelele utilitare, de modelele sau desenele industriale și de soiurile de plante (denumite în continuare, în prezentul articol, „mărfuri suspecte”), sau să rețină aceste mărfuri pe teritoriul său vamal.

1 În sensul prezentului articol, „mărfuri importate sau exportate” înseamnă, pentru Uniunea Europeană, mărfuri aflate sub control vamal, care sunt introduse în sau scoase de pe teritoriul său vamal sau sunt depozitate temporar pe teritoriul respectiv, care sunt plasate sub un regim vamal sau reexportate.

2 În ceea ce privește indicațiile geografice, Japonia poate respecta obligațiile care îi revin în temeiul prezentului articol prin instituirea unor măsuri administrative vizând să prevină furnizarea pe piața sa internă, de către autoritățile sale competente corespunzătoare, a mărfurilor suspecte, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative.

(2) Fiecare parte instituie sisteme electronice pentru gestionarea, de către autoritatea sa vamală, a cererilor menționate la alineatul (1), odată ce acestea au fost aprobate sau înregistrate.

(3) Autoritatea vamală a fiecărei părți decide cu privire la aprobarea sau înregistrarea cererilor menționate la alineatul (1) într-o perioadă de timp rezonabilă începând cu data prezentării acestora.

(4) Fiecare parte prevede că cererile menționate la alineatul (1) se aplică mai multor transporturi.

(5) În ceea ce privește mărfurile importate sau exportate, autoritatea vamală a fiecărei părți este abilitată să acționeze din proprie inițiativă pentru a suspenda acordarea liberului de vamă mărfurilor suspecte sau pentru a reține aceste mărfuri pe teritoriul său vamal[1].

[1] În sensul prezentului alineat, Japonia poate institui sancțiuni care să se aplice în cazurile de tranzit vamal sau de transbordare a mărfurilor care fac obiectul încălcării. În acest scop,
(a) „tranzit vamal” înseamnă regimul vamal sub care mărfurile sunt transportate sub control vamal de la un birou vamal la altul; și
(b) „transbordare” înseamnă regimul vamal sub care mărfurile sunt transferate sub control vamal de la mijlocul de transport care le importă la mijlocul de transport care le exportă, în interiorul zonei unui birou vamal care este atât biroul de import, cât și biroul de export.

(6) Articolul 4.9 se referă la depistarea mărfurilor suspecte menționate la prezentul articol.

(7) Fără a aduce atingere actelor sale cu putere de lege și actelor sale administrative legate de protecția vieții private sau de confidențialitatea informațiilor, o parte poate să își abiliteze autoritatea vamală să furnizeze unui titular de drepturi informații cu privire la mărfuri, inclusiv o descriere a acestora și cantitățile în cauză și, dacă sunt cunoscute, numele și adresa expeditorului, ale importatorului, ale exportatorului sau ale destinatarului, precum și țara de origine a mărfurilor pentru care a fost suspendată acordarea liberului de vamă sau care au fost reținute.

(8) O parte poate adopta sau menține proceduri prin care autoritățile sale competente pot determina, în cursul unei perioade de timp rezonabile de la inițierea procedurilor descrise la alineatele (1) și (5), dacă mărfurile suspecte fac obiectul unei încălcări. Într-un astfel de caz, autoritățile competente sunt abilitate să dispună distrugerea mărfurilor ca urmare a determinării faptului că mărfurile fac obiectul unei încălcări. O parte poate institui proceduri care să permită distrugerea mărfurilor suspecte fără a fi necesară determinarea oficială a încălcării, în cazul în care persoanele implicate sunt de acord cu distrugerea sau nu se opun acesteia.

(9) Dacă o parte solicită titularilor de drepturi să suporte costurile aferente depozitării sau distrugerii mărfurilor pentru care s-a suspendat acordarea liberului de vamă sau care au fost reținute în conformitate cu alineatele (1) și (5), costurile respective corespund serviciilor prestate pentru depozitarea sau distrugerea mărfurilor.

(10) Aplicarea prezentului articol nu este obligatorie în cazul importului de mărfuri introduse pe piață într-o altă țară de către titularul dreptului sau cu consimțământul acestuia. O parte poate exclude de la aplicarea prezentului articol cantitățile mici de mărfuri de natură necomercială aflate în bagajele personale ale călătorilor.

(11) Consultările menționate la articolul 4.3 alineatul (4) vizează și măsurile la frontieră impuse de autoritatea vamală a fiecărei părți în temeiul prezentului articol.

(12) Autoritățile vamale ale părților pot coopera cu privire la măsurile la frontieră luate împotriva încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală reglementate de prezenta subsecțiune.

(13) Fără a aduce atingere atribuțiilor Comitetului pentru proprietatea intelectuală menționat la articolul 14.53, Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale menționat la articolul 4.14 poate lua în considerare posibilitatea de a coopera în privința următoarelor aspecte:

(a) schimbul de informații generale privind confiscarea mărfurilor care fac obiectul unei încălcări sau a mărfurilor suspecte; și

(b) organizarea unui dialog pe teme specifice de interes comun privind:

(i) informații generale referitoare la utilizarea sistemelor de gestionare a riscurilor în contextul depistării mărfurilor suspecte; și

(ii) informații generale privind analiza riscurilor în contextul luptei împotriva mărfurilor care fac obiectul unor încălcări.

SECȚIUNEA D

Cooperare și mecanisme instituționale

ARTICOLUL 14.52

Cooperarea

(1) Părțile, recunoscând importanța crescândă a protecției proprietății intelectuale în contextul promovării în continuare a comerțului și a investițiilor dintre ele, cooperează în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv prin schimbul de informații cu privire la relațiile unei părți cu țări terțe în chestiuni privind proprietatea intelectuală, în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative respective ale părților și sub rezerva resurselor lor disponibile.

(2) În sensul alineatului (1), cooperarea poate include schimbul de informații, schimbul de experiență și de competențe, precum și orice altă formă de cooperare sau orice activități convenite de către părți. Această cooperare poate viza sectoare precum:

(a) evoluția politicilor naționale și internaționale în materie de proprietate intelectuală;

(b) sistemele de administrare și de înregistrare a proprietății intelectuale;

(c) educația și sensibilizarea legate de proprietatea intelectuală;

(d) aspecte privind proprietatea intelectuală importante pentru:

(i) întreprinderile mici și mijlocii;

(ii) activitățile din domeniul științei, tehnologiei și inovării: și

(iii) generarea, transferul și diseminarea tehnologiei;

(e) politicile care implică utilizarea proprietății intelectuale în scopul cercetării, al inovării și al creșterii economice;

(f) punerea în aplicare a acordurilor multilaterale privind proprietatea intelectuală, precum cele încheiate sau administrate sub auspiciile OMPI;

(g) asistența tehnică pentru țările în curs de dezvoltare;

(h) cel mai bune practici, proiecte și programe legate de lupta împotriva încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală; și

(i) explorarea posibilității de a realiza eforturi suplimentare comune în vederea combaterii încălcării drepturilor de proprietate intelectuală la nivel mondial.

(3) Părțile depun eforturi pentru a coopera în ceea ce privește activitățile menite să amelioreze cadrul de reglementare în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv prin încurajarea ratificării altor acordurilor internaționale existente și prin promovarea a armonizării, a administrării și a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, la nivel internațional, precum și în cea ce privește activitățile desfășurate în cadrul organizațiilor internaționale, inclusiv OMC și OMPI.

ARTICOLUL 14.53

Comitetul pentru proprietatea intelectuală

(1) Comitetul pentru proprietatea intelectuală, instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare, în prezentul articol, „comitetul”), este responsabil pentru punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

(2) Comitetul are următoarele funcții:

(a) analizează și monitorizează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol;

(b) face schimb de informații privind evoluțiile legislative și de politică din domeniul indicațiilor geografice și orice alt aspect de interes reciproc din acest domeniu, inclusiv orice aspect legat de cerințele aplicabile privind caietele de sarcini ale indicațiilor geografice enumerate în anexa 14-B în ceea ce privește protecția lor în temeiul prezentului acord;

(c) discută orice aspecte legate de proprietatea intelectuală, în scopul consolidării protecției proprietății intelectuale și al asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, precum și de promovarea unei administrări eficiente și transparente a sistemelor de proprietate intelectuală;

(d) adresează Comitetului mixt rapoarte privind constatările sale și rezultatele discuțiilor purtate; și

(e) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b).

(3) La cererea unei părți, comitetul adresează Comitetului mixt recomandări cu privire la modificările anexelor 14-A și 14-B.

(4) Fiecare parte examinează orice cerere din partea celeilalte părți privind modificarea anexei 14-B, în conformitate cu articolul 14.30.

(5) Comitetul poate invita reprezentanți ai entităților relevante, altele decât părțile, inclusiv din sectorul privat, care dețin expertiza necesară relevantă pentru aspectele care urmează să fie discutate.

ARTICOLUL 14.54

Excepții privind securitatea

În sensul prezentului capitol, articolul 73 din Acordul TRIPS este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 14.55

Soluționarea litigiilor

Articolul 14.52 nu face obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

CAPITOLUL 15

GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

ARTICOLUL 15.1

Obiective

(1) Părțile recunosc importanța unui cadru eficace de guvernanță corporativă pentru realizarea creșterii economice prin intermediul unor piețe funcționale și al unor sisteme financiare solide, bazate pe transparență, eficiență, încredere și integritate.

(2) Fiecare parte ia măsurile corespunzătoare în vederea elaborării unui cadru eficace de guvernanță corporativă pe teritoriul său, recunoscând că măsurile respective vor atrage și vor încuraja investițiile prin sporirea încrederii investitorilor și prin îmbunătățirea competitivității, ceea ce va permite fructificarea la maximum a oportunităților oferite de angajamentele asumate de părți în privința accesului la piață.

(3) Fără a limita capacitatea fiecărei părți de a-și elabora propriul cadru juridic, instituțional și de reglementare în legătură cu guvernanța corporativă a societăților cotate la bursă, părțile se angajează să respecte principiile și să adere la dispozițiile prezentului capitol în măsura în care acestea facilitează accesul reciproc la piețe, astfel cum se prevede în prezentul acord.

(4) Părțile cooperează în chestiuni referitoare la elaborarea unui cadru eficace de guvernanță corporativă care intră sub incidența prezentului capitol.

ARTICOLUL 15.2

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „consiliu de administrație” înseamnă organismul director al unei societăți cotate la bursă, care deține autoritate decizională în privința supravegherii operațiunilor societății respective și ai cărui membri (directori) sunt aleși în mod normal de către acționarii societății pentru a reglementa activitatea acesteia;

(b) „guvernanță corporativă” înseamnă ansamblul relațiilor dintre conducerea unei societăți, consiliul său de administrație, acționarii săi și alte părți interesate; de asemenea, aceasta oferă structura prin intermediul căreia este gestionată și controlată o societate, în special prin determinarea modului de stabilire a obiectivelor acesteia și a mijloacelor pentru atingerea obiectivelor respective, precum și prin monitorizarea performanței;

(c) „cadrul de guvernanță corporativă” al unei părți înseamnă principiile și normele de natură obligatorie sau neobligatorie privind guvernanța corporativă a societăților cotate la bursă, astfel cum sunt aplicabile în conformitate cu competențele și legislația părții în cauză; și

(d) „societate cotată la bursă” înseamnă o persoană juridică ale cărei acțiuni sunt cotate pentru tranzacționare publică pe piața titlurilor de capital sau pe piața reglementată a unei părți, astfel cum este definită în legislația părții respective.

ARTICOLUL 15.3

Principii generale

(1) Părțile recunosc importanța rolului cadrului de guvernanță corporativă în asigurarea transmiterii la timp și cu exactitate a informațiilor legate de toate aspectele semnificative referitoare la societățile cotate la bursă aflate în jurisdicțiile lor respective, inclusiv situația financiară, performanța, tipul de proprietate și guvernanța societăților respective.

(2) Părțile recunosc, de asemenea, importanța rolului cadrului de guvernanță corporativă în asigurarea răspunderii corespunzătoare a conducerii și a consiliului de administrație față de acționari, a luării responsabile a deciziilor de către consiliul de administrație, pe baza unui punct de vedere independent și obiectiv, precum și a tratamentului egal al acționarilor din aceeași clasă.

(3) Pentru mai multă certitudine, dispozițiile cadrului de guvernanță corporativă al unei părți, menționate la articolele 15.4 și 15.5, pot fi puse în aplicare fie prin intermediul unor mecanisme obligatorii din punct de vedere juridic, fie prin intermediul unor mijloace neobligatorii, de exemplu, pe baza principiului „conformare sau furnizare de explicații”.

(4) O parte poate prevedea că unele principii sau norme de guvernanță corporativă nu se aplică anumitor societăți[1] în cazuri justificate pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, precum faptul că societatea respectivă se află într-o etapă incipientă de dezvoltare sau dimensiunea acesteia.

[1] Societățile cotate în afara pieței reglementate reprezintă exemple de societăți pe care Uniunea Europeană le poate exclude de la aplicarea unora dintre principiile și normele de guvernanță corporativă.

ARTICOLUL 15.4

Drepturile acționarilor și funcțiile de proprietate

(1) Cadrul de guvernanță corporativă al fiecărei părți include dispoziții vizând protecția și facilitarea exercitării eficace a drepturilor acționarilor în cadrul societăților cotate la bursă. Aceste drepturi includ, acolo unde este cazul, dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării generale, precum și dreptul de a alege și de a revoca membrii consiliului de administrație în conformitate cu structura de guvernanță corporativă a societății, pentru a le permite acționarilor să supravegheze comportamentul consiliului de administrație[1] și să participe la luarea deciziilor importante pentru societate.

(2) Cadrul de guvernanță corporativă al fiecărei părți include dispoziții vizând încurajarea transmiterii de informații privind controlul unei societăți, care pot fi valoroase sau utile investitorilor. Informațiile respective includ, de exemplu, structura capitalului, indicând diferitele clase de acțiuni acolo unde este cazul, participațiile directe sau indirecte care sunt considerate semnificative și drepturile speciale de control.

[1] Pentru mai multă certitudine, „a supraveghea comportamentul consiliului de administrație” nu necesită supravegherea zilnică de către acționari a operațiunilor acestuia.

ARTICOLUL 15.5

Rolurile consiliului de administrație

Cadrul de guvernanță corporativă al fiecărei părți include dispoziții vizând următoarele activități, astfel încât cadrul respectiv să promoveze luarea unor decizii responsabile de către consiliul de administrație:

(a) monitorizarea eficace a conducerii de către consiliul de administrație dintr-un punct de vedere independent și obiectiv, care poate fi realizată, de exemplu, prin utilizarea eficace a unui număr suficient de directori independenți[1];

(b) asigurarea răspunderii consiliului de administrație față de acționari; și

(c) asigurarea transmiterii a suficiente informații relevante către investitori, de exemplu cu privire la componența consiliului de administrație, la comitetele din cadrul acestuia și la independența directorilor.

[1] Fiecare parte poate stabili, în cadrul jurisdicției sale, ce anume constituie „un număr suficient de directori independenți”, fie în termeni cantitativi, fie în termeni calitativi.

ARTICOLUL 15.6

Achiziționarea societăților

Fiecare parte prevede normele și procedurile care reglementează achiziționarea societăților cotate la bursă. Aceste norme și proceduri vizează să permită desfășurarea tranzacțiilor respective la prețuri transparente și în condiții echitabile.

ARTICOLUL 15.7

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile din prezentul capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

CAPITOLUL 16

COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

ARTICOLUL 16.1

Context și obiective

(1) Părțile recunosc importanța promovării dezvoltării comerțului internațional într-un mod care să contribuie la dezvoltarea durabilă, pentru bunăstarea generațiilor prezente și viitoare, luând în considerare Agenda 21 adoptată de Conferința Organizației Națiunilor Unite privind mediul și dezvoltarea la 14 iunie 1992, Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și anexa la aceasta, adoptate în cadrul Conferinței Internaționale a Muncii din 18 iunie 1998, Planul de punere în aplicare adoptat în cadrul Summit-ului mondial privind dezvoltarea durabilă la 4 septembrie 2002, Declarația ministerială privind crearea unui mediu la nivel național și internațional care să ducă la generarea ocupării depline și productive a forței de muncă și muncă decentă pentru toți și impactul acesteia asupra dezvoltării durabile, adoptată de Consiliului Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite la 5 iulie 2006, Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă, adoptată în cadrul Conferinței Internaționale a Muncii la 10 iunie 2008, documentul final al Conferinței privind dezvoltarea durabilă, intitulat „Viitorul pe care ni-l dorim”, adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 27 iulie 2012 și documentul final al Summit-ului Organizației Națiunilor Unite pentru adoptarea agendei de dezvoltare post-2015, intitulat „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă”, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 25 septembrie 2015.

(2) Părțile recunosc contribuția prezentului acord la promovarea dezvoltării durabile, în cadrul căreia dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului reprezintă componente care se consolidează reciproc. Părțile recunosc, de asemenea, că scopul prezentului capitol este de a consolida relațiile comerciale și cooperarea dintre părți în moduri care să promoveze dezvoltarea durabilă, iar nu acela de a armoniza standardele în domeniul mediului și al muncii aplicate de către părți.

ARTICOLUL 16.2

Dreptul de a reglementa și nivelurile de protecție

(1) Recunoscând dreptul fiecărei părți de a-și defini propriile politici și priorități în materie de dezvoltare durabilă, de a-și stabili propriile niveluri de protecție internă în materie de mediu și de muncă, de a adopta sau de a modifica în consecință propriile acte cu putere de lege și acte administrative relevante, în concordanță cu angajamentele asumate în ceea ce privește standardele recunoscute la nivel internațional și acordurile internaționale la care a aderat fiecare parte, fiecare parte depune eforturi pentru a se sigura că actele sale cu putere de lege, actele sale administrative și politicile sale conexe oferă niveluri ridicate de protecție în materie de mediu și de muncă și depune toate eforturile pentru a continua să îmbunătățească respectivele acte cu putere de lege și acte administrative, precum și nivelurile de protecție subiacente ale acestora.

(2) Părțile nu încurajează comerțul sau investițiile prin relaxarea sau scăderea nivelului de protecție oferit de actele lor cu putere de lege și de actele lor administrative respective în materie de mediu și de muncă. În acest scop, părțile nu renunță la aplicarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative respective, nu derogă în niciun alt fel de la acestea și nu omit să asigure aplicarea lor eficace prin acțiuni susținute sau repetate sau prin inacțiune, într-un mod care să afecteze comerțul sau investițiile dintre părți.

(3) Părțile nu își utilizează actele cu putere de lege și actele administrative respective din domeniul mediului și al muncii într-un mod care ar putea constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată împotriva celeilalte părți sau o restricție disimulată a comerțului internațional.

ARTICOLUL 16.3

Standarde și convenții internaționale în domeniul muncii

(1) Părțile recunosc că ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și munca decentă pentru toți reprezintă elemente cheie pentru a răspunde provocărilor economice, sociale și celor din domeniul muncii. Părțile recunosc, de asemenea, importanța faptului de a promova dezvoltarea comerțului internațional într-un mod care să conducă la ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și la munca decentă pentru toți. În acest context, părțile fac schimb de opinii și de informații cu privire la chestiunile din domeniul muncii legate de comerț care prezintă interes pentru ambele părți, în cadrul reuniunilor Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă instituit în temeiul articolului 22.3 și, după caz, în cadrul altor foruri.

(2) Părțile își reafirmă obligațiile care decurg din statutul lor de membre ale Organizației Internaționale a Muncii (denumită în continuare „OIM”)[1]. Părțile își reafirmă, de asemenea, angajamentele asumate de fiecare dintre ele în ceea ce privește Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și anexa la aceasta. În consecință, părțile respectă, promovează și integrează în actele lor cu putere de lege, în actele lor administrative și în practicile lor principiile recunoscute la nivel internațional privind drepturile fundamentale la locul de muncă, și anume:

(a) libertatea de asociere și recunoașterea efectivă a dreptului la negocieri colective;

(b) eliminarea tuturor formelor de muncă forțată;

(c) abolirea efectivă a muncii copiilor; și

(d) eliminarea discriminării în domeniul ocupării forței de muncă și al exercitării profesiei.

(3) Fiecare parte depune, din proprie inițiativă, eforturi continue și susținute în vederea continuării ratificării convențiilor fundamentale ale OIM și a altor convenții ale OIM pe care fiecare parte consideră oportun să le ratifice.

[1] Pentru Uniunea Europeană, ”statutul de membru OIM” înseamnă statutul de membru OIM al statelor membre ale Uniunii Europene.

(4) Părțile fac schimb de informații cu privire la situațiile lor respective în ceea ce privește ratificarea convențiilor și protocoalelor OIM, inclusiv a convențiilor fundamentale ale OIM.

(5) Fiecare parte își reafirmă angajamentele privind punerea în aplicare eficace, în actele sale cu putere de lege, în actele sale administrative și în practicile sale, a convențiilor OIM ratificate de Japonia și, respectiv, de statele membre ale Uniunii Europene.

(6) Părțile recunosc că încălcarea principiilor recunoscute la nivel internațional privind drepturile fundamentale la locul de muncă menționate la alineatul (2) nu poate fi invocată sau utilizată în alt mod ca avantaj comparativ legitim și că standardele în materie de muncă nu trebuie folosite în scopul protecționismului comercial.

ARTICOLUL 16.4

Acorduri multilaterale în domeniul mediului

(1) Părțile subliniază importanța acordurilor multilaterale în domeniul mediului, în special a celor la care au aderat ambele părți, ca mijloc de guvernanță multilaterală în materie de mediu cu ajutorul căruia
comunitatea internațională abordează provocările globale sau regionale din domeniul mediului. Părțile subliniază, de asemenea, importanța creării unui sistem de susținere reciprocă între comerț și mediu. În acest context, părțile fac schimb de opinii și de informații cu privire la chestiunile din domeniul mediului legate de comerț care prezintă interes pentru ambele părți, în cadrul reuniunilor Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă și, după caz, în cadrul altor foruri.

(2) Fiecare parte își reafirmă angajamentul de a pune în aplicare în mod eficace, în actele sale cu putere de lege, în actele sale administrative și în practicile sale, acordurile multilaterale în domeniul mediului la care a aderat.

(3) Fiecare parte face schimb de informații cu cealaltă parte cu privire la situația și evoluțiile sale respective în materie de ratificare, acceptare și aprobare a acordurilor multilaterale în domeniul mediului, inclusiv a modificărilor lor, pe care fiecare parte consideră oportun să le respecte, sau în materie de aderare la aceste acorduri și de punere în aplicare a acestora.

(4) Părțile recunosc importanța atingerii obiectivului final al Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptată la New York la 9 mai 1992 (denumită în continuare „CCONUSC”) pentru abordarea amenințării urgente a schimbărilor climatice, precum și rolul comerțului în acest sens. Părțile își reafirmă angajamentele privind punerea în aplicare eficace a CCONUSC și a Acordului de la Paris, adoptat la Paris la 12 decembrie 2015 de către Conferința părților la CCONUSC, cu ocazia celei de-a 21-a sesiuni a acesteia. Părțile cooperează în vederea promovării contribuției pozitive a comerțului la tranziția către o dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră și rezilientă la schimbările climatice. Părțile se angajează să coopereze cu scopul de a lua măsuri de combatere a schimbărilor climatice, pentru a atinge obiectivul final al CCONUSC și obiectivul Acordului de la Paris.

(5) Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică o parte să adopte sau să mențină măsuri de punere în aplicare a acordurilor multilaterale în domeniul mediului la care a aderat, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată împotriva celeilalte părți sau o restricție disimulată a comerțului.

ARTICOLUL 16.5

Comerțul și investițiile favorabile dezvoltării durabile

Părțile recunosc importanța consolidării contribuției comerțului și a investițiilor la obiectivul dezvoltării durabile sub aspectele sale economice, sociale și de mediu. Prin urmare, părțile:

(a) recunosc importanța principiilor privind drepturile fundamentale la locul de muncă, munca decentă pentru toți și valorile fundamentale ale libertății, demnității umane, justiției sociale, securității și nediscriminării pentru dezvoltarea economică și socială durabilă și pentru eficiența în acest domeniu, precum și importanța unei mai bune integrări a acestor principii în politicile comerciale și de investiții;

(b) depun toate eforturile pentru a facilita și a promova comerțul și investițiile în bunuri și servicii de mediu, într-un mod compatibil cu prezentul acord;

(c) depun toate eforturile pentru a facilita comerțul cu și investițiile în bunuri și servicii deosebit de importante pentru atenuarea schimbărilor climatice, precum cele legate de energia durabilă din surse regenerabile, precum și în bunuri și servicii eficiente din punct de vedere energetic, într-un mod compatibil cu prezentul acord;

(d) depun toate eforturile pentru a promova comerțul cu și investițiile în bunuri care contribuie la crearea unor condiții sociale mai bune și a unor practici solide din punct de vedere ecologic, inclusiv bunuri care fac obiectul unor sisteme de etichetare, și recunosc contribuția altor inițiative voluntare, inclusiv a celor private, la durabilitate; și

(e) încurajează responsabilitatea socială a întreprinderilor și fac schimb de opinii și de informații în acest sens prin intermediul Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă și, după caz, prin intermediul altor foruri. În acest sens, părțile recunosc importanța principiilor și a orientărilor relevante recunoscute la nivel internațional, inclusiv a liniilor directoare ale OCDE pentru societățile multinaționale, care sunt parte integrantă din Declarația OCDE privind investițiile internaționale și întreprinderile multinaționale, adoptate de OCDE la 21 iunie 1976, precum și a Declarației tripartite de principii privind întreprinderile multinaționale și politica socială, adoptată de Consiliul de administrație al Biroului Internațional al Muncii în noiembrie 1977.

ARTICOLUL 16.6

Diversitatea biologică

(1) Fiecare parte recunoaște importanța și rolul comerțului și investițiilor în asigurarea conservării și a utilizării durabile a diversității biologice, în conformitate cu acordurile internaționale relevante la care a aderat, în special Convenția privind diversitatea biologică, adoptată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992 și protocoalele la aceasta, precum și Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție, adoptată la Washington D.C. la 3 martie 1973 (denumită în continuare „CITES”).

(2) În acest context, fiecare parte:

(a) încurajează utilizarea produselor care au fost obținute prin utilizarea durabilă a resurselor naturale și care contribuie la conservarea și la utilizarea durabilă a biodiversității, inclusiv prin sisteme de etichetare, luând în considerare importanța comerțului cu astfel de produse;

(b) pune în aplicare măsuri eficace, precum măsuri de monitorizare și de asigurare a respectării legislației, și întreprinde acțiuni de sensibilizare, pentru a combate comerțul ilegal cu speciile faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție enumerate în CITES, și, după caz, cu alte specii pe cale de dispariție;

(c) pune în aplicare, după caz, deciziile adoptate în temeiul acordurilor internaționale menționate la alineatul (1), inclusiv prin intermediul unor acte cu putere de lege, acte administrative, strategii, planuri și programe; și

(d) face schimb de informații și se consultă cu cealaltă parte, la nivel bilateral și multilateral, în privința chestiunilor relevante pentru prezentul articol, inclusiv comerțul cu produse din specii sălbatice și cu produse obținute din resurse naturale, evaluarea și cartografierea ecosistemelor și a serviciilor conexe, precum și accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea acestora.

ARTICOLUL 16.7

Gestionarea durabilă a pădurilor și comerțul cu lemn și produse din lemn

(1) Părțile recunosc importanța și rolul comerțului și al investițiilor în asigurarea conservării și a gestionării durabile a pădurilor.

(2) În acest context, părțile:

(a) încurajează conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor, precum și comerțul cu lemn și produse din lemn recoltat în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative ale țării în care se realizează recoltarea;

(b) contribuie la combaterea exploatării forestiere ilegale și a comerțului aferent, inclusiv, după caz, a comerțului cu țări terțe; și

(c) fac schimb de informații și de experiențe, la nivel bilateral și multilateral, atât pentru a promova conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor, precum și comerțul cu lemn și produse din lemn recoltat în mod legal, cât și pentru a combate exploatarea forestieră ilegală.

ARTICOLUL 16.8

Comerțul și utilizarea durabilă a resurselor piscicole și acvacultura durabilă

(1) Părțile recunosc importanța și rolul comerțului și investițiilor în asigurarea conservării și a utilizării și gestionării durabile a resurselor piscicole, în protejarea ecosistemelor marine și în promovarea acvaculturii responsabile și durabile.

(2) În acest context, părțile:

(a) respectă Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, Acordul privind promovarea respectării măsurilor internaționale de conservare și gestionare de către navele de pescuit în marea liberă, semnat la Roma la 24 noiembrie 1993 și Acordul pentru aplicarea prevederilor Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării din 10 decembrie 1982 în legătură cu conservarea și gestionarea stocurilor de pești anadromi și a stocurilor de pești mari migratori, semnat la New York la 4 august 1995, iau măsuri pentru a atinge obiectivele și a concretiza principiile Codului de conduită pentru un pescuit responsabil, adoptat în cadrul conferinței Organizației pentru Alimentație și Agricultură la 31 octombrie 1995, încurajează punerea în aplicare a măsurilor de competența statului portului atât la nivel mondial, cât și la nivel regional și, după caz, încurajează țările terțe să ratifice, să accepte, să aprobe și să adere la acordurile internaționale la care au aderat ambele părți;

(b) promovează conservarea și utilizarea durabilă a resurselor piscicole prin intermediul organizațiilor sau organismelor internaționale corespunzătoare, inclusiv al organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului la care participă ambele părți (denumite în continuare „ORGP”) prin intermediul, acolo unde este cazul, al monitorizării, controlului sau asigurării eficace a respectării rezoluțiilor, recomandărilor sau măsurilor ORGP, precum și al punerii în aplicare a sistemelor lor de documentare și de certificare a capturilor;

(c) adoptă și pun în aplicare instrumentele lor respective de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (denumit în continuare „pescuitul INN”), inclusiv prin instrumente juridice și, acolo unde este cazul, prin control, monitorizare și asigurarea respectării legislației, precum și măsuri de gestionare a capacităților, recunoscând că schimbul voluntar de informații privind pescuitul INN va consolida eficacitatea acestor instrumente în combaterea pescuitului INN și subliniind rolul crucial al membrilor ORGP care dețin cele mai mari piețe de produse pescărești în valorificarea la maximum a utilizării durabile a resurselor piscicole; și

(d) promovează dezvoltarea acvaculturii responsabile și durabile, luând în considerare aspectele economice, sociale și de mediu ale acesteia.

ARTICOLUL 16.9

Informații științifice

Atunci când elaborează și pun în aplicare măsuri de protecție a mediului sau a condițiilor de muncă ce pot afecta comerțul sau investițiile, părțile țin seama de informațiile științifice și tehnice disponibile, precum și, acolo unde este cazul, de standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante, precum și de abordarea precauționară.

ARTICOLUL 16.10

Transparența

Fiecare parte se asigură că orice măsură de aplicare generală care urmărește atingerea obiectivelor prezentului capitol este administrată în mod transparent, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, precum și cu capitolul 17, inclusiv prin asigurarea unor oportunități rezonabile și a unei perioade de timp suficiente pentru ca publicul să poată formula observații, precum și prin publicarea măsurilor respective.

ARTICOLUL 16.11

Reexaminarea impactului asupra dezvoltării durabile

Părțile recunosc importanța reexaminării, monitorizării și evaluării, în comun sau în mod individual, a impactului punerii în aplicare a prezentului acord asupra dezvoltării durabile, prin intermediul procedurilor și al instituțiilor lor respective, precum și prin acelea instituite în temeiul prezentului acord.

ARTICOLUL 16.12

Cooperarea

Recunoscând importanța cooperării cu privire la aspectele legate de comerț și de investiții ale politicilor în domeniul mediului și al muncii pentru atingerea obiectivelor prezentului acord, părțile pot, printre altele:

(a) să coopereze la nivel bilateral și multilateral în domeniul protecției mediului și al muncii, inclusiv prin intermediul organizațiilor sau organismelor internaționale corespunzătoare la care participă ambele părți;

(b) să coopereze în ceea ce privește evaluarea impactului reciproc dintre comerț și mediu și dintre comerț și muncă, precum și în ceea ce privește identificarea unor modalități de consolidare, prevenire sau atenuare a acestui impact, luând în considerare rezultatele monitorizării și ale evaluării efectuate de către părți, de exemplu, în ceea ce privește Uniunea Europeană, evaluările impactului asupra dezvoltării durabile;

(c) să coopereze în scopul facilitării și al promovării comerțului cu și a investițiilor în bunuri și servicii de mediu, într-un mod compatibil cu prezentul acord, inclusiv prin schimbul de informații;

(d) să coopereze în privința sistemelor de etichetare, inclusiv prin schimbul de informații privind etichetele ecologice, precum și prin alte măsuri și inițiative care contribuie la durabilitate, inclusiv, după caz, sistemele comerciale echitabile și etice;

(e) să coopereze în scopul promovării responsabilității sociale a întreprinderilor, în special prin schimbul de informații și de bune practici, inclusiv cu privire la adoptarea, punerea în aplicare, monitorizarea și diseminarea orientărilor și principiilor convenite la nivel internațional;

(f) să coopereze cu privire la aspectele legate de comerț ale Agendei OIM privind munca decentă;

(g) să coopereze cu privire la aspectele legate de comerț ale acordurilor multilaterale în domeniul mediului, inclusiv prin schimbul de opinii și de informații privind punerea în aplicare a CITES și prin cooperare tehnică și vamală;

(h) să coopereze cu privire la aspectele legate de comerț ale regimului internațional privind schimbările climatice, inclusiv cu privire la mijloacele de promovare a tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon, a altor tehnologii ecologice și a eficienței energetice;

(i) să coopereze pentru a promova conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice, inclusiv prin combaterea comerțului ilegal cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție;

(j) să coopereze atât pentru a promova conservarea și a gestionarea durabilă a pădurilor, precum și comerțul cu lemn și produse din lemn recoltat în mod legal, cât și pentru a combate exploatarea forestieră ilegală; și

(k) să coopereze, la nivel bilateral sau prin intermediul organizațiilor sau organismelor internaționale corespunzătoare la care participă ambele părți, atât pentru a promova practicile durabile de pescuit și acvacultură, precum și comerțul cu resurse piscicole obținute în mod legal, cât și pentru a combate pescuitul INN.

ARTICOLUL 16.13

Comitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă

(1) Comitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă, instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare, în prezentul capitol, „comitetul”), este responsabil pentru punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

(2) Comitetul are următoarele funcții:

(a) reexaminează și monitorizează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol și, atunci când este necesar, adresează Comitetului mixt, spre examinare, recomandări corespunzătoare în legătură cu articolul 22.1 alineatul (5) litera (d);

(b) analizează orice alte chestiuni legate de prezentul capitol, în funcție de ceea ce convin părțile;

(c) interacționează cu societatea civilă[1] în privința punerii în aplicare a prezentului capitol;

(d) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b); și

(e) caută modalități de a soluționa neînțelegerile dinte părți referitoare la interpretarea sau la aplicarea prezentului capitol, inclusiv prin procedurile prevăzute la articolul 16.17 alineatul (5)[2].

(3) Comitetul se reunește în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Ulterior, comitetul se reunește în conformitate cu articolul 22.3 alineatul (3) litera (a), fără a aduce atingere procedurilor în temeiul articolului 16.17 alineatul (5).

(4) Comitetul vizează asigurarea coerenței și a cooperării între activitatea sa și activitățile OIM și cele ale organizațiilor sau organismelor multilaterale in domeniul mediului.

[1] În sensul prezentului capitol, „societate civilă” înseamnă părțile interesate independente din domeniul economic, social și al mediului, inclusiv organizații patronale și sindicale și grupuri de protecție a mediului.

[2] Pentru mai multă certitudine, consultanța menționată la articolul 16.17 alineatul (4) este luată în considerare în cadrul activității desfășurate de Comitet în temeiul prezentei litere.

ARTICOLUL 16.14

Puncte de contact

La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru a facilita comunicarea dintre părți cu privire la orice aspect legat de prezentul capitol și notifică celeilalte părți datele de contact, inclusiv informații cu privire la funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

ARTICOLUL 16.15

Grupuri consultative naționale

(1) Fiecare parte convoacă reuniuni ale grupului sau grupurilor sale consultative, noi sau existente, pentru a discuta aspectele economice, sociale și de mediu legate de prezentul capitol și se consultă cu grupul sau grupurile respective în conformitate cu actele sale cu putere de lege, cu actele sale administrative și cu practicile sale.

(2) Fiecare parte este responsabilă pentru asigurarea, în cadrul grupului sau al grupurilor sale consultative, a unei reprezentări echilibrate a părților interesate independente din domeniul economic, social și al mediului, inclusiv a organizațiilor patronale și sindicale și a grupurilor de protecție a mediului.

(3) Grupul sau grupurile consultative ale fiecărei părți pot să se reunească din proprie inițiativă, să își exprime opiniile cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol independent de partea căreia îi aparțin și să transmită opiniile respective părții în cauză.

ARTICOLUL 16.16

Dialogul mixt cu societatea civilă

(1) Părțile convoacă dialogul mixt cu organizațiile societății civile situate pe teritoriile lor (denumit în continuare, în prezentul capitol, „dialogul mixt”), inclusiv cu membrii grupurilor lor consultative naționale menționate la articolul 16.15, pentru purta un dialog cu privire la prezentul capitol.

(2) Părțile promovează, în cadrul dialogului mixt, o reprezentare echilibrată a părților interesate relevante, inclusiv a organizațiilor independente care sunt reprezentative pentru interesele economice, de mediu și sociale, precum și a altor organizații relevante, după caz.

(3) Dialogul mixt este convocat în termen de maximum un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Ulterior, dialogul mixt este convocat periodic, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Părțile stabilesc de comun acord modul de funcționare a dialogului mixt înainte de prima reuniune de dialog mixt. Participarea la dialogul mixt se poate face prin orice mijloace de comunicare adecvate, astfel cum sunt stabilite de comun acord de către părți.

(4) Părțile vor prezenta, în cadrul dialogului mixt, informații cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol. Punctele de vedere și opiniile exprimate în cadrul dialogului mixt pot fi transmise comitetului și pot fi puse la dispoziția publicului.

ARTICOLUL 16.17

Consultări la nivel guvernamental

(1) În caz de dezacord între părți cu privire la orice aspect legat de interpretarea sau de aplicarea prezentului capitol, părțile recurg numai la procedurile stabilite la prezentul articol și la articolul 16.18. Dispozițiile din prezentul capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

(2) O parte poate solicita în scris consultări cu cealaltă parte cu privire la orice aspect legat de interpretarea și de aplicarea prezentului capitol. Partea care solicită consultări prezintă motivele cererii, inclusiv identificarea problemei și indicarea temeiului factual și juridic al acesteia, specificând dispozițiile relevante din prezentul capitol.

(3) Atunci când o parte solicită consultări în temeiul alineatului (2), cealaltă parte răspunde prompt și inițiază consultări pentru a soluționa problema într-un mod avantajos pentru ambele părți.

(4) În cursul consultărilor, fiecare parte furnizează informații suficiente pentru a permite o examinare completă a problemei în cauză. Părțile iau în considerare activitățile OIM și ale altor organizații sau organisme internaționale relevante la care participă ambele părți și, dacă acestea consideră, în mod *ad hoc*, că este necesar, pot solicita consultanță din partea respectivelor organizații sau organisme sau din partea altor experți. Părțile discută cu privire la măsurile adecvate care trebuie puse în aplicare, luând în considerare consultanța respectivă.

(5) În cazul în care nu se găsește nicio soluție prin intermediul consultărilor desfășurate în conformitate cu alineatele (2) și (4), comitetul se reunește prompt la solicitarea unei părți pentru a analiza problema în cauză.

(6) Părțile se asigură că soluțiile găsite prin intermediul consultărilor prevăzute la prezentul articol vor fi publicate în comun, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

ARTICOLUL 16.18

Grupul de experți

(1) În cazul în care, în termen de maximum 75 de zile de la data la care o parte transmite cererea de convocare a comitetului în conformitate cu articolul 16.17 alineatul (5), părțile nu ajung la o soluționare acceptabilă pentru ambele părți a problemei legate de interpretarea sau de aplicarea articolelor relevante din prezentul capitol, o parte poate solicita constituirea unui grup de experți care să examineze problema în conformitate cu mandatul menționat la alineatul (2). Această solicitare se face în scris prin intermediul punctului de contact al celeilalte părți menționat la articolul 16.14 și prezintă motivele cererii, inclusiv identificarea problemei de rezolvat și o indicație a temeiului factual și juridic al acesteia.

(2) În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord, comitetul adoptă regulamentul de procedură și mandatul grupului de experți. Regulamentul de procedură identifică procedurile pentru găsirea informațiilor relevante. Grupul interpretează articolele relevante din prezentul capitol în conformitate cu normele obișnuite de interpretare a dreptului public internațional, inclusiv cu normele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, adoptată la Viena la 23 mai 1969. În așteptarea adoptării respectivului regulament de procedură și a respectivului mandat, se aplică *mutatis mutandis* regulamentul de procedură menționat la articolul 21.30, iar mandatul este, cu excepția cazului în care părțile convin altfel în termen de maximum cinci zile de la data constituirii grupului, după cum urmează:

„examinează, având în vedere articolele relevante din capitolul 16, problema menționată în cererea de constituire a grupului de experți și întocmește un raport în conformitate cu articolul 16.18 alineatul (5), formulând recomandări în vederea soluționării problemei în cauză.”

(3) Grupul de experți poate obține informații din orice sursă pe care o consideră adecvată. În ceea ce privește problemele legate de instrumentele OIM sau de acordurile multilaterale în domeniul mediului, grupul solicită informații și consultanță din partea organizațiilor sau a organismelor internaționale relevante. Orice informație obținută în temeiul prezentului alineat este transmisă părților pentru ca acestea să formuleze observații.

(4) Grupul este format din trei experți. Aceștia sunt selecționați în conformitate cu literele (a)-(e).

(a) Experții dețin expertiza tehnică sau juridică relevantă pentru aspectele abordate în prezentul capitol. Ei sunt independenți de fiecare parte și nu sunt afiliați sau nu primesc instrucțiuni din partea niciuneia dintre ele. Experții își exercită funcția în nume propriu, nu acceptă instrucțiuni din partea niciunei organizații și a niciunui guvern și nici nu au fost implicați, în nicio calitate, în problema în cauză.

(b) În termen de maximum 45 de zile de la data primirii cererii de constituire a grupului, fiecare parte numește un expert, care poate fi un resortisant al părții în cauză, și propune până la trei candidați la funcția de președinte al grupului. Președintele nu este resortisant al niciuneia dintre părți. Părțile aleg de comun acord și numesc președintele din lista candidaților propuși, în termen de maximum 15 zile de la data expirării perioadei de 45 de zile.

(c) În cazul în care o parte nu a numit un expert sau dacă părțile nu au ales de comun acord sau nu au numit președintele în temeiul literei (b), experții sau președintele nenumit încă sunt aleși, în termen de maximum 15 zile de la data expirării perioadei de 15 zile prevăzute la litera (b), prin tragere la sorți din lista de candidați propuși în temeiul literei (d).

(d) În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord, comitetul stabileşte o listă cu cel puțin 10 persoane care doresc și sunt în măsură să exercite funcția de experți în temeiul prezentului articol şi care îndeplinesc cerințele stabilite la litera (a). Lista se compune din trei subliste: câte una pentru fiecare parte și una cu persoanele care nu sunt resortisanți ai niciuneia dintre părți și care se califică pentru funcția de președinte al grupului. Fiecare parte selecționează, pentru sublista sa, cel puțin trei persoane care ar putea exercita funcția de experți. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, acestea selecționează în comun patru persoane pentru sublista președinților. Comitetul se va asigura că numărul persoanelor de pe listă este menținut în permanență la nivelul prevăzut la prezentul alineat.

(e) Data constituirii grupului este data la care este numit președintele.

(5) Grupul de experți transmite părților un raport intermediar și unul final, în care prezintă constatările de fapt, interpretarea sau aplicabilitatea articolelor relevante și justificarea de bază a oricăror constatări și recomandări. În termen de maximum 45 de zile de la data primirii raportului intermediar, care trebuie întocmit în termen de maximum 90 de zile de la data constituirii grupului, părțile pot formula observații scrise cu privire la raportul respectiv. După analizarea eventualelor observații scrise, grupul de experți poate modifica raportul și poate proceda la orice examinări suplimentare pe care le consideră oportune. Raportul final se întocmește în termen de maximum 180 de zile de la data constituirii grupului, cu excepția cazului în care președintele grupului notifică în scris părților faptul că termenul nu poate fi respectat. În acest caz, raportul final se întocmește în termen de maximum 200 de zile de la data constituirii grupului, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Raportul final este pus la dispoziția publicului. Părțile asigură protecția informațiilor confidențiale.

(6) Părțile discută cu privire la acțiunile sau la măsurile vizând soluționarea problemei în cauză, luând în considerare raportul final și recomandările grupului. Fiecare parte informează cealaltă parte și propriul (propriile) grup (grupuri) consultativ(e) național(e) cu privire la orice acțiuni sau măsuri subsecvente, în termen de maximum trei luni de la data întocmirii raportului final. Acțiunile sau măsurile subsecvente sunt monitorizate de către comitet. Grupul sau grupurile consultative naționale și dialogul mixt pot transmite comitetului observațiile lor în acest sens.

ARTICOLUL 16.19

Reexaminarea

(1) În caz de necesitate, comitetul discută cu privire la punerea în aplicare și la funcționarea dispozițiilor instituționale și a celor privind consultarea prevăzute la articolele 16.13, 16.17 și 16.18, luând în considerare, printre altele, experiența dobândită prin punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol, precum și evoluțiile politicilor relevante ale fiecărei părți. Aceste discuții pot viza modificările care ar putea fi aduse articolelor respective.

(2) Luând în considerare rezultatul discuțiilor menționate la alineatul (1), comitetul poate recomanda Comitetului mixt, în conformitate cu articolul 16.13 alineatul (2) litera (a), modificări ale articolelor menționate la alineatul (1).

CAPITOLUL 17

TRANSPARENȚĂ

ARTICOLUL 17.1

Definiții

În sensul prezentului capitol, „măsură de aplicare generală” înseamnă orice lege, reglementare, normă, decizie administrativă sau judiciară ori procedură administrativă sau judiciară, de aplicare generală în ceea ce privește orice aspect vizat de prezentul acord.

ARTICOLUL 17.2

Transparența mediului de reglementare

Recunoscând impactul pe care mediul său de reglementare îl poate avea asupra comerțului și a investițiilor dintre părți, fiecare parte asigură un mediu de reglementare transparent, care să fie eficace și previzibil pentru orice persoană, inclusiv pentru operatorii economici, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii.

ARTICOLUL 17.3

Publicare

Atunci când introduce sau modifică măsuri de aplicare generală, fiecare parte:

(a) publică prompt respectivele măsuri de aplicare generală sau le pune în alt mod la dispoziția publicului, împreună cu o explicație a obiectivului și a motivelor acestora și, acolo unde este posibil, prin mijloace electronice, de exemplu, pe un site web în limba engleză; și

(b) depune eforturi pentru a permite un interval rezonabil de timp între momentul în care respectivele măsuri de aplicare generală sunt publicate sau puse la dispoziția publicului și momentul în care ele intră în vigoare, cu excepția cazurilor justificate corespunzător.

ARTICOLUL 17.4

Cereri de informații

(1) Fiecare parte răspunde, la solicitarea celeilalte părți, într-un interval rezonabil de timp, la întrebările specifice adresate de cealaltă parte în legătură cu măsurile sale de aplicare generală și îi furnizează informații cu privire la acestea.

(2) Fiecare parte pune la dispoziția publicului, într-un mod ușor accesibil, denumirile și adresele autorităților competente responsabile pentru măsurile sale de aplicare generală.

(3) Fiecare parte instituie sau menține mecanisme adecvate de răspuns la cererile de informații transmise de orice persoană cu privire la măsurile sale de aplicare generală.

(4) Părțile recunosc că răspunsurile la cererile de informații menționate la alineatul (3) pot să nu fie definitive sau obligatorii din punct de vedere juridic, ci numai cu titlu informativ, cu excepția cazului în care se prevede altfel în actele cu putere de lege și în actele administrative ale fiecărei părți.

ARTICOLUL 17.5

Administrarea măsurilor de aplicare generală

(1) Fiecare parte administrează în mod coerent, obiectiv, imparțial și rezonabil toate măsurile sale de aplicare generală.

(2) Atunci când aplică măsuri de aplicare generală în cadrul procedurilor administrative unor anumite persoane, bunuri sau servicii ale celeilalte părți, în cazuri specifice, fiecare parte transmite, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, persoanelor direct afectate de respectivele proceduri administrative, următoarele elemente:

(a) un preaviz rezonabil privind data la care se inițiază procedurile, inclusiv temeiul juridic și o descriere a naturii procedurilor, a faptelor și a aspectelor în cauză; și

(b) o posibilitate rezonabilă de a prezenta fapte și argumente în sprijinul pozițiilor lor înaintea oricărei decizii administrative finale, cu excepția situațiilor de urgență.

ARTICOLUL 17.6

Reexaminare și recurs

(1) Fiecare parte stabilește sau menține instanțe sau proceduri judiciare, de arbitraj sau administrative cu scopul de a asigura o reexaminare sau un recurs prompte și, dacă este cazul, corectarea măsurilor administrative sau, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, a cazurilor de abținere de a acționa în privința oricărui aspect vizat de prezentul acord. Instanțele sau procedurile respective sunt imparțiale și independente de organismul sau de autoritatea însărcinată cu asigurarea respectării aplicării pe cale administrativă a măsurilor respective și nu au niciun interes substanțial în ceea ce privește soluționarea chestiunii în cauză.

(2) Fiecare parte se asigură că părțile care ajung în fața instanțelor sau care sunt implicate în procedurile menționate la alineatul (1) au dreptul la:

(a) o posibilitate rezonabilă de a-și susține sau de a-și apăra pozițiile; și

(b) o decizie bazată pe probe și pe depunerea de concluzii.

(3) Sub rezerva unei reexaminări sau a unui recurs ulterior în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, fiecare parte se asigură că decizia menționată la alineatul (2) litera (b) este pusă în aplicare de birourile sau de autoritățile competente în ceea ce privește măsura administrativă în cauză.

ARTICOLUL 17.7

Cooperarea în scopul promovării unei transparențe sporite

Părțile cooperează, acolo unde este cazul, în cadrul forurilor bilaterale, regionale și multilaterale cu privire la modalitățile de promovare a transparenței în ceea ce privește comerțul și investițiile internaționale.

ARTICOLUL 17.8

Relația cu alte capitole

Prezentul capitol se aplică fără a aduce atingere niciunei dispoziții specifice stabilite în alte capitole din prezentul acord.

CAPITOLUL 18

BUNELE PRACTICI DE REGLEMENTARE ȘI COOPERAREA ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE

SECȚIUNEA A

Bunele practici de reglementare și cooperarea în materie de reglementare

SUBSECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

ARTICOLUL 18.1

Obiective și principii generale

(1) Obiectivul prezentei secțiuni este promovarea bunelor practici și a cooperării dintre părți în materie de reglementare, în vederea consolidării comerțului și a investițiilor bilaterale, prin:

(a) promovarea unui mediu de reglementare eficace, transparent și previzibil;

(b) promovarea unor abordări compatibile în materie de reglementare și reducerea cerințelor de reglementare inutil de greoaie, repetitive sau divergente;

(c) discutarea măsurilor, practicilor sau abordărilor în materie de reglementare ale unei părți, inclusiv a modului de consolidare a aplicării eficiente a acestora; și

(d) consolidarea cooperării bilaterale dintre părți în cadrul forurilor internaționale.

(2) Nicio dispoziție din prezenta secțiune nu aduce atingere dreptului unei părți de a-și defini sau de a-și reglementa propriile niveluri de protecție în urmărirea sau promovarea obiectivelor sale în materie de politici publice în domenii precum:

(a) sănătatea publică;

(b) sănătatea și viața oamenilor, animalelor și plantelor;

(c) sănătatea și siguranța la locul de muncă;

(d) condițiile de muncă;

(e) mediul, inclusiv schimbările climatice;

(f) consumatorii;

(g) protecția și securitatea socială;

(h) datele cu caracter personal și securitatea cibernetică;

(i) diversitatea culturală;

(j) stabilitatea financiară; și

(k) securitatea energetică.

(3) Nicio dispoziție din prezenta secțiune nu est concepută pentru a împiedica o parte:

(a) să adopte, să mențină și să aplice măsuri de reglementare în conformitate cu cadrul său juridic, cu principiile[1] și cu termenele sale limită, pentru a-și atinge obiectivele în materie de politici publice la nivelul de protecție pe care îl consideră adecvat; și

(b) să presteze și să sprijine servicii de interes general, inclusiv pe cele legate de apă, sănătate, educație sau serviciile sociale.

(4) Măsurile de reglementare nu constituie o barieră disimulată în calea comerțului.

(5) Nicio dispoziție din prezenta secțiune nu este concepută astfel încât să oblige părțile să ajungă la un anumit rezultat în materie de reglementare.

[1] Pentru Uniunea Europeană, aceste principii le includ pe cele stabilite în TFUE, precum și în regulamentele și directivele adoptate în temeiul articolului 289 din TFUE.

ARTICOLUL 18.2

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „autoritate de reglementare” înseamnă:

(i) Comisia Europeană, pentru Uniunea Europeană; și

(ii) Guvernul Japoniei, pentru Japonia; și

(b) „măsuri de reglementare” înseamnă măsuri de aplicare generală care sunt:

(i) pentru Uniunea Europeană:

(A) regulamente și directive, în conformitate cu articolul 288 din TFUE; și

(B) acte de punere în aplicare și delegate, în conformitate cu articolele 290 și, respectiv, 291 din TFUE; și

(ii) pentru Japonia:

(A) legi;

(B) ordine ale Cabinetului; și

(c) ordonanțe ministeriale.

ARTICOLUL 18.3

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor de reglementare emise de autoritatea de reglementare a unei părți cu privire la orice aspect vizat de prezentul acord.

(2) Subsecțiunile 3 și 4 se aplică altor măsuri de aplicare generală emise de autoritatea de reglementare a unei părți, care sunt relevante pentru activitățile de cooperare în materie de reglementare, precum orientările, documentele de politică sau recomandările, pe lângă măsurile de reglementare menționate la alineatul (1).

SUBSECȚIUNEA 2

Bunele practici de reglementare

ARTICOLUL 18.4

Coordonare internă

Fiecare parte menține procese sau mecanisme de coordonare internă pentru a încuraja bunele practici de reglementare, inclusiv pe acelea prevăzute în prezenta secțiune.

ARTICOLUL 18.5

Procese și mecanisme de reglementare

Fiecare parte pune la dispoziția publicului descrieri ale proceselor și mecanismelor prin care autoritatea sa de reglementare își elaborează, evaluează și reexaminează măsurile de reglementare. Descrierile respective fac trimitere la orientările, normele sau procedurile relevante, inclusiv la cele privind posibilitățile de care dispune publicul pentru a formula observații.

ARTICOLUL 18.6

Informații timpurii privind măsurile de reglementare planificate

Autoritatea de reglementare a fiecărei părți pune la dispoziția publicului, cel puțin o dată pe an, o listă cu măsurile sale de reglementare planificate majore[1], împreună cu o descriere succintă a domeniului de aplicare și a obiectivelor acestora, inclusiv, dacă este disponibilă, data estimată a adoptării lor. Alternativ, dacă autoritatea de reglementare a unei părți nu pune la dispoziția publicului o astfel de listă, partea în cauză transmite, anual și cât mai curând posibil, lista respectivă, împreună cu descrierea succintă, Comitetului pentru cooperare în materie de reglementare instituit în temeiul articolului 22.3. Lista în cauză, împreună cu descrierea succintă, cu excepția informațiilor desemnate ca fiind confidențiale, poate fi pusă la dispoziția publicului de către autoritatea de reglementare a fiecărei părți.

[1] Autoritatea de reglementare a fiecărei părți poate stabili ce anume constituie măsuri de reglementare „majore” în sensul obligațiilor care îi revin în temeiul prezentei secțiuni.

ARTICOLUL 18.7

Consultări publice

(1) Atunci când elaborează măsuri de reglementare majore, autoritatea de reglementare a fiecărei părți întreprinde următoarele acțiuni, dacă este cazul și în conformitate cu normele și procedurile relevante:

(a) publică fie proiectele de măsuri de reglementare, fie documente de consultare care conțin suficiente detalii cu privire la măsurile de reglementare aflate în curs de elaborare pentru a permite oricărei persoane să evalueze dacă și în ce mod interesele sale ar putea fi afectate semnificativ;

(b) oferă oricărei persoane, pe o bază nediscriminatorie, posibilități rezonabile de a formula observații; și

(c) analizează observațiile primite.

(2) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți ar trebui să recurgă la mijloace electronice de comunicare și să depună eforturi pentru a menține un portal web cu acces unic, creat special în scopul furnizării de informații și al primirii de observații legate de consultările publice.

(3) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți pune la dispoziția publicului toate observațiile primite sau un rezumat al rezultatelor consultărilor. Această obligație nu se aplică, în măsura în care acest lucru este necesar pentru protecția informațiilor confidențiale, pentru ascunderea datelor cu caracter personal sau a conținuturilor inadecvate ori din alte motive justificate, precum riscul de a dăuna intereselor unui terț.

ARTICOLUL 18.8

Evaluarea impactului

(1) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți depune toate eforturile pentru a efectua în mod sistematic, în conformitate cu normele și procedurile relevante, o evaluare a impactului măsurilor de reglementare majore aflate în curs de elaborare.

(2) Atunci când efectuează o evaluare a impactului, autoritatea de reglementare a fiecărei părți instituie și menține procese și mecanisme în cadrul cărora vor fi luați în considerare următorii factori:

(a) necesitatea măsurii de reglementare, inclusiv natura și semnificația aspectului pe care intenționează să îl abordeze măsura de reglementare în cauză;

(b) orice măsuri de reglementare sau de altă natură alternative, fezabile și adecvate, inclusiv opțiunea de a nu reglementa, dacă este disponibilă, care i-ar permite părții respective să își atingă obiectivele în materie de politici publice;

(c) în măsura în care este posibil și relevant, potențialul impact social, economic și de mediu al măsurilor alternative în cauză, inclusiv asupra comerțului și a întreprinderilor mici și mijlocii; și

(d) acolo unde este cazul, modul de relaționare a opțiunilor avute în vedere cu standardele internaționale relevante, inclusiv motivele eventualelor divergențe.

(3) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți publică constatările evaluărilor impactului cel târziu în momentul publicării măsurii de reglementare propuse sau finale în cauză.

ARTICOLUL 18.9

Evaluare retrospectivă

(1) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți menține procese și mecanisme de promovare a evaluării retrospective periodice a măsurilor de reglementare aflate în vigoare.

(2) Autoritatea de reglementare a fiecărei părți pune la dispoziția publicului planurile sale privind aceste evaluări retrospective și rezultatele acestora, în măsura în care acest lucru este compatibil cu normele și procedurile relevante.

ARTICOLUL 18.10

Posibilitatea de a formula observații

Autoritatea de reglementare a fiecărei părți oferă oricărei persoane, fără a aduce atingere urmăririi obiectivelor fiecărei părți în materie de politici publice, posibilitatea de a formula observații în vederea îmbunătățirii măsurilor de reglementare aflate în vigoare, inclusiv propuneri de simplificare sau de reducere a sarcinilor inutile.

ARTICOLUL 18.11

Schimbul de informații privind bunele practici în materie de reglementare

Autoritățile de reglementare depun toate eforturile pentru a face schimb de informații, inclusiv în cadrul Comitetului pentru cooperare în materie de reglementare, cu privire la bunele lor practici în materie de reglementare menționate în prezenta subsecțiune, precum practicile privind evaluările impactului, inclusiv evaluarea efectelor asupra comerțului și a investițiilor, sau cele privind evaluările retrospective.

SUBSECȚIUNEA 3

Cooperarea în materie de reglementare

ARTICOLUL 18.12

Activități de cooperare în materie de reglementare

(1) Fiecare parte îi poate propune celeilalte părți o activitate de cooperare în materie de reglementare. Ea transmite propunerea prin intermediul punctului de contact desemnat în conformitate cu articolul 18.15.

(2) Cealaltă parte examinează propunerea în timp util și informează partea care a transmis-o dacă consideră sau nu activitatea propusă ca fiind adecvată pentru cooperarea în materie de reglementare.

(3) La cererea unei părți, Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare discută propunerea de activitate de cooperare în materie de reglementare menționată la alineatul (1).

(4) Pentru a identifica activitățile adecvate pentru cooperarea în materie de reglementare, fiecare parte analizează:

(a) lista prevăzută la articolul 18.6; și

(b) propunerile de activități de cooperare în materie de reglementare transmise de către persoane ale unei părți, care sunt justificate și însoțite de informații relevante.

(5) În cazul în care părțile decid să se implice într-o activitate de cooperare în materie de reglementare, autoritatea de reglementare a fiecărei părți:

(a) informează autoritatea de reglementare a celeilalte părți cu privire la elaborarea de noi măsuri sau la reexaminarea măsurilor existente care sunt relevante pentru activitatea de cooperare în materie de reglementare;

(b) la cerere, furnizează informații și discută măsuri care sunt relevante pentru activitatea de cooperare în materie de reglementare; și

(c) atunci când elaborează măsuri de reglementare noi sau când reexaminează măsurile de reglementare sau de altă natură existente, ia în considerare, în măsura posibilităților, orice abordare în materie de reglementare propusă de cealaltă parte cu privire la același aspect sau la un aspect conex.

(6) Părțile se pot implica în activități de cooperare în materie de reglementare în mod voluntar. O parte poate refuza să se implice în sau poate să se retragă din activitățile de cooperare în materie de reglementare. O parte care refuză să se implice în sau care se retrage din activități de cooperare în materie de reglementare îi explică celeilalte părți motivele pentru care a luat această decizie.

(7) Dacă este cazul, autoritățile de reglementare pot încredința, de comun acord, organismelor competente ale părților punerea în aplicare a unei activități de cooperare în materie de reglementare.

ARTICOLUL 18.13

Bunele practici de promovare a compatibilității în materie de reglementare

În scopul promovării compatibilității în materie de reglementare, autoritatea de reglementare a fiecărei părți are în vedere, printre altele, următoarele:

(a) promovarea principiilor, orientărilor și codurilor de conduită comune, precum și a instrumentelor comune de recunoaștere reciprocă a echivalenței și de punere în aplicare, pentru a evita duplicarea inutilă a cerințelor de reglementare, precum cele privind testarea, calificările, auditurile sau inspecțiile; și

(b) cooperarea bilaterală și cooperarea cu țări terțe în cadrul forurilor internaționale relevante, dacă este posibil, inclusiv prin intermediul unor inițiative și propuneri comune, cu scopul de a elabora și de a promova adoptarea și punerea în aplicare a standardelor, orientărilor și a altor abordări internaționale în materie de reglementare.

SUBSECȚIUNEA 4

Dispoziții instituționale

ARTICOLUL 18.14

Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare

(1) Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare instituit în temeiul articolului 22.3 consolidează și promovează bunele practici de reglementare și cooperarea în materie de reglementare dintre părți, în conformitate cu dispozițiile din prezenta secțiune.

(2) Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare poate invita persoanele interesate să participe la reuniuni.

(3) Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare poate, în special:

(a) să discute propunerile de activități de cooperare în materie de reglementare;

(b) să facă schimb de informații privind bunele practici în materie de reglementare și să promoveze aceste practici;

(c) să recomande activități de cooperare în materie de reglementare cu privire la aspecte de interes comun pentru părți, inclusiv activități privind cercetarea din stadiul de prereglementare;

(d) să promoveze activități de cooperare bilaterală în materie de reglementare, cu scopul de a facilita obținerea de rezultate compatibile în materie de reglementare pentru fiecare parte, în special în domeniile în care nu există niciun fel de măsuri de reglementare sau în care elaborarea acestora se află într-o etapă inițială;

(e) să sprijine elaborarea de mecanisme practice, de instrumente de punere în aplicare și de bune practici în vederea promovării bunelor practici de reglementare și a cooperării în materie de reglementare;

(f) să încurajeze cooperarea și coordonarea în materie de reglementare în cadrul forurilor internaționale, inclusiv schimburile bilaterale periodice de informații privind activitățile în desfășurare sau planificate relevante;

(g) să identifice și să aprobe periodic domeniile prioritare ale cooperării în materie de reglementare;

(h) să furnizeze orientări, dacă este necesar, pentru a contribui la raționalizarea cooperării în materie de reglementare a altor comitete specializate menționate la articolul 22.3 și a altor foruri de cooperare bilaterală în materie de reglementare;

(i) să analizeze raportul privind rezultatele consultărilor menționat la articolul 18.16 alineatul (8) și să reexamineze progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a soluției satisfăcătoare menționate la articolul 18.16 alineatul (6), dacă este cazul; și

(j) să stabilească, dacă este necesar, grupuri de lucru *ad hoc* care să realizeze activități specifice de cooperare în materie de reglementare și care să prezinte rapoarte Comitetului pentru cooperare în materie de reglementare.

(4) Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare:

(a) se reunește în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord și ulterior cel puțin o dată pe an, cu excepția cazului în care reprezentanții părților decid altfel; și

(b) își adoptă regulamentul de procedură cu ocazia primei reuniuni ulterioare intrării în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 18.15

Puncte de contact

La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentei secțiuni și pentru schimbul de informații în conformitate cu articolul 18.16 și notifică celeilalte părți datele de contact, inclusiv, informații cu privire la funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

ARTICOLUL 18.16

Schimbul de informații privind măsurile de reglementare planificate sau existente

(1) O parte îi poate transmite celeilalte părți o cerere de informații și clarificări privind măsurile de reglementare planificate sau existente ale celeilalte părți. Partea căreia îi este adresată cererea depune toate eforturile pentru a răspunde cu promptitudine.

(2) O parte îi poate transmite celeilalte părți o cerere în care să solicite analizarea preocupărilor sale cu privire la o măsură de reglementare planificată sau existentă a celeilalte părți. În cererea sa, partea solicitantă identifică măsura de reglementare în cauză, furnizează o descriere a preocupărilor sale și, dacă este cazul, pune întrebări.

(3) Partea solicitată transmite, cât mai curând posibil dar, cu excepția unor cazuri justificate, în termen de maximum 60 de zile de la data primirii cererii, observații scrise cu privire la preocupările semnalate de partea solicitantă în temeiul alineatului (2). În măsura posibilităților, observațiile respective includ, printre altele, obiectivele de politică și justificarea măsurii de reglementare și, dacă este cazul, o explicație a absenței unei măsuri cu un efect mai puțin restrictiv asupra comerțului sau a investițiilor care ar putea conduce la fel de eficient la atingerea aceluiași obiectiv de politică. Partea solicitată răspunde la eventualele întrebări de clarificare transmise de partea solicitantă.

(4) Partea solicitantă poate cere consultări cu partea solicitată:

(a) după primirea observațiilor scrise menționate la alineatul (3); sau

(b) după încheierea perioadei menționate la alineatul (3), dacă partea solicitată nu îi transmite observații scrise în cursul perioadei respective.

(5) Consultările pot fi efectuate prin întâlniri personale sau prin mijloace electronice. Fiecare parte numește un funcționar responsabil cu desfășurarea întâlnirilor.

(6) În cursul consultărilor, părțile caută, cu bună credință, o posibilă soluție satisfăcătoare pentru a aborda preocupările părții solicitante, inclusiv propuneri de ajustare a măsurii de reglementare în cauză, sau pentru a adopta o măsură de reglementare cu un efect mai puțin restrictiv asupra comerțului sau a investițiilor, dacă este cazul.

(7) Părțile nu au obligația de a dezvălui informații sau date confidențiale ori sensibile.

(8) Partea solicitantă elaborează, în consultare cu partea solicitată, un raport privind rezultatul consultărilor. Punctul de contact al părții solicitante trimite raportul, spre examinare, Comitetului pentru cooperare în materie de reglementare.

(9) Cererea menționată la alineatul (2) poate fi transmisă și în cazurile în care nu s-a găsit o soluție satisfăcătoare la nivelul comitetului specializat relevant și ea nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care le revin părților în temeiul capitolului 21 sau al procedurii de soluționare a litigiilor din cadrul oricărui alt acord aplicabil.

(10) Cererea menționată la alineatul (2) nu obligă partea solicitată să obțină un anumit rezultat în materie de reglementare și nu întârzie adoptarea unei măsuri de reglementare.

SECȚIUNEA B

Bunăstarea animalelor

ARTICOLUL 18.17

Bunăstarea animalelor

(1) Părțile cooperează, în beneficiul lor reciproc, cu privire la aspecte legate de bunăstarea animalelor, punând accentul pe animalele din crescătorii, cu scopul de a ameliora înțelegerea reciprocă a actelor lor cu putere de lege și a actelor lor administrative respective.

(2) În acest scop, părțile pot adopta, de comun acord, un plan de lucru în care să definească prioritățile și categoriile de animale care urmează să fie abordate în temeiul prezentului articol și pot stabili un grup de lucru tehnic pentru bunăstarea animalelor, care să facă schimb de informații, expertiză și experiență în domeniul bunăstării animalelor și să exploreze posibilitatea de a promova consolidarea cooperării.

SECȚIUNEA C

Dispoziții finale

ARTICOLUL 18.18

Aplicarea secțiunii A

(1) Dispozițiile din secțiunea A nu se aplică secțiunii B și nici cooperării în materie de reglementare cu privire la reglementarea financiară, prevăzută în capitolul 8 secțiunea E subsecțiunea 5.

(2) În pofida articolului 18.3, orice dispoziții specifice din alte capitole ale prezentului acord prevalează asupra dispozițiilor din secțiunea A, în măsura în care este necesar pentru aplicarea respectivelor dispoziții specifice.

ARTICOLUL 18.19

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile din prezentul capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

CAPITOLUL 19

COOPERAREA ÎN DOMENIUL AGRICULTURII

ARTICOLUL 19.1

Obiective

Părțile recunosc că promovarea comerțului cu produse agricole[1] și alimentare între ele este în interesul lor reciproc și vizează promovarea cooperării în domeniul agriculturii durabile, inclusiv dezvoltarea rurală și schimbul de informații tehnice și de bune practici în scopul furnizării unor produse alimentare sigure și de calitate superioară pentru consumatorii din Uniunea Europeană și Japonia.

[1] În sensul prezentului capitol, termenul „produse agricole” nu include produsele forestiere și pescărești.

ARTICOLUL 19.2

Domeniul de aplicare

(1) Părțile cooperează în domeniile menționate la articolul 19.1, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și cu actele lor administrative respective. Părțile încurajează și facilitează cooperarea între grupurile, entitățile, autoritățile competente și alte organizații relevante ale părților.

(2) Domeniul de aplicare al cooperării menționate la alineatul (1) vizează:

(a) promovarea comerțului cu produse agricole și alimentare, inclusiv un dialog privind reglementările relevante;

(b) cooperarea în vederea ameliorării gestionării, productivității și competitivității exploatațiilor, inclusiv schimbul de bune practici privind agricultura durabilă, precum și utilizarea tehnologiei și inovării;

(c) cooperarea privind producția și tehnologia din domeniul agriculturii și al produselor alimentare;

(d) cooperarea în ceea ce privește politica privind calitatea produselor agricole, inclusiv în ceea ce privește indicațiile geografice[1], cu condiția ca această cooperare să nu se suprapună sarcinilor legate de indicațiile geografice ale Comitetul pentru proprietatea intelectuală, instituit în temeiul articolului 22.3;

[1] În sensul prezentului capitol, „politica privind calitatea produselor agricole” în ceea ce privește indicațiile geografice se referă la politica privind calitatea produselor agricole în ceea ce privește indicațiile geografice ale produselor care intră sub incidența articolului 14.22.

(e) cooperarea și schimbul de bune practici în vederea promovării dezvoltării rurale, precum politicile vizând menținerea producătorilor și a tinerilor fermieri în zonele rurale; și

(f) consultări privind alte aspecte care fac obiectul articolului 19.1, în funcție de ceea ce convin părțile.

ARTICOLUL 19.3

Cooperarea în scopul îmbunătățirii mediului de afaceri

(1) Fiecare parte adoptă, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și cu actele sale administrative, măsuri adecvate pentru a îmbunătăți în continuare mediul de afaceri din domeniul agriculturii și al produselor alimentare pentru persoanele aparținând celeilalte părți care își desfășoară activitățile economice pe teritoriul său.

(2) Pentru a îmbunătăți în continuare mediul de afaceri, părțile promovează, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și cu actele lor administrative respective, cooperarea între autoritățile publice și reprezentanții sectoarele agricole și alimentare respective ale părților.

ARTICOLUL 19.4

Cerere de informații

Fiecare parte îi poate transmite celeilalte părți o cerere de informații și clarificări privind măsurile legate de agricultură și de produsele alimentare. Partea solicitată furnizează, cât mai curând posibil, dar în termen de maximum 60 de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin altfel, informații scrise cu privire la cererea transmisă de partea solicitantă.

ARTICOLUL 19.5

Comitetul pentru cooperarea în domeniul agriculturii

(1) Comitetul pentru cooperarea în domeniul agriculturii, instituit în temeiul articolului 22.3 (denumit în continuare, în prezentul capitol, „comitetul”), este responsabil pentru punerea în aplicare și funcționarea eficace a prezentului capitol.

(2) Comitetul îndeplinește următoarele funcții:

(a) asigură și reexaminează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol;

(b) discută orice aspect legat de prezentul capitol;

(c) raportează Comitetului mixt constatările sale;

(d) facilitează cooperarea între sectoarele private ale părților care contribuie la atingerea obiectivelor prezentului capitol; și

(e) îndeplinește alte funcții care îi pot fi delegate de Comitetul mixt în temeiul articolului 22.1 alineatul (5) litera (b).

(3) Comitetul adoptă propriul său regulament de procedură și detaliile cooperării menționate în prezentul capitol.

(4) Comitetul poate invita, prin consens, reprezentanți ai entităților relevante, altele decât Comisia Europeană și Guvernul Japoniei, care dețin expertiza necesară relevantă cu privire la aspectele care urmează să fie discutate.

ARTICOLUL 19.6

Puncte de contact și comunicări

(1) La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează cel puțin un punct de contact pentru a facilita comunicările dintre părți cu privire la orice aspect legat de prezentul capitol și notifică celeilalte părți datele de contact, inclusiv informații cu privire la funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

(2) Cererile referitoare la prezentul capitol transmise de entitățile relevante ale unei părți, altele decât Comisia Europeană și Guvernul Japoniei, sunt notificate de către punctul de contact al părții respective punctului de contact al celeilalte părți, astfel cum se menționează în prezentul articol, într-un termen rezonabil.

(3) Comunicările la care se face referire în prezentul capitol se efectuează în limba engleză.

ARTICOLUL 19.7

Relația cu alte capitole

(1) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, prezentul capitol nu se aplică aspectelor care fac obiectul capitolului 2, 6, 7 sau 14.

(2) Nicio dispoziție din prezentul capitol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor vreunei părți în temeiul capitolelor 2, 6, 7 și 14.

ARTICOLUL 19.8

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile din prezentul capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

CAPITOLUL 20

ÎNTREPRINDERILE MICI ŞI MIJLOCII

Articolul 20.1

Obiectiv

Părțile recunosc importanța dispozițiilor din prezentul capitol, precum și a altor dispoziții din prezentul acord care vizează consolidarea cooperării dintre părți în privința aspectelor relevante pentru întreprinderile mici și mijlocii (denumite în continuare, în prezentul capitol, „IMM-uri”) sau care pot prezenta alte avantaje deosebite pentru IMM-uri.

ARTICOLUL 20.2

Schimbul de informații

(1) Fiecare parte stabilește sau menține propriul site web, accesibil publicului, care conține informații referitoare la prezentul acord, inclusiv:

(a) textul prezentului acord, inclusiv toate anexele, în special listele tarifare și regulile de origine specifice produselor;

(b) un rezumat al prezentului acord; și

(c) informații destinate IMM-urilor, conțin:

(i) o descriere a dispozițiilor din prezentul acord pe care partea respectivă le consideră importante pentru IMM-uri; și

(ii) orice informații suplimentare pe care partea respectivă le consideră utile pentru IMM-urile interesate să beneficieze de oportunitățile oferite de prezentul acord.

(2) Fiecare parte include pe site-ul web menționat la alineatul (1) link-uri către:

(a) site-ul web echivalent al celeilalte părți;

(b) site-urile web ale autorităților sale publice și ale altor entități corespunzătoare care furnizează informații pe care partea respectivă le consideră utile pentru persoanele interesate de comerț, investiții sau afaceri pe teritoriul părții în cauză; și

(c) site-ul web al Centrului pentru cooperare industrială UE-Japonia sau al organizației care îi succede acestuia.

(3) Fiecare parte se asigură că link-urile la site-urile web menționate la alineatul (2) litera (b) furnizează informații legate de:

(a) legislația și procedurile vamale, precum și o descriere a procedurilor, etapele practice, formularele, documentele și alte informații necesare pentru importul în, exportul din și tranzitul prin teritoriul vamal al părții respective;

(b) actele cu putere de lege și actele administrative, inclusiv procedurile, privind drepturile de proprietate intelectuală;

(c) reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității;

(d) măsurile sanitare și fitosanitare relevante pentru import și export;

(e) publicarea anunțurilor pentru achizițiile publice, în conformitate cu articolul 10.4, precum și alte informații relevante;

(f) procedurile de înregistrare a întreprinderilor;

(g) impozitele colectate în cadrul procedurilor de import, dacă este cazul; și

(h) alte informații pe care partea respectivă le consideră utile pentru IMM-uri.

(4) Fiecare parte include pe site-ul web menționat la alineatul (1) un link la o bază de date care este accesibilă pentru căutare electronică prin codul din nomenclatura tarifară și care include, dacă partea respectivă consideră că este necesar, următoarele informații privind accesul la piața sa:

(a) nivelurile taxei vamale care urmează să fie aplicate de către partea respectivă mărfurilor originare din cealaltă parte, nivelurile taxei vamale aplicabile națiunii celei mai favorizate și contingentele tarifare stabilite de partea respectivă;

(b) taxele vamale și de altă natură, inclusiv taxele specifice produselor, impuse la import și la export sau legate de acestea;

(c) alte măsuri tarifare;

(d) regulile de origine;

(e) rambursarea sau amânarea taxelor vamale sau alte tipuri de exonerare care permit reducerea sau rambursarea taxelor vamale ori scutirea de acestea;

(f) criteriile utilizate pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor;

(g) cerințele privind indicarea țării de origine, inclusiv amplasarea indicațiilor și metoda de indicare; și

(h) alte măsuri relevante.

(5) Fiecare parte reexaminează, periodic sau la solicitarea celeilalte părți, informațiile și link-urile menționate la alineatele (1)-(4), pentru a se asigura că sunt actualizate și exacte.

(6) Fiecare parte depune eforturi pentru a se asigura că informațiile furnizate în temeiul prezentului articol sunt prezentate într-un mod ușor de utilizat pentru IMM-uri. Fiecare parte depune toate eforturile pentru a pune informațiile la dispoziție în limba engleză.

(7) Niciunei persoane aparținând celeilalte părți nu i se impune vreo taxă pentru accesul la informațiile furnizate în temeiul alineatelor (1)-(4).

ARTICOLUL 20.3

Puncte de contact pentru IMM-uri

(1) La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentului capitol (denumite în continuare, în prezentul capitol, „puncte de contact pentru IMM-uri”) și notifică celeilalte părți datele de contact, inclusiv informații cu privire la funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

(2) Punctele de contact pentru IMM-uri îndeplinesc, în conformitate cu normele și procedurile fiecărei părți, următoarele funcții:

(a) se asigură că necesitățile IMM-urilor sunt luate în considerare în contextul punerii în aplicare a prezentului acord;

(b) examinează modalități de consolidare a cooperării dintre părți în chestiuni relevante pentru IMM-uri, în vederea sporirii oportunităților comerciale și de investiții pentru IMM-uri;

(c) identifică modalități și fac schimb de informații pentru a permite IMM-urilor fiecărei părți să beneficieze de noi oportunități în temeiul prezentului acord;

(d) monitorizează și pun în aplicare articolul 20.2 și se asigură că informațiile furnizate de fiecare parte sunt actualizate și relevante pentru IMM-uri;

(e) prezintă rapoarte periodice cu privire la activitățile lor și adresează recomandări adecvate Comitetului mixt; și

(f) examinează orice alt aspect relevant pentru IMM-uri care face obiectul prezentului acord.

(3) Punctele de contact pentru IMM-uri pot, în conformitate cu normele și procedurile fiecărei părți, să recomande Comitetului mixt includerea de către părți a unor informații suplimentare pe site-urile web respective ale acestora menționate la articolul 20.2.

(4) Punctele de contact pentru IMM-uri depun toate eforturile pentru a aborda orice altă chestiune de interes pentru IMM-uri legată de punerea în aplicare a prezentului acord, inclusiv prin:

(a) schimbul de informații cu scopul de a asista părțile în monitorizarea punerii în aplicare a prezentului acord în ceea ce privește chestiunile relevante pentru IMM-uri;

(b) participarea la lucrările comitetelor specializate și ale grupurilor de lucru instituite în temeiul prezentului acord, inclusiv în privința chestiunilor legate de cooperarea în materie de reglementare și a aspectelor netarifare și prin aducerea în atenția respectivelor comitete specializate și grupuri de lucru, în domeniile lor respective de competență, a chestiunilor specifice care prezintă un interes deosebit pentru IMM-uri, evitând totodată duplicarea eforturilor; și

(c) examinarea soluțiilor acceptabile pentru ambele părți vizând îmbunătățirea capacității IMM-urilor de a se implica în schimburile comerciale și investițiile dintre părți.

(5) Punctele de contact pentru IMM-uri se reunesc atunci când este necesar și își desfășoară activitățile prin intermediul canalelor de comunicare corespunzătoare, care pot include poșta electronică, videoconferințe sau alte mijloace.

(6) În cadrul desfășurării activităților lor, punctele de contact pentru IMM-uri pot solicita cooperarea cu experți din domeniul IMM-urilor și cu organizații externe, după caz.

ARTICOLUL 20.4

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile din prezentul capitol nu fac obiectul soluționării litigiilor în temeiul capitolului 21.

CAPITOLUL 21

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

SECȚIUNEA A

Obiectiv, domeniu de aplicare și definiții

ARTICOLUL 21.1

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol este de a stabili un mecanism eficace și eficient pentru soluționarea litigiilor dintre părți referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor din prezentul acord, pentru a se ajunge la o soluție convenită de comun acord.

ARTICOLUL 21.2

Domeniul de aplicare

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, prezentul capitol se aplică în ceea ce privește soluționarea oricărui litigiu dintre părți referitor la interpretarea și aplicarea dispozițiilor din prezentul acord.

ARTICOLUL 21.3

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(a) „arbitru” înseamnă un membru al unei comisii de arbitraj;

(b) „cazuri urgente” sau „chestiuni urgente” le includ pe cele privind mărfurile sau serviciile care își pierd rapid calitatea, condiția actuală sau valoarea comercială într-o perioadă scurtă de timp;

(c) „cod de conduită” înseamnă Codul de conduită pentru arbitri menționat la articolul 21.30;

(d) „parte reclamantă” înseamnă partea care solicită instituirea unei comisii de arbitraj în temeiul articolului 21.7;

(e) „dispoziții vizate” înseamnă dispozițiile din prezentul acord vizate de prezentul capitol în conformitate cu articolul 21.2;

(f) „OSL” înseamnă Organul de soluționare a litigiilor din cadrul OMC;

(g) „comisie de arbitraj” înseamnă o comisie instituită în temeiul articolului 21.7;

(h) „partea pârâtă” înseamnă partea împotriva căreia a fost adus un litigiu în fața unei comisii de arbitraj, în temeiul articolului 21.7; și

(i) „regulament de procedură” înseamnă regulamentul de procedură al unei comisii de arbitraj, menționat la articolul 21.30.

SECȚIUNEA B

Consultări și mediere

ARTICOLUL 21.4

Cerere de informații

Înainte de formularea unei cereri de consultări sau de mediere în temeiul articolului 21.5 sau, respectiv, 21.6, o parte poate solicita în scris orice informații relevante cu privire la o măsură pusă în discuție. Partea căreia i se adresează cererea depune toate eforturile pentru a furniza informațiile solicitate, trimițând un răspuns scris în termen de maximum 20 de zile de la data primirii cererii.

ARTICOLUL 21.5

Consultări

(1) Părțile depun toate eforturile pentru soluționarea oricărui litigiu menționat la articolul 21.2 prin inițierea de consultări cu bună-credință, pentru a se ajunge la o soluție convenită de comun acord.

(2) O parte poate solicita consultări printr-o cerere scrisă adresată celeilalte părți. În cererea de consultări, partea care solicită consultările indică motivele cererii, inclusiv identificarea măsurii în cauză și o indicație a temeiului său factual și juridic, specificând dispozițiile vizate relevante.

(3) În cursul consultărilor, fiecare parte furnizează suficiente informații pentru a permite o examinare completă a măsurii în cauză, inclusiv a modului în care aceasta ar putea afecta funcționarea și aplicarea prezentului acord.

(4) Partea căreia îi este adresată cererea de consultări răspunde la aceasta în termen de maximum 10 zile de la data primirii cererii. Părțile inițiază consultări în termen de maximum 30 de zile de la data primirii cererii. Consultările sunt considerate încheiate după maximum 45 de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. În cazul în care părțile consideră că este vorba despre chestiuni urgente, consultările sunt considerate încheiate după maximum 25 de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

(5) Consultările pot avea loc prin întâlniri personale sau prin orice alte mijloace de comunicare convenite de către părți. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, consultările, dacă au loc prin întâlniri personale, se desfășoară pe teritoriul părții căreia îi este adresată cererea.

(6) Consultările, inclusiv toate informațiile prezentate și toate pozițiile adoptate de către părți pe parcursul acestei proceduri, sunt confidențiale și nu aduc atingere drepturilor pe care părțile le-ar putea exercita în cadrul oricăror proceduri ulterioare.

ARTICOLUL 21.6

Medierea

(1) O parte poate, în orice moment, să îi solicite celeilalte părți să participe la o procedură de mediere cu privire la orice chestiune care intră sub incidența prezentului capitol referitoare la o măsură care afectează negativ comerțul sau investițiile dintre părți.

(2) Părțile pot, în orice moment, să convină să participe la o procedură de mediere, care este inițiată, se desfășoară și se încheie în conformitate cu procedura de mediere adoptată de Comitetul mixt cu ocazia primei sale reuniuni, în temeiul articolului 22.1 alineatul (4) litera (f).

(3) În cazul în care părțile sunt de acord, procedura de mediere poate continua în paralel cu procedurile comisiei de arbitraj prevăzute în secțiunea C.

SECȚIUNEA C

Procedura comisiei de arbitraj

ARTICOLUL 21.7

Instituirea unei comisii de arbitraj

(1) Partea care a solicitat consultări în temeiul articolului 21.5 poate solicita instituirea unei comisii de arbitraj în cazul în care:

(a) cealaltă parte nu răspunde la cererea de consultări în termen de 10 zile de la data primirii acesteia sau nu inițiază consultări în termen de 30 de zile de la data primirii cererii;

(b) părțile convin să nu inițieze consultări; sau

(c) părțile nu soluționează litigiul prin intermediul consultărilor în termen de 45 de zile sau, în cazurile urgente, în termen de 25 de zile de la data primirii cererii de consultări, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

(2) Cererea de instituire a unei comisii de arbitraj în temeiul alineatului (1) se face în scris către partea pârâtă. În cererea sa, partea reclamantă identifică în mod explicit:

(a) măsura în cauză;

(b) temeiul juridic, specificând dispozițiile vizate relevante, astfel încât să reiasă cu claritate modul în care măsura respectivă este incompatibilă cu dispozițiile în cauză; și

(c) temeiul factual.

ARTICOLUL 21.8

Componența unei comisii de arbitraj

(1) O comisie de arbitraj se compune din trei arbitri.

(2) În termen de maximum 10 zile de la data primirii de către partea pârâtă a cererii de instituire a unei comisii de arbitraj, părțile se consultă pentru a ajunge la un acord privind componența comisiei de arbitraj.

(3) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la componența comisiei de arbitraj în termenul prevăzut la alineatul (2), fiecare parte numește un arbitru din sublista părții respective, stabilită în temeiul articolului 21.9, în termen de maximum cinci zile de la data expirării termenului prevăzut la alineatul (2). În cazul în care o parte nu numește un arbitru în termenul respectiv, copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă selecționează un arbitru, prin tragere la sorți, în termen de maximum cinci zile de la expirarea termenului respectiv, din sublista părții care nu a numit un arbitru, stabilită în temeiul articolului 21.9. Copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă poate delega reprezentantului său sarcina de a selecționa arbitrul prin tragere la sorți.

(4) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la președintele comisiei de arbitraj în termenul prevăzut la alineatul (2), la cererea unei părți, copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă selecționează președintele comisiei de arbitraj, prin tragere la sorți, în termen de maximum cinci zile de la data transmiterii cererii, din sublista președinților stabilită în temeiul articolului 21.9. Cererea respectivă este notificată, în același timp, și celeilalte părți. Copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă poate delega reprezentantului său sarcina de a selecționa președintele comisiei de arbitraj prin tragere la sorți.

(5) În cazul în care listele prevăzute la articolul 21.9 nu sunt stabilite sau nu conțin cel puțin nouă persoane, astfel cum se menționează la articolul respectiv, se aplică următoarea procedură:

(a) pentru selectarea președintelui:

(i) în cazul în care sublista președinților conține cel puțin două persoane stabilite de comun acord de către părți, copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă selectează președintele, prin tragere la sorți, dintre persoanele respective în termen de maximum cinci zile de la data transmiterii cererii menționate la alineatul (4);

(ii) în cazul în care sublista președinților conține o singură persoană stabilită de comun acord de către părți, persoana respectivă acționează în calitate de președinte; sau

(iii) în cazul în care părțile nu selectează un președinte în temeiul punctului (i) sau (ii) sau în cazul în care sublista președinților nu conține nicio persoană stabilită de comun acord de către părți, copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă selectează președintele, în termen de maximum cinci zile de la data transmiterii cererii menționate la alineatul (4), prin tragere la sorți, dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de către o parte pentru a îndeplini funcția de președinte, în momentul stabilirii sau al actualizării listei arbitrilor menționată la articolul 21.9. O parte poate propune o nouă persoană în cazul în care o persoană care a fost propusă în mod oficial pentru funcția de președinte de către partea respectivă nu mai este disponibilă; și

(b) pentru selectarea unui arbitru, altul decât președintele:

(i) în cazul în care sublista unei părți conține cel puțin două persoane stabilite de comun acord de către părți, partea respectivă selectează un arbitru dintre persoanele respective în termen de maximum cinci zile de la expirarea termenului prevăzut la alineatul (2);

(ii) în cazul în care sublista unei părți conține o singură persoană stabilită de comun acord de către părți, persoana respectivă acționează în calitate de arbitru; sau

(iii) în cazul în care un arbitru nu poate fi selectat în temeiul punctului (i) sau (ii) sau dacă sublista arbitrilor propuși de o parte nu conține nicio persoană stabilită de comun acord de către părți, copreședintele Comitetului mixt care reprezintă partea reclamantă selectează un arbitru, aplicând *mutatis mutandis* procedura menționată la litera (a).

(6) Data instituirii comisiei de arbitraj este data la care ultimul dintre cei trei arbitri a notificat părților că acceptă numirea.

ARTICOLUL 21.9

Lista arbitrilor

(1) Comitetul mixt stabilește, în cadrul primei sale reuniuni în temeiul articolului 22.1 alineatul (2), o listă cu cel puțin nouă persoane care doresc și sunt în măsură să îndeplinească funcția de arbitri. Lista se compune din trei subliste: câte o sublistă pentru fiecare parte și o sublistă cu persoanele care nu sunt resortisanți ai niciuneia dintre părți și care se califică pentru funcția de președinte al comisiei de arbitraj. Fiecare sublistă cuprinde cel puțin trei persoane. Pentru stabilirea sau actualizarea sublistei președinților, fiecare parte poate propune până la trei persoane. Comitetul mixt se va asigura că numărul persoanelor de pe lista arbitrilor este menținut în permanență la nivelul prevăzut la prezentul alineat.

(2) Comitetul mixt poate stabili o listă suplimentară, compusă din persoane cu expertiză dovedită în sectoarele specifice vizate de prezentul acord, care poate fi utilizată pentru a constitui comisia de arbitraj.

ARTICOLUL 21.10

Calificările arbitrilor

Toți arbitrii:

(a) dețin expertiză dovedită în domeniul dreptului, al comerțului internațional și în alte domenii vizate de prezentul acord și, în cazul președintelui, au experiență și în ceea ce privește procedurile de arbitraj;

(b) sunt independenți de fiecare parte și nu sunt afiliați acestora sau nu primesc instrucțiuni din partea niciuneia dintre ele;

(c) își exercită funcția în nume propriu și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunei organizații sau a niciunui guvern în ceea ce privește aspectele legate de litigiu; și

(d) respectă codul de conduită.

ARTICOLUL 21.11

Înlocuirea arbitrilor

În cazul în care, în cadrul procedurilor de arbitraj în temeiul prezentului capitol, oricare dintre arbitrii care fac parte din comisia de arbitraj inițială nu poate participa la aceasta, se retrage sau trebuie înlocuit pentru că nu respectă cerințele codului de conduită, se aplică procedura prevăzută la articolul 21.8.

ARTICOLUL 21.12

Funcțiile comisiilor de arbitraj

Comisia de arbitraj instituită în temeiul articolului 21.7:

(a) efectuează o evaluare obiectivă a problemei pe care o cercetează, inclusiv o evaluare obiectivă a elementelor concrete ale cazului, a aplicabilității dispozițiilor vizate și a conformității măsurii în cauză cu acestea;

(b) stabilește, în deciziile sale, constatările de fapt și de drept, precum și motivele care stau la baza oricăror constatări și concluzii pe care le formulează; și

(c) se consultă periodic cu părțile și asigură oportunități adecvate pentru ajungerea la o soluție acceptată de ambele părți.

ARTICOLUL 21.13

Mandat

(1) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel în termen de maximum 10 zile de la instituirea comisiei de arbitraj, mandatul acesteia este după cum urmează:
„examinează, având în vedere dispozițiile vizate relevante din prezentul acord menționate de către părți, problema la care se face referire în cererea de instituire a comisiei de arbitraj, decide cu privire la conformitatea măsurii în cauză cu dispozițiile vizate relevante din prezentul acord și întocmește un raport în conformitate cu articolele 21.18 și 21.19”.

(2) În cazul în care părțile convin asupra altui mandat decât cel menționat la alineatul (1), acestea notifică mandatul convenit comisiei de arbitraj în termen de maximum trei zile de la data acordului lor.

ARTICOLUL 21.14

Decizie privind chestiunile urgente

În cazul în care o parte solicită acest lucru, comisia de arbitraj decide, în termen de maximum 15 zile de la data instituirii sale, dacă un litigiu se referă sau nu la chestiuni urgente.

ARTICOLUL 21.15

Procedurile comisiei de arbitraj

(1) Orice audiere a comisiei de arbitraj este deschisă publicului, cu excepția cazului în care părțile convin altfel sau a cazului în care prezentările și argumentele unei părți conțin informații confidențiale. Audierile desfășurate cu ușile închise sunt confidențiale.

(2) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, locul de desfășurare a audierilor alternează între părți, prima audiere urmând să aibă loc pe teritoriul părții pârâte.

(3) Comisia de arbitraj și părțile tratează drept confidențiale orice informații prezentate de o parte comisiei de arbitraj pe care partea respectivă le-a desemnat drept confidențiale. În cazul în care partea în cauză prezintă comisiei de arbitraj o versiune confidențială a prezentărilor sale scrise, aceasta furnizează, de asemenea, la cererea celeilalte părți, un rezumat neconfidențial al informațiilor conținute în prezentările sale care să poată fi făcut public, însoțit o explicație privind motivele pentru care informațiile nedezvăluite sunt confidențiale.

(4) Deliberările comisiei de arbitraj rămân confidențiale.

(5) Părților li se oferă posibilitatea de a asista la orice prezentări, declarații, argumente sau obiecții formulate în cursul procedurii. Părțile își pun reciproc la dispoziție orice informații sau prezentări scrise transmise comisiei de arbitraj, inclusiv eventualele observații privind partea descriptivă a raportului intermediar, răspunsurile la întrebările comisiei de arbitraj și observațiile scrise cu privire la răspunsurile respective.

(6) Raportul intermediar și raportul final sunt întocmite în absența părților și având în vedere informațiile furnizate și declarațiile făcute. Arbitrii își asumă deplina responsabilitate pentru întocmirea rapoartelor și nu deleagă această responsabilitate niciunei alte persoane.

(7) Comisia de arbitraj încearcă să își adopte deciziile, inclusiv raportul final, prin consens. De asemenea, comisia de arbitraj poate să își adopte deciziile, inclusiv raportul final, prin vot majoritar în cazul în care nu se poate lua o decizie prin consens. Opiniile discordante ale arbitrilor nu se publică.

(8) Deciziile comisiei de arbitraj sunt definitive și obligatorii pentru părți. Ele sunt acceptate în mod necondiționat de către părți. Ele nu extind sau nu diminuează drepturile și obligațiile părților în temeiul prezentului acord. Ele nu sunt concepute astfel încât să creeze drepturi și obligații pentru persoane.

ARTICOLUL 21.16

Norme de interpretare

Comisia de arbitraj interpretează dispozițiile vizate în conformitate cu normele obișnuite de interpretare a dreptului public internațional, inclusiv cu normele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor. De asemenea, comisia de arbitraj ia în considerare interpretările relevante din rapoartele grupului special și ale organului de apel, adoptate de OSL.

ARTICOLUL 21.17

Primirea informațiilor

(1) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, comisia de arbitraj poate solicita părților informațiile relevante pe care le consideră necesare și oportune. Părțile răspund cu promptitudine și în mod complet la orice cerere de informații transmisă de comisia de arbitraj.

(2) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, comisia de arbitraj poate solicita orice informații, din orice sursă, pe care le consideră oportune, inclusiv informații confidențiale. De asemenea, comisia de arbitraj are dreptul de a solicita opinia experților, dacă consideră acest lucru ca fiind oportun.

(3) Persoanele fizice ale unei părți sau persoanele juridice stabilite pe teritoriul unei părți pot transmite comisiei de arbitraj informații în calitate de *amicus curiae*, în conformitate cu regulamentul de procedură.

(4) Orice informații obținute de comisia de arbitraj în temeiul prezentului articol sunt puse la dispoziția părților, iar părțile pot transmite comisiei de arbitraj observații cu privire la informațiile respective.

ARTICOLUL 21.18

Raportul intermediar

(1) Comisia de arbitraj emite un raport intermediar adresat părților, care conține o parte descriptivă, constatările comisiei și concluziile acesteia, în termen de maximum 120 de zile de la data instituirii sale, astfel încât părțile să îl poată examina. În cazul în care comisia de arbitraj consideră că acest termen-limită nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj notifică părților, în scris, acest lucru, precizând motivele întârzierii și data la care comisia de arbitraj intenționează să emită raportul său intermediar. Această întârziere nu poate, în niciun caz, să depășească 30 de zile de la termenul-limită.

(2) În termen de maximum 15 zile de la data emiterii raportului intermediar, fiecare parte poate transmite comisiei de arbitraj observații scrise și o cerere scrisă de reexaminare a unor aspecte precise ale raportului intermediar. După analizarea eventualelor observații și cereri scrise transmise de fiecare parte, comisia de arbitraj poate modifica raportul intermediar și poate prelungi examinarea în cazul în care consideră că acest lucru este oportun.

(3) În cazurile urgente,

(a) comisia depune toate eforturile pentru a emite raportul intermediar în termen de maximum 60 de zile de la data instituirii sale și în niciun caz nu emite raportul intermediar mai târziu de 75 de zile de la data instituirii sale; și

(b) în termen de maximum șapte zile de la data emiterii raportului intermediar, fiecare parte poate transmite comisiei de arbitraj observații scrise și o cerere scrisă de reexaminare a unor aspecte precise ale raportului intermediar.

ARTICOLUL 21.19

Raportul final

(1) Comisia de arbitraj emite raportul său final adresat părților în termen de maximum 30 de zile de la data emiterii raportului intermediar. În cazul în care comisia de arbitraj consideră că acest termen-limită nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj notifică părților, în scris, acest lucru, precizând motivele întârzierii și data la care comisia de arbitraj intenționează să emită raportul său final. Această întârziere nu poate, în niciun caz, să depășească 30 de zile de la termenul-limită.

(2) În cazurile urgente, comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a emite raportul final în termen de maximum 15 zile de la data emiterii raportului intermediar și în niciun caz nu emite raportul final mai târziu de 30 de zile de la data emiterii raportului intermediar.

(3) Raportul final include o discuție adecvată cu privire la eventualele observații și cereri scrise transmise de către părți, referitoare la raportul intermediar. În raportul său final, comisia de arbitraj poate propune posibile modalități de punere în aplicare a raportului final.

(4) Părțile publică întregul raport final în termen de maximum 10 zile de la data emiterii acestuia, cu excepția cazului în care decid, în scopul protejării informațiilor confidențiale, să publice doar părți din raportul final sau să nu-l publice deloc.

ARTICOLUL 21.20

Conformitatea cu raportul final

(1) Partea pârâtă adoptă orice măsuri necesare pentru a se conforma rapid și cu bună-credință raportului final emis în temeiul articolului 21.19.

(2) Partea pârâtă notifică părții reclamante, în termen de maximum 30 de zile de la data emiterii raportului final, durata perioadei de timp rezonabile de care dispune pentru a se conforma raportului final, iar părțile depun toate eforturile pentru a stabili de comun acord perioada de timp rezonabilă necesară pentru conformare. În caz de dezacord între părți cu privire la durata perioadei de timp rezonabile, partea reclamantă poate, în termen de maximum 20 de zile de la data primirii notificării efectuate în conformitate cu prezentul alineat de către partea pârâtă, să solicite în scris comisiei de arbitraj inițiale să stabilească durata perioadei de timp rezonabile. Această cerere este notificată, în același timp, și părții pârâte. Comisia de arbitraj inițială notifică decizia sa părților în termen de maximum 30 de zile de la data transmiterii cererii.

(3) Durata perioadei de timp rezonabile pentru a se conforma raportului final poate fi prelungită de comun acord de către părți.

(4) Partea pârâtă informează partea reclamantă în scris cu privire la progresele înregistrate pentru a se conforma raportului final cu minimum o lună înainte de încheierea perioadei de timp rezonabile necesare pentru conformarea la raportul final, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

ARTICOLUL 21.21

Reexaminarea conformității

(1) Partea pârâtă notifică părții reclamante, până cel târziu la data încheierii perioadei de timp rezonabile necesare pentru conformarea la raportul final, orice măsuri luate pentru a se conforma raportului final.

(2) În caz de dezacord cu privire la existența măsurilor luate pentru a se conforma raportului final sau la compatibilitatea lor cu dispozițiile vizate, partea reclamantă poate solicita în scris comisiei de arbitraj inițiale să examineze chestiunea. Această cerere este notificată, în același timp, și părții pârâte.

(3) În cererea menționată la alineatul (2) se precizează temeiul factual și juridic al plângerii, inclusiv măsurile specifice în cauză, astfel încât să reiasă clar modul în care aceste măsuri sunt incompatibile cu dispozițiile vizate relevante.

(4) Comisia de arbitraj notifică decizia sa părților în termen de maximum 90 de zile de la data transmiterii cererii.

ARTICOLUL 21.22

Măsuri reparatorii temporare în caz de neconformare

(1) La cererea părții reclamante, partea pârâtă inițiază consultări în vederea ajungerii la un acord cu privire la o compensație sau la orice măsură alternativă satisfăcătoare pentru ambele părți, dacă:

(a) în conformitate cu articolul 21.21, comisia de arbitraj inițială constată că măsurile luate în vederea conformării la raportul final, astfel cum au fost notificate de partea pârâtă, sunt incompatibile cu dispozițiile vizate relevante;

(b) partea pârâtă nu notifică nicio măsură luată pentru a se conforma raportului final înainte de încheierea perioadei de timp rezonabile stabilită în conformitate cu articolul 21.20 alineatul (2); sau

(c) partea pârâtă notifică părții reclamante că este imposibil să se conformeze raportului final în cursul perioadei de timp rezonabile stabilite în conformitate cu articolul 21.20 alineatul (2).

(2) În cazul în care partea pârâtă decide să nu transmită o cerere în conformitate cu alineatul (1) sau dacă transmite o cerere, dar nu se ajunge la un acord cu privire la o compensație sau la orice măsură alternativă satisfăcătoare pentru ambele părți în termen de 20 de zile de la data primirii cererii transmise în conformitate cu alineatul (1), partea reclamantă poate notifica în scris părții pârâte faptul că intenționează să suspende aplicarea, în ceea ce privește partea pârâtă, a unor concesiuni sau a altor obligații în temeiul dispozițiilor vizate. În notificare se precizează nivelul suspendării planificate a concesiunilor sau a altor obligații.

(3) Partea reclamantă are dreptul de a pune în aplicare suspendarea concesiunilor sau a altor obligații menționată la alineatul anterior la 15 zile de la data primirii notificării de către partea pârâtă, cu excepția cazului în care partea pârâtă a solicitat arbitrajul în conformitate cu alineatul (6).

(4) Suspendarea concesiunilor sau a altor obligații:

(a) este la un nivel echivalent cu anularea sau cu reducerea avantajelor cauzată de neconformarea părții pârâte la raportul final; și

(b) poate fi aplicată în sectoare care fac obiectul soluționării litigiilor în conformitate cu articolul 21.2, altele decât sectorul sau sectoarele în care comisia de arbitraj a constatat anularea sau reducerea avantajelor, în special dacă partea reclamantă este de părere că această suspendare este eficace în ceea ce privește determinarea conformării.

(5) Suspendarea concesiunilor sau a altor obligații ori a compensației sau a oricărei măsuri alternative menționate la prezentul articol este temporară și se aplică numai până la eliminarea incompatibilității măsurii cu dispozițiile vizate relevante, constatată în raportul final, sau până când părțile ajung la un acord cu privire la o compensație sau orice măsură alternativă satisfăcătoare pentru ambele părți.

(6) În cazul în care partea pârâtă consideră că suspendarea concesiunii sau a altor obligații nu respectă dispozițiile de la alineatul (4), partea respectivă poate solicita în scris comisiei de arbitraj inițiale să examineze chestiunea în termen de maximum 15 zile de la data primirii notificării menționate la alineatul (2). Cererea respectivă este notificată, în același timp, și părții reclamante. Comisia de arbitraj inițială notifică părților decizia sa privind aspectul în cauză în termen de maximum 30 de zile de la data transmiterii cererii. Concesiunile sau alte obligații nu se suspendă până când comisia de arbitraj inițială nu și-a notificat decizia. Suspendarea concesiunilor sau a altor obligații este coerentă cu decizia respectivă.

ARTICOLUL 21.23

Reexaminarea conformității după adoptarea măsurilor reparatorii temporare

(1) În momentul în care partea pârâtă notifică părții reclamante măsura luată în vederea conformării la raportul final:

(a) într-o situație în care dreptul de a suspenda concesiuni sau alte obligații a fost exercitat de către partea reclamantă în conformitate cu articolul 21.22, partea reclamantă încetează suspendarea concesiunilor sau a altor obligații în termen de maximum 30 de zile de la data primirii notificării, cu excepția cazurilor menționate la alineatul (2); sau

(b) într-o situație în care s-a ajuns la un acord privind o compensație sau o măsură alternativă satisfăcătoare pentru ambele părți, partea pârâtă poate înceta aplicarea respectivei compensații sau măsuri în termen de maximum 30 de zile de la data primirii notificării, cu excepția cazurilor menționate la alineatul (2).

(2) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la compatibilitatea măsurii notificate în conformitate cu alineatul (1) cu dispozițiile vizate relevante în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, partea reclamantă solicită în scris comisiei de arbitraj inițiale să examineze chestiunea. Această cerere este notificată, în același timp, și părții pârâte. Decizia comisiei de arbitraj este notificată părților în termen de maximum 45 de zile de la data transmiterii cererii. În cazul în care comisia de arbitraj decide că măsura notificată în conformitate cu alineatul (1) este compatibilă cu dispozițiile vizate relevante, suspendarea concesiunilor sau a altor obligații ori aplicarea compensației sau a măsurii alternative încetează în termen de maximum 15 zile de la data adoptării deciziei. Acolo unde este cazul, nivelul suspendării concesiunilor sau a altor obligații ori nivelul compensației sau al măsurii alternative este adaptat în funcție de decizia comisiei de arbitraj.

ARTICOLUL 21.24

Suspendarea și încetarea procedurilor

La cererea comună a părților, comisia de arbitraj suspendă în orice moment procedurile pentru o perioadă stabilită de comun acord de către părți, care nu depășește 12 luni consecutive. În cazul unei astfel de suspendări, perioadele de timp relevante se prelungesc cu perioada de timp în cursul căreia procedurile comisiei de arbitraj au fost suspendate. Comisia de arbitraj își reia procedurile în orice moment, la cererea comună a părților sau la finalul perioadei de suspendare convenite, la cererea scrisă a unei părți. Cererea este notificată atât președintelui comisiei de arbitraj, cât și celeilalte părți, acolo unde este cazul. În cazul în care procedurile comisiei de arbitraj au fost suspendate pentru o perioadă mai mare de 12 luni consecutive, autoritatea pentru instituirea comisiei expiră, iar procedurile comisiei de arbitraj încetează. Părțile pot conveni în orice moment să înceteze procedurile comisiei de arbitraj. Părțile notifică în comun acest acord președintelui comisiei de arbitraj.

SECȚIUNEA D

Dispoziții generale

ARTICOLUL 21.25

Administrarea procedurii de soluționare a litigiilor

(1) Fiecare parte:

(a) desemnează un birou responsabil pentru administrarea procedurii de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol;

(b) este responsabilă pentru funcționarea și costurile aferente biroului pe care l-a desemnat; și

(c) notifică în scris celeilalte părți adresa și informațiile de contact ale biroului, în termen de maximum trei luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

(2) În pofida alineatului (1), părțile pot conveni să încredințeze împreună unui organism extern rolul de a furniza sprijin pentru anumite sarcini administrative aferente procedurii de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol.

ARTICOLUL 21.26

Soluție stabilită de comun acord

(1) Părțile pot ajunge, în orice moment, la o soluție stabilită de comun acord în privința oricărui litigiu menționat la articolul 21.2.

(2) În cazul în care se ajunge la o soluție stabilită de comun acord în cursul procedurilor comisiei de arbitraj sau al unei proceduri de mediere, părțile notifică în comun soluția convenită președintelui comisiei de arbitraj sau mediatorului. După efectuarea acestei notificări, procedurile comisiei de arbitraj sau procedura de mediere încetează.

(3) Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare, în termenul convenit, soluția stabilită de comun acord.

(4) Cel târziu la data expirării termenului convenit, partea care pune în aplicare soluția stabilită de comun acord informează în scris cealaltă parte cu privire la orice măsuri pe care le-a adoptat în acest scop.

ARTICOLUL 21.27

Alegerea forului

(1) În cazul în care apare un litigiu privind presupusa incompatibilitate a unei măsuri specifice cu o obligație în temeiul prezentului acord și cu o obligație în mod substanțial echivalentă în temeiul unui alt acord internațional la care au aderat ambele părți, inclusiv al Acordului OMC, partea reclamantă alege forul care soluționează litigiul.

(2) Odată ce o parte a ales forul și a inițiat procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol sau al unui alt acord internațional cu privire la măsura specifică menționată la alineatul (1), partea respectivă nu inițiază proceduri de soluționare a litigiilor în cadrul unui alt for cu privire la măsura specifică respectivă, cu excepția cazului în care forul ales inițial nu se pronunță asupra aspectelor care fac obiectul litigiului din motive jurisdicționale sau procedurale.

(3) În sensul alineatului (2):

(a) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului capitol sunt considerate inițiate atunci când o parte solicită instituirea unei comisii de arbitraj în conformitate cu articolul 21.7 alineatul (1);

(b) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul Acordului OMC sunt considerate inițiate atunci când o parte solicită instituirea unei comisii în conformitate cu articolul 6 din MSL; și

(c) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul oricărui alt acord sunt considerate inițiate atunci când o parte solicită instituirea unei comisii de soluționare a litigiilor în conformitate cu dispozițiile relevante din acordul în cauză.

(4) Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică o parte să pună în aplicare suspendarea concesiilor sau a altor obligații autorizate de OSL. O parte nu invocă Acordul OMC pentru a împiedica cealaltă parte să suspende concesiile sau alte obligații în temeiul dispozițiilor vizate.

ARTICOLUL 21.28

Perioada de timp

(1) Toate perioadele de timp prevăzute în prezentul capitol se calculează începând cu ziua următoare actului sau faptului la care se face referire.

(2) Orice perioadă de timp menționată în prezentul capitol poate fi modificată pentru un anumit litigiu cu acordul părților. Comisia de arbitraj poate propune părților, în orice moment, să modifice orice perioadă de timp menționată în prezentul capitol, precizând motivele care stau la baza propunerii. La cererea unei părți, comisia de arbitraj decide dacă să modifice sau nu perioada de timp menționată la articolul 21.18 alineatul (2) și alineatul (3) litera (b), precizând motivele care stau la baza deciziei sale, având în vedere, printre altele, complexitatea litigiului în cauză.

ARTICOLUL 21.29

Cheltuieli

Cu excepția cazului în care părțile decid altfel, cheltuielile aferente comisiei de arbitraj, inclusiv remunerarea arbitrilor care fac parte din aceasta, sunt suportate în mod egal de către părți, în conformitate cu regulamentul de procedură.

ARTICOLUL 21.30

Regulamentul de procedură și codul de conduită

Procedurile comisiei de arbitraj prevăzute în prezentul capitol sunt efectuate în conformitate cu Regulamentul de procedură al comisiei de arbitraj și cu Codul de conduită pentru arbitri, care urmează să fie adoptate de Comitetul mixt în cadrul primei sale reuniuni, în temeiul articolului 22.1 alineatul (4) litera (f).

CAPITOLUL 22

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

ARTICOLUL 22.1

Comitetul mixt

(1) Părțile instituie un comitet mixt compus din reprezentanți ai ambelor părți.

(2) Prima reuniune a Comitetului mixt are loc în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Ulterior, Comitetul mixt se reunește, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel, o dată pe an sau, în cazuri urgente, la cererea oricăreia dintre părți. Comitetul mixt se poate întruni în persoană sau prin alte mijloace, după cum convin reprezentanții părților.

(3) Reuniunile Comitetului mixt se desfășoară, în mod alternativ, în Uniunea Europeană sau în Japonia, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel. Comitetul mixt este prezidat în comun de Membrul Comisiei Europene și de un reprezentant al Japoniei de nivel ministerial responsabili pentru aspectele care fac obiectul prezentului acord sau de delegații lor respectivi.

(4) Pentru a asigura funcționarea corectă și eficace a prezentului acord, Comitetul mixt:

(a) reexaminează și monitorizează punerea în aplicare și funcționarea prezentului acord și, dacă este necesar, adresează părților recomandări corespunzătoare;

(b) supraveghează și coordonează, după caz, activitatea tuturor comitetelor specializate, a tuturor grupurilor de lucru și a tuturor celorlalte organisme instituite în temeiul prezentului acord și le recomandă acestora orice măsuri necesare;

(c) fără a aduce atingere capitolului 21, încearcă să rezolve problemele care pot apărea în temeiul prezentului acord sau să soluționeze litigiile care ar putea apărea în ceea ce privește interpretarea sau aplicarea prezentului acord;

(d) analizează orice alt aspect de interes în temeiul prezentului acord, după cum pot conveni reprezentanții părților;

(e) își adoptă regulamentul de procedură în cadrul primei sale reuniuni; și

(f) adoptă, în cadrul primei sale reuniuni, Regulamentul de procedură al comisiei de arbitraj și Codul de conduită pentru arbitri, menționate la articolul 21.30, precum și procedura de mediere menționată la articolul 21.6 alineatul (2).

(5) Pentru a asigura funcționarea corectă și eficace a prezentului acord, Comitetul mixt poate:

(a) să stabilească sau să dizolve comitetele specializate, grupurile de lucru sau alte organisme, altele decât cele menționate la articolele 22.3 și 22.4 și să stabilească componența, funcțiile și sarcinile acestora;

(b) să aloce responsabilități comitetelor specializate, grupurilor de lucru sau altor organisme;

(c) să furnizeze publicului informații cu privire la aspectele care intră sub incidența prezentului acord;

(d) să recomande părților orice modificări ale prezentului acord sau să adopte decizii de modificare a prezentului acord în situațiile prevăzute în mod specific la articolul 23.2 alineatul (4);

(e) să adopte interpretări ale dispozițiilor prezentului acord, care sunt obligatorii pentru părți și pentru toate comitetele specializate, grupurile de lucru și alte organisme instituite în temeiul prezentului acord, inclusiv pentru comisiile instituite în temeiul capitolului 21; și

(f) să întreprindă, în exercitarea funcțiilor sale, orice altă acțiune convenită între părți.

ARTICOLUL 22.2

Deciziile și recomandările Comitetului mixt

(1) Comitetul mixt poate lua decizii în cazurile prevăzute în prezentul acord. Deciziile luate sunt obligatorii pentru părți. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare deciziile luate.

(2) Comitetul mixt poate formula recomandări relevante pentru punerea în aplicare și funcționarea prezentului acord.

(3) Toate deciziile și recomandările Comitetului mixt sunt luate prin consens și pot fi adoptate fie în cursul unor întâlniri personale, fie în scris.

ARTICOLUL 22.3

Comitetele specializate

(1) Se instituie următoarele comitete specializate, sub auspiciile Comitetului mixt:

(a) Comitetul pentru comerțul cu mărfuri;

(b) Comitetul pentru reguli de origine și chestiuni vamale;

(c) Comitetul privind măsurile sanitare și fitosanitare;

(d) Comitetul privind barierele tehnice în calea comerțului;

(e) Comitetul privind comerțul cu servicii, liberalizarea investițiilor și comerțul electronic;

(f) Comitetul privind achizițiile publice;

(g) Comitetul pentru proprietatea intelectuală;

(h) Comitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă;

(i) Comitetul pentru cooperare în materie de reglementare; și

(j) Comitetul pentru cooperarea în domeniul agriculturii.

(2) Responsabilitățile și funcțiile comitetelor specializate menționate la alineatul (1) sunt definite, după caz, în capitolele relevante din prezentul acord și pot fi modificate printr-o decizie a Comitetului mixt, însă responsabilitățile comitetelor specializate rămân în domeniul de aplicare al capitolelor de a căror punere în aplicare și funcționare sunt responsabile.

(3) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, comitetele specializate:

(a) se întrunesc o dată pe an, cu excepția cazului în care reprezentanții părților din cadrul comitetelor specializate convin altfel, sau la cererea unei părți ori a Comitetului mixt;

(b) sunt formate din reprezentanți ai părților;

(c) sunt prezidate în comun, la un nivel corespunzător, de reprezentanți ai părților;

(d) își desfășoară reuniunile, în mod alternativ, în Uniunea Europeană sau în Japonia, cu excepția cazului în care reprezentanții părților din cadrul comitetelor specializate convin altfel, sau prin orice alte mijloace de comunicare adecvate;

(e) convin cu privire la programul reuniunilor lor și stabilesc ordinea de zi prin consens; și

(f) iau toate deciziile și formulează recomandările prin consens, fie prin întâlniri personale, fie în scris.

(4) Comitetele specializate pot adopta propriul lor regulament de procedură. Câtă vreme nu își adoptă propriul regulament de procedură, se aplică, *mutatis mutandis*, regulamentul de procedură al Comitetului mixt.

(5) Comitetele specializate pot prezenta propuneri privind deciziile care urmează să fie adoptate de Comitetul mixt sau pot lua decizii în conformitate cu dispozițiile relevante din prezentul acord.

(6) La cererea unei părți sau la sesizarea comitetului specializat relevant, Comitetul mixt poate aborda aspecte care nu au fost soluționate de către comitetul specializat relevant.

(7) Fiecare comitet specializat informează Comitetul mixt cu privire la programul și ordinea de zi a reuniunilor sale cu suficient timp înainte și îi raportează Comitetului mixt rezultatele și concluziile fiecărei reuniuni.

(8) Existența unui comitet specializat nu împiedică o parte să prezinte orice problemă direct Comitetului mixt.

ARTICOLUL 22.4

Grupurile de lucru

(1) Se instituie Grupul de lucru pentru vinuri și Grupul de lucru privind autovehiculele și piesele de schimb, sub auspiciile Comitetul pentru comerțul cu mărfuri. Responsabilitățile și funcțiile acestor grupuri de lucru sunt definite la articolul 2.35 și la articolul 20 din anexa 2-C.

(2) Următoarele grupuri de lucru pot fi instituite în conformitate cu capitolele relevante:

(a) grupuri de lucru *ad hoc* sub auspiciile Comitetului privind măsurile sanitare și fitosanitare;

(b) grupuri de lucru tehnice *ad hoc* sub auspiciile Comitetului privind barierele tehnice în calea comerțului;

(c) grupuri de lucru *ad hoc* sub auspiciile Comitetului pentru cooperare în materie de reglementare; și

(d) un Grup de lucru tehnic pentru bunăstarea animalelor, sub auspiciile Comitetului mixt.

(3) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord sau în care reprezentanții părților din cadrul grupurilor de lucru convin altfel, grupurile de lucru:

(a) se întrunesc o dată pe an sau la cererea unei părți ori a Comitetului mixt;

(b) sunt prezidate în comun, la un nivel corespunzător, de reprezentanți ai părților;

(c) își desfășoară reuniunile, în mod alternativ, în Uniunea Europeană sau în Japonia sau prin orice alte mijloace de comunicare adecvate, convenite de reprezentanții părților din cadrul grupurilor de lucru;

(d) convin cu privire la programul reuniunilor lor și stabilesc ordinea de zi prin consens; și

(e) iau toate deciziile și formulează recomandările prin consens, fie prin întâlniri personale, fie în scris.

(4) Grupurile de lucru pot adopta propriul lor regulament de procedură. Câtă vreme nu adoptă acest regulament de procedură, se aplică, *mutatis mutandis*, regulamentul de procedură al Comitetului mixt.

(5) Grupurile de lucru informează comitetele specializate relevante sau Comitetul mixt, după caz, cu privire la programul și ordinea de zi a reuniunilor lor, cu suficient de mult timp înainte de desfășurarea acestora. Grupurile de lucru raportează comitetelor specializate sau Comitetului mixt, după caz, cu privire la activitățile din cadrul fiecărei reuniuni.

(6) Existența unui grup de lucru nu împiedică o parte să prezinte orice problemă direct Comitetului mixt sau comitetelor specializate relevante.

ARTICOLUL 22.5

Activitatea comitetelor specializate, a grupurilor de lucru sau a altor organisme

În exercitarea funcțiilor lor, comitetele specializate, grupurile de lucru și alte organisme instituite în temeiul prezentului acord evită duplicarea activităților lor.

ARTICOLUL 22.6

Puncte de contact

(1) La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentului acord și notifică celeilalte părți datele de contact, inclusiv informații cu privire la funcționarii competenți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

(2) Punctele de contact:

(a) transmit și primesc, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, toate notificările și informațiile care trebuie transmise între părți în temeiul prezentului acord;

(b) facilitează orice alte comunicări între părți cu privire la orice aspect legat de prezentul acord; și

(c) coordonează pregătirile pentru reuniunile Comitetului mixt.

CAPITOLUL 23

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 23.1

Reexaminare generală

Fără a aduce atingere dispozițiilor privind reexaminarea din alte capitole, părțile efectuează o reexaminare generală a punerii în aplicare și a funcționării prezentului acord în cel de-al 10-lea an ulterior datei intrării în vigoare a prezentului acord sau la o altă dată convenită de către părți.

ARTICOLUL 23.2

Modificări

(1) Prezentul acord poate fi modificat cu acordul părților.

(2) Modificările respective intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni sau la o dată ulterioară convenită de către părți, care urmează după data la care părțile își notifică reciproc finalizarea cerințelor și a procedurilor lor juridice respective aplicabile pentru intrarea în vigoare a modificărilor în cauză. Părțile efectuează această notificare printr-un schimb de note diplomatice între Uniunea Europeană și Guvernul Japoniei.

(3) În conformitate cu procedurile juridice interne respective ale părților, Comitetul mixt poate adopta decizii de modificare a prezentului acord, în situațiile menționate la alineatul (4). În pofida alineatului (2), modificările în cauză sunt confirmate de și intră în vigoare după schimbul de note diplomatice dintre Uniunea Europeană și Guvernul Japoniei, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

(4) Alineatul (3) se aplică:

(a) anexei 2-A, cu condiția ca modificările să fie efectuate în conformitate cu modificarea Sistemului armonizat și să nu includă nicio modificare a nivelurilor taxei vamale care urmează să fie aplicate de o parte mărfurilor originare din cealaltă parte, în conformitate cu anexa 2-A;

(b) apendicelor 2-C-1 și 2-C-2 la anexa 2-C;

(c) anexei 2-E;

(d) capitolului 3, anexelor 3-A - 3-F și apendicelui 3-B-1;

(e) anexei 10;

(f) anexei 14-A;

(g) anexei 14-B; și

(h) dispozițiilor din prezentul acord referitoare la dispozițiile din acordurile internaționale sau care le incorporează pe acestea din urmă în prezentul acord, în caz de modificare a acordurilor internaționale sau de adoptare a unor acorduri care le succed acestora.

ARTICOLUL 23.3

Intrare în vigoare

Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni care urmează după data la care părțile își notifică reciproc finalizarea cerințelor și procedurilor lor juridice respective aplicabile pentru intrarea în vigoare a prezentului acord, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Părțile efectuează această notificare printr-un schimb de note diplomatice între Uniunea Europeană și Guvernul Japoniei.

ARTICOLUL 23.4

Reziliere

(1) Prezentul acord rămâne în vigoare, cu excepția cazului în care este reziliat în conformitate cu alineatul (2).

(2) Oricare dintre părți poate notifica în scris celeilalte părți intenția sa de a rezilia prezentul acord. Rezilierea intră în vigoare la șase luni de la data primirii notificării de către cealaltă parte, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

ARTICOLUL 23.5

Niciun efect direct asupra persoanelor

Nicio dispoziție din prezentul acord nu este concepută pentru a conferi drepturi sau pentru a impune obligații asupra persoanelor, fără a aduce atingere drepturilor sau obligațiilor persoanelor în temeiul altor acte de drept internațional public.

ARTICOLUL 23.6

Anexe, apendice și note de subsol

Anexele la prezentul acord și apendicele la acestea fac parte integrantă din prezentul acord. Pentru mai multă certitudine, notele de subsol fac, de asemenea, parte integrantă din prezentul acord.

ARTICOLUL 23.7

Aderări viitoare la Uniunea Europeană

(1) Uniunea Europeană notifică Japoniei orice cerere de aderare a unei țări terțe la Uniunea Europeană.

(2) În cursul negocierilor dintre Uniunea Europeană și o țară terță menționată la alineatul (1), Uniunea Europeană:

(a) la cererea Japoniei și în măsura posibilităților, furnizează orice informații privind orice aspect care face obiectul prezentului acord; și

(b) ia în considerare orice preocupări exprimate de Japonia.

(3) Comitetul mixt examinează eventualele efecte ale aderării unei țări terțe la Uniunea Europeană asupra prezentului acord, cu suficient timp înainte de data aderării în cauză.

(4) În măsura în care este necesar, înainte de intrarea în vigoare a acordului de aderare a unei țări terțe la Uniunea Europeană, părțile:

(a) modifică prezentul acord în conformitate cu articolul 23.2; sau

(b) instituie, printr-o decizie a Comitetului mixt, orice alte ajustări sau măsuri tranzitorii necesare în ceea ce privește prezentul acord.

ARTICOLUL 23.8

Texte autentice

(1) Prezentul acord este întocmit în dublu exemplar, în limbile bulgară, croată, cehă, daneză, neerlandeză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, maghiară, italiană, letonă, lituaniană, malteză, poloneză, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă, suedeză şi japoneză, toate textele fiind deopotrivă autentice, cu excepţia anexei 2-A partea 2, a listelor Uniunii Europene din anexele I - IV şi a anexei 10 partea 2 secţiunea A, care sunt întocmite în dublu exemplar, în limbile bulgară, croată, cehă, daneză, neerlandeză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, maghiară, italiană, letonă, lituaniană, malteză, poloneză, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă şi suedeză, toate aceste texte fiind deopotrivă autentice.

(2) În cazul oricărei divergențe de interpretare, prevalează textul redactat în limba în care a fost negociat acordul.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații, împuterniciți în mod corespunzător pentru aceasta, semnează prezentul acord.

SEMNAT la [LOCUL] la [ZIUA] [LUNA] [ANUL].

Pentru Uniunea Europeană: Pentru Japonia: